„O RELATARE REMARCABILĂ DESPRE CE ÎNSEAMNĂ SĂ FII UMAN ŞI CE POATE REALIZA TEHNOLOGIA."

SUNDAY TELEGRAPH

Peter 2.0

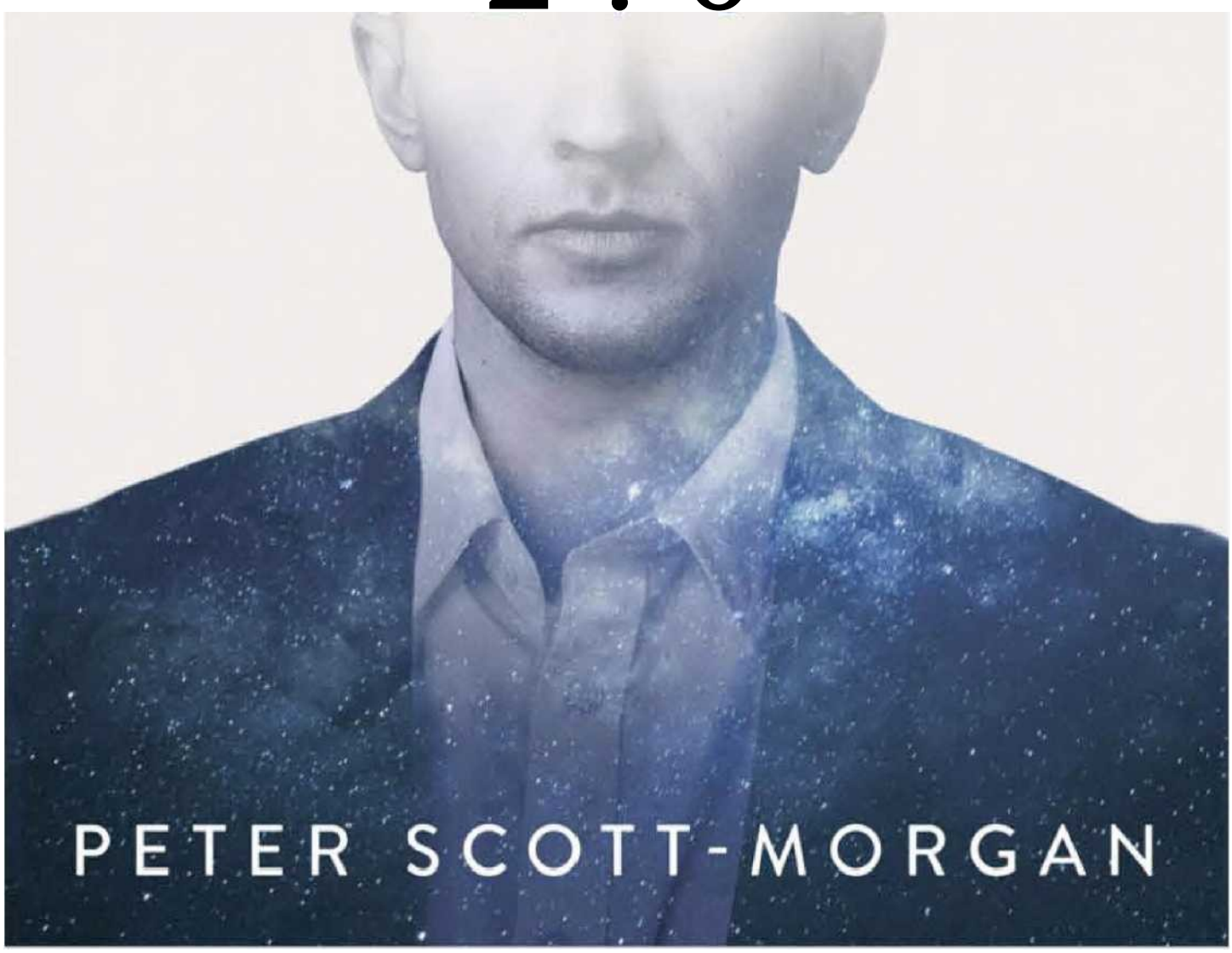

Peter

2.0

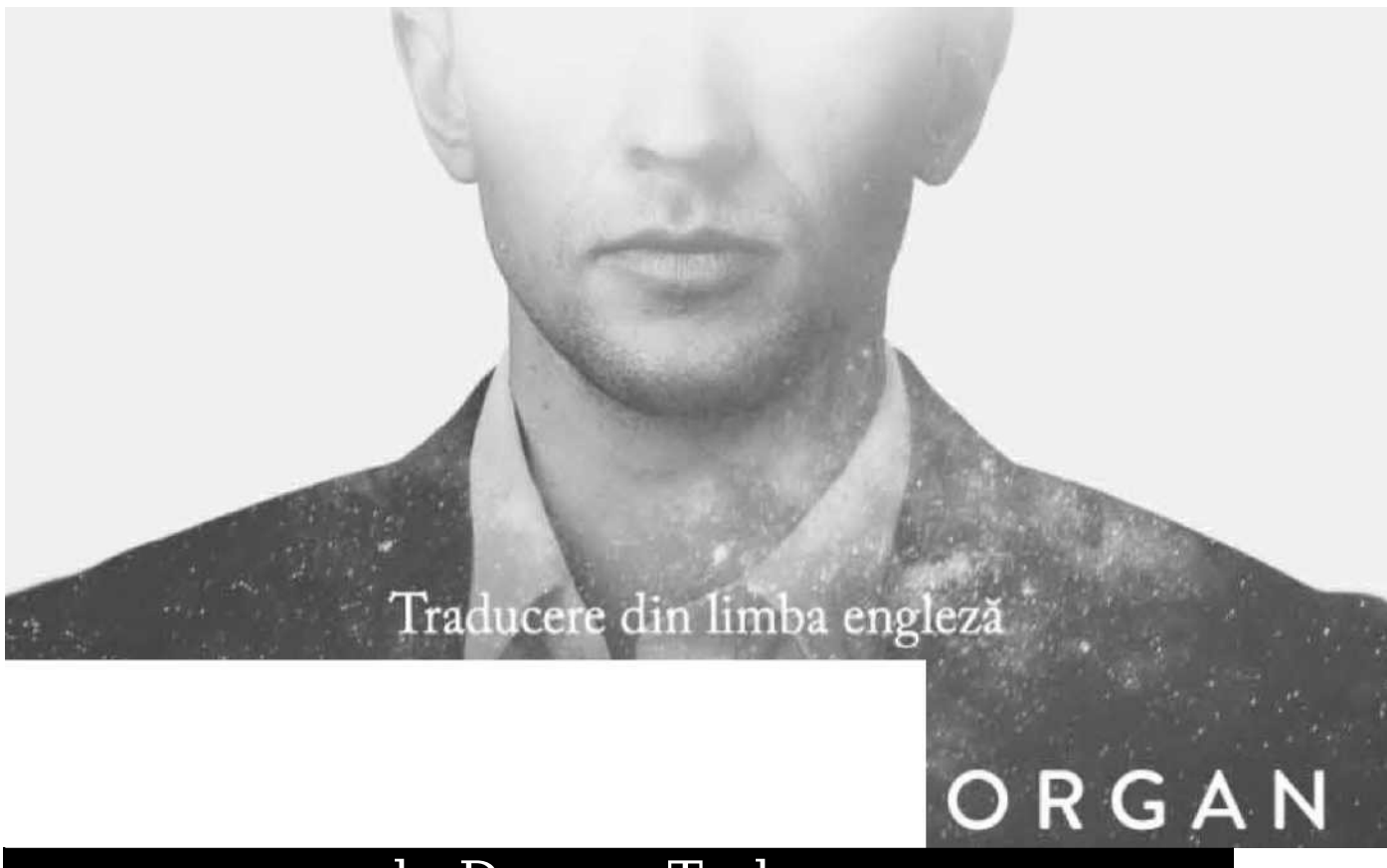

de Dragos Tudor ,

Lifeftyle

PUBLISHING

Pentru Francis, care s-a căsătorit cu
un
cyborg

FRANCISCUSÇP
PETRUSQUE^C
ONTRA^MUN
DUM^CONIUN
CTlÇ^VINCEMUS

MULŢUMIRI

Cu volumul acesta m-am hotărât să trişez. O fac pentru egoul meu. în apărarea mea, deşi am scris o mulţime de cărţi până acum, nu am întâlnit vreo persoană care să-mi fi citit măcar una. Mă rog, o persoană care să nu facă parte din familia mea sau să nu-mi fie vreun prieten apropiat. Sau să-mi fi citit vreo carte de plăcere. Sau până la capăt. Aşa că, de data aceasta, multe dintre cunoştinţele si rudele

J J J

mele se regăsesc în carte, iar eu desigur că nu am de gând să fac acea greşeală de începător şi să le spun cine a fost inclus. Ce vor face ei după aceea ţine, practic, de regulile nescrise. De fapt, dacă stau bine şi mă gândesc, asta nu înseamnă neapărat că trişez, ci că fac un experiment sociologic.

Un extra bonus este că în felul acesta pot să evit ca acest capitol de Mulţumiri să se transforme în discursul tradiţional de mulţumire de la Oscaruri. în schimb, voi sări

direct la acel crescendo emoţional care anunţă partea finală. Dă-mi voie să-ţi fac cunoştinţă cu doi oameni şi echipele lor fără de care tu si eu nu ne-am fi întâlnit niciodată: uimitoarea Rosemary şi la fel de uimitorul Dan.

Rosemary Scoular este agenta mea, un adevărat far călăuzitor în imensa companie United Agents.

Acum, ce trebuie să înţelegi tu despre agenţi este că îngrijorător de mulţi dintre ei seamănă cu nişte rottweileri agresivi. Agentele sunt, de obicei, cele mai înfricoşătoare – sunt nişte rottweileri pe tocuri şi care se dau cu ruj. în această privinţă, tot ce pot spune despre Rosemary este că, dacă într-adevăr ascunde în ea vreun strop de ADN canin, atunci acesta e luat de la un terrier loial. Genul acela care nu dă drumul la ce a prins chiar dacă dă din coadă în semn de afecţiune. Pe scurt, Rosemary este absolut încântătoare. Şi uluitor de eficientă. Si la fel este toată echipa ei. Iar în optimismul meu încăpăţânat îndrăznesc să sper că, mult timp după ce nu va mai avea ce face din

punct de vedere profesional cu mine, vom rămâne totuşi prieteni fideli. Care, metaforic, vor da din cozi de fiecare dată când se vor vedea.

Daniel Bunyard este editorul meu, un adevărat far călăuzitor în imensul grup editorial Penguin Random House.

Acum, ce trebuie să ştii tu despre editori este că am lucrat cu ei de-a lungul întregii mele vieţi de adult. însă niciodată, dar ■> [7] niciodată, nu am lucrat cu cineva atât de inteligent, de generos, de perspicace, plin de compasiune şi curaj, creativ şi stimulativ, tot timpul gata să sară în ajutor, deschis la idei radicale. Pe scurt, incredibil de bun în meseria sa. De exemplu, în cartea de faţă există trei capitole (îţi vei da seama care sunt atunci când le vei citi) cu care eu am simtit că risc enorm. Eram foarte pătimaş în privinţa lor, dar încălcau regulile, păşeam cu ele pe teritorii noi. Eram convins că din cauza lor relaţia mea atât de confortabilă cu Dan va avea de suferit. Când colo, a devenit şi el la fel de pătimaş ca şi mine în privinţa lor. Şi îi sunt recunoscător pe vecie. Pentru tot.

Să lucrez alături de echipa lui Dan a fost, de asemenea, o experienţă plină de bucurie. Am descoperit că am de-a face cu un adevărat

ansamblu de profesionalism creativ şi talent prodigios cum nu mai întâlnisem vreodată în lumea editorială. Chiar pot spune că scrisul nu s-a dovedit niciodată atât de distractiv. Indiferent ce- am scris.

Acum, pentru penultimele mele mulţumiri, îmi voi încălca embargoul asupra familiei. Am trei nepoţi minunaţi – Lee, David şi Andrew – care m-au ajutat în moduri diferite să-mi îmbunătăţesc situaţia. Dar numai Andrew poate pretinde cu adevărat că a scris jumătate din această carte – din momentul în care eu nu am mai putut tasta, am început să-i dictez.

Totuşi, mulţumirile mele finale se îndreaptă spre cineva pe care vei ajunge să- 1 cunoşti foarte bine. Eroul nerecunoscut al acestei cărţi. Adevărata stea. încă nu ai cum să înţelegi cu adevărat importanţa a ceea ce scriu acum, dar este suficient să spun că, atunci când a fost testat la limita rezistentei, *adevăratul* Avalon s-a dovedit a

fi infinit mai curajos, mai loial, mai eroic decât îşi imaginase Adolescentul Peter vreodată.

Peter 2.0, Torquay, Anglia, 2020

PRIMA REGULA A LUI PETER PENTRU UNIVERS

STIINTA ESTE SINGURA CALE SPRE MAGIE

Sfârşitul
9

— Deci, ce combinaţie interminabilă de litere ai mai adăugat *tu* după numele tău în ultima vreme? a întrebat Anthony.

Era amabil: eu tocmai ce îl întrebasem despre titlul de OBE- care urma după numele său.
— PhD, DIC, BSc(Eng), CITP, CEng, MBCS, MRTS, ACGI, am turuit eu dintr-o suflare, devenind, fără să-mi dau seama, Peter şcolarul care încearcă să se dea mare în fata vechiului său prieten.
— Dar OBE este net superior, a încercat să recâştige teren Peter adultul.

Eu şi Anthony ne coordonaserăm cu atenţie programele astfel încât să ne aflăm în Londra în acelaşi timp. în calitate de director al Operei Lirice din Chicago, el era tot timpul plecat din ţară. Pe de altă parte, eu şi Francis ne petrecuserăm o mare parte din timp, după căsătoria din urmă cu zece ani, colindând lumea si vizitând locurile exotice la care visaserăm cu mult timp înainte. Totuşi iată că eu şi Anthony reuşiserăm să găsim un răgaz de o zi pe care să o petrecem împreună, să depănăm amintiri şi să aflăm ce-a mai făcut celălalt.
— Prin urmare, aşa cum s-a dovedit, ocazia istorică pe care am ratat-o nu a fost parteneriatul tău civil, ci căsătoria?
— Da! Anul trecut au schimbat din nou legea şi au făcut posibilă această

îmbunătăţire. Dar, de fapt, nici n-a prea contat pentru că legea s-a aplicat retroactiv; certificatul nostru de căsătorie avea data 21 decembrie 2005. Practic eram căsătoriţi de aproape nouă ani fără să ştim!

— Şi e minunat că părinţii tăi au apucat să vadă acest lucru.

Aceştia muriseră la trei luni distantă unul de altul – ambii având peste 90 de ani. Eu şi Francis avuseserăm grijă de ei în ultimii doi ani de viaţă.

— Acum zi-mi de luna voastră de miere din India. Eu şi Colin plănuim să mergem acolo în curând, asa că vreau să-mi iau notite!

Colin era soţul lui Anthony – erau împreună de zeci de ani.

— Oare aceea a fost călătoria care v-a stârnit dorul de ducă?

— Da, atunci s-a întâmplat. Ne-am trezit într-o zi: „Oare de ce nu am continua să călătorim?” Economisiserăm la greu, chiar dacă ştiu că niciodată nu poţi spune că ai prea mulţi bani, când, de fapt, chiar *poţi* avea destui. În schimb, am realizat eu atunci, ceea ce eu si Francis nu vom *avea* niciodată suficient va fi timpul pe care să-l petrecem împreună, cât încă mai suntem tineri. Aşa că eu – am mişcat din degete ca să simbolizez ghilimelele – „m-am pensionat”.

— înainte de 50 de ani...

— Ei bine, da!

încă lucram pentru diverse companii

sau organizaţii, dar în calitate de consultant, ceea cerni convenea de minune.

— Dar este evident că „pensionarea” îţi prieşte! a spus el imitând ghilimelele făcute de mine, în aer.

— Este perfectă! Am mai scris câteva cărţi de popularizare a ştiinţei, dar, în principiu, mă dedic geografiei, istoriei şi artei la care a trebuit să renunţ în timpul şcolii. Eu şi Francis suntem în formă si sănătoşi. Amândoi iubim aventura. Avem de gând să ne continuăm călătoriile ani buni de acum înainte. în sfârsit, totul este asa cum trebuie î 7 î să fie pe lume...

După o săpunealã bună într-o baie fierbinte, în timpul unei călătorii în plină iarnă în căutare de aurore boreale în nordul îndepărtat al Cercului Arctic, am ieşit din apa care încă nu se răcise şi am început să mă şterg pe corp. Am ridicat piciorul stâng şi l-am scuturat de picături – ca un căţel care tocmai a călcat în ceva –, am păşit pe covoraşul de baie, apoi am ridicat piciorul drept. Atunci un fior mi-a străbătut tot corpul de parcă în continuumul spaţiu-timp tocmai se înregistrase o discontinuitate majoră, după care m-am simţit aruncat spre un viitor complet străin.

Piciorul drept nu se mişcase aşa cum trebuie. A tremurat puţin. Cam cum îşi scutură un picior o broască-ţestoasă gigantică şi bătrână din Galapagos. în cel mai bun caz, a fost acolo o mică

legănare. Am remarcat aspectul cu acea curiozitate nepotolită a omului de ştiinţă pentru orice lucru mai neobişnuit, apoi am ieşit din baie.

După ce mi s-a mai întâmplat acelaşi lucru de câteva ori, am ajuns la concluzia că am un picior beteag. Probabil, o întindere musculară. Oricum, nu ceva important. Cu această ipoteză de lucru extrem de rezonabilă si bine instalată în

subconştientul meu, creierul meu s-a liniştit. Pentru trei luni. Până când, într-o zi, pe când urcam spre un templu grecesc excelent conservat de pe insula Rhodos, am început să vibrez.

Nimic dramatic, să ne înţelegem. Dar din când în când apărea un tremur evident la piciorul meu drept atunci când mă mişcăm sau stăteam într-un fel anume. Uneori. Abia perceptibil. După două săptămâni, am mers la un fizioterapeut să văd care e treaba cu piciorul meu beteag. L-a ciocănit, l-a întins si a făcut o mulţime de însemnări. Da, ar putea fi vorba despre o întindere musculară mai în profunzime. Poate chiar o mică ruptură. Alte simptome? Am amintit de tremur.

— Eu nu am remarcat niciunul...

— Nu, trebuie să stau într-o anumită poziţie, uite, cam asa...

-Aha. ’

A fost unul dintre acei „aha” uşor descurajanţi, care sugerează că nu vrei neapărat să ştii la ce se gândeşte

persoana care l-a rostit. Desigur că eu chiar *am vrut* să ştiu.

— Aşadar, când cineva are aceste simptome, cam despre ce este vorba, de regulă?

Mi-am ascultat intuiţia si am trecut la un mod de adresare ceva mai profesional. Pentru depersonalizarea unei situaţii delicate. Un dialog ca între colegi. O discuţie generală. Aşa afli mai multe lucruri mai repede.

— Păi, de regulă, este un semn a ceva care se numeşte clonus.

Nici măcar nu mai auzisem de termenul acela până atunci. Şi cât de cât memorasem câteva mii de expresii medicale la viaţa mea. Cu aroganţă, am presupus în mod automat că era vorba despre ceva mai puţin obişnuit. Fără să mă gândesc, am spus la întâmplare:

— Leziuni ale nervilor?

— Exact! Este un indiciu pentru o leziune neuronală motorie superioară. Voi scrie imediat un bilet pentru medicul tău generalist ca să-ţi dea trimitere la un neurolog, care îţi poate face un RMN.

Pe când ieşeam din cabinetul fizioterapeutului, ţinând strâns în mână biletul către medicul meu J de familie de parcă ar fi fost un talisman, am trecut în revistă cele mai întâlnite tipuri de „leziuni” care mi-ar fi putut afecta coloana vertebrală sau creierul (căci la asta se referise fizioterapeutul meu). Leziunea fizică părea o variantă evidentă. Dar nu mai fusesem lovit din tinereţe, de pe vremea când practicam

karate. De ce s-ar manifesta abia acum orice fel de vătămare?

Cancer, desigur. O tumoare cerebrală ar putea fi cauza, dar nu aveam alte simptome. O tumoare localizată în coloană? M-am întrebat cât de operabilă ar fi. Un atac cerebral minor? Nu ar fi fost o veste prea bună, dacă era urmat de altele. Nu era paralizie cerebrală – caracterizată de mişcări necontrolate –, dat fiind că aceasta se declanşează de regulă în copilărie. Dar SM, scleroză multiplă? Destul de des întâlnită. Poate apărea şi mai târziu în viaţă. Incurabilă. Se califică pe lista de potenţiale motive. Şi e de preferat totuşi unei tumori cerebrale.

Zece zile mai târziu, stăteam întins pe o platformă care mă introducea încet, cu capul înainte, în tunelul unui aparat RMN extrem de performant. Până atunci nu mai făcusem o investigaţie de acel tip, aşa că eram captivat de maşinărie. Rezonanţa magnetică nucleară foloseşte magneţi supraconductori, răciţi de heliu lichid, care sunt atât de puternici, încât pot face ca părţi ale corpului tău să emită mici semnale care pot fi procesate pentru a genera o imagine 3D. Aceste aparate sunt şi foarte gălăgioase.

Nici măcar căştile speciale împotriva zgomotului pe care le primisem nu au reuşit să estompeze sunetele scoase de aparat. Forţe magnetice uriaşe se declanşau şi se opreau de câteva ori pe secundă, făcând ca întregul echipament

să bată la unison. Dat fiind că în acel moment te afli în interiorul aparatului, resimţi şi tu acele bătăi. în momentele de linişte, ai impresia că cineva încearcă să spargă casca de metal de pe capul tău folosind un ciocan pneumatic; în schimb, momentele zgomotoase sună (şi se simt) precum un bombardament general de artilerie. Este stilul de imagistică medicală şoc-şi-groază. Iar eu am fost blocat în interiorul aparatului vreme de câteva ore.

Am crezut dintotdeauna că mă pricep la oameni, dar pe chipul neurologului meu nu se putea citi nimic. Am înţeles imediat cu ce aveam de-a face: atitudinea regulamentară a cuiva care trebuie să ofere veşti proaste. Mi-a indicat un scaun din faţa unui ecran mare de computer, a mers într-un colţ al camerei să aducă un scaun pentru Francis, ne-a aşteptat pe amândoi să ne aşezăm, iar apoi a zâmbit brusc.

— înainte de a vă explica rezultatele investigaţiei, vreau doar să vă garantez că nu am descoperit ceva oribil. Aşa că vă puteţi relaxa!

Mi-am dat seama că îmi ţineam respiraţia. Apoi atitudinea profesională şi-a făcut apariţia în momentul în care am simtit o senzaţie de J 5 amorţeală plină de înţepături, provocată de doza uriaşă de adrenalină pe care Peter, omul de ştiinţă cu patalama, trebuie să o fi eliberat în sistemul sangvin cu doar câteva momente înainte

de anunţarea Verdictului.
— Ei bine, asta este foarte încurajator.
Calm. Reţinut. Ca şi cum tocmai mi-ar fi spus că petuniile lui ca de revistă arătau bine şi anul acesta. Dar apoi, curiozitatea mea ieşită din comun, care m-a însotit toată viata, s-a simtit îndreptăţită să-şi facă simţită prezenţa.
— Deci, ce naiba se întâmplă?
Neurologul a început să ne facă o prezentare a creierului meu.
— Ai un creier încântător, a spus cu o mândrie care sugera că ar avea şi el un merit la asta. Vezi tu... în interiorul craniului... nu este absolut nimic acolo...
Nu eram deloc convins că acest citat ar da bine ca text de promovare pe coperta oricărei cărţi aş fi scris-o, dar ştiam că doctorul încercase să-mi dea astfel o veste bună.
Acolo, de-a lungul coloanei mele vertebrale, până la capătul ei, se putea vedea un cerc întunecat uniform şi bine evidenţiat, înconjurat de arta abstractă în alb şi gri pe care o formau contururile ondulate ale vertebrelor mele. Nimic neaşteptat sau periculos în afară de o scoliozăuşoară, de care nu ştiusem până atunci (o curbură laterală în coloana vertebrală), dar care oferea în sfârşit răspuns unei întrebări pe care mi-o pusesem din adolescenţă, referitoare la motivul pentru care pelvisul meu era puţin mai ridicat într-o parte.
în concluzie, era limpede. Nu aveam o tumoare la creier. Nu aveam o tumoare

la şira spinării. Nu exista niciun semn de SM – scleroză multiplă. Nicio afecţiune neuromotorie. Nici măcar un
semn de vreun nerv ciupit. Totul era foarte clar. Eliminând pe rând toţi suspecţii de serviciu, neurologul l-a anunţat pe medicul meu generalist că aş putea suferi de ceva exotic. Prin urmare, am fost trimis la o serie de teste din ce în ce mai ezoterice.

Am început cu o radiografie toracică absolut obişnuită, urmată însă de o listă uriaşă de analize de sânge. Văzând ce înseamnă denumirile inofensive de pe fişă, mi-am dat seama că trei dintre teste erau pentru infecţii care au legătură cu SIDA – ceea ce era perfect justificat, dat fiind că bolile autoimune se pot manifesta uneori exact ca nişte probleme neurologice.

Când toate rezultatele s-au dovedit a fi negative, am ridicat ştacheta. De data aceasta, asistenta care se ocupa de recoltările de sânge nu s-a putut abţine să remarce când a văzut lista:

— Of, sper să nu aveţi niciuna dintre aceste probleme. Sunt oribile.

Totuşi, când si aceste analize s-au întors cu rezultate negative, solicitările pentru analize de sânge au părut că migrează de la ezoteric la supranatural. Şi cu toate acestea, nimic nou. După efectuarea şi a unor teste genetice (tot cu rezultate negative), neurologul meu părea derutat. Cu o disperare pe care nu prea reuşea s-o mascheze (sau cel puţin

aşa mi se părea mie), a alcătuit lista de analize finală, după cum chiar el m-a asigurat. Prin urmare, noua mea prietenă, asistenta care recolta probele de sânge, devenise, la rândul său, foarte derutată.

— De multe dintre acestea nici măcar nu am auzit până acum.

Şi-a verificat lista de teste din computer. Două nici măcar nu erau disponibile. După câteva telefoane, a reuşit să le descopere, în cele din urmă, la nişte laboratoare puţin cunoscute, unde a şi trimis probele pentru a obţine informaţiile de care aveam nevoie.

— Vestea bună e că măcar vom epuiza astfel toate pistele pentru a afla ce e în neregulă cu tine.

Aşa am sperat şi eu. Mi-am monitorizat starea cu atenţie. Cu fiecare săptămână care trecea, orice era în neregulă cu mine se extindea încet, dar sigur, în tot piciorul. Iar până să primim un diagnostic clar, nu puteam face nimic pentru a opri acest lucru. După două săptămâni, au venit rezultatele.

Ordin al Imperiului Britanic, cu care sunt recompensaţi cei care au efectuat un serviciu excepţional şi remarcabil pentru Marea Britanie în diverse domenii precum artele, sportul, ştiinţele sau activităţi caritabile. (N.r)

Frumoasa vârstă de 16 ani

Fiecare fiinţă umană primeşte la naştere dreptul să poată schimba universul.

Chiar dacă am ajuns la această concluzie până să împlinesc vârsta de 16 ani şi mi-a plăcut ideea că încălcarea regulilor ar putea reprezenta un factor indispensabil pentru a reuşi s-o şi pun în practică, eram încă destul de confuz în privinţa detaliilor. Acestea fiind spuse, dacă intuiţia nu m-ar fi îndemnat să mă revolt o lună mai târziu, într-o minunată după-amiază însorită de miercuri din luna mai, astăzi nu as mai fi fost în viată.

Deci ar trebui să încep prin a-i transmite mulţumiri înflăcărate fostului meu director de scoală – ceea ce ar fi o adevărată ironie a sortii
J)
având în vedere că nu l-am preţuit niciodată, nici ca profesor, nici ca om. în tot acest timp, el mă vedea pe mine ca pe o ruşine la adresa lui Dumnezeu si a umanităţii. Cu toate acestea, să-i dăm Cezarului ce-i al Cezarului: fără intervenţia lui din acea zi, aş fi putut fi azi un membru cu drepturi depline al Establishmentului—. De asemenea, as fi fost mort.

Acţiunea semnificativă din acea după-amiază atât de importantă a început pe la 12:28, spre sfârşitul orei de engleză. Mă ridicasem în picioare lângă banca mea destul de veche şi le dezvăluiam

colegilor de clasă convingerile mele cuprinse în eseul pe care îl citeam cu voce tare, intitulat „Viitorul”.

Pedagogul nostru destul de în vârstă zâmbea şi mă aproba din cap încurajator. încântat, deja mă punctase cu 10 plus, adăugând şi un comentariu laudativ: „Imaginaţie fantastică; slavă Domnului

că premoniţiile tale sunt fanteziste!” Trecuse cu vederea faptul că eu îmi scrisesem eseul ca o lucrare de non-fictiune, nu de ficţiune. Ca să fiu î [7] J sincer, mama făcuse la rândul ei aceeaşi greşeală dat fiind că, dintre toate eseurile pe care le adusesem acasă, am descoperit, după moartea ei, că doar pe acesta îl păstrase.

— ... creierul meu se va conecta la un creier electronic şi împreună vom fi mai inteligenţi decât suma componentelor noastre. în concluzie, cele cinci...

Clopoţelul a sunat pentru pauza de masă. Nimeni nu s-a clintit – clopoţelul era un semnal pentru învăţători, nu pentru copii. Pedagogul mi-a făcut un semn discret din încheietura mânii că pot continua.

— în concluzie, cele cinci simţuri ale mele vor fi sporite de nenumărate componente electronice până ce întreaga mea identitate va evolua, umanitatea din mine va evolua. în loc să conduc o maşină sau chiar un vapor enorm, voi fi acea maşină; *voi fi* acel vapor.

Am privit spre pedagog pentru a-i

confirma că terminasem.

— Minunat capriciu imaginativ, Scott. Văd că promovezi în continuare fantezia ştiinţifică! Foarte bine.

Apoi a privit spre restul elevilor:

— Sunteti liberi!

— Eşti o târâtură! Ai furat asta din *Doctor Who—,* a spus Simpson, care nu era chiar cel mai mare fan al meu, în timp ce se ridica din banca din stânga mea.

Pe când îmi strângeam lucrurile de pe bancă, am simtit nevoia să-i înfrunt calomnia:

— De fapt, de sâmbătă, 23 octombrie 1963, ora 17:15, nu a existat niciun episod din *Doctor Who* care să corespundă, măcar vag, cu extrapolarea pe care tocmai ai auzit-o.

— Pe bune? a răspuns micuţul Connor, care era în mod bizar prieten şi cu mine, şi cu Simpson, şi care ni se alăturase spre ieşirea din clasă.

îl plăceam pe Connor. Mult.

— Uneori eşti un mare labagiu, a spus Simpson.

— Sunt. De câteva ori pe zi, i-am confirmat eu.

Am rânjit spre Connor cât mai sigur pe mine, astfel încât să pot spune ce aveam de gând:

— Mi te poţi alătura oricând doreşti...

Connor mi-a aruncat un zâmbet obraznic, aproape tachinându-mă, ceva de genul „sunt- flatat-dar-deocamdata-te-refuz”, apoi şi-a dat peste cap

minunăţii ochi verzi.
— *Podex perfectus es!* a replicat el şi m-a privit direct în suflet.
O spusese pe un ton care s-ar fi potrivit perfect cu expresia „Te iubesc”. Din păcate, traducerea cuvânt cu cuvânt era: „Eşti doar un cur”.
— *Podex perfectus habes!* i-am răspuns eu tandru, sperând şi că voi remedia situaţia, dar şi că voi impresiona cu talentul meu la limba latină – „chiar *ai* un anus perfect”.
— Eşti un *mare* poponar, a spus el zâmbind.
— Poponar handicapat ce eşti! s-a băgat entuziasmat în discuţia noastră si Poster.
Cu vreo cinci centimetri mai înalt decât mine si clădit exact cum trebuie pentru a face parte din grămada de la rugby. Din această cauză îl tratam cu mai mult respect decât merita. în fond, tehnica lui preferată de dezbatere era una pur fizică.
Aveam pauza mare de prânz, aşa că intenţionam să-mi văd de treabă. Am ajuns repede la cele două uşi enorme de la capătul holului principal, prin care ieşeai din Sala Mare (care mi s-a părut mereu că aduce puţin cu o catedrală din cărămizi roşii) direct în lumina soarelui. în fata mea, dincolo de numeroasele terenuri de tenis, puteam vedea terenurile cu gazon bine îngrijit întinzându-se în depărtare. Ştiam că în dreapta mea, de cealaltă parte a şirului

de laboratoare de ştiinţă, gazonul se întindea până la bazinele de înot. în spatele meu, de cealaltă parte a Sălii Mari, era doar domeniu public. Mi se părea absolut normal ca King’s College School, în calitate de membru cu drepturi depline al Eton Group, să domine tăcut, în toată splendoarea cărămizilor sale roşii, cele mai scumpe locuinţe ale înstăritei clase de mijloc din suburbia Wimbledonului.

Toată viata trăisem aici. Aceea era lumea mea. Urmasem de la trei ani şcoala primară de la care copiii mergeau direct la King. La şapte ani, alături de majoritatea colegilor, am traversat pur şi simplu pe partea cealaltă a străzii Ridgway şi am început să purtăm un sacou roşu în locul celui gri. Abia atunci am început să înţeleg că sunt un privilegiat şi că (mai ales când tata a avut de achitat un impozit pe venit de 95%, pe vremea guvernului laburist) am primit o educaţie atât de elevată doar pentru că am fost suficient de norocos să mă nasc într-o familie ai cărei membri făceau toţi parte din Establishment.

Mi s-a părut dintotdeauna firesc faptul că toate rudele mele erau înstărite si că aveau relaţii. Un

judecător la înalta Curte aici, câţiva Siri şi Ladies dincolo, un director general, un decan, numeroşi directori si preşedinţi de consilii de administraţie.

Toţi susţineau – într-un mod mai degrabă rezervat – că mă iubesc, fiecare dintre ei

demonstrând, în doar câţiva ani, exact opusul.

în timp ce mergeam, împuţitul a trecut pe lângă mine, pufăind din pipa care, în urmă cu nici nu se mai ştie câte decenii, îi adusese porecla folosită de elevii din şcoala primară.

—Buna ziua, comandante!

—Domnule!

Mă măgulea că încă folosea când vorbea cu mine titlul de „comandant pe şcoală”, chiar dacă îl primisem cu trei ani în urmă, pe vremea când eram în şcoala primară. Asta îmi întărea presupunerea că în şase luni aş putea ajunge „comandant pe liceu”, deci el nu va trebui să-şi schimbe salutul. Chiar se obişnuia ca acelaşi elev să fie numit de două ori. Cu siguranţă, în câteva zile mă aşteptam să fiu anunţat ca „house prefect”, ceea ce însemna că eram în cursa pentru a deveni comandant pe liceu.

Prin ferestrele Sălii Mici puteam vedea întreaga scenă pe care, la 13 ani, mă alăturasem dascălilor în calitatea mea de reprezentant al elevilor din şcoala primară. Atunci când fusesem eu ales, rolul devenise mai degrabă unul ceremonial, deşi încă aveam dreptul (împreună cu adjuncţii mei) de a înmâna bilete de conduită, care atrăgeau mult prea adesea loviturile cu băţul din partea directorului – chiar dacă acestea se aplicau rar copiilor de şapte ani.

Lucrurile se schimbaseră. După cum

îmi reaminteau cu evidentă plăcere câţiva profesori mai în vârstă, unul dintre predecesorii mei îşi trimisese chiar propriii adjuncţi să fie bătuţi cu băţul; bineînţeles, atunci când am primit eu funcţia, această oportunitate nu mai făcea parte din fişa postului.

După ce am trecut de Sala care numai Mică nu era, tocmai mă pregăteam să mă îndrept spre complexul Priory când Wiggy mi-a tăiat calea pe jaful lui de bicicletă şi aproape a intrat în mine, luând un viraj în unghi mort la viteza maximă. Am sărit într-o parte şi am aşteptat ciocnirea.

Din fericire, a cotit în partea opusă; din nefericire, aproape că s-a izbit de un zid, încurcat de faptul că avea o singură mână pe ghidon, cealaltă fiind (ca de fiecare dată când mergea cu bicicleta) lipită de cap pentru a-i ţine coama la un loc. Din cauza vitezei, părul îi flutura în toate direcţiile. Oricum, situaţia de faţă se prezenta mult mai bine pentru Wiggy faţă de cea din urmă cu câteva săptămâni când, în timpul unei explozii nefericite din laboratorul său de chimie, l-am văzut pârlit pe tot corpul.

— Fii atent! mi-a strigat el, deşi nu fusese vina mea.

—Domnule!

Am ajuns la sala de muzică nevătămat şi, văzând un Rolls Royce negru, de epocă, parcat sub arcada de la intrare, am intrat în clădire curios să aflu al cui este. Am pătruns într-o încăpere

spaţioasă pe care o cunoşteam foarte bine pentru că, în calitate de membru al corului pentru imn (unul dintre cele 4 coruri în care activam), repetasem acolo cam jumătate de oră în fiecare zi, înainte de rugăciuni.

Domnul Waters mi-a zâmbit cu căldură.

— Bună ziua, Peter. Cărui fapt îi datorez această plăcere neaşteptată?

Era neobişnuit ca un pedagog să se adreseze unui elev pe numele mic. Totuşi, în particular, domnul Waters făcuse asta dintotdeauna.

— Mă întrebam dacă mi-aş putea lăsa oboiul aici, până mâine.

— Desigur, *mon petit.*

După o scurtă sporovăială, am plecat mai departe pe aleea principală care trecea pe lângă Priory, apoi pe lângă clădirea de arte şi meserii şi înconjura atelierul de artă. Pe lângă faptul că purtai un costum, mai degrabă decât un sacou, unul dintre avantajele de a fi în clasa a şasea era că puteai să nu participi la masa de prânz. Iar în atelierul de artă de la etaj, sub o coală de hârtie, pe o masă încăpătoare rezervată, se afla ceea ce lucrasem eu în pauzele de prânz din ultimele opt luni. Era de departe avuţia mea cea mai preţioasă si cea mai tainică.

Grup de persoane care deţine puterea, autoritatea în societate şi care are interes să menţină ordinea existentă. *(N.r.)*

Doctor Who este un serial SF produs de BBC, prezent în Guinness World Records ca fiind cel mai lung serial science-fiction din lume. *(N.r.)*

Plăcerea

Mi-am scos sandvişurile din ghiozdan, am pregătit o pană de scris şi cu mare migală am caligrafiat ceva pentru a marca o imagine cam de un centimetru, aproape pierdută pe pagina de hârtie groasă, fabricată manual, care avea dimensiunile de 90 x 120 centimetri. M-am tras puţin înapoi, să contemplu efectul.

— E minunat! s-a auzit o voce din spatele meu.

Era Larry Fish, unul dintre instructorii de la arte, subţire, stilat, necăsătorit, trecut de 40 de ani, despre care eu credeam că e gay.

— N-am vrut să risc să fac nici cel mai mic zgomot în timp ce scriai. Aşa că te întreb acum: ce *este* „Flacăra din Analax”?

Fie că era sau nu gay, ştiam că mă pot încrede în domnul Fish, as a că i-am mărturisit adevărul.

— Este locul în care lordul Avalon s-a îndrăgostit prima dată de Rahylan.

— Şi, dacă îmi amintesc eu bine, Rahylan eşti chiar tu, nu?

— Cam asa...

Era complicat. Cu trei ani înainte, începusem să inventez o altă lume, o lume fantastică în care acţiunea principală se desfăşura în Regatul Salania. Am inventat o geografie, numeroase culturi, un limbaj şi un

alfabet, precum şi o scriere de mână şi rune. La 14 ani, mi-am petrecut în mare parte vacanţa de vară construind, iar apoi sculptând o harpă salaniană, cu care şi azi mă mai mândresc în biroul meu. Dar mai ales am inventat mituri, aventuri şi balade. Şi, spre deosebire de opera lui Tolkien—, pe care o iubeam, poveştile mele cu eroi şi magie conţineau şi o poveste de
dragoste între doi bărbaţi. Deoarece lumea reală din jurul meu ducea lipsă de modele de iubire pasională, dramatică şi romantică între doi bărbaţi, atunci aveam să-mi creez propria-mi lume, pentru a îndrepta lucrurile.

Această hartă explicativă – sub forma unui manuscris medieval fantastic – era mărturia fiecărui loc, a fiecărei poveşti la care visasem. Fiecare nume de locaţie spunea o poveste. Fiecare personaj avea o istorie. De-a lungul tuturor acelor luni, pe măsură ce mă documentam pentru fiecare detaliu, domnul Fish îmi adresase întrebări la întâmplare despre orice denumire ciudată care îi atrăgea atenţia. Ştia că mă regăseam în blondul Rahylan, tânărul ucenic de vrăjitor, iar eu îl alimentasem cu poveşti nesfârşite despre Rahylan şi despre celtul Avalon, dar acesta a fost primul moment în care i-am spus, în mod explicit, că erau iubiţi. I-am povestit despre ceremonia prin care cei doi bărbaţi si-au declarat iubirea si s-au sărutat î > 1
în faţa tuturor celor de la Curte şi cum,

de atunci, au fost acceptaţi în tot Regatul ca un cuplu căsătorit.

A primit dezvăluirea ca pe ceva firesc.

— Tu nu vei merge niciodată cu turma, mi-a spus el cu multă gentileţe. îmi amintesc că ţi-am spus asta când aveai nouă ani şi ai câştigat premiul pentru artă al şcolii. Mi se pare mare păcat că nu ai ales arta ca obiect principal de studiu.

Mai discutasem despre acest aspect şi cu un an înainte, când a trebuit să optez pentru cele trei materii principale din clasa a şasea.

— Şi literatura engleză, pentru Dumnezeu, a continuat el să bată monedă pe acelaşi subiect dintotdeauna. Ai fi atât de fericit în lumea artei. Sau ca scriitor. Sau... – a făcut o pauză, ca şi cum taman atunci îi venise ideea –, ca actor. Domnul Rogers vorbeşte şi astăzi entuziasmat de performanţa pe care ai reuşit-o în rolul lui John de Stogumber. De modul în care reuşeai să trăieşti totul la intensitate maximă în faţa publicului în fiecare seară...

— Tot ce am făcut a fost să plâng în faţa publicului. Chiar şi un copil poate face asta.

— Ei bine, mă aştept să te aleagă vedeta piesei de anul viitor.

Apoi, ca din senin:

— Sau ai putea deveni regizor de film, de televiziune, ceva!

Părea exasperat, stânjenit şi compătimitor în acelaşi timp.

— Te-ai *potrivi* atât de bine, a mai spus el, iar chipul i s-a schimonosit în încercarea de a-mi transmite un mesaj ascuns.

Bănuiam unde bate, dar am ales să continui ca si cum nu discutam decât despre felul în care îmi alesesem eu materiile.

— Ştiu. îmi place lumea teatrului. Şi mi-ar fi plăcut să-mi aleg Arta şi literatura engleză ca materii principale. *Şi* geografia sau istoria. V-am mai spus, simt că m-am născut în perioada greşită. Cineva ca Leonardo nu ar fi ales niciodată stiinta în defavoarea artei! Am urât faptul că nu am putut alege decât matematica, fizica şi chimia. Nu am putut adăuga nici măcar biologia – ceea ce exclude o carieră medicală.

— Mă gândesc doar că, în domeniul artistic, ai putea întâlni persoane care..., a făcut o pauză mai lungă ca să-şi poată alege cuvintele cu grijă... *gândesc la fel* ca tine.

— Dar mie mi-a fost tot timpul clar că voi alege ştiinţa, tot timpul. Pe la şapte ani recitam deja formula dilatării temporale a lui Einstein, doar pentru că îmi plăcea cum sună.

— Poftim?

— Este formula fizică relativistă pentru modul în care timpul încetineşte cu cât călătoreşti mai rapid.

Părea să fie la fel de confuz.

— Uite, dacă iau o rachetă de pe Pământ şi plec cu ea într-o călătorie dus-

întors de un an, mergând tot mai repede în primele şase luni – cu o rată egală cu acceleraţia gravitaţională (9,81 m/s^2) – si reduc viteza cu aceeaşi rată la întoarcere, când voi ajunge acasă, toţi prietenii mei vor fi deja morţi, deoarece pe Pământ vor fi trecut *100* de ani. Este ca o magie. Dar este real. Şi asta este ceea ce ador la ştiinţă: doar pentru că poţi explica ceva nu înseamnă că acel lucru nu mai este magic.

— Vezi, exact asta am vrut să spun. Tu eşti dedicat ştiinţei, Peter, dar eşti mai atras de romantism, iubire şi magie, adică de tot ceea ce este exact *opusul* ştiinţei!

— Dar tocmai asta este ideea – eu nu cred că *sunt* opuse, sunt doar perspective diferite asupra aceloraşi lucruri.

A făcut o pauză. Părea să-şi dea seama că a fost învins, asa că si-a continuat avertismentele bine intenţionate, atacând direct miezul problemei:

— îţi dai seama că nu vei găsi prea mulţi oameni care să-ţi împărtăşească viziunea asupra lumii...

Nu ştiam dacă să interpretez asta ca pe o remarcă, laudă sau critică.

— Bun! Oricum, am conceput o modalitate simplă de a-i identifica, dacă va fi să îi întâlnesc vreodată. Numesc asta Testul Camelot.

A ridicat din sprânceană în semn de „continuă”.

— Aşadar, în Camelot poţi fi oricine

vrei. Cine ţi- ai dori să fii: Arthur sau Lancelot?
— Cei mai mulţi aş spune că vor alege în cele din urmă să fie regele Arthur.
— Probabil, dar răspunsul meu este Merlin...
A zâmbit discret:
— OK, cred că pricep. Ştii, am vrut doar să verific. Apropo, nu trebuie să fii la un meci între clase? a întrebat el uitându-se la ceas.
— Fir-ar să fie! am răspuns privindu-mi şi eu ceasul.
— Nu-ţi bate capul, du-te.
Mi-am luat ghiozdanul şi am fugit entuziasmat spre ceea ce, chiar şi după aproape o jumătate de secol, a rămas cel mai traumatizant episod din viata mea.

O dată pe an, cele şase grupe ale şcolii organizau un turneu de scrimă. Acum urma să înceapă, iar eu luam parte la el. Din păcate, încă eram în costum.
Am intrat în vestiarul aproape pustiu al salonului de scrimă, mi-am luat rucsacul cu echipament din dulap şi am început să mă schimb.
— Văd că ai întârziat după cum e moda acum, se apropie Anthony de mine, ironic ca de obicei şi zâmbindu-mi a bun-venit.
— Fac orice numai să-l scot pe Nicholson din joc!
Anthony: bine clădit, aflat într-o clasă cu un an mai mare. Părinţi unguri (mama lui fusese la Auschwitz),

neinteresat de ştiinţă, dorindu-şi o carieră în domeniul juridic, interesat prea puţin de scrimă, două prietene, nu doar una, şi cel mai bun prieten al meu. Ne-am potrivit, cumva. Mai ales că era un imitator tare răutăcios.

— Scott! Ai întârziat si de această dată! Ruşine, ruşine pentru echipa ta, pentru şcoală, pentru întreaga lume! l-a imitat el teatral pe pedagogul meu, pe care îl dispreţuiam amândoi.

Am izbucnit amândoi în hohote de râs. Deja îmi încheiam ultimii nasturi de la bluza albă pentru scrimă.

— Cum arăt?

Anthony mi-a verificat rapid echipamentul.

— O adevărată apariţie în alb. Baftă! a răspuns el.

— Nu-l voi învinge niciodată pe Nicholson, dar voi încerca să nu mă fac total de râs...

Mi-am luat masca şi floreta şi am fugit în sală.

După circa două ore ajunsesem în finală, împotriva lui Nicholson, care era cu un an mai mare şi şeful echipei de floretă. Era, cu siguranţă, un scrimer mai bun decât mine, dar antrenorul aranjase ca noi să nu ne confruntăm în calificări – acesta era, de altfel, motivul pentru care ajunsesem atât de departe în competiţie.

Din câte se părea, eu aveam o zi bună, iar Nicholson era cam ieşit din formă. Eram la egalitate şi doar o tuşă ne mai

despărţea, pe fiecare dintre noi, de victorie. Aşteptam la marginea planşei, respirând agitat, cu masca ridicată, pentru a mă răcori între două asalturi, încercam să gândesc. La fiecare truc al meu el răspunsese cu iscusinţă. Era rapid, ager şi avea experienţă. Eram convins că el va obţine tuşa următoare.

Am respirat adânc şi mi-am impus să mă liniştesc. Gândeşte! Scrima este, de fapt, un joc de şah foarte rapid. Pentru a marca trebuie, pur şi simplu, să înlături arma adversarului atât cât să poţi ataca. Se numeşte paradă-ripostă. De fapt, există doar două tipuri de paradă: loveşti în lateral lama adversarului sau o încolăceşti pentru a o putea înlătura. Problema este că adversarul tău ştie asta si ia contramăsuri la tot ce faci. Iar Nicholson era foarte rapid. Aşadar, cum l-aş fi putut învinge?

Şi atunci mi-am dat seama care era metoda pe care o folosea el în luptă. Când începeam un asalt, mişcările lui păreau mai degrabă întâmplătoare. Dar când era sub presiune şi acţiona instinctiv, părea să prefere paradele circulare. Nu mai era timp. Masca pe faţă.

— *En garde! Allez!*

L-am surprins imediat cu o rafală de parări şi riposte. Mi-am pus toată energia într-o mişcare explozivă pe care eram conştient că nu o pot menţine mai mult de 30 de secunde. Era totul sau nimic.

Am avansat agresiv, obligându-l pe Nicholson să se retragă. Şi atunci s-a întâmplat. S-a apărat cu două parade circulare la rând. Am pariat că o va face şi pe a treia, am evitat-o în avans, i-am îndepărtat arma şi am împuns.

S-a retras, exact cât să evite vârful floretei mele. Numai că aveam picioare lungi şi atacasem atât de rapid, încât inerţia m-a păstrat în ofensivă. Am pivotat pe piciorul drept şi am mai obţinut câţiva centimetri.

— *Touche!* a anunţat antrenorul, care părea la fel de încântat ca mine.

Mi-am scos masca în acelaşi timp cu Nicholson şi ne-am dat mâna. A zâmbit în timp ce m-a felicitat, iar eu abia dacă îi auzeam pe cei din sală cum ne aplaudau şi ne ovaţionau.

— Frumos meci, Scott! Vei fi un demn urmaş al meu, mi-a spus Nicholson şi părea foarte sincer.

Eram în al nouălea cer de mândrie. După ce mă calificasem în sferturile de finală ale campionatului şcolar de scrimă, toată lumea îmi spusese că eram pregătit să-i iau locul lui Nicholson, astfel încât acesta să se poată concentra asupra examenelor care urmau să înceapă peste o lună. Dar acum îmi preda chiar el neoficial ştafeta.

Pedagogul meu – masiv, cu părul cărunt, intimidant – şi-a făcut loc prin mulţime, fără îndoială ca să mă felicite, credeam eu. în schimb, s-a ferit să mă privească în ochi şi s-a îndreptat spre

antrenorul de scrimă. S-au retras într-un colţ şi au început să discute, în timp ce spectatorii se strânseseră în jurul meu şi al lui Nicholson. Nici măcar nu am observat când pedagogul meu a apărut lângă mine.

— Scott! Vino cu mine.

L-am urmat în vestiar.

— Lasă-le aici, mi-a cerut el, indicând spre masca şi floreta pe care o ţineam sub braţul stâng, apoi a ieşit valvârtej pe uşă, fără ca măcar să verifice dacă îl urmez.

Am mers în linişte şi ajunseserăm deja la terenurile de tenis când mi-a răspuns la întrebarea pe care nici nu apucasem să i-o adresez.

— Mergi cu mine la directorul şcolii!

Asta era un eufemism. Coordonatorii de orice fel, dar mai ales pedagogii, ţineau la autonomia lor. Aveau puteri depline când venea vorba de pedepse corporale pe care unii dintre ei, mai ales profesorii mai în vârstă, continuau să le împartă cu ajutorul şlapilor sau al vechilor pantofi de sport. Dar, în acea perioadă, doar directorul şcolii mai avea dreptul să bată cu băţul. într-adevăr, pentru majoritatea băieţilor, această pedeapsă corporală părea a fi singura lui îndatorire în afară de prezenţa la adunarea de dimineaţă.

Nu sovăisem deloc, dar brusc mi s-a făcut rău. îmi picase puţin faţa.

— Domnule, dar pot să vă întreb ce-am făcut?

— E vorba despre o problemă de disciplină, m-a repezit el.

J.R.R. Tolkien, scriitor britanic, celebru datorită operelor sale fantasy *Hobbitul* şi *Stăpânul Inelelor. (N.r.)*

Infirmul

Ezotericele mele teste de sânge au ieşit normale. Vestea bună era că făcusem toate analizele de sânge care fuseseră inventate vreodată, iar rezultatele erau în limitele normale. Vestea rea spunea că, deşi nu mai existau alte teste, *ceva* era totuşi în neregulă cu mine. Ceva care părea mai grav decât simplul tremur al picioarelor; urcatul treptelor la o piramidă maiaşă din Mexic devenise o problemă de sănătate şi siguranţă.

La şase luni de la apariţia primelor simptome, paralizia parţială de la piciorul drept se ridicase spre genunchi. Iar acum era bilaterală – cu alte cuvinte, tot ceea ce aveam la piciorul drept se manifesta deja identic şi la stângul. într-o zi, în timp ce exploram împreună cu Francis fiordurile norvegiene, mi-am dat seama că deja şchiopătam de-a binelea.

Când ne-am întors în Anglia, niciun specialist din echipa medicală la care apelasem şi care devenea tot mai numeroasă de altfel, nu avea nici cea mai vagă idee care era cauza – deşi, din fericire, aveam o listă lungă a lucrurilor care *nu* reprezentau cauza. Pentru că tot nu reuşeau să-mi stabilească un diagnostic, au făcut ce au crezut ei mai bine: au căzut de acord asupra unui termen impresionant prin care să numească simptomele mele. Din acel moment sufeream oficial de „paraplegie

spastică” – rigidizarea muşchilor de la picioare, care cauzează paralizie parţială.

Asta m-a făcut să-l privesc cu alţi ochi pe Foster, fostul meu coleg de clasă, şi gaşca lui. îmi amintesc perfect cum el şi alţi câţiva colegi care formau o minoritate extrem de vocală în scoală î obişnuiau să se refere la mine folosind expresia „poponar handicapat”. Pe atunci consideram asta o caterincă de doi bani. Dar acum, pe bune, chiar să aibă dreptate în *ambele* privinţe... Care erau sansele?

J

Deja, în acea etapă, când ieşeam la plimbare, Francis începuse să-mi ofere tot mai des braţul lui pentru sprijin ori de câte ori părea că am nevoie de ajutor. Era acelaşi gest, mi-am spus eu, pe care l-ar fi făcut orice alt cuplu care a trăit împreună o viaţă întreagă. Cu siguranţă că îl văzusem la multe doamne în vârstă care abia îşi târşâiau picioarele sprijinite de soţii lor, la fel cum mă agăţam şi eu de al meu. La fel cum au făcut mama si tata.

Dar totuşi ei aveau peste 90 de ani. Eu abia împlinisem 50. Cu toate acestea, eram într-o formă fizică deconcertantă. încetul cu încetul, am început să realizez (mai ales din momentul în care am remarcat privirile exagerat de preocupate sau uşor dezgustate ale necunoscuţilor) că trecătorii nu ne catalogau la fel ca pe bătrâneii lor dragi care se îndreptau spre băncile de pe

promenada din Torquay. Nu ne catalogau nici măcar ca pe un cuplu gay. De fapt, nu ne vedeau deloc ca pe un cuplu. în schimb, Francis părea acum, din toate punctele de vedere, infirmierul care avea grijă de mine. Iar eu, în doar câteva luni, mă metamorfozasem în ceea ce părea să fie un adult cu dificultăţi de învăţare. A fost experienţa prin care m-am alăturat noului meu trib: infirmii.

Probabil că mă aflam în etapa de negare de cel puţin patru luni până să admit că poate nu aveam de-a face doar cu o stare temporară. Că poate nu aveam doar de experimentat o perioadă modul enervant de viaţă al unei persoane cu dizabilităţi, pentru ca mai apoi să revin la standardele ceva mai acceptabile ale majorităţii care se putea mişca fără probleme. Că poate aşa urma să fiu de acum înainte. Mi-am făcut curaj şi i-am spus celui mai bun prieten (Francis, desigur) că eu cred că aş putea fi infirm. Adică, infirm *cu adevărat.* Mi-a spus că ştia deja. Asta a reprezentat o mare eliberare. Dar şi o mare problemă. îmi amintesc cum ne-am întărit decizia de a înfrunta orice ignoranţă sau prejudecată care ne-ar apărea în cale prin aceste cuvinte: „Slavă Domnului că este vorba doar despre picioare, nu?”

S-a dovedit că marea diferenţă dintre a le spune celor din jur că eşti infirm în comparaţie cu a le spune că eşti gay este că oamenii au tendinţa să fie chiar amabili în prima situaţie. Motiv pentru

care m-am gândit, ce e aşa de rău în asta? Iar acest altruism extraordinar al umanităţii noastre comune mi-a fost demonstrat cel mai bine în Ibiza, insula din Marea Mediterană.

Traversam cu Francis o şosea aglomerată. Foarte încet. Eu, sprijinit de braţul lui, în timp ce luminile semaforului – optimizat pentru petrecăreţi tineri şi în putere – sclipeau agresiv în zadar, încercând să ne zorească traversarea. Cam pe la jumătatea trecerii, rămăseserăm cu mult în urma grupurilor care plecaseră de pe trotuar odată cu noi. Singurul nostru companion era o doamnă în vârstă, uscăţivă, îmbrăcată în haine de doliu, care nu părea să-şi dorească altceva decât să apuce să traverseze înainte de a fi secerată de maşinile din trafic. Se afla în fata noastră.

Apoi luminile semaforului s-au schimbat şi am auzit ambalarea motoarelor si zumzăitul a vreo

>

două scutere care se luaseră la întrecere, îndreptându-se spre mine. Genial.

în acel moment, să mă iertaţi că am presupus că partenera noastră de traversat strada (mai mult ca sigur, obişnuită să înfrunte ostilitatea dură a traficului local) va demara cu viteza explozivă a unei ţestoase, conform logicii că va trebui să fie doar mai rapidă decât cuplul din spatele ei, pentru ca scuterele

să ne lovească mai întâi pe noi şi să scrâşnească frânele pentru o oprire adecvată.

în loc de asta, pe măsură ce huruitul traficului se auzea tot mai tare, bătrânica s-a oprit, s-a întors şi m-a apucat de celălalt braţ. Ea şi Francis m-au însoţit ca nişte gardieni care conduc în slow motion, în afara incintei, un vizitator nepoftit. După ce m-a văzut în siguranţă pe bordură, i-a aruncat un zâmbet larg şi complet ştirb lui Francis, i-a spus ceva în spaniolă, s-a întors şi a plecat. Mie nu mi-a aruncat nici măcar o privire. Pentru mine, acela a fost un moment crucial. Mi- am dat seama că am parcurs fără să ştiu şi fără să vreau două ritualuri de trecere importante. în primul rând, după o viaţă întreagă în care am fost acceptat graţie creierului meu, eram perceput acum ca un idiot, care nu merită nici măcar să fie băgat în seamă. în al doilea rând, ajunsesem într-o etapă a vieţii în care bătrânicile mă ajutau *ele pe mine* să traversez strada.

Ceva trebuia să se schimbe si intuitiv m-am gândit la o soluţie tehnologică. Am ajuns rapid la concluzia că apogeul tehnologiei băţului de sprijin fusese atins în ultimii ani ai perioadei victoriene, sub forma bastonului. Acel design elegant, dar sofisticat nu fusese depăşit niciodată, din punctul meu de vedere – aspect care nu mi-a mai ieşit din minte, aşa că, întors acasă în Anglia, i-am solicitat fizioterapeutului să-mi ia

măsurile necesare pentru un dispozitiv care să mă ajute la mers, iar el mi-a oferit bastonul disponibil prin sistemul naţional de sănătate.

Practic, era o teavă de aluminiu de dimensiuni ^{7} î
ajustabile, care avea în partea de sus un mâner dintr-un plastic dur, gri, iar în partea de jos – un inel de cauciuc. Era uimitor de greu, prost echilibrat şi greu de folosit dacă te lăsai cu toată greutatea pe el. întregul ansamblu părea să fi fost realizat de un instalator de ocazie.

Zdrăngănea. Păcănea când mergeam cu el. Dar, ceea ce era cel mai rău, emana atâta *tristeţe.* Nu mam putut gândi decât că persoana care îl autorizase nu fusese niciodată nevoită să folosească unul în public. Ca o comparaţie, bastonul perfect echilibrat, vechi, din abanos argintat, pe care tocmai îl cumpărasem, fusese proiectat în epoca lui Sherlock Holmes pentru a emana *maniere sofisticate.* Chiar şi după 120 de ani, câştiga fără emoţii în faţa adversarului său modern care lasă că arăta cum arăta, dar nici măcar nu funcţiona cum trebuie.

Când m-am plimbat prima oară cu noul meu baston vechi – un moment cu o semnificaţie imensă pentru mine –, am avut chiar impresia ca m-am dat puţin mare cu el. Sau poate că doar mergeam eu acum mai legănat. Oricum ar fi stat însă lucrurile, din acel moment nimeni

nu s-a mai înşelat în privinţa mea, era clar că am o evidentă dizabilitate fizică. într-adevăr, trecătorii mă priveau adesea în ochi. Şi zâmbeau. Este uimitor ce obţii dacă porţi însemnele corecte ale grupului de care aparţii...

Durere

Nici nu-mi amintesc cum am ajuns în anticamera biroului directorului. Tot ce tin minte este că
pedagogul meu a dat buzna pe uşă ca să descopere încruntat că mica încăpere era deja ocupată de doi puşti, care stăteau cu capetele plecate.

Pe unul dintre ei îl ştiam destul de bine. Cocotat pe o bancă lipită de perete era Rawlings, din acelaşi an cu mine, purtând un echipament de rugby roşu-albastru şi ghete pline de noroi, care abia părăsiseră gazonul. Lângă el stătea dragul meu prieten Connor, în echipament de sport, abia revenit de la o cursă de cros. Pentru o clipă amândoi au ridicat privirea, surprinşi de intrarea noastră. Dar, după câteva secunde în care ne-am privit cu subînţeles, au lăsat privirea în jos din nou, încercând să fie puternici.

Rawlings, ale cărui constituţie şi înălţime îl făceau să pară cu doi ani mai mare decât era, părea să reziste bine; micul Connor însă, mai scund şi mai slab decât mine, părea că e pe punctul să

izbucnească în plâns. Eram cu sufletul alături de el. între timp, pedagogul stătea acolo ca si cum nu ar mai fi fost nimeni în cameră. Prin usa capitonată[1] de la biroul directorului[3] puteam auzi un glas înăbuşit care vorbea.

Uşa s-a deschis brusc şi l-am văzut pe Bellchamber, la fel de bine clădit ca Rawlings şi tot în echipament de rugby, dar cu picioare păroase şi ochii plini de lacrimi. Directorul stătea în spatele lui, bătrân, slab, înalt, cu părul alb tuns scurt, ochii mijiţi şi pielea bronzată.

— Următorul!

Privind drept înainte, Rawlings s-a ridicat, iar directorul l-a împins de umăr pe Bellchamber, pentru a-l face să se mişte. Acesta a înaintat ezitant, cu paşi extrem de ţepeni, de parcă nu-şi putea flexa picioarele din genunchi. A clătinat aproape imperceptibil din cap spre Rawlings. Nu era un semn bun. Materialul gros din care era confecţionat echipamentul de rugby fusese considerat un avantaj incorect, aşa că directorul îl obligase să-şi dea jos pantalonii.

Uşa s-a închis după Rawlings. S-a auzit un murmur monoton. Inima îmi bătea să-mi sară din piept. Faţa îmi era rece.

Jap!

Linişte.

Jap!

Linişte. Brusc m-am încălzit. Simţeam că urmează să vomit.

Jap! şi, simultan, un icnet de durere.

Linişte. Un scâncet la stânga mea. Am privit într-acolo. Dragul de Connor părea terifiat. Am vrut să-l îmbrăţişez. Din instinct, îmi venea să-l protejez. Părea atât de neajutorat şi de vulnerabil. Făcusem o adevărată pasiune pentru el cu un an în urmă, dar acum tot ce simţeam era suferinţa lui umilitoare – pentru că şi eu eram îngrozit.

Nu mai fusesem bătut cu băţul până atunci, dar ştiam cu toţii ce presupunea asta din descrierile prietenilor. Ţi se cerea să te apleci în faţă peste scaun şi să priveşti spre fereastră. Apoi aşteptai. Toţi spuneau că aşteptarea era cea mai grea. Urma prima lovitură. Te durea imediat, dar după două secunde durerea devenea cumplită. Apoi, a doua lovitură. Acela era momentul în care, oricât de puternic ai fi fost, începeai să plângi. Apoi, a treia lovitură. De regulă, după o aşteptare mai lungă.

Acela era momentul în care cei mai multi dintre băieţi scoteau un sunet. Şi apoi trebuia să te ridici, să întinzi braţul, să dai mâna cu directorul si să spui: „Mulţumesc, domnule”.

S-a deschis usa.

— Următorul!

Connor s-a ridicat. Picioarele lui subţiri si sfrijite nu au făcut nici măcar un pas. Era pietrificat. Rawlings şi-a făcut apariţia rigid, cu faţa de un roşu-aprins, dar cu pete albe, ciudate, livide, în jurul

nasului. Crampoanele de la ghetele de rugby accentuau zgomotul sacadat al paşilor lui lenţi, ca de pasăre, în timp ce ieşea din anticameră. Connor nu s-a clintit.

— Hai, băiete!

Pedagogul meu, mai exasperat ca oricând. Directorul s-a încruntat spre Connor.

Asta a avut efect.

Eram în continuare îngrozit. Dar, pentru prima oară în viata mea, am simtit emoţii si mai puternice, care ajungeau să-mi depăşească groaza.

Indignare în faţa realităţii înconjurătoare. Furie în faţa nedreptăţii. Ură faţă de un sistem crud.

Un calm parcă de pe altă lume mi-a alungat panica. în ciuda neputinţei mele – neputinţa mea absolută de a-l salva pe micul Connor, sau pe mine, de ceea ce inevitabil urma să se întâmple –, am fost cuprins de un sentiment crescând de determinare, de responsabilitate, de dorinţă de sacrificiu. De putere.

Era un amestec atât de neobişnuit de emoţii, încât nu ştiam cum să le folosesc. Eram recunoscător că nu mă mai simţeam îngrozit. Dar, când Connor a intrat în birou si usa s-a închis în urma lui, mi-am dat seama că, dacă s-ar fi putut face un astfel de troc, i-aş fi luat cu siguranţă locul. Ţineam la el. Eram

mai puternic decât el. Iar o parte anume a psihicului meu se trezise şi urla că puterea implică şi responsabilitate.

în acelaşi timp însă, tot restul fiinţei mele urla: *Nu poţi face nimic.*

Când a început să se audă dinăuntru glasul înăbuşit, am simtit cum îmi scrâsnesc dinţii.

Când s-a lăsat liniştea, chipul mi-a împietrit.

Jap! Un plânset.

Odios.

Jap! Un plânset mai zgomotos. Pedagogul meu îsi verifică ceasul.

[3]

Mânie.

Mânie.

Mânie.

Jap! Un urlet scurt.

Ură.

Clocoteam. Odios. Mânie. Ură. Cel puţin de acum se termi...

Jap! Un urlet imediat.

O, Dumnezeule! Nu! Cum a îndrăznit?

Jap! Un ţipăt care s-a transformat în hohote de plâns.

Te urăsc!!!

Jale.

TE URĂSC din toată fiinţa mea.

[3]

Jap! Un ţipăt pătrunzător urmat de un sunet cum nu mai auzisem vreodată: un băiat de 16 ani plângând necontrolat, convulsiv, din ce în ce mai ascuţit, ca şi cum corzile lui vocale ar fi regresat la momentul în care plânsese ultima dată pe când era doar un copilaş.

Doamne, te rog, ajunge! în disperarea

mea mam rugat unei fiinţe divine care ştiam că nu există.

Te rog. Te rog.

Un murmur înăbuşit.

Asta însemna că suferinţa lui s-a încheiat? Nu-l mai auzeam plângând.

Linişte.

Un murmur mai ridicat.

Uşa se deschide şi apare chipeşul Connor. Acum nu mai era aşa de frumos, colţurile gurii erau trase în jos într-un semicerc imposibil, ochii lui verzi erau injectaţi, pe obrajii palizi îi şiroiau lacrimile, căci îşi prelungea umilinţa plângând şi în faţa noastră.

îmi venea să mă duc la el să-l îmbrăţişez, să-i sărut lacrimile şi să-i spun că se terminase, că nu voi mai permite să se întâmple aşa ceva şi că îl voi proteja.

în schimb, în cele câteva secunde în care ni s-au întâlnit privirile, am încercat să-i transmit toate acestea printr-un zâmbet plin de compasiune şi prin o uşoară mişcare din cap. Mi-a răspuns cu un gest aproape insesizabil, şi-a întors privirea de la mine si a dat să iasă.

Făcea paşi de porumbel spre libertate. Când a ajuns la uşa batantă, s-a oprit, cu spatele la mine, ca să o deschidă şi am observat o pată de un roşu stins care se mărea într-o parte pe pantalonii lui scurti.

Nu cred că s-a văzut ceva pe chipul

meu de vreme ce creierul meu era mult prea ocupat să-şi revină din şoc pentru a mai avea timp să se ocupe si de controlarea muşchilor. Directorul fusese dintotdeauna liderul indiscutabil al existentei

mele confiscate. Acum îl vedeam ca pe un tiran despotic al unui regim de teroare. Toată viaţa mea fusesem pregătit, spălat pe creier, pentru a accepta ideea că acest Establishment este bun, valoros, potrivit. Brusc, cruzimea şi bullyingul lui instituţionalizat cărora nimeni nu li se opunea mau oripilat cu totul.

Ştiam foarte bine că nu pot face nimic pentru a schimba ce urma să se întâmple. Dar, aşa cum Rahylan şi Avalon mergeau la luptă, nici eu nu aveam de gând să ofer cuiva satisfacţia de a mă declara învins. Nu voi permite nimănui să-mi simtă frica. Nu voi ceda. Voi fi puternic. Pentru Connor.

Am ridicat bărbia şi m-am întors pentru a-l privi pe director fix în ochi.

— Următorul!

Evoluţii socante

Lipsa constantă a unui diagnostic începuse să mă plictisească. Aşa că m-am bucurat ca un puşti când am început o serie de teste evident mai avansate, care implicau utilizarea unui echipament electronic pe măsură, cu luminiţe care clipeau, electrozi şi ecrane de computer – cam cum s-ar face la Hollywood.

Primul experiment a constat aproape doar în lumini intermitente. Era testul Potenţiale evocate vizuale (PEV) care verifică mesajele nervoase dintre ochi şi creier. Părea logic, dat fiind că este unul dintre testele obişnuite pentru scleroza multiplă (SM), care, după cum bănuiam de mult, devenise o candidată serioasă pentru a fi Boala Mea.

Un tehnician a ataşat pe capul meu câţiva electrozi care arătau impresionant, mi-a acoperit un ochi şi m-a lăsat singur într-un cabinet tăcut, iar eu am stat si am urmărit nişte modele luminoase până când asistentul a revenit şi mi-a acoperit celălalt ochi. Semăna foarte mult cu modul în care îmi imaginam eu că se desfăşurau experimentele de spălare a creierului în epoca sovietică.

A urmat un test care suna şi mai impresionant – Potenţiale evocate somatosenzoriale (PES) – pentru a verifica mesajele nervoase dintre corp şi creier. Acest test, am descoperit repede,

era în mod evident derivat din tehnicile de *interogare* perfecţionate în epoca sovietică. Ar fi putut să-mi facă totuşi cadou electrozii ataşaţi strategic pe diverse părţi ale corpului meu.

Apoi au început şocurile electrice. Cam două pe secundă. Acute, dar suportabile.

— Cum se simte? a întrebat doctoriţa.

Era destul de tânără, încă manifestând entuziasmul specific proaspătului specialist calificat.

— Este în regulă, mulţumesc.

Auzi tot felul de poveşti despre PES, dar în cazul meu totul urma să fie în regulă.

— Ce bine! Prefer să încep, de probă, cam cu jumătate din tensiune. Pentru că sunteţi puţin mai înalt decât media, ar trebui să ridic puţin nivelul în cazul dumneavoastră. Este în regulă dacă fac asta?

Era molipsitor de entuziastă, aşa că m-am trezit scoţând o minciună printre dinţii încleştaţi:

— Da, sigur.

Problema cu şocurile electrice este că amperii te omoară, dar voltii îţi fac muşchii să se contracte. Când tânăra si entuziasta mea interlocutoare a mărit voltajul, am început să am spasme. Iar totul devenea din ce în ce mai neplăcut. Şi nici nu ajunsese la valoarea maximă.

— Acum aş dori să vă relaxaţi, a ciripit ea.

Am privit-o cu atenţie ca să văd dacă nu cumva îi ardea de glume şi am

constatat, cu inima strânsă, că era serioasă.

— OK, staţi puţin să văd dacă am înţeles. Eu sunt imobilizat pe acest pat, dumneavoastră aveţi de gând să ridicaţi tensiunea la maximum (sau poate chiar mai mult, pentru că sunt mai înalt), dar vreţi totuşi să mă relaxez?

— Da, exact aşa. De fapt, dacă nu vă deranjează, pentru a obţine cele mai bune rezultate, aş dori să ridic voltajul cât se poate de mult cât încă vă puteţi păstra muşchii relaxaţi. Nu îi încordaţi. Lăsati-i să se zbată. Ar fi minunat dacă aţi putea face asta!

Rostise cuvintele magice, „cele mai bune rezultate”, aşa că Peter omul de ştiinţă a răspuns:

— Evident. Să-i dăm drumul.

Pe când tensiunea creştea de la „inconfortabil” spre „memorabil”, m-am gândit să cer detalii despre test.

— De câte impulsuri electrice – cumva suna mai puţin îngrijorător decât „şocuri” – este nevoie pentru test?

Am vrut să pară că pun o întrebare ca să mă aflu în treabă; de fapt eram chiar foarte interesat de răspuns.

— O, cred că vom face şase sute. Apoi vom schimba zonele.

Părea încântată de răspunsul ei.

— A, minunat. Si cam câte zone intenţionaţi să acoperiţi?

— Patru, a răspuns ea, ca şi cum ar fi clarificat numărul pereţilor din camera

ei de tortură.

Cu „impulsurile” ridicate acum de la „memorabil” la „de neuitat”, am căutat alinare în solicitarea de informaţii despre cum decurgeau lucrurile. La urma urmei, eram deja supus şocurilor electrice de mai bine de cinci minute.

— Aşadar, ce ne arată această primă zonă?

Mi-a zâmbit radioasă din mijlocul tuturor acelor ecrane de computer, butoane şi alte instrumente de tortură.

— Nu vă îngrijoraţi. încă un minut – şi apoi vom fi gata să începem...

La două săptămâni după ce scăpasem de PES, am primit confirmarea oficială că, oricât se străduise doctoriţa, testele nu indicau nimic. Deja ştiam asta. Eu continuasem să discut pe parcursul interogatoriului meu – deşi uneori cu o voce uşor piţigăiată în timpul perioadelor mai neplăcute – întrebând-o despre rezultate. Toate erau normale (aşa cum fuseseră şi cele de la PEV, după cum aveam să aflu). Când s-a dat bătută şi mi-a spus că pot pleca, părea de-a dreptul dezamăgită.

Bănuiam că lucrurile nu vor rămâne asa. La doar o săptămână după aceea, am fost din nou convocat în fata medicilor. De această dată, mi-au spus că au căzut de acord că nu am SM. Acum căutau altceva. Când am întrebat ce anume, mi-au răspuns că nu sunt siguri. Intenţionau „să excludă o dată

pentru totdeauna boala neuronală motorie”. Le-am spus că eu crezusem că RMN-ul făcut cu ceva timp în urmă deja o exclusese. Mi-au dat dreptate. Dar, oricum, urmau să mă supună unui examen EMG pentru a vedea dacă nu le-a scăpat ceva. Electromiografia este o procedură de diagnosticare a bolilor neuromusculare, dar am impresia că ar fi fost mult mai potrivită într-un film cu James Bond. Şi nu în laboratorul lui Q, ţin să precizez –, ci în bârlogul impresionant al personajului negativ. Ştiţi clişeul: tot felul de echipamente hi-tech şi un pat alb de spital care nu se potrivesc deloc cu camera înaltă, plină de lambriuri, în care se află biroul unui domn, special amenajată pentru scena obligatorie de tortură. Şi desigur că tortura va fi aplicată de o femeie de vârstă mijlocie, deconcertant de tăcută, nemachiată si îmbrăcată în haine uşor demodate.

Printr-o coincidentă incredibilă, exact în această ipostază mă aflam eu acum, doar că bârlogul se prezenta sub forma unui spital de provincie în afara oraşului Taunton, iar torţionara mea de la tară îmbrăcase uniforma albă a medicului specialist. Vorbea liniştită cu mine, cu un accent est-european pe care nu-l puteam identifica exact.

La prima vedere, din punctul de vedere al prizonierului, exista o asemănare

uimitoare între PES si EMG. Diferenţa, asa cum s-a demonstrat, consta în *modul* în care erau administrate şocurile.

EMG este un tip de interogare clasic. Avem şi aici un prim electrod fixat strategic (lipit pe o bucată de piele expusă corespunzător), dar se renunţă total la acei electrozi neserioşi aplicaţi pe cap în favoarea unui ac încărcat electric – cu care îti este

străpunsă pielea pentru a fi introdus încet în anumiţi muşchi, pe rând. Apoi acul este mişcat puţin în muşchi. Şi în tot acest timp şocurile electrice continuă. Fără milă.

Mai mult ca sigur informată de către colega sa de la PES, doctoriţa de acum, un adevărat înger al Durerii, a refuzat să fie atrasă în conversaţie în timpul chinuitoarei mele investigaţii. Se uita cu mare atentie în monitorul ei, îmi introducea acul în muşchi şi apoi îl lăsa acolo în timp ce continua să-mi aplice şocuri electrice. în cele din urmă, aparent mulţumită de ceva anume, a scos acul, a palpat cu atenţie un alt muşchi şi a împins uşor acul în el. Când s-a plictisit de picioare şi de tălpi, a trecut la mâini. Nu i-am oferit satisfacţia de a-i reaminti că nu aveam nicio problemă la mâini – mi-am dat seama că si-ar fi văzut oricum mai departe de treabă.

Rezultatele acestor teste m-au

interesat în mod deosebit când au fost gata. Era înşirate într-o scrisoare de cinci pagini, destul de tehnică, adresată neurologului meu, pe care solicitasem să o primesc în duplicat. La pagina a treia mi-am dat seama că, din nou, concluzia era că rezultatele sunt normale. Pe scurt, nu se descoperise nicio anomalie la teaca de izolare din jurul neuronilor motori inferiori (adică nervii care fac legătura între măduva spinării şi muşchi). Ceea ce excludea boala neuronală motorie. Aşa cum o făcuse şi RMN-uL

începusem să-mi pierd interesul faţă de scrisoare pe măsură ce înşira toate bolile pe care examenul EMG le excludea acum. Asa cum bănuisem, pe listă se afla scleroza laterală amiotrofică (SLA), termenul tehnic pentru boala neuronală motorie (BNM). Mai exact, îmi aminteam eu vag, SLA era un *tip* de BNM – unul tare păcătos, de departe cel mai des întâlnit, care în SUA era numit Boala Lou Gehrig. Din câte îmi dădeam seama, toţi cei din domeniul medical pe care îi întâlnisem până în acel moment nu-şi prea bătеau capul cu această diferenţiere pedantă, prin urmare, aveau tendinţa de a folosi SLA si BNM cu acelaşi sens.

Deci nu aveam SLA/BNM. Nimic surprinzător. Mai departe am citit scrisoarea în diagonală. Când deodată am îngheţat. Asta ce mai era? Brusc, scrisoarea mi-a captat toată atenţia. Iată

o propunere preliminară pentru un posibil diagnostic. O boală nou-nouţă, de care nu îmi mai vorbise nimeni până atunci. O combinaţie misterioasă de cuvinte pe care eram convins că nu o mai auzisem: scleroză laterală primară (SLP).

Rândul meu

Am păşit în cabinetul directorului aşa cum am crezut eu că ar trebui să păşească un prinţ adolescent la execuţia lui. Lipsit de teamă, înăuntrul meu încercam să-mi înfrâng frica primară printr-o furie oarbă, două forţe incontrolabile ţinute în echilibru prin puterea voinţei. Atât. Eram tânăr şi lipsit de experienţă în privinţa menţinerii unui echilibru, dar aroganţa tinereţii mi-a oferit încrederea de care aveam nevoie – aveam încredere în forţele mele.

Pedagogul s-a strecurat prin spatele meu şi a închis uşa în vreme ce directorul, cu obrajii puţin înroşiţi după cum am observat, s-a îndreptat spre biroul său. Iar acolo era obiectul. Lung de aproape un metru. Subţire ca degetul meu. Era cel destinat băieţilor mai mari.

S-a întors spre mine, cu spatele la fereastra largă care dădea spre idilica mea şcoală, care fusese viaţa mea până atunci. S-a uitat la mine:

— Domnule!

Pedagogul meu a intervenit, de undeva din spatele meu.

— Dacă vă amintiţi, domnule director...

— Da, da, ce treabă neplăcută, Scott. De-a dreptul dezagreabilă. Aşa o mare dezamăgire.

— Domnule?

Părea să reflecteze cum ar fi cel mai bine să procedeze. Nici nu clipea, iar ochii lui erau ca ai unui şarpe gata să atace. Când a deschis gura, a început să vorbească pe un ton de două ori mai ridicat decât cel normal.

— *Vrei* să fii o ruşine, Scott?

Futu-i!

Era ultimul lucru la care mă aşteptam. Eram total nepregătit. Nimeni nu se referea la cineva cu termenul „ruşine” dacă nu făcea o trimitere directă spre Levitic.

— Ei bine?

Mintea mea era goală. Dintre toate motivele pentru care puteam fi acolo, acesta era cel mai rău. La propriu, cel mai afurisit. Am răspuns pe pilot automat.

— Cu siguranţă că nu vreau, domnule!

A dat din cap fie a neîncredere, fie a dispreţ.

— Ei bine, eu am auzit altceva, Scott. La fel, şi pedagogul tău.

Luând asta ca pe o invitaţie de a se alătura discuţiei, pedagogul s-a apropiat de director lângă birou – iar bătui stătea simbolic între ei doi.

— A început să aibă o reputaţie tare îndoielnică, domnule director. Şi nu doar printre colegii din anul său – nici cei mai

mici, de la internat, nu se mai feresc să glumească despre asta în timpul mesei de seară. E de-a dreptul dezagreabil. Oferă un exemplu total inacceptabil pentru întreaga scoală, domnule director.

[5] [7]

Creierul meu identifica frenetic tiparele în ceea ce spunea. Măcar acum ştiam aproape sigur sursa informaţiei. King era o şcoală de zi, dar o mică parte dintre băieţi stăteau la internat. Connor era unul dintre ei. Sigur că făcea acolo glume pe seama mea, aşa cum făcea şi în prezenţa mea când ne tachinam reciproc. Sigur că bârfea; îmi plăcea când bârfea. Şi desigur că auzeau şi alţi băieţi acele bârfe.

De data aceasta, se pare că auzise şi un pedagog.

Nu era vina lui Connor.

— înţelegi, da?, Scott, că a fi un *sodomit* – a accentuat fiecare silabă – un *pederast,* un *catamit,* este o ruşine fată de Dumnezeu si fată de omenire?

Ochii mi-au zburat spre băţ şi am respirat adânc, dar imperceptibil, pentru a-mi limpezi gândurile. Era o întrebare cu dus şi întors la care trebuia să răspund. în Biblie se spunea doar de două ori: „Să nu te culci cu un bărbat aşa cum te culci cu o femeie", de fiecare dată în Vechiul Testament, mai precis în destul de intolerantul Levitic – care condamna tatuajele şi consumul de crustacee si care insista ca miresele care nu erau fecioare sau tinerii lipsiţi de

respect să fie omorâţi cu pietre.

— Cred că apare doar în Levitic, domnule director.

— Nu are nicio importanţă *unde* apare în Biblie, băiete. Este împotriva bunului-simţ. Este o pervertire dezgustătoare a firii lucrurilor aşa cum au fost ele lăsate de la Dumnezeu.

După o pauză, a continuat:

— Scott, sper că *ai* credinţă în Dumnezeu, nu?

O altă întrebare complicată.

— Domnule director, mă tem că sunt... agnostic.

Era o minciună sfruntată. Agnosticii nu sunt siguri că există Dumnezeu. Eu, în schimb, la 15 ani eram deja convins că era doar o invenţie.

— Aha! Asta explică de ce şi-a pierdut busola morală, a spus directorul întorcându-se spre pedagog.

Apoi, revenind la mine:

— în cazul acesta, sper că accepţi măcar că este un lucru *ilegal.*

Din păcate, era adevărat. Eram dureros de conştient că, în urmă cu sase ani, când eram

suficient de mare pentru a înţelege cât de cât, dar prea tânăr totuşi pentru a-mi da seama cum mă afectează în mod direct, homosexualitatea fusese dezincriminată – dar numai în cazul adultilor si

doar în viaţa privată, din spatele uşilor ferecate. Mai aveam o grămadă până să împlinesc 21 de ani.

— Da, domnule director.
— Atunci poate că ai auzit că în împrejurări speciale aceşti perverşi nu mai sunt trimişi în puşcărie. Dar tu îţi dai seama, nu-i aşa, că doar pentru că un lucru este legal, asta nu îl face şi tolerabil?
Era magistrat, aşa că se considera expert în interpretarea legii. Am răspuns cu sinceritate întrebării sale socratice.
— Nu, domnule director, *nu* îmi dau seama de asta.
Asta a părut să-l blocheze.
— Uite ce e, Scott, înţeleg că probabil eşti confuz. Este absolut firesc să treci printr-o fază în care să ai sentimente puternice de prietenie faţă de ceilalţi băieţi. Dar te rog să mă crezi că, în cele din urmă, îţi va trece. Când vei avea 18 ani si vei pleca din şcoală, îţi vei găsi o fată şi te vei căsători, ea îţi va dărui copii, va avea grijă de cămin şi te va aştepta acasă şi va fi capabilă să-ţi satisfacă nevoile bărbăteşti. E în firea lucrurilor. Asa fac bărbaţii adevărati.
A fost cel mai lung discurs despre bărbăţie pe care l-am auzit la el. Fiecare propoziţie mi se părea respingătoare – iar asta m-a întărit. Mă uitam la el cu indiferenţă. Atitudinea mea a părut să-i dea apă la moară.
— în schimb, ho-mo-se-xu-a-li-ta-tea este o boală. Este tipul cel mai grav de boală *venerică.*
Duce în mod clar la o viaţă nenorocită,

plină de suferinţă. Nu ştii că ho-mo-se-xu-a-lii sunt toti trişti, Scott?

A făcut o pauză ca să-mi permită să reflectez la acest Mare Adevăr. în schimb, eu am folosit ocazia pentru a reflecta la cât de mult îl uram pe el, opiniile lui şi tot Establishmentul care promova oameni ca el în poziţii de putere.

— Nu, domnule director. Nici asta nu ştiu.

— Ei bine, atunci asta este.

Nu părea să fi terminat, ci doar că a încheiat cu prima parte a problemei.

— Mă bucur că suntem de aceeaşi părere. Vezi tu, totul se reduce la alegerile pe care le facem în viată. E bine că am avut această discuţie înainte să te pedepsesc.

Inima a început să-mi bată cu putere. Rămâi calm. Ştiai că asta urma să se întâmple. Doar că ai uitat. Fii puternic. Urăşte-L Aminteşte-ţi de Connor.

— Urmează o pedeapsă aspră, Scott. Vreau să dureze mult. Vreau să ti-o aminteşti de fiecare dată când vei avea de făcut alegeri în viaţă. Vreau să fie o amintire dureroasă a consecinţelor pe care le au alegerile *greşite.* De acum înainte mă aştept să duci o viată de curăţenie morală. Deşi ştiu că te va durea, îti vei aminti tot restul vieţii ziua de azi

când ţi-ai băgat minţile în cap şi ai început o viaţă nouă. înţelegi?

Fii curajos. Cum ar proceda Rahylan?

— Da, domnule director. înţeleg perfect.

S-a întors spre băţul de pe biroul său. Pedagogul meu s-a dat la o parte.

Indignare. Ură. Mânie. Connor.

Dar este atât de nedrept.

Fii curajos.

— Scott, această scrisoare...

S-a îndreptat din nou spre mine, cu o foaie de hârtie în mână.

— Este de la antrenorul de scrimă care propune ca tu să devii căpitanul echipei. Evident, asta nu se va mai întâmpla. Ar transmite un mesaj atât de greşit, ca tu să reprezinţi şcoala, şi aşa mai departe.

Si asta a fost. în doar câteva cuvinte mi-a distrus lumea cu aceeaşi compasiune cu care bătea băieţii. Scrima era pasiunea mea. Era sportul la care mă pricepeam. Iar el ştia asta.

Fii curajos.

— De asemenea, vreau să părăseşti imediat grupul de dramaturgie. Te îndrepţi într-o direcţie greşită.

A doua lovitură, direct în inimă.

Chiar si în stare de soc, creierul meu si-a dat seama ce încerca să facă directorul. Puteam identifica tiparul. Făcea o pauză. întotdeauna făcea o pauză înainte de cea de-a treia lovitură. Aceea era cea mai dureroasă şi te făcea să ţipi.

Fii curajos.

Linişte.

Fii curajos.

— în final, eu şi pedagogul tău am

căzut de acord că, dată fiind situaţia, nu avem cum să te numim „house prefect”. Păcat, mare păcat. Chiar te consideram un aspirant serios la titlul de comandant al şcolii pentru anul viitor. Este o mare dezamăgire. La fel şi pentru părinţii tăi.

A fost năucitor. în doar câteva secunde distrusese nonşalant tot ceea ce ştia că era important pentru mine. Tot ceea ce mă făcea să mă simt special. Tot ceea ce mă făcea să fiu mândru.

A întins mâna.

— Asta e tot.

Pedepsirea mea se sfârşise.

Am dat mâna cu el.

— Mulţumesc, domnule director.

Autodescoperirea

Am făcut bilanţul situaţiei mele. După opt luni de agravare lentă a paraliziei picioarelor, aproape toate cauzele posibile fuseseră eliminate. RMN-ul cerebral si de coloană nu indicase nimic. O serie
de teste de sânge, unul mai cuprinzător si mai ezoteric ca altul, nu indicase nimic. Testele genetice nu indicaseră nimic. PES şi PEV nu indicaseră nimic. EMG (modalitatea aceea minunată de tortură avansată care nu încălca nicio lege) nu indicase nimic.

Cea care triumfase după ce eliminările se încheiaseră era scleroza laterală primară (SLP) – o boală neuronală motorie rară, cu dezvoltare lentă şi în mare parte benignă. Era uimitor. Şi fascinant. Era un posibil diagnostic cu care puteam trăi. La propriu. Iar faptul că era o boală rară şi exotică, despre care se ştia puţin, reprezenta un fel de bonus. L-am simţit ca pe o graţiere finală. Scăpasem.

Si iată-mă din nou în elementul meu. Ca om de ştiinţă cu state vechi, am început să studiez intensiv scleroza laterală primară. Parcă o luasem de la capăt cu aprofundarea literaturii de specialitate de la începutul studiului pentru doctoratul meu. Pe atunci eram entuziasmat de potenţialul creativ al provocării şi am transformat cercetarea

într-o carte, *The Robotics Revolution,* în care mi-am expus pentru prima oară ideile referitoare la viitorul inteligenţei artificiale. Acum însă în studiul meu se strecurase un sentiment de urgenţă. Din fericire, nu prea erau foarte multe lucruri de studiat.

în principiu, am aflat că SLP afectează exclusiv neuronii motori *superiori,* în timp ce scleroza laterală amiotrofică (SLA) (cea mai des întâlnită, deşi o formă fatală a Bolii neuronale motorii) distruge deopotrivă neuronii motori superiori *şi* inferiori. în cuvinte simple: *neuronul* este o altă denumire pentru „celula nervoasă”; neuronii motori sunt lungi şi subţiri (exact precum cablurile electrice cu care sunt comparaţi) şi pornesc din creier spre fiecare muşchi pe care îl putem mişca doar gândindu-ne la el (şi în medicină cuvântul „motor” este utilizat cam cu acelaşi sens ca în robotică); fiecare *neuron motor inferior* porneşte de la un anumit muşchi spre măduva spinării unde, cam ca într-o cutie de joncţiune electrică, se conectează la un al doilea cablu care-i corespunde – numit *neuronul motor superior* – care urcă prin măduva spinării spre zona din creier care controlează mişcarea voluntară.

Deci, pe înţelesul tuturor, o parte din reţeaua care-mi ieşea din creier începea să cedeze uşor uşor. în principiu, era genul de defecţiune căreia puteam să-i

fac faţă; pierderea neuronilor motori *inferiori* este cea care duce la pierderea musculară care, fără ajutor de specialitate, te omoară în cele din urmă, dat fiind că nu te mai poţi hrăni şi nu mai poţi respira. în schimb, cu SLP puteai fi capabil chiar şi să mergi. Erau veşti minunate. Eu şi Francis jubilam – era ca şi cum am fi evitat, fără să ştim, o săgeată otrăvită.

După ce am studiat trei luni, simţeam deja că ştiu la fel de multe despre SLP ca mulţi dintre medicii pe care i-am întâlnit şi mă consideram în stare să pot purta o discuţie de la egal la egal cu ei.

Dar exista o problemă: eram încurcat. Nu aveam acel sentiment de derută frustrantă, care apare când nu înţelegi ceva. Ci o senzaţie ciudată de tulburare, care mă punea pe gânduri şi care apare când *chiar* înţelegi ceva suficient de bine încât începi să simţi că lucrurile nu se leagă.

Era un sentiment care îmi devenise foarte familiar de-a lungul anilor. Era exact ceea ce mă atrăsese la ştiinţă din primul moment. Şi îmi plăcea. însemna că era posibil să te afli pe urmele a ceva nou şi, prin urmare, incitant. Dacă ai dreptate, iar oamenii sunt de acord cu tine, urma să rescrii viitorul. Este un sentiment uimitor. Altfel de ce crezi că-şi petrec tocilarii întreaga viată în laborator? Deci, eram atras instinctiv de î

acest gen de confuzie pe care trebuia s-o

clarific. Dar nu si în cazul de fată.

Problema era că lucrurile nu se legau nu în cazul SLP, ci în cazul SLA (forma comună a Bolii neuronale motorii). Iar pe mine nu domeniul acesta mă interesa. Eu doar întâmplător aflasem mai multe despre SLA, deoarece SLP era *atât* de rar. Nici nu existau lucrări ştiinţifice referitoare exclusiv la SLP. în rarele ocazii când afecţiunea era menţionată, făcea parte dintr-un studiu mai amplu despre BNM. De regulă, era amintită în contextul SLA.

Pe scurt, este imposibil să înveţi prea multe despre SLP fără a învăţa la pachet şi multe detalii despre SLA. Aşa s-a întâmplat şi în cazul meu. La unsprezece luni de la apariţia primelor simptome, memorasem informaţiile puţine pe care le găsisem despre SLP – dar eram o enciclopedie vie despre SLA. Astfel aflasem că lucrurile pe care le spun oamenii despre BNM şi ceea ce spune ştiinţa *însăşi* nu prea se potrivesc. Şi asta se întâmplă în zone care sunt chiar importante.

De exemplu, BNM era descrisă mereu ca fiind o boală rară. Dar când aprofundai statisticile epidemiologice, descopereai că riscurile ca oricare dintre noi să o facă de-a lungul vieţii erau de 1 la 300. Mie asta nu mi se prea părea ceva rar. Mă îndoiam de faptul că mulţi părinţi sau profesori erau conştienţi că trei dintre copiii care învăţau într-o şcoală gimnazială de mărime medie din

Marea Britanie vor muri într-o bună zi din cauza BNM. De fapt, dacă pui problema aşa, chiar nu mai pare deloc rară.

O şi mai mare confuzie mi-au provocat-o statisticile legate de mortalitate: 30% dintre cazuri decedau în primul an, 50% dintre cazuri, în primii doi ani, 90%, în primii cinci ani. Cum poate fi adevărat aşa ceva? La urma urmei, deşi era universal acceptat că BNM era o boală „invariabil fatală”, asta nu era chiar adevărat; deşi era universal acceptat şi că BNM era „netratabilă”, nici asta nu era foarte adevărat.

Ce vreau eu să spun este că persoane care sufereau de BNM – tehnic vorbind, cele care aveau SLA, acea formă comună a BNM care inunda statisticile – muriseră de inaniţie (din cauză că nu mai puteau înghiţi mâncarea) sau prin asfixiere (din cauză că nu mai puteau respira). Dar de ce se întâmpla una ca asta?

Tractul lor digestiv rămânea complet funcţional, aşa că ar fi putut fi uşor susţinuţi prin utilizarea unei tehnici foarte întâlnite, de hrănire printr-un tub, direct în stomac. Plămânii le funcţionau, doar muşchii responsabili de mărirea volumului toraco- pulmonar slăbeau, astfel încât se putea utiliza o pompă pentru a se asigura o ventilaţie mecanică. Cauzele morţii nu reprezentau cu adevărat probleme medicale – erau, mai degrabă, chestiuni

ingineresti.

Mie mi se părea că, tratată cu ajutorul tehnologiei potrivite, BNM era mai degrabă o boală cronică decât una terminală. Foloseşte tehnologia adecvată şi nu te va mai ucide BNM – eventual, te va ucide o afecţiune cardiacă sau un cancer.

Aşadar de ce, în ciuda acestor lucruri, atât de multe persoane mureau aşa de repede? Era ca şi cum, din diverse motive, persoanele cu BNM, pur şi simplu, nu urmau calea tehnologiei pentru a putea rămâne în viaţă. Poate că nu ştiau că există această posibilitate? Poate că nu le fusese prezentată, din motive care ţineau de costuri? Poate că nu mai *doreau* să rămână în viată?

Cel puţin, ultima variantă puteam să o înţeleg, în mod tradiţional, BNM era considerată o boală tare ticăloasă. Dacă foloseai sisteme pentru susţinerea vieţii, ajungeai în cele din urmă aproape complet paralizat, capabil doar să-ţi mişti ochii pentru a explora din pat tavanul atât de plictisitor al unui salon de spital. Dar, graţie tehnologiei de ultimă oră, situaţia se schimbase, desigur. Cele mai noi descoperiri făceau ca până şi tehnologia de care beneficiase Stephen Hawking^^ să pară cam depăşită. Ştiam cu toţii că lucrurile se schimbau radical. Nu-i asa?

Nu mi-am mai pierdut vremea cu asta. Oricât de mult mă puneau pe gânduri aceste întrebări, ele erau irelevante

pentru ceea ce mă interesa pe mine: SLP. Cu toate acestea, *chiar* căzusem pe gânduri. în absenţa oricărei alte persoane căreia să-i pot dezvălui ceea ce (cel puţin pentru mine) era fascinant, chiar dacă nu mă bazam pe ceva concret, într-o seară, la un pahar de vin roşu, i-am explicat în detaliu lui Francis că – în ciuda numărului mare de informaţii eronate care

însoţeau prognosticul – adevărul era că, dacă voiai cu adevărat să trăieşti având BNM, atunci

chiar aveai sanse să reuşeşti. Si lui i se părea ciudat că acest adevăr nu era prezentat mai clar. Şi, mai important, oare de ce nu existau mai multe informaţii referitoare la SLP?

în această stare de spirit, străbăteam trei săptămâni mai târziu cele 200 de mile până la Londra, alături de Francis, pentru a repeta testele pe parcursul a câtorva zile. Se împlinea aproape un an de la primele simptome, iar această călătorie era ultima încercare de a pune punctul pe „i”. Niciuna dintre analize nu relevase nimic, aşa că îi solicitasem medicului generalist să mă lase să profit de un serviciu excelent, oferit de sistemul naţional de sănătate, despre care se părea că multi oameni nici măcar nu aflaseră – si

anume că oricine poate solicita să fie tratat oriunde pe teritoriul ţării.

Am optat pentru Spitalul Naţional de

Neurologie şi Neurochirurgie. Unde în altă parte ar fi fost mai potrivit? Erau persoane care veneau şi din alte ţări pentru a fi diagnosticate aici; eu trebuia să vin doar dintr-o altă regiune. Intenţia era de a confirma diagnosticul de SLP. Urma să mi se repete cam toate testele importante. Of, şi miau făcut şi o puncţie lombară, pentru orice eventualitate.

Stăteam întins pe partea stângă, cu picioarele strânse în poziţie fetală. Era poziţia primordială a supunerii totale, principalele mele organe interne fiind protejate de orice posibil abuz fizic care ar fi putut veni din partea bărbatului impozant de lângă mine.

Medicul ţinea în mână o seringă mare, care avea în vârf un ac deconcertant de lung şi de gros. Ştiam asta pentru că mi-l arătase mândru, cu un minut mai înainte – imediat ce am semnat o exonerare de răspundere, care prevedea în principiu că nu-l voi da în judecată dacă îmi provoacă o paralizie permanentă prin procedura pe care urma să o realizeze.

Din câte îmi dau seama, puncţia lombară are o reputaţie proastă. Doar pentru că un străin complet necunoscut (despre care, dacă e să fim sinceri, nici n-ai de unde să ştii că nu e vreun psihopat care a furat un halat alb şi s-a strecurat în salon), care stă în spatele tău fără să îl poţi vedea, introduce echivalentul unei andrele de tricotat în spinarea ta şi apoi îţi lasă lichidul

cefalorahidian să picure într-un mic flacon, oamenii au impresia că este ceva neplăcut şi care trebuie evitat. Cu siguranţă, după cum o prezintă de obicei Hollywoodul, te aştepţi ca puncţia lombară să dea naştere la fobii, coşmaruri si festivaluri de film horror pentru adulţi.

Experienţa mea a fost însă bună. Puţin anestezic local. Apoi o împungere, căutarea, senzaţia de ţi- am-bagat-un-ac-între-vertebre (mi-am amintit clar că am fost atenţionat „să stau complet nemişcat”, aşa că mă întrebam ce s-ar întâmpla dacă unul dintre spasmele mele ocazionale s-ar manifesta chiar atunci), apoi un „Cum se simte?” (ceea ce am presupus că însemna „Vă mai simţiţi picioarele?”), şi cam asta a fost.

în ciuda simplităţii testului, e aproape de prisos să spun că rezultatele – care căutau, în principiu, semne de scleroză multiplă – erau normale. O pierdere de vreme, cu excepţia confirmării ipotezei din ce în ce mai rezonabile că sufeream de SLP. Acelaşi lucru se putea spune şi în urma repetării RMN-ului – care a ieşit normal şi de această dată. De aceea, din păcate, am devenit reticent la a mă oferi să-mi testez pragul durerii, adică, după cum eufemistic se menţiona în programarea mea, „De repetat examenul EMG”.

Măcar de data aceasta eram pregătit pentru ce avea să urmeze. Şi, după cum s-a văzut imediat, tânăra doctoriţă care

m-a introdus în cabinet era bucuroasă să discute. Fără să mai stau pe gânduri, m-am aşternut la vorbă cu ea, după cum îmi era obiceiul, de parcă am fi fost colegi. Ce a atras-o la neurologie? Cum spera că va decurge cariera ei? Cât de precis era echipamentul EMG? Orice subiect profesional care să mă ajute să mă scutur de sentimentul copleşitor că EU sunt pacientul.

Astfel am construit rapid o relaţie cu medicul responsabil de confortul meu pentru următoarele 40 de minute. Pe măsură ce îmi comenta rezultatele testelor, discutam şi despre latura ştiinţifică a situaţiei. Ceea ce era mult mai bine
decât să aştept, într-o liniş te mormântală, să-mi fie administrat următorul soc electric.

— Aha, puţină atrofie aici, a spus ea în timp ce se uita cu atenţie la acul înfipt în gamba mea.

în principiu, asta însemna că singurul nerv care lega zona din măduva spinării pe care eu o comparasem cu o cutie de joncţiune electrică cu muşchiul din partea inferioară a piciorului avea o problemă cu teaca de izolare. Era puţin deteriorată.

— Fascinant! am răspuns eu.

Ei bine, chiar era fascinant. Pentru că izolarea trebuia să fie în regulă. Fusese în regulă fără niciun dubiu cu câteva luni în urmă, când mi s-a făcut prima dată EMG. Am continuat să discutăm despre

subţierea acestei teci şi despre învelişul de mielină.

— Hm, pare că am mai găsit o zonă.

— Serios? Ei bine, atunci chiar este interesant. Arată clar o modificare în ultimele luni.

Nu mă prefăceam că sunt calm, chiar eram fascinat într-un mod aproape obiectiv. Altfel spus, o altă parte din mine avea un dialog interior de genul: „Of! Nu ne aşteptam la asta, nu-i aşa? SLP este, prin definiţie, exclusă în acest moment. Ceea ce ne lasă doar opţiunea ultra-urâtă a SLA. Probabil. Totuşi nu e nimic definitiv...”

Eu am continuat să discut în vreme ce ea a continuat cu şocurile electrice şi nu a mai apărut nimic nou vreo 10 minute. Nicio altă atrofiere. Până am ajuns la o zonă aflată între degetul mare şi degetul arătător. A străpuns-o cu acul şi a scormonit puţin în timp ce asculta zgomotul tern, venit de la un difuzor. Ştiam că cu cât sunetul va deveni mai repede clar şi puternic, cu atât era mai bine – pentru că atunci va înceta să mai scormonească cu acel ac infernal.

Doar pentru a nu mă mai gândi la faptul că începuse să-mi repoziţioneze electrozii, am făcut o demonstraţie a cunoştinţelor mele anatomice destul de limitate spunând:

— Ah, primul dorsal interosos. Este un loc obişnuit de cercetat...

Si chiar este. Este un semn clasic în stadiile mai avansate de SLA, când se poate vedea o ditamai gaura între degetul mare şi degetul arătător, acolo unde muşchiul interosos dorsal al mâinii s-a atrofiat.

— Da, şi destul de sigur... da, e clar o atrofiere, a spus ea.

Deci asta fusese.

Fără a avea timpul necesar să procesez nimic altceva în afară de concluzia evidentă, am răspuns imediat:

— Aha. Deci, conform lui El Escorial, SLA în fază incipientă.

El Escorial reprezintă denumirea generică pentru criteriile internaţional acceptate în diagnosticarea SLA. De exemplu, dacă pe lângă semne de deteriorare motorie neuronală superioară mai sufereai şi de deteriorare motorie neuronală inferioară în cel puţin trei zone (precum atrofierea relevată de EMG), atunci se trăgea concluzia că este vorba despre SLA.

Fără niciun fel de ezitare, a spus simplu:

— Da, exact.

Ca si cum as fi fost un student la medicină care cere o părere despre un diagnostic. Iar eu exact asta îmi si doream.

O secundă. Două secunde.

— Vai de mine! Dumnezeule, nu ar fi trebuit să zic asta. îmi pare *nespus* de rău. Sunteţi în regulă?

Mi-am petrecut următorul minut

reasigurând-o cu multă amabilitate pe doctoriţa plină de remuşcări că eram foarte în regulă. Şi minţind-o că mă aşteptam la acel rezultat şi că eram mai degrabă în căutarea unei confirmări. Până la urmă, făcuse exact ce-mi dorisem de la ea. Iar pentru asta îi eram profund îndatorat.

Diagnosticarea cu SLA în loc de SLP a fost, cu siguranţă, o mare surpriză. Dar îmi subliniasem deja în minte lucrurile despre care credeam eu că sunt necesare pentru a supravieţui bolii (şi anume hrănirea prin tub, respectiv pompa pentru ventilaţie) şi pentru a duce o viaţă productivă, chiar dacă sufeream de această boală (adică o grămadă de chestii hi-tech supercool).

Cum stăteam întins pe spate pe masa de examinare, iar cea care îmi dezvăluise diagnosticul fără să vrea finaliza EMG, îmi amintesc că mă gândeam la două lucruri. Unul, că ar fi bine să încep să mă lămuresc în detaliu care erau chestiile hi-tech de care urma să am nevoie. Doi, cum i-aş putea explica cât mai bine diagnosticul lui Francis, pentru a evita să-l supăr sau pentru a nu amâna aiurea vizita noastră deja stabilită la Muzeul Petrie, localizat la câteva străzi de spital, pentru expoziţia Colecţia de obiecte egiptene antice?

Din fericire, graţie numeroaselor noastre discuţii si a activităţii lui de detectiv online – dar, ca să fiu onest, mai ales pentru că aşa este el, uimitor –

Francis era la fel de realist ca si mine, în timp ce mergeam spre Muzeul Petrie, am căzut amândoi de acord că diagnosticul meu chiar era o mare problemă. Dar nu *atât* de mare cum ar fi crezut toată lumea.

Acestea fiind zise, am petrecut apoi două ore de desfătare printre zeci de mii de artefacte expuse în câteva galerii de la etaj, într-o parte aproape ascunsă din campusul University College. Ne-a plăcut atât de mult, încât am cumpărat până şi catalogul extraordinar de scump. Una peste alta, a fost o zi *plină* de învăţăminte. Şi, într-un mod bizar dacă priveam partea bună a lucrurilor, o zi pervers de norocoasă. îmi amintesc că m-am gândit când am ajuns înapoi la hotelul nostru din apropiere: diagnosticul meu de SLA trebuie să fi fost unul dintre cele mai puţin traumatizante din istorie.

Acest sentiment de vanitate a durat exact nouă ore şi jumătate...

Stephen Hawking, renumitul astrofizician britanic, **a suferit de** sclerozã lateralã amiotroficâ. Paralizat aproape complet, şi-a petrecut restul vieţii într-un scaun cu rotile, neputând să vorbească decât cu ajutorul unui sintetizator de voce. *(N.r.)*

Alegeri în viaţă

Pe când mă întorceam în sala de scrimă, probabil că aduceam mult cu Connor, aşa cum mergeam încet, ţeapăn, ca un zombie. Pe pantalonii mei albi nu aveam nicio picătură de sânge, dar sufeream cumplit – mă simţeam traumatizat. Chiar în timp ce păşeam, mă întrebam dacă n-aş fi preferat mai degrabă să fiu altoit cu brutalitate, aşa cum fusese pedepsit el. Umilinţa lui măcar se terminase; a mea părea să nu aibă sfârşit. Cu cât analizam mai mult pedeapsa primită, cu atât cadrul în care se desfăşurase până atunci viaţa mea privilegiată continua să se prăbuşească. Nimic nu mai era adevărat. Elementele-cheie ale viitorului meu nu mai existau.

Vestiarul era gol. Doar hainele mele, aruncate acolo într-o altă epocă, mă necăjeau amintindu-mi de existenţa mea anterioară lipsită de griji. Am început să mă schimb, dar mintea îmi era în altă parte. Pedagogul, care a ieşit din cabinetul directorului imediat după mine, s-a îndreptat spre camera comună unde nu existau restricţii, dar s-a întors si mi-a recomandat:

— Ceva mai puţin excentric, Scott! a spus el şi apoi a dispărut.

— Ah, m-am gândit eu că s-ar putea să te fi întors.

Era antrenorul. Nu-mi puteam da seama ce crede. Era iritat? Stânjenit?

Puţin din ambele?
— îmi pare rău pentru decizia conducerii în ceea ce priveşte postul de căpitan al echipei de scrimă. Ştiu că trebuie să fi fost o mare dezamăgire şi aşa mai departe. Dar trebuie să vezi situaţia din punctul de vedere a şcolii, ce semnal ar transmite celorlalţi băieţi. Plus reputaţia scolii. Cam perimat, ştiu. Din punctul meu de vedere, fiecare poate face ce vrea.

Răspunsul meu puternic şi instantaneu m-a surprins plăcut.
— Da, Maître! Absolut! Evident!
— Dar, după cum ţi-ai dat seama, mă tem că nu toată lumea gândeşte ca mine.

S-a oprit o clipă, întrebându-se dacă mai are ceva de spus, a decis că nu, şi-a băgat mâna în buzunar si a scos o cheie.
— Să încui când pleci, te rog.

Am luat asta ca pe un cadou de despărţire; de obicei, doar căpitanului echipei de scrimă i se încredinţa sarcina să încuie.
— Mulţumesc, Maître.

M-am îmbrăcat, mi-am aruncat pe umăr sacul cu echipament, am încuiat vestiarul şi am luat-o pe lângă terenurile cu gazon, până la intrarea dinspre Slips. Acesta era un drum îngust accesibil publicului, care tăia terenurile şcolii, mărginit de o parte şi de alta de un gard înalt. Era scurtătura mea spre casă. M-am uitat la ceas. Era cam cinci şi un sfert.

După trei minute, călătoria mea se

încheiase şi am deschis uşile duble vitrate de la intrarea în holul unui bloc de apartamente din 1930, care fusese căminul meu dintotdeauna. Am luat liftul vechi spre ultimul etaj şi am intrat în apartamentul alor mei.

Un pupic rapid pe obrazul mamei, apoi am folosit scuza obişnuită cu lecţiile, care durau trei i î ore, pentru a mă retrage în dormitorul meu. Mintea mi-era în continuare un vârtej. Mi-am impus să mă concentrez asupra temelor de la fizică si am reuşit să mă afund în studiu, doar pentru a fi readus apoi imediat la realitatea mea făcută ţăndări. Tata mi-a făcut cu mâna în timp ce se îndrepta spre dormitorul lor, pentru a se schimba de hainele de stradă. Lucra la o firmă mică de investiţii financiare si făcea naveta cu un Daimler. Revenirea lui acasă reprezenta semnalul că cina urma să fie servită. Imediat după aceea 1am auzit cum trece iar prin faţa uşii, aşa că l-am urmat în sufragerie, unde mama punea masa.

Ea urmase cursurile de medicină, dar a renunţat la ele când s-a căsătorit cu tata. De când mă ştiu, zilele ei de gospodină se caracterizau prin meniuri fixe pe bază de legume cumpărate din Wimbledon Village şi de carne livrată de la hala Harrods. Azi era miercuri, iar asta însemna cotlete de miel din Noua Zeelandă, piure de cartofi, morcovi si mazăre.

După desert, până să deschidă radioul

Roberts pentru programul de seară, aveam de gând să-i întreb ceva. Poate, speram eu, chiar să le povestesc. Probabil că şocul ultimelor evenimente mă încuraja sau chiar mă forţa să încerc ceva ce nu îndrăznisem vreodată, dar de care nici nu fusese nevoie, nici măcar pe ocolite. Acum lucrurile stăteau cu totul altfel. Ziua aceea îmi destabilizase universul, iar eu aveam nevoie să ştiu care erau noile sale repere.

— Azi, la şcoală, am avut o dezbatere interesantă. Pro şi contra. De o parte: „Homosexualitatea este un mod de viaţă complet acceptabil”. De cealaltă parte: „Homosexualitatea este o monstruozitate în fata lui Dumnezeu si a umanităţii”. Mă întrebam ce părere aveţi voi despre asta. Argumente puternice au fost de ambele tabere.

Mama a adoptat imediat faţa unui om îngrijorat. Când simţea că am nevoie de ea, devenea de fiecare dată un părinte profund iubitor şi gata să- mi sară în ajutor. Cam aşa era şi tata. Ambii mă îmbrăţişau si mă sărutau adesea. Asa erau ei. Acum amândoi trecuseră pe modul protector.

— Chiar aşa, dragule? Au fost de *ambele* tabere? Mi se pare dezamăgitor, nu crezi, tati? a spus mama, privind nerăbdătoare spre tata.

— Păi, cam da.

Ea continuă să-l privească cu nerăbdare până ce tata a adăugat:

— Adică, da, evident.

— Dragule, sper că niciunul dintre pedagogi nu a exprimat păreri de ambele părţi!
— Păi, de fapt, au cam exprimat, puţin.
— Sunt oripilată. *Oripilată.* Asta este chiar nedrept faţă de unii dintre băieţi. Le bagă în cap idei total aiurea. Poate că ar trebui să-i telefonez mâine directorului şi să mă plâng.
— Ei, nu! N-are niciun rost. A fost o simplă dezbatere.
— Bine, dacă chiar crezi asta. Dar mi se pare un gest absolut criminal să expui băieţii la astfel de subiecte. Le poate face rău.
— Ei bine, cred că te poate da puţin peste cap dacă nu beneficiezi în familie de sprijinul de care am eu parte.
— De ce, dragule? Ce s-a întâmplat?
A fost dintotdeauna foarte inteligentă şi se prindea repede când era o problemă. Uneori chiar prea repede. Aşa că, dintr-odată, ne-am trezit într- o situaţie pe muchie de cuţit.
— Nu, nu, nimic! Voiam doar să spun că pentru unii băieţi ar putea fi destul de derutant.
— Păi, tu eşti pe mâini bune.
Mama s-a relaxat. Eu m-am relaxat. Tata oricum părea cam tot timpul destul de relaxat. Mama a întins mâna spre mine:
— Să nu te îngrijorezi niciodată, a spus ea pe cel mai liniştitor ton cu putinţă. Nu ai niciun motiv să te simţi derutat. Asa cum îti va confirma si tati, nu e *nicio*

îndoială în privinţa aceasta. Sigur că homosexualitatea este o monstruozitate. Nu-i asa,
dragă?
— Sigur că da!
— Poţi să fii liniştit, mi-a spus mama mângâindu-mă pe mână, nimeni din toată familia noastră nu a avut vreodată de-a face cu cineva care este homosexual.
Şi-a retras mâna, şi-a strâns braţele la piept şi sa cutremurat teatral.
— Of, ce ruşine! Vreau să zic, pentru părinţi. Pentru ei trebuie să fie cumplit să vadă cum toţi cei din jur le plâng de milă. Mai ales pentru mamă. Cele mai noi studii sugerează că problema este cauzată de o mamă autoritară si de un tată
slab. Ce umilitor! Nu crezi, dragă?
Am subliniat că trebuia să-mi termin temele, am zâmbit, m-am ridicat, am plecat în camera mea, am încuiat uşa şi am plâns. Am plâns din cauza nedreptăţii şi a cruzimii. Am plâns pentru că pierdusem lumea familiară de la şcoala în care mă dezvoltasem şi unde ţinusem capul sus cu mândrie. Am plâns din cauza certitudinii că părinţii mei nu doar că nu mă cunoşteau cu adevărat, ci îi şi considerau pe cei ca mine ca fiind o monstruozitate.
în noaptea aceea abia dacă am pus geană pe geană. Mintea mea procesa. Reevalua. Anula. Se chinuia. îmi

amintesc foarte clar că eram treaz si că am urmărit cum apar zorile puţin înainte de 5 dimineaţă. La finalul acelei nopţi lungi luasem o decizie.

Voi urma sfatul directorului.

36 de ore mai târziu, ieşeam cu Anthony de la repetiţiile de cor care se desfăşurau după ore.

— Un nou look! a exclamat el si a sunat exact ca o reclamă tv americană.

Am stat ca la pozǎ.

— O tunsoare nouă *si* un costum nou.

Aveam acum o frizură cu cărare pe mijloc şi purtam un costum albastru-marin foarte şic, cu revere late şi pantaloni foarte evazaţi.

— Vreau să-mi las părul lung. Dar ce zici de tocuri?

Am ridicat cracul pantalonului pentru a-i arăta tocul de cinci centimetri. Cu tocuri aveam acum peste 1,80 m înălţime. Anthony a adoptat morga exagerată a pedagogului meu.

— Păcat! Mare păcat! Ce te-a apucat, băiete?

— Fac exact ce mi-a spus directorul să fac, Anthony. încep o viaţă nouă.

— Ei bine, arată grozav, a spus el imitându-l la perfecţie pe pedagog.

— O, dar acesta e doar începutul. Mai am de gând să fac şi alte schimbări.

— Oho, abia aştept. Vreau să ştiu totul în detaliu. îmi poţi povesti mâine pe îndelete, la antrenamentul de scrimă, a spus el şi a făcut o pauză, folosind apoi glasul lui real. îmi pare tare rău de

chestia cu şefia echipei.

Părea cea mai bună ocazie să-l pun la curent pe Anthony cu ultimele noutăţi. Ne aflam abia la jumătatea străzii din faţa şcolii – deci aveam suficient timp pentru a-i comunica veştile înainte de o lua în direcţii diferite pe Ridgway.

— De fapt, mâine nu voi mai veni la scrimă. Nu mai vin deloc.

— *Ce? a* întrebat el şi s-a oprit.

— în ultimele luni am mers în unele seri la această minunată dojo – aşa se spune în japoneză la „şcoală” – condusă de un tip care are centura neagră cu cel mai înalt grad din afara Japoniei. Aici se predă cea mai dură formă de karate: Kyokushinkai. Full contact. Adică nu-ţi înfrânezi loviturile aplicate cu pumnii. Sau cu picioarele.

— Și?

— Şi l-am rugat pe profesorul de sport să mă lase să fac zece ore pe săptămână acolo, în loc de scrimă. I-am explicat că nu aveam timp să le fac pe ambele. Apoi l-am convins spunându-i că singurul meu regret era că nu voi mai putea reprezenta şcoala în competiţiile de scrimă. Probabil că a avut nevoie să-i fie reîmprospătată memoria, dar i-a pâlpâit beculeţul când i-am spus asta. Până să terminăm discuţia, deja mă încuraja de zor.

— Bine le-ai făcut. Si unde e acest Palat al Pugilismului?

— Parcul Raynes. Faci doar douăzeci de minute cu bicicleta până acolo. Iar acolo

sunt ţipi *adevărati.* Sunt convins că doar eu vin de la o şcoală publică. Oricum, ceilalţi sunt mai mari. îmi place la nebunie.

— *Foarte* Bruce Lee...

Filmele cu arte marţiale erau în mare vogă, iar *Intrarea dragonului,* în care juca sexosul de Bruce Lee, era în top. Anthony a luat-o iar la pas:

— Şi cum rămâne cu cercul de dramaturgie? Ce se va alege de scurta ta carieră de actorie?

— întreaga lume este o scenă, amice!

— Iar toţi bărbaţii şi toate femeile, simpli actori, amice! Da, ştiu citatuP^^. Dar dacă nu mai vii la cercul de dramaturgie, unde vei merge?

— La ore de informatică. Computerele sunt viitorul.

— *Computere?*

S-a oprit pentru a doua oară.

— Mă înscriu la cercul de informatică.

— Nu-mi spune: noi, de fapt, nici nu avem aşa ceva pe aici, dar tu vei merge la unul aflat la New York?

— Nu *aveam* niciunul. Dar domnul Billings a obţinut acces la un computer IBM pe care câţiva dintre noi îl putem folosi o dată pe săptămână.

— Unde naiba e asta?

— La Politehnica Merton.

— *La Politehnică!* a spus el şi a început iar să-l imite pe pedagog. Ruşine! Ruşine! Acolo nu se predă limba latină. Nici măcar nu sunt în stare să scrie corect Oxbridge...

— Ştiu, nu-i aşa că e grozav? Chiar s-ar putea să- mi placă să dau puţin de greu!
— Mai degrabă, o să-ţi dea la greu vreo gaşcă de acolo, Peter!
— Mă folosesc de karaté...

Un zâmbet mare a înflorit pe chipul lui Anthony, atunci când a înţeles legătura logică între sexualitatea mea, noul meu spirit rebel şi alegerea altui sport.

— Cei de la scoală habar nu au ce au declanşat!

— Serios, mă simt descătuşat, eliberat. Mă voi reinventa în totalitate.

Şi ştiam că tot ce am spus era adevărat. Răspunsul entuziasmat al lui Anthony mi-a oferit încrederea si determinarea de care avea atâta

)

nevoie şi care erau atât de preţioase pentru mine.

— Metamorfoza!

— *Da!* Metamorfoza. Acesta este termenul. Establishmentului nu i-a plăcut ce sunt; stai să vadă în ce o să mă transform! Nu au mai văzut pe nimeni ca mine vreodată. Nici nu vor sti ce i-a lovit!

— Doar nu ai de gând să înfrunţi toată şcoala?!

— Nu, sigur că nu. Am făcut o pauză pentru efectul dramatic. O să înfrunt întreaga lume! Ştii, Maître mi-a zis cândva: „Peter, să tintesti mereu la stele; în felul acesta vei ajunge măcar până la Lună!” Cu cât mă gândesc mai mult, cu atât îmi dau seama că nu am

niciun interes să bat pasul pe loc. Vreau să iau viteză!

De data aceasta, Anthony nu a mai zis nimic. Se oprise şi se uita la mine întrebător.

— De acum înainte, voi refuza să tolerez ce este nedrept în mersul lucrurilor; voi schimba asta. Voi refuza să fiu bătut până mă supun şi obligat să mă conformez doar pentru că alte opţiuni îmi vor fi interzise; voi transforma pasivele în active şi voi crea *noi* opţiuni. Şi voi refuza categoric să cedez în fata ameninţărilor – oricât de oficiale ar fi. De acum înainte, de fiecare dată când Establishmentul va încerca să se ia de mine, voi reacţiona iar si iar. Până când, în cele din urmă, ei vor ceda.

— Şi vei negocia o pace.

— Nu! Până obţin capitularea necondiţionată!

Anthony jubila. Era clar că îi plăcea ideea. Când a reînceput să meargă, a sintetizat situaţia entuziasmat:

— Va fi o bătălie de toată frumuseţea!

M-am oprit. S-a oprit şi el.

— Bătălie? am hohotit eu zeflemitor. Asta e un adevărat *război!*

„Lumea-ntreagă e o scenă şi toţi oamenii-s actori. „ (William
Shakespeare, **Cum vă place)** *(N.r.)*

Dimineaţa următoare

Am sărit brusc din somn şi am mijit ochii spre ceasul de pe noptieră: 03:05. Realitatea m-a lovit în faţă şi am înţeles pe deplin că, de fapt, mă trezeam într-un adevărat coşmar.

J

Era sentimentul de groază neputincioasă pe care îl voi asocia pentru totdeauna cu acel moment când aveam 16 ani şi aşteptam în faţa cabinetului directorului, ascultând livid, cu gura căscată, cu stomacul strâns şi cu inima trepidând, sunetele înfundate care răzbăteau de dincolo de usa capitonată – murmur, tăcere, o lovitură, două, trei, murmur, uşa deschisă, „Următorul!”

De nicăieri, m-a lovit un val de teroare. Urmat de încă unul. Până ce m-au copleşit.

O să mori!

Nu, nu voi muri. Voi avea un tub pentru alimentare si un ventilator mecanic.

Răspuns jalnic – acestea nu vor fi de ajuns. Dacă ar fi fost, orice persoană care suferă de BNM ar face la fel. Dar, în loc să se întâmple asta, pacienţii mor. Aşa cum se va întâmpla şi cu tine. Spre deosebire de tine, ceilalţi au curajul să accepte inevitabilul.

Nu este inevitabil. Doar că oamenii aleg să nu le pese până când sunt complet paralizaţi.

Nu fi un fraier fantezist şi pompos,

smintitule care eşti. Eşti o ruşine pentru Ştiinţă. încrede-te în statistici – cel mai probabil, în doi ani vei fi mort. Ca toti ceilalţi.

Dacă Stephen Hawking poate supravieţui, pot şi eu.

Aha, ia te uită. Marele doctor Scott-Morgan se compară cu cel mai cunoscut cosmolog de pe planetă. Câtă aroganţă, câtă disperare!

Lui i s-a montat o pompă de ventilaţie în 1985.

El a descoperit că suferă de BNM la o vârstă mult mai fragedă decât a ta. Starea lui s-a agravat mult mai lent decât a ta. Este mult mai bogat decât tine şi îşi poate permite cea mai bună îngrijire posibilă, 24 din 24. Tu nu eşti, şi nu vei fi niciodată, în niciunfel, la acelaşi nivel. Vei muri banal, ca toţi ceilalţi, fără să ieşi cu nimic în evidenţă. Şi nimeni nu va băga de seamă asta.

Chiar dacă voi muri în curând, tot ar trebui să mai pot rezista măcar cinci ani. 10% dintre pacienţi rezistă cinci ani.

Da, dar nu ştii dacă nu cumva aceştia au forme mai puţin agresive de BNM. Probabil că starea ta se va deteriora mult mai rapid. Şi chiar dacă mai rezişti cinci ani, vei fi complet paralizat cu excepţia ochilor – lipsit de putere, prizonier în corpul tău mort, ca într-o cămaşă de forţă, pentru cât îţi va mai fi dat să trăieşti.

Unii fac fată.

Tu nu vei face fată. Simţurile îti vor

rămâne intacte. De fiecare dată când vei simţi o mâncărime, nu vei fi în stare să te scarpini.

Unii fac fată.

J

Tu nu vei face faţă. Vei deveni claustrofob. îţi mai aminteşti când ai rămas blocat în peşteră în timp ce te târâi prin acel tunel îngust, pe vremea când erai un student neînfricat? Mereu te-ai fălit că ai reuşit să te liniştesti si să qăsesti o ieşire din situaţia aceea, dar, de această dată, nu vei mai reuşi. Creierul tău istet si toată educaţia ta costisitoare nu te vor ajuta cu nimic, nu-i asa ?

Nu. ’

Nu vei face faţă nici măcar faptului că nu vei mai putea vorbi. Iar cei care au avut de-a face cu tine vorbind întruna vor fi încântaţi că, în sfârşit, ai tăcut. Iar tu nu vei reuşi să rezişti.

Ştiu si eu...

Eşti pe punctul de a nărui vieţile tuturor celor din jurul tău. Ştii, nu eşti singurul care nu va rezista deloc. Abia a trecut un an de când ai avut primele simptome şi deja eşti un infirm. Oamenii îşi întorc privirea de la tine atunci când te îndrepţi spre ei. Eşti o bătaie de cap. O belea pentru Francis.

Ştiu.

El nu s-a angajat la aşa ceva.

Ştiu.

J

Şi cu toate astea, insişti din orgoliul ăsta al tău exacerbat să-ţi vezi singur

mai departe de planurile tale egoiste de supravieţuire cu orice preţ – fără să-ţi pese de daunele colaterale pe care le provoci celor din jurul tău, pe care le provoci persoanei care te iubeşte cel mai mult.

Da.

Iar acea persoană merită mai mult.

Da.

Dacă îl iubeşti măcar puţin din cât pretinzi, nu îi vei prelungi suferinţa. îl vei scuti de la a te vedea cum te prăbuşeşti încet în inutilitate, cum renunţi treptat, cu durere, la orice activitate pe care o făceaţi împreună până când, în cele din urmă, ajungi într-un loc în care nici măcar el nu te mai poate însoţi. Dacă îl iubeşti cu adevărat, protejează-l.

Da.'

Pentru că altfel va începe să aibă resentimente faţă de tine. Iar apoi te va părăsi. Şi te va plasa la un azil plin de oameni bătrâni, care miros a urină. Şi te va lăsa să mori singur.

Ce?!? Dar asta este absurd. în toiul nopţii, subconştientul meu a avut pentru prima oară ocazia să proceseze pe de-a-ntregul enormitatea diagnosticului meu. Respiră adânc. Calmează-te. Gândeste-te la o ieşire.

Treptat, am devenit conştient de sforăitul liniştitor al lui Francis, care dormea alături de mine. Mereu alături de mine. Indiferent de probleme. Francis şi Peter împotriva Lumii. Simţeam că

inima nu-mi mai sare din piept, respiraţia îmi revenise la normal, iar monştrii nu mă mai pândeau din întuneric.

Locul lor fusese luat de ceva mult mai jalnic.

în vreme ce dialogul interior dintre conştientul şi subconştientul meu continua, personajele care interactionau s-au schimbat fundamental. Interlocutorul meu de acum părea să fie mai degrabă un băieţel, cu ceva ani înainte de a fi obligat să aştepte în faţa cabinetului directorului. Se ascundea într-un colţ, dezbrăcat pe podea, strângându-şi genunchii la piept şi tremurând, aşa cum tremuram eu de la transpiraţia rece.

Sunt speriat.

Stiu că esti. Este normal să fii speriat. Dar dimineaţa soarele va răsări din nou, Francis se vă î
trezi şi vom avea parte de un mic dejun agreabil, şi ne vom simţi mult mai bine. Iar apoi eu şi Francis vom lupta împotriva lumii şi vom învinge. Dar acum trebuie să fim puternici.

Dar BNM este mai puternică.

Nu, nu este! BNM reprezintă doar o altă ameninţare, ultima ameninţare din partea Establishmentului. Iar un Scott-Morgan nu cedează în fata ameninţărilor. Ştii asta.

Dar nu există tratament.

Sunt multe, foarte multe posibile tratamente. Doar că acestea presupun tehnologie înaltă, nu tratamente

medicale, aşa că potenţialul lor este ignorat. Atât de mult timp BNM a fost o boală care i-a intimidat pe oamenii care nu i s-au opus, încât regimul ei incontestabil de teroare s-a instituţionalizat. Toţi aşteaptă un tratament miraculos care să-i vindece. Dar eu cred în posibilitatea a ceva diferit, ceva cu adevărat nou, ceva de-a dreptul uimitor. Prin intermediul unei tehnologii pe care nu a mai folosit-o nimeni niciodată. Un SF devenit realitate. Ştiu că se poate.

Va fi distractiv?

Poftim?

Propriul meu creier m-a luat complet prin surprindere cu schimbarea aceasta de macaz atât de bruscă. Pentru zece, poate chiar douăzeci de secunde, m-am desfătat cu senzaţia rafinată de a experimenta simultan emoţii diametral opuse: frică paralizantă, furie, disperare, dar şi – la fel de puternice – încântare, bucurie, speranţă.

Apoi emoţiile noi, cele pozitive, au început să domine. Am simţit o căldură, un sentiment de *putere* care ţâşnea din adâncul meu. Ultimul ecou al terorii psihice a început să scadă în intensitate până a dispărut.

Cu obrajii încă umezi de lacrimi, m-am trezit că zâmbeam. Mă simţeam euforic.

Va fi o perioadă de genul „cea mai bună dintre vremuri, cea mai rea dintre vremuri”, dar în cele din urmă va fi minunat! Şi va trebui să găsim unele dintre cele mai şmechere tehnologii de

vârf din acest colţ de galaxie.

Este o aventură! Ne place aventura!

Aveam doi ani până când, conform statisticilor, urma să mor. Asta însemna că aveam doi ani să rescriem viitorul. Si să schimbăm lumea.

Vor fi bătălii în permanenţă, iar apoi, lupta finală. Pe viaţă şi pe moarte. Fie vom învinge, caz în care *totul* se va schimba, fie vom eşua lamentabil. Dar asta nu se va întâmpla. Cale de mijloc nu poate fi.

BNM mă aşteaptă să mor.

Refuz.

însă refuz si să rămân în viată sub forma unui cadavru viu.

De asemenea – o revelaţie totală pentru mine, pe măsură ce gândurile mi s-au limpezit şi le-am putut pune cap la cap – refuz să-i las baltă pe toţi ceilalţi, traumatizaţi de sentinţa de condamnare la moarte în doi ani, îngroziţi că vor muri, terifiaţi că vor trăi. Vom aduna o armată. Vom pune bazele unei mişcări. Ne vom revolta!

Iar aici nu e vorba doar despre mine şi despre alţii în situaţia mea. Este vorba despre a folosi tehnologia de ultimă oră pentru a rezolva alte forme de handicap extrem, provocat de boli, de accidente sau de bătrâneţe. Este vorba despre toţi cei care s-au simtit vreodată ca o formă de inteligenţă, dotată cu gândire liberă,

captivă însă într-un trup fizic nepotrivit. Este vorba despre fiecare adolescent – si adult – care a vrut

vreodată să fie mai mult, mai bun, diferit...

Este vorba despre *schimbarea a ceea ce înseamnă să fii om.*

Nu vreau să mai pierd nicio secundă cu găsirea unei soluţii pentru a rămâne în viaţă. în acest moment, nu mă mai interesează absolut deloc modalităţile de supravieţuire. Diseară, eu şi Francis vom deschide cea mai bună sticlă de şampanie şi vom sărbători faptul că *nu* voi rezolva problema modului în care voi supravieţui.

Voi rezolva problema modului în care toţi ne putem *îmbogăţi vieţile* cu adevărat...

Bicentenarul

M-am trezit din nou când am dat un cap în geam în momentul în care autocarul Greyhound a trecut cu viteză peste o groapă pe Autostrada 1. Perna gonflabilă ieftină pe care o cumpărasem cu mii de kilometri în urmă se dezumflase din nou. Mi-am dat seama că zâmbeam; îl visasem pe Brad.

Mijea de dimineaţă şi puteam vedea rouă, aşa că, dacă tot mă trezisem, am decis să urmăresc răsăritul. M-am întins cu grijă, încercând să nu-l trezesc pe Anthony, care dormea cu capul pe umărul meu. în fiecare noapte schimbam locurile ca să stăm pe rând la geam.

Călătoream asa de vreo două luni. Era vara lui 1976 – Bicentenarul, când toti hidrantii de incendiu din SUA fuseseră vopsiţi în roşu, alb şi albastru. Porniserăm din New York, merseserăm în Philadelphia pentru o aniversare grandioasă de 4 Iulie alături de preşedintele Ford, apoi înconjuraserăm tot continentul cu autocarul, până pe Coasta de Vest, iar de curând bifaserăm fiecare parc de distracţii din Florida şi, ce mă interesa pe mine cel mai mult, Cape Canaveral (în continuare Cape Kennedy, din punctul meu de vedere, asociat pentru totdeauna în mintea mea cu imaginile transmise de pe Lună în timpul misiunilor Apollo). Acum ne îndreptam spre cel mai sudic punct al Statelor

Unite continentale: tropicalul Key West.

Brad, tânărul zvelt, urcase în autocarul nostru la St Louis, purtând jeanşi mulaţi şi cizme de cowboy, un tricou strâns pe corp şi o pălărie adevărată de cowboy. Şi-a trântit rucsacul în compartimentul de bagaje de deasupra şi s-a aşezat pe partea cealaltă a culoarului, în rând cu mine şi cu Anthony. Din fericire, era rândul lui Anthony să stea pe locul de la geam.

După vreo 200 de kilometri, când soarele deja apusese şi se lăsase întunericul, eu şi Brad începuserăm să discutăm. Când Anthony a zis că încearcă să aţipească puţin, m-am mutat pe partea cealaltă a culoarului pentru a-i oferi puţină linişte. Brad avea 19 ani, era cu un an mai mare ca mine. Spre deosebire de mine, fusese în competiţii de rodeo si era în stare să călărească un cal sălbatic

>

adevărat. Era un băiat tipic american, extraordinar de drăguţ. Şi, după o jumătate de oră de stat alături de el, mi-am dat seama că mâna lui începea să-mi atingă piciorul.

în întunericul atât de convenabil al autocarului şi lângă Anthony atât de convenabil adormit, eu şi Brad am început să ne sărutăm. Era prima oară în viaţa mea când sărutam un alt tip – în afară de membrii familiei mele (şi, în cazul lor, limbile nu fuseseră implicate). Ca un cowboy adevărat, Brad şi-a

păstrat pălăria pe cap tot timpul.

A coborât din autocar în Kansas City, în toiul nopţii. Nemişcat ca o statuie în dreptul geamului meu, a aşteptat până când autobuzul s-a pus iar în mişcare. Apoi, schiţând un început de zâmbet şi o vagă încuviinţare din cap, şi-a atins pălăria de cowboy în semn de adio şi a urmărit cu privirea autobuzul până la primul viraj, când a ieşit din câmpul meu vizual. Doar atunci am realizat că, în emoţia aceea provocată de primul meu sărut adevărat, nici măcar nu-mi trecuse prin minte să-i mângâi şi eu lui piciorul. Ca să nu mai vorbesc de zona de sub abdomenul lui zvelt.

Mirosea de parcă am fi trecut pe lângă o staţie de epurare, dar, cum pe ambele părţi ale autostrăzii se vedea oceanul, asa ceva era imposibil. I-am tras un cot lui Anthony.

— Te-ai băsit!

Adormit, a bâjbâit după ochelari.

— Unde suntem?

— Cred că ne apropiem de Podul Seven Mile. Este unul dintre cele mai lungi din lume, aşa că meritä văzut. Oricum, uite, răsare soarele!

De câteva minute cerul se făcuse portocaliu- corai, iar apa, care până atunci fusese gri, s-a transformat în turcoaz închis. Nu mai văzusem niciodată asa ceva.

— Nu am mai văzut niciodată asa ceva, s-a auzit Anthony ca un ecou. Şi resping oficial orice implicare a mea în acţiunea

urât-mirositoare la care faci referire în acuzaţiile tale calomnioase.

Nu degeaba era student la o facultate de drept. Am împărţit cafeaua rece care mai rămăsese pe fundul termosului umplut ultima oară în Miami. Asta părea să-i fi dezmorţit creierul:

— Te-ai mai întors la King, după ce ai plecat de acolo? Măcar ca să vezi ce mai face vechiul tău amic, directorul?

— Nu, n-am mai trecut dincolo de zidurile acelea onorabile.

M-am uitat la întinderea de apă corai, iar apoi mi-am amintit:

— Am refuzat două invitaţii de la profesori care se ofereau pe faţă, cu multă amabilitate, să mă mediteze extracuricular – nu vei ghici în vecii vecilor de la cine! Şi am avut parte de câteva cine intime la care am băut pe rupte cu alţi trei. Devin tot mai bun la replici de genul „ce desert minunat, doar că eu nu amestec sexul cu alcoolul, mulţumesc foarte mult”...

După ce Anthony a obţinut de la mine şi ultima bârfă posibilă, a chibzuit îndelung, iar apoi a spus:

— Eu tot nu pricep ce problemă ai tu cu inteligenţa maşinăriilor!

Nu m-am putut abţine să nu mă gândesc că, dacă ar fi fost vorba despre intriga întortocheată dintro operă wagneriană, ar fi înţeles din prima, dar am continuat oricum să-i explic.

— Uite cum stă treaba. După cum ţi-am explicat de *mai multe* ori – la replica asta

a avut bunul- simţ de a părea suficient de ruşinat –, computerele vor deveni tot mai inteligente până când, în cele din urmă, nu vei mai fi în stare să spui dacă răspunsurile la întrebările tale sunt oferite de un om sau de o maşinărie.

— Testul Turing! a intervenit Anthony cu entuziasm, măcar ca să-mi arate că mă ascultase cu atenţie pe drumul parcurs în ultimele câteva state.

— Exact – testul Turing. Toată lumea presupune că, în curând, maşinăria inteligentă sau, poate, mai multe maşinării inteligente vor fi în stare să construiască o altă maşinărie chiar mai inteligentă. Şi tot aşa.

— Da, da, am înţeles asta. în scenariul clasic, maşinăriile devin superinteligente şi, în cele din urmă, preiau controlul. Dar *tu,* în înţelepciunea ta infinită, vrei ca ele să fie...

— Potenţiatori de inteligenţă! am intervenit eu imediat.

— Asa. Tu crezi că este mai bine ca oamenii să-si *unească* creierul cu creierul maşinăriilor ca un următor pas în evoluţia noastră, să-şi extindă pe termen nelimitat coeficientul de inteligenţă *şi* speranţa de viaţă, să călătorească până la stele, să

populeze universul şi toate celelalte chestii ştiinţifico-fantastice. OK, pricep. Deci, care e problema? Dincolo de faptul că, desigur, în acest moment cele mai bune computere sunt la fel de inteligente precum un melc.

Demonstrase deja că ştia mult mai mult despre computere decât ştiam eu despre operă (chiar şi după un instructaj îndelung din partea lui), aşa că am lăsat-o mai moale.

— Nu sunt convins că sunt nici măcar cât melcul de inteligente, dar, dincolo de asta... Problema mea este că până şi puţinii oameni de ştiinţă care susţin varianta potenţării inteligenţei au înţeles totul pe dos. Tot insistă pe ideea că într-o bună zi vom reuşi să ne scanăm creierul biologic creat pe bază de carbon, să transferăm informaţia în creierul unui computer creat pe bază de siliciu şi astfel să crească speranţa de viaţă a omului.

— Şi ce e în neregulă cu asta?

— Nu va funcţiona!

— Bine, dar acum nu funcţionează nimic. Sigur nu e doar o problemă de timp?

— Vreau să zic, nu *are cum să* funcţioneze. Este imposibil din punct de vedere teoretic.
— De unde *ştii* asta?
— Pentru că este o *copie.* Creierul de silicon „nemuritor” despre care vorbesc ei cu atâta entuziasm este o *copie* a originalului. Va avea toate amintirile originalului, probabil că va trăi la nesfârşit, dar dacă eşti suficient de ghinionist să fii originalul, tu vei muri ca orice om normal. Mai rău, dacă procesul de scanare îţi distruge creierul biologic neuron după neuron, vei muri chiar în urma transferului! *Asta* este ce am numit eu Problema de încărcare.
— A! D’aia tot spuneai ieri despre căpitanul Kirk că era omorât de fiecare dată când îl teleportau de pe *Enterprise?*
— *Da!* Este fix acelaşi lucru. Transportorul scanează corpul pe măsură ce-l dematerializează, transmite informaţia prin spaţiu, apoi reconstituie corpul pe planeta următoare.
— Să ştii că m-am uitat si eu la *Star Trek...*
— Dar chiar şi când eram copil, îmi era limpede că ei reconstituiau de fiecare dată *copii* ale lui Kirk. Dacă nu ar fi dematerializat originalul, s-ar fi trezit cu *două* persoane Kirk – una pe *Enterprise,* iar cealaltă – pe planetă. De altfel, sunt aproape sigur că *au şi făcut* asta într-un episod. Prin urmare, chiar şi scenariştii ştiau că îi omorau pe Kirk şi pe echipajul lui în fiecare episod.

— Cred că a fost foarte costisitor să aduni toti
i
acei actori...
— Ah, uite! Un pelican!

Amândoi eram vrăjiţi de Key West. Până şi autogara era cu mult peste tot ce văzusem până atunci. Ne dăduserăm seama cu ceva timp în urmă că unul dintre avantajele neştiute când explorezi SUA într-un autocar Greyhound este că fiecare autogară se află, de obicei, în cea mai ieftină (sau, mai bine zis, săracă) zonă din oraş. Asta în timp ce monumentele şi atracţiile turistice se găsesc, de regulă, în cea mai scumpă (sau, mai bine zis, prosperă) zonă a oraşului. Trecerea de la o zonă la alta presupunea traversarea întregului spectru economic pe care îl putea oferi oraşul respectiv.

— Unde sunt vagabonzii? s-a mirat Anthony.

Făcea aluzie la Washington, unde ne petrecusem o mare parte din zi vizitând Casa Albă şi Lincoln Memorial, dar sfârşisem în ceea ce – pentru doi ţipi ca noi din Wimbledon – părea a fi o mahala.

— Tocmai muşcasem din burger! i-am amintit eu.

— Nu trebuia să-l scuipi.

— Dar se pişa pe fereastra cafenelei la doar câţiva centimetri de fata mea!

La câteva ore după ce părăsisem

autogara din Key West şi ajunseserăm în Oraşul vechi, m-am îndrăgostit.

— Ştii, chiar aş putea trăi într-un loc ca ăsta, închinaserăm o călească viu colorată de la nişte localnici care insistaseră că trebuia să explorăm cum se cuvine insula lor minunată. Tocmai ajunseserăm în portul Key West şi cochetam cu ideea de a bea ceva la Sloppy Joe, locul în care obişnuia să tragă Hemingway.

— Cu siguranţă, mi-ar plăcea să trăiesc în State.

— Nu ar trebui să înveţi legislaţia americană, dacă ar trebui să profesezi aici?

— Ei, eu urmez Dreptul doar pentru a o linişti pe maică-mea că am o soluţie de rezervă. Opera a fost dintotdeauna preferata mea. Asta e pasiunea vieţii mele.

— Sigur că este. Şi sigur că ai dreptate. Tu iubeşti opera. Sunt convins că ai fi un bun avocat, dar ai fi minunat ca impresar şi este firesc să alegi opera în dauna unei cariere „mai sigure”. Aşa scrie în cea mai nouă Lege a Logicii şi a Iubirii pe care am emis-o.

— Trebuie să recunosc că are un nume tare drăguţ. Şi ce spune legea asta?

— Este o observaţie despre modul în care cred eu că funcţionează universul. Cred că modul în care fiecare dintre noi ia decizii care ne schimbă viata se bazează pe o Regulă nescrisă inviolabilă: logica ne ajută să evoluăm, dar într-o

confruntare finală Dragostea Adevărată învinge Logica de fiecare dată...

La şapte săptămâni după întoarcerea la o vară lungă şi caldă în Marea Britanie, mama şi tata mergeau alături de mine în Daimlerul încărcat cu multe bagaje şi cutii, spre somptuosul South Kensington din Londra, unde se afla (foarte convenabil) Imperial College of Science and Technology.

într-un gest de supremă răzvrătire (şi, după spusele fostului meu pedagog, „de supremă prostie”), renunţasem la Oxford sau la Cambridge în favoarea Imperial – care în mintea mea reprezenta alegerea perfect logică, deoarece era singura universitate din ţară care avea un curs de informatică la zi. Eram acum convins că viitorul era reprezentat de computere; pedagogul meu (şi, dacă mă luam după el, „oricine cu un intelect minim”) era la fel de convins că nesocotirea flagrantă din partea mea a Regulilor Nescrise ale Establishmentului, prin optarea pentru oricare altă universitate în afară de Oxbridge, reprezenta o „trădare a şcolii, a părinţilor şi, mai presus de orice, a ta”.

— Este o locaţie magnifică, dragule, a decretat mama. Chiar în cartierul West End! Dincolo de parc te poţi plimba pe Oxford Street. După ce treci de lacul Serpentine, ajungi în Kensington Gardens. La capătul celălalt, eşti în zona teatrelor. Şi, desigur, eşti la *doi paşi* de

Knightsbridge, aşa că, dacă rămâi vreodată fără mâncare, poţi merge oricând la cantina Harrods.

într-unul dintre căminele studentesti mi-am găsit o cameră single, nici prea mare, nici prea mică, şi am început să-mi car bagajele. După ce am terminat, am făcut un ceai folosindu-mă de noul meu fierbător electric si de vechiul meu ceainic, am spălat ceştile în mica chiuvetă de lângă pat şi am căzut de acord cu părinţii că era cazul să se întoarcă în Wimbledon. I-am condus la maşină, i-am sărutat de rămas-bun, le-am făcut cu mâna în timp ce se îndepărtau, am făcut cunoştinţă cu menajerele (două cameriste londoneze mămoase, care urmau să-mi facă zilnic patul şi curăţenie în cameră) si am revenit în cămin.

Stăteam la birou privind prin fereastra largă la grădinile din faţă. Zâmbeam cu gura până la urechi. Scăpasem... Nu voi mai avea de-a face cu convenţii siropoase, bigotism şi mentalitatea de „păstrare a aparenţelor”, specifică clasei înstărite din suburbii. Scăpasem de apanajul şi de brutalitatea unei şcoli pe care o iubisem cândva şi ale unui sistem pe care ajunsesem să-l urăsc. Şi scăpasem de părinţi şi de toată familia mea care susţineau că-i urăsc pe cei asemenea mie, dar, pentru că nu ştiau unul dintre cele mai importante lucruri despre mine, pe mine susţineau că mă iubesc. Copilăria şi educaţia mi-au oferit

oportunităţi pentru care pot fi doar foarte recunoscător. Nu voi nega niciodată asta. Dar cu ce preţ? Cât mai valorează aceste oportunităţi dacă vin cu obligaţia de a nu fi cine eşti cu adevărat, cine ai fost hărăzit să fii?

Brusc, am tras un chiot de bucurie. Apoi m-am îndepărtat de fereastră şi, plin de euforia greu câştigată, am plecat spre campus.

Eram liber.

Asta nu se va întâmpla!

— Dacă e un lucru pe care l-am învăţat, acela este că dacă tot urmează să fii diagnosticat cu o boală terminală, atunci măcar să fie BNM...

Helen, prietena mea de aproape 30 de ani, de pe vremea când lucram în Berkeley Square, iar ea era secretara directorului general, a râs, apoi s-a întrebat dacă se cădea să facă asta. Apoi a râs din nou, a mai sorbit o dată din caffe-late si a ridicat privirea spre mine aşteptând lămuriri.

— Serios! am spus eu entuziasmat. Nu există nicio durere cronică, nu ai stări de ameţeală si – spre deosebire de persoanele care suferă un accident brusc sau care au o tumoră cerebrală sau altceva – noi avem *destul* timp pentru a ne pune viaţa în ordine. Şi... am făcut eu o pauză pentru efectul dramatic... din punct de vedere clinic se dovedeşte că aspectul terminal este... încă încercam să mă dumiresc care era cuvântul la care oamenii ar reacţiona cel mai bine având în vedere contextul... negociabil. Zarurile nu sunt încă aruncate.

Aşteptam într-un aşa-zis restaurant al unui spital universitar londonez înscris în Sistemul Naţional de Sănătate înainte de consultaţia pe care o aveam programată la şeful clinicii de Boli Neuronale Motorii. Pentru prima dată,

diagnosticul pe care mi-l pusesem singur urma să primească o confirmare oficială faţă în faţă – deşi neoficial el deja îl confirmase prin e-mail, când îl contactasem ca să-i atrag atenţia asupra rezultatelor testelor care urmau să-i parvină şi asupra implicaţiilor lor evidente.

— Dar BNM nu este considerată, de obicei, cea mai cruntă boală din lume?

Unul dintre lucrurile minunate care o caracterizau pe Helen era că nu se temea să atingă în discuţiile ei subiecte de care alţii erau terifiati.[i]

— Ba da,[ii] dar în acest moment nu prea îmi dau seama de ce. Prefer să am asa ceva decât o tumoră cerebrală fatală. Sau dureri cronice. Sau să-mi fie rău tot timpul. Sau să-mi pierd minţile. Sau o mulţime de alte sfârşituri îngrozitoare.

— Sunt de acord, dar atunci de ce se spune în continuare asta?

— Nu ştiu! Da, este groaznică şi nu am nicio îndoială în legătură cu suferinţa pe care o îndură şi cei care au boala, şi cei din jurul lor. Doar că simt că *ar fi putut fi* cu mult mai rău. Şi sper ca tipul pe care urmează să-l văd să-mi ofere soluţia care să mă ajute să mă ţin cât mai departe de momentul în care corpul meu va ceda.

Privind retrospectiv scena, cred că Helen mă considera încă în faza de negare.

— Sigur că oricine îşi doreşte asta. Presupun că îţi va oferi un pliant sau ceva de genul acesta. Sistemul Naţional de Sănătate se pricepe foarte bine la asa ceva.

— Refuz să mă implic în aşa ceva!

Oricât de prietenoasă şi de încântătoare fusese discuţia noastră în primele cinci minute ale consultaţiei, acum medicul meu luase foc, în ciuda aerului condiţionat perfect setat.

— Serios? Eu pur şi simplu sunt decis să rămân proactiv în privinţa îngrijirii mele clinice. Aşa cum tocmai am spus, vreau să fiu cu un pas înaintea momentului...

— Repet, refuz să mă implic în aşa ceva, m-a întrerupt el, iar mânia lui m-a surprins. BNM nu urmează nicio regulă. Nu poţi fi *proactiv.* Nu poţi fi nimic altceva decât *reactivi*

Am vrut să-i spun că este un măgar, în schimb i- am răspuns politicos că mi se pare un punct de vedere interesant, dar exista oare cea mai mică posibilitate să beneficiez de experienţa lui inegalabilă pentru a anticipa scenariile cele mai probabile despre cum ar putea evolua starea mea *actuală,* astfel încât să fiu cât mai bine pregătit?

— Categoric nu! a răspuns el, după care mi-a explicat de ce. în fond, dacă am face asta pentru tine, ar trebui să o facem pentru orice pacient cu BNM.

Ei bine, acesta chiar ar fi un

experiment interesant – îngrijire personalizată. Cu dinţii încleştaţi într-un zâmbet fortat, am mers mai departe pe calea diplomaţiei. A fost o pierdere totală de timp şi de energie. 25 de minute mai târziu, concluzionam fără nicio tragere de inimă că unul dintre cei mai experimentaţi clinicieni în BNM din ţară poate că era un diagnostician de top, dar nu avea deloc vână ştiinţifică. Pur şi simplu, existau nişte reguli. Care nu puteau fi încălcate. Nu avea niciun rost să mai încerc.

Nu doar că fusese pe faţă împotriva ideii mele de a fi proactiv, dar verdictul lui în privinţa agravării clonusului (ambele picioare îmi vibrau deja incontrolabil, uneori) a fost:

— Primeşti o medicatie mai mult decât insuficientă!

Mi-a dat imediat reţetă pentru un relaxant muscular numit Baclofen şi mi-a prescris cea mai mare doză care putea fi administrată fără supraveghere medicală. A fost un gest amabil din partea lui. Dar stau şi mă întreb care este logica relaxării considerabile a musculaturii cuiva care deja se luptă să-şi controleze muşchii.

Sprijinându-mă în bastonul meu de încredere, am părăsit şchiopătând sala de consultaţii şi m-am îndreptat spre ieşirea principală. Deci, asta era tot. Trebuia să aştept şi să văd ce se întâmplă. Trebuia să mă supun inevitabilului şi să mă ţin de protocolul

stabilit. Trebuia să accept dogma medicală conform căreia nu exista un tratament eficient pentru BNM şi această boală era fatală. Când am ajuns la uşile de sticlă, acestea s-au deschis automat, iar aerul rece mi-a biciuit fata. M-am trezit dând glas celor mai intime gânduri ale mele despre situaţia în care eram:

— Asta nu se va întâmpla!

Să schimb lumea celor care aveau BNM – nu mai spun de schimbarea a tot ceea ce însemna să fii uman! – nu avea să fie deloc o treabă uşoară.

— O să fie o bătaie de cap uriaşă, am comentat eu, după ce i-am povestit lui Francis cele mai importante momente ale conversaţiei mele anterioare.

— Sigur că va fi! Profesia de medic respectă şi ea propriul său cod de Reguli Nescrise, ca oricare alta.

— De fapt, îl respectă chiar cu mai multă stricteţe decât majoritatea corporaţiilor. îmi amintesc o analiză pe care am făcut-o despre Sistemul Naţional de Sănătate şi o serie de spitale din SUA, iar...

— Exact asta vreau să spun! Eşti expert mondial în Reguli Nescrise şi în modul în care acestea dictează viitorul. *Ştii* cum funcţionează. Iar dacă nu ştii, poţi afla. Deci, dacă eşti atât de al nabii de deştept, atunci foloseşte-ţi cunoştinţele pentru a descoperi cum poţi schimba viitorul celor care suferă de căcatul ăsta

de BNM. în fond, asta le-ai spus tu mereu clienţilor tăi că poţi face pentru ei. Aşa că e timpul să o dovedeşti. Fă ce faci tu de obicei, dar de data asta fă-o pentru tine. Şi cu siguranţă că, în final, toată lumea va avea de câştigat.

Francis avea dreptate: în profesia mea, învăţasem să decodez şi, eventual, să transform regulile nescrise care guvernează totul, de la organizaţii la sisteme globale, şi chiar scrisesem şi câteva cărţi pe acest subiect. După un apel atât de flatant la orgoliul meu profesional, m-am simţit obligat, din punct de vedere moral, să accept provocarea. Mi-am concediat politicos consultantul medical de la Londra si m-am transferat înapoi în serviciul medical cu o abordare mai blândă din Devon. începusem să-mi dau seama că există câteva posibile avantaje în a te ţine departe de uriaşele spitale universitare metropolitane, în care specialiştii aveau atâta grijă să nu-şi rişte reputaţia profesională, încât adesea se culcau pe nişte lauri care ajungeau în cele din urmă să se ofilească. Am intuit că, dimpotrivă, Sistemul Naţional de Sănătate din West Country sar putea arăta ceva mai înclinat spre experiment.

Asta aveam în minte eu si Francis atunci când am invitat-o în livingul nostru pe o doamnă încântătoare, care avea funcţia intimidantă de „asistentă şefă BNM/coordonator reţea servicii de îngrijire, Peninsula Southwest”. După ce

mi-a luat cinci minute doar ca să-i parcurg cartea de vizită, mi-am spus că e cazul să trec direct la subiect.

— Tracy, suntem încântaţi să te cunoaştem. Ca să câştigăm puţin timp, dă-mi voie să-ţi explic în mare contextul.

De pe canapea, ea s-a aplecat înainte, a luat un alt biscuit, s-a lăsat din nou pe spate şi a zâmbit, aşteptând.

— După cum ştii, având în vedere coordonatele diagnosticului meu, din punct de vedere statistic, în 22 de luni voi fi mort.

M-am uitat la Tracy care tocmai muşcase din biscuitul digestiv cu ciocolată, dar, în ciuda ploii de firimituri pe care o provocase, a reuşit să pară adecvat de sobră.

— Acum... Eu îmi dau seama că tu nu mă cunoşti, dar te rog să te uiţi cu mare atenţie la mine. Dacă ar fi să-ţi asculţi intuiţia profesională, par eu genul de persoană care se ghemuieşte într- un colţ şi aşteaptă să-i vină rândul să moară doar pentru că aşa spun statisticile?

Tracy şi-a exprimat dezacordul scuturând energic din cap şi completând cu „Mmm *mmm!*”

— Şi tu, şi eu ştim că a aştepta Leacul este doar o iluzie.

A ridicat din sprâncene cât mai neutru cu putinţă, aşa că am trecut direct la subiect.

— La nivel mondial, toate activităţile de caritate pentru BNM, toate provocările Ice Bucket au ca scop încurajarea

publicului de a dona bani pentru a finanţa cercetarea medicală ca să se găsească un tratament. După 50 de ani de cercetare, avem un singur medicament, care a fost descoperit în urmă cu 20 de ani, Riluzole, şi care e *posibil să* ne ofere câteva luni în plus de trăit. Mai rău este că, oricât ar încerca s-o dea cotită organizaţiile de caritate şi cercetătorii, nu se întrevede *nimic* la orizont care să poată fi gata la timp pentru a ne ajuta pe noi, cei care suntem deja diagnosticaţi.

— Ştii câte testări se desfăşoară în prezent? a întrebat ea.

— Da, sigur, dar în cel mai bun caz unele dintre ele doar vor încetini procesul de deteriorare a stării de sănătate. Şi nimic nu va fi gata în mai puţin de, cât să zicem, cinci ani? Nouăzeci la sută dintre cei diagnosticaţi vom fi deja morţi până atunci. Iar un *tratament* care să schimbe cursul bolii, să refacă musculatura, neuronii motori şi cortexul motor al creierului meu ar putea apărea, la fel de bine, şi peste câteva *decenii.*

Tracy şi-a strâns buzele şi m-a aprobat încet din cap.

— Prin urmare, este limpede că trebuie să o apuc pe alt drum. Ca să fac asta, voi avea nevoie de sprijinul tău atunci când va veni vremea pentru a mi se monta un tub de alimentare în stomac si o pompă de ventilare, care să mă ţină în viaţă pe o perioadă nedeterminată. Părinţii mei

au fost amândoi foarte sănătoşi si au atins vârsta de 90 de ani; eu nu am avut nici măcar o zi de concediu medical în toată cariera mea. Prin urmare, consider că ar trebui să planificăm îngrijirea mea medicală pornind de la premisa că aş putea fi complet paralizat câteva decenii bune.

Din motive doar de ea ştiute, Tracy s-a oprit la jumătatea muşcăturii şi, câteva secunde, doar a supt ciocolata din biscuit, înainte de a reîncepe să mestece.

— Trebuie să-ţi spun că am un doctorat în robotică, aşa că, după cum cred că îţi poţi imagina, cu un astfel de background avem o ocazie minunată de a face cercetare la un mod foarte serios!

Cu coada ochiului am văzut că figura lui Tracy încremenise, dar am sperat să nu fie de plictiseală. Pentru orice eventualitate, m-am arătat si mai entuziasmat.

— Am de gând să folosesc foarte multă tehnologie de ultimă oră în acest proiect, pentru a vedea cum putem face ca paralizia mea totală să devină cu adevărat palpitantă. Pentru mine, acesta este, la propriu, experimentul vieţii mele!

Am zâmbit. Nicio reacţie de răspuns.

— în concluzie, abia aştept să avem o relaţie fructuoasă şi pe termen lung.

Am presupus că oricine o întâlnea pe Tracy pentru prima dată începea discuţia cam în acelaşi mod. Totuşi, era

interesant că ea nu se grăbea din cale-afară să-ţi dea un răspuns. într-adevăr, dacă mă luam după chipul lui Tracy din ultimele 30 de secunde ale monologului meu, bănuiam ca era foarte bună la poker.

Numai că, exact în acel moment, a pronunţat acele cuvinte memorabile:

— Ei bine... asta ar fi *de mare* ajutor.

Discuţia a curs apoi firesc vreme de circa o oră, dacă îmi amintesc bine, până când am ajuns, inevitabil, la subiectul legat de funcţiile corpului. Cam din acel moment Tracy a început să folosească o terminologie pe care, aşa cum am aflat ulterior, personalul calificat să acorde îngrijiri clinice este obligat s-o folosească la prima discuţie purtată cu orice persoană care a fost diagnosticată de curând cu BNM:

— Vestea bună este că, pe parcursul bolii, cel mai probabil îţi vei putea controla pe deplin funcţiile excretoare.

A spus asta ca şi cum ar fi fost un lucru *bun.* De fapt, era o pregătire pentru poanta cu vestea bună şi vestea proastă:

— Vestea bună, doctore Scott-Morgan, este că te vei putea duce de fiecare dată la baie. Vestea proastă este că, în curând, nu te vei mai putea *deplasa* până la baie.

îmi cam dădusem seama de acest lucru de câteva săptămâni, aşa că am intervenit în discuţie cu unele idei personale. Totuşi, Tracy părea în largul ei pe măsură ce discuţia avansa spre

ceea ce părea să fie domeniul ei de competenţă. Aşa că am lăsat discuţia să continue. Oricum, dat fiind că oricine avea BNM rezolvase cumva această problemă intimă, eram foarte interesat să ştiu care era soluţia standard.

— Perfect! Şi cum a rezolvat sistemul de îngrijire medicală faptul că, atunci când eşti paralizat, nu poţi merge la WC?

— Prin îngrijitori, a explicat ea.

— OK, bun, şi ce fac ei mai exact?

— A, îţi fac toaleta, a spus ea ca şi cum ar fi fost cel mai firesc lucru din lume.

Acum, eu nu îmi dau seama dacă v-aţi gândit vreodată la ce presupune cu adevărat forma pasivă a verbului: *a fi toaletat.* Din motive puerile şi iraţionale, acest scenariu nu mi-a surâs imediat. Cu toate acestea, am mers mai departe cu ceea ce mi se părea că se impune ca fiind următoarea întrebare:

— OK, deci când voi face în mod inevitabil pneumonie, şi o vom trata cu o cură puternică de antibiotice, şi voi avea diaree, ce vor face îngrijitorii?

Acum Tracy radia de-a dreptul: ştia răspunsul.

— Pentru asta sunt scutecele de incontinentă pentru adulţi.

Acesta a fost momentul în care am considerat că poate e cazul să-i prezint câteva dintre ideile pe care le pregătisem anterior.

— Pot sugera că, probabil, vom face

ceva puţin diferit?

Să fii nemuritor

— Făcusem pe mine! Pe bune, a fost cea mai claustrofobă experienţă din viaţa mea. lată-mă acolo, într-un tunel foarte îngust, prin care nu puteam decât să mă târăsc cu coatele pe lângă corp şi cu casca hârjâindu-mi-se de tavan când nenorocitul ăsta – am înclinat paharul cu bere spre Nick care, când a rânjit spre mine, mi-a amintit de Connor – începe să strige: „Trebuie să ne întoarcem! Este prea strâmt!” Şi am încercat să fiu amabil si să-l ascult, dar atunci am constatat că *nu mă puteam* întoarce, tot ce puteam face era să înaintez.

Atrăgeam toate privirile la barul Students’ Union, animat cum eram de bucuria si de exuberanţa celui care a supravieţuit unei experienţe foarte periculoase şi a avut astfel zile să o poată povesti. în plus, aveam 19 ani şi mă distram pe cinste. Părul care îmi ajungea acum până la umeri se deschisese la culoare şi eram bronzat după ce îmi petrecusem în aer liber cea mai mare parte din vară şi începutul toamnei, purtam un tricou alb, iar dacă vreunul dintre cei patru amici ai mei de la masă s-ar fi obosit să se uite sub ea mi-ar fi văzut jeanşii Levi, strânşi pe picior, purtaţi peste cizmele de cowboy. Le spuneam tuturor că e lookul meu â la James Dean, dar, de fapt, era un omagiu secret pentru Brad, cowboyul din

autocarul Greyhound.

— Cum se face că Nick nu s-a blocat? a întrebat John, care băuse deja cu o halbă mai mult decât mine şi restul găştii.

Petrecusem cu el o bună parte din vară la Aerodromul Lasham, unde am luat lecţii de zbor.

— Pentru că este mic precum un rahat de cârtiţă, labagiule, a spus Buster, care era cu un an mai mare decât mine şi care părea că sărbătoreşte apropierea examenelor finale de inginerie electrică strecurând înjurături în fiecare propoziţie rostită.

Când, după o zi de antrenament la Thruxton, am păşit împreună pe aripa unui aparat de zbor uşor, am sărit şi am început să numărăm cu voce tare şase secunde pentru a vedea dacă trebuie să deschidem paraşuta de urgenţă de la brâu, Buster fusese singurul care uriaşe: „Să-mi fut una, să-mi fut două...” până când, fără îndoială spre uşurarea spectatorilor adunaţi să ne privească, paraşuta lui s-a deschis la „să-mi fut cinci”.

— Să te fut! i-a întors-o Nick cu rânjetul lui larg şi simpatic.

— Dacă-ţi aminteşti, am reluat eu, eram îngheţat bocnă după ce înotasem prin canalul acela.

— Aia ce dracu’ a mai fost? a întrebat, desigur, Buster.

— Un tunel inundat în care trebuia să-ti tii

respiraţia, să traversezi înot porţiunea inundată şi să ieşi în cealaltă parte, a explicat Nick, un speolog experimentat. Apa acolo este întotdeauna rece ca gheaţa, indiferent de perioada anului.

— Si cum ati reuşit să iesiti? a întrebat John, părând să fie sincer interesat de răspuns, probabil şi din cauza alcoolului consumat până atunci.

— Ei bine, din fericire, am continuat eu, fix în acel moment tânărul Nick a eliberat o cantitate importantă de gaze.

Imediat au început cu toţii să râdă ca nişte copii.

— Eram îngrijorat că v-aţi blocat, a explicat în cele din urmă Nick.

— *Eu* am fost cel îngrijorat că te transformaseşi într-un dispozitiv inflamabil, cu potenţial exploziv. O singură scânteie ar fi putut nărui tot tunelul.

— *Şi totuşi cum ati reuşit să iesiti?!?* a insistat John.

— Păi, motivat de pericolul clar şi iminent de care tocmai v-am spus, mi-am ţinut respiraţia şi am ieşit naibii de acolo!

Am râs cu toţii şi am mai luat o gură de bere, în ciuda faptului că ultima mea frază fusese o minciună. Făcusem pe viteazul ca să ascund felul în care mă simţisem cu adevărat. De fapt, când mi-am dat seama că mă înţepenisem într-un întuneric aproape complet, sub sute de metri de stâncă, blocându-l şi pe Nick în

drumul spre ieşire, fără a avea pe nimeni în spatele meu care să mă poată trage de picioare, am paralizat. Pentru prima oară în viaţa mea m-am simţit pe bune de-a dreptul îngrozit, înnebunit din cauza claustrofobiei; pentru prima oară în viaţa mea am simţit cum mă cuprinde o panică totală. Am simţit ca şi cum aveam capul umflat cu apă fiartă. Am pierdut controlul.

Apoi am simţit cum partea raţională încearcă să se impună. Era ceva serios. Dacă mă panicam, totul putea deveni periculos. Cu ani în urmă supravieţuisem unei electrocutări aproape mortale. Aproape. Eram singur la şcoală, după ore, ţinând în mâini nişte cabluri electrice defecte conectate la reţeaua magistrală londoneză, incapabil să mă mişc, nu atât speriat, cât surprins de moartea iminentă, în timp ce un văl negru din altă lume începea să-mi acopere vederea de tip tunel, care se concentrase pe corpul de iluminat absolut banal care urma să-mi aducă moartea. Cu ultimele puteri, am încercat să împing corpul de iluminat, să-l fac să se legene, de fiecare dată puţin mai mult, am încercat să-l dezechilibrez si am leşinat când a început să se răstoarne.

Dar găsisem o soluţie, nu-i aşa? La fel şi acum. După un moment, am început să mă liniştesc. Trateaz-o ca pe oricare altă problemă, mi-am zis. Fii calm. Nu te gândi la nimic altceva. înlătură orice

urmă de panică. Şi *gândeşte-te* la o cale de a ieşi din criza asta. îmi amintesc că am început să mă concentrez. Din nefericire, poate pentru că încercase să dea înapoi sau pentru că se simţea, la propriu, la strâmtoare, Nick s-a dezlănţuit *foarte* zgomotos exact la apogeul concentrării mele. Acea parte a poveştii era dureros de adevărată. Nu o să spun că a răsunat în toată reţeaua de peşteri dar, în liniştea mormântală din sicriul nostru de piatră, a sunat *foarte* zgomotos.

— Scuze!

Am încercat să mă concentrez din nou. Am încercat prin smuceli. Nu am reuşit. Am încercat să mă împing înapoi, pe coate. Nu a mers nici aşa. Disperat, am apelat în cele din urmă la un sistem complex format din trei mişcări care presupunea să mă împing în braţe, să mă trag înapoi cu vârfurile ghetelor şi să-mi arcuiesc trupul. M-am mişcat puţin în spate. Funcţionase! Un sentiment de eliberare, de optimism. Din acel moment tot ce a trebuit să fac a fost să repet mişcarea de sute de ori, după cum mi s-a părut mie, înainte să pot scăpa cu totul de senzaţia de claustrofobie.

— Ei bine, a fost mai simplu decât mă aşteptam, a spus Nick, când a ieşit imediat după mine.

Am redevenit atent la tovarăşii mei de la Students' Union.

— Nasol moment, ar fi putut fi al dracului de periculos! a intervenit

Buster, părând măcar de data aceasta serios. Aţi fi putut muri dracului!

— Nu! Nu s-ar fi întâmplat asta.

Chipeşul Taff se băga pentru prima oară în discuţie, aproape cântându-şi propoziţiile cu accentul lui galez. Era cu doi ani mai mare decât mine şi făcea un maşter în geologie – lucru impresionant de două ori, dacă te gândeşti că fusese primul din familia lui care intrase la o facultate. Mă înţelegeam chiar bine cu el.

— Deja l-am văzut pe Peter murind şi nu prea se pricepe la asta. Nu prea ştie cum stă treaba. Insistă mereu să se ridice şi să continue, a spus Taff cu cadenţă în glas.

Se referea la o întâmplare pe care o mai povestise, dar nu ştiam dacă şi ceilalţi de la masă o mai auziseră.

— S-a întâmplat în Franţa? a verificat John.

— Da, a confirmat Taff. Eram în Pirineii francezi, într-o vacanţă la schi (deşi aproape că nu era zăpadă, dar asta e altă poveste), iar unii dintre noi am decis să facem un traseu printr-o trecătoare. Când ajunseserăm mult deasupra văii – a spus „văii” într-un mod foarte sexy, în galeză –, ne-am oprit să admirăm peisajul. Peter a decis să ne arate cum se glisează.

— De fapt, ce mama dracului este o „glisare”? a întrebat Buster, cu obişnuita lui curiozitate intelectuală.

— Este un mod de a aluneca rapid pe o

pârtie înzăpezită; eu o fac ghemuit, balansându-mă pe un picior pe care îl folosesc pe post de schi, am intervenit eu.

— Mă rog, pare un mod al dracului de cretin de a coborî de pe munte, dar spune mai departe.

Buster a privit spre Taff, care şi-a reluat povestea.

— Deci Peter s-a lansat într-o glisare chiar reuşită, iar eu mă gândeam: „Este puţin cam abrupt, dar ce mai contează”. El prindea viteză, iar eu îmi ziceam: „A cam prins viteză, dar asta este”. Apoi a ajuns într-o zonă care părea mai alunecoasă decât cea de dinainte si dintr-odată a

>

început să se rotească şi ne-am dat seama că aluneca tare pe gheaţă, iar atunci m-am gândit: „Ce mama dracului!”

S-a auzit o chicoteală admirativă, dar toată lumea îi sorbea cuvintele lui Taff – până şi John şi cu mine, care ştiam deja ce urmează.

— Acum deja prindea viteză pe panta muntelui, cu capul înainte, fără să-şi poată controla alunecarea, şi pentru prima dată mi-am dat seama că se apropie rapid de o prăpastie. Era acolo o margine *serioasă* de stâncă – la sute de metri de fundul văii. Şi mi-am zis iar: „Futu-i, futu-i, futu- i!!!” Iar *apoi* mi-am dat seama că, de fapt, eu nu trebuie să fiu îngrijorat de prăpastie, pentru că

stânca de care urma să se lovească capul lui Peter oricum îl va omorî cu câteva secunde înainte să cadă în prăpastie.
— Futu-i, futu-i, futu-i într-adevăr! a murmurat Buster.
— Iar în secunda următoare, a continuat Taff, jur că am văzut cum dă cu capul direct în stâncă – si vorbesc de ditamai bolovanul, nu de vreo pietricică –, imediat capul i se smuceşte, corpul îi zboară prin aer şi se rostogoleşte, se roteşte la 90 de grade şi alunecă într-o parte câteva secunde, până ajunge la marginea stâncii şi, fix ca în nenorocitele alea de filme, se agaţă şi se opreşte – vă *jur* – la nici doi metri de prăpastie. Iar eu mă gândeam: „Ei bine, ce ironie, pentru că oricum a murit deja”, iar apoi, să mă ia dracu’ dacă n-a fost aşa, tipul se ridică şi ne face cu mâna!

Cu jumătate din audienţă neîncrezătoare şi cu cealaltă jumătate zâmbind căci ştiam povestea, Taff a explicat cum am înşelat eu atunci moartea, în ziua aceea, ignorând complet faptul că trebuia să am craniul zob, am remarcat cu uşurare că nu zburasem de pe stâncă în spaţiu şi am început să urc lungul drum înapoi spre vârf, spre prietenii mei. La rândul lor, aceştia o porniseră în josul pârtiei – ceea ce mi s-a părut puţin ciudat, dar încurajator.

Parcursesem abia un sfert din distantă când neam întâlnit. După înjurături,

îmbrăţişări şi strângeri de mâini, mi-au spus că ne întoarcem ca să cercetăm ca nişte criminalisti locul si împrejurările în care puteam muri.

Explicaţia pentru ne-moartea mea s-a dovedit a fi nimic altceva decât fizica. Completată cu puţin noroc. Invizibilă până o observai din lateral, o moviliţă de zăpadă se adunase de-a lungul marginii stâncii. Când capul mi s-a apropiat de stâncă, a fost deviat de această denivelare şi lansat în aer împreună cu tot restul corpului meu. Tot ce am simţit a fost o zgâlţâire care a durat câteva momente.

— Chiar ai avut noroc că nu a fost nevoie să te adune cu făraşul, să te facă mai bine decât erai înainte, mai bun, mai puternic, mai rapid...

Nick încercase un accent american pentru această replică din serialul *Six Million Dollar Man.*

— Avem tehnologia necesară, dă-o dracu'! a completat Buster.

— Apropo – intenţionasem să întreb asta încă de când am fost cu totii să vedem *Star Wars,* cu un an înainte – sunt singurul care se întreabă cum mănâncă, cum bea si cum îsi face nevoile Darth Vader?

Da, a fost toată lumea de acord jurul mesei.

— Doar că este o provocare tehnologică destul de interesantă dacă stai să te gândeşti. Mai mult ca sigur că i-au schimbat toate circuitele biologice

interne.

— Ei bine, asta este *chiar* util de ştiut, mi-a mulţumit Buster. Voi tine minte dacă mă voi transforma vreodată în Darth Futu-i Vader.

BNM cu personalitate

— Ideea e că voi avea aceleaşi probleme ca Darth Vader.

Ca să fie mai clar la ce mă refer, am specificat:

— Mâncatul, băutul şi mersul la toaletă. Acestea nu sunt probleme medicale – acestea sunt probleme inginereşti! Aşa că necesită soluţii inginereşti. De fapt, sunt nişte soluţii simple. Dar sunt *eliberatoare.*

Asta i-a atras atenţia lui Tracy.

— Ce propun este să îmi schimbaţi complet toate circuitele biologice interne.

Asta *chiar* că i-a atras atentia.

— Trei operaţiuni într-una singură; un tub direct în stomac pentru mâncare şi lichide, „inputul”; un tub care să plece din vezică pentru urină, „evacuarea nr. 1”; şi un tub din colon – pentru fecale, „evacuarea nr. 2”.

Dacă puneai problema aşa, părea chiar simplu.

— O gastrostomie, o cistostomie şi o colostomie, am adăugat, în caz că păruse *prea* simplu.

— Aaaa...

— Desigur – am spus „desigur” pentru că ştiam că Tracy, fiind asistentă medicală de profesie, va înţelege – nu vreau doar o colostomie clasică, deoarece rămân cu treizeci de centimetri de colon cu care nu am ce

face, ceea ce ar însemna că tot ar trebui să fiu toaletat la câteva zile din cauza eliminării de mucus anal. Prin urmare, as dori să scăpăm de acei 30 de centimetri care rămân – practic, eliminăm toate ţevile de care nu mai avem nevoie de prin subsol.

Am privit-o pe Tracy de zici că aveam chintă roială la poker. Nimic. în continuare, nu i se citea nimic pe chip. în cele din urmă, a spus:

— Ei bine, asta e *de mare* folos.

Un început bun.

— Dar...

Of! Cu multă blândeţe m-a informat că mai degrabă o să îngheţe iadul, iar toate acele comisii de decontare ale sistemului naţional de sănătate vor patina atât de pitoresc pe el, decât să găsesc vreun chirurg pe lumea asta care să facă ce vreau eu. în fond si la urma urmei, vezica si colonul meu erau în regulă şi vor rămâne aşa. De ce ar distruge un chirurg nişte organe perfect sănătoase?

Totuşi, spre slava eternă a lui Tracy, a adăugat:

— Dar hai să încercăm.

Mai rămânea de rezolvat o problemă supărătoare: cum voi continua să respir după ce muşchii care îmi umflaseră plămânii până atunci vor ceda, inevitabil, după câţiva ani. Am dorit să mă asigur că expertul în probleme respiratorii din partea sistemului

naţional de sănătate gândea la fel ca mine, aşa că am folosit prima ocazie de a mă întâlni cu el. Ştiam că îl cheamă Jon si că se bucura de o reputaţie neştirbită, aşa că abia aşteptam să-l întâlnesc.

Când eu si Francis am fost invitaţi într-o sală de consultaţii generoasă, am remarcat că persoana care s-a prezentat ca fiind Jon era flancată de câţiva colegi. Pentru o clipă, m-am simţit flatat că o echipă atât de numeroasă, specializată în probleme respiratorii, îşi îndrepta atenţia asupra mea. Apoi mi-am dat seama că Tracy i-a povestit mai mult ca sigur lui Jon despre mine, iar acesta hotărâse să-si aducă întăriri. Aveam o senzaţie

[5] oribilă că Tracy le povestise tuturor, după cum era şi de aşteptat, că undeva pe parcursul bolii mele, mă transformasem într-un caz de „BNM cu personalitate”.

După formalităţile de salut, am decis să nu mai pierd vremea şi să le împărtăşesc noilor mei prieteni părerea mea legată de ventilaţie. Am presupus că asta îi va linişti. Tot ce am spus a fost:

— Evident, pe baza a ceea ce v-a spus deja Tracy, sunt sigur că înţelegeţi de ce vreau cât de curând o traheostomie [un tub de ventilaţie introdus printrun orificiu direct în trahee]. Totuşi, e posibil să nu înţelegeţi că din motive la fel de evidente consider că drumul meu inevitabil spre ipostaza în care voi fi complet paralizat reprezintă şi o

oportunitate unică de a realiza un studiu revoluţionar în augmentarea cibernetică.

I-am urmărit cu mare atenţie pe Jon şi pe cei din echipa lui în timp ce vorbeam şi am ajuns la concluzia că probabil jucau poker cu Tracy. în cele din urmă, Jon a vorbit în numele tuturor:

— Ei bine, mulţumim că ne-ai informat. Desigur, în privinţa traheii, mai ai destul timp ca să te răzgândeşti.

— Aaaaaah, *chiar* nu mă cunoaşteţi, nu-i asa? am răspuns eu.

După o jumătate de oră, Jon şi echipa lui începuseră să mă cunoască destul de bine.

— Deci, ca să fiu sigur că am înţeles, a început Francis cu o voce de Asta e Ceva Important. Sunteţi de acord că dacă o luăm pe calea traheostomiei, în cazul în care nu avem ghinion, aţi putea să-l ajutaţi pe Peter să respire pe termen nelimitat?

— Da. Aveţi dreptate să spuneţi că unele persoane mor subit din cauze pe care nu le înţelegem. Şi pneumonia poate fi o problemă. Dar, în general, da, am putea să-l ajutăm pe Peter să respire.

— în cazul acesta, din ce cauză ar putea muri totuşi?

Jon a dat din umeri.

— Boală cardiacă? Cancer? Cine ştie? Dar, dacă avem noroc cu tot ceea ce aţi pus la cale, nu va muri din cauza BNM.

* * *

Mă desfătam cu luxul de a mă întinde

după halba cu bere rece ca gheaţa la 11 dimineaţa şi de a privi de la tejgheaua barului spre plaja albă care era deja scăldată de soarele insulelor Caraibe. M-am uitat o clipă la un câine, care ieşise la plimbare, de unul singur, pe malul apei de turcoaz, şi am remarcat că Francis, care stătea lângă mine, privea fericit oamenii.

Spatele încă mă mai durea după ce cu o zi înainte mă răsturnasem cu scaunul cu rotile pentru că încercasem, mult prea ambiţios, să urc o rampă abruptă pentru a traversa strada. Nu ştiu cum reuşisem să nu mă lovesc prea tare cu capul de asfalt, dar m-am lovit cu spinarea.

Se părea că nici conceptul de accesibilitate pentru scaunele cu rotile, nici măsurile generale de protecţie şi de sănătate nu ajunseseră până în Caraibe. Sau poate că, pur şi simplu, acolo nu existau localnici cu dizabilităti. Oricare ar fi fost motivul, faptul că mă aflam acum „blocat” într-un scaun cu rotile presupunea că era perfect posibil să fiu obligat să folosesc o rampă pentru a porni în traversarea unei străzi aglomerate, doar ca să descopăr că la celălalt capăt nu exista o rampă echivalentă pentru a ieşi în siguranţă de pe carosabil.

Chiar dacă se lăsase cu vânătăi, accidentul meu norocos din ziua precedentă m-a făcut să conştientizez puţin situaţia. Când începusem să facem

aranjamentele pentru cea mai recentă călătorie a noastră îmi dădusem seama că acum trebuia să-mi anunţ firma de asigurări de călătorie în legătură cu noul meu diagnostic. în ultimul deceniu, avusesem asigurări anuale de călătorie de la Lloyds. Şi foloseam serviciile bancare Lloyds de peste 30 de ani. Aşa că mi-am făcut datoria şi am discutat cu un agent cam o oră, explicându-i că singurul lucru problematic în privinţa mea, cel puţin pentru moment, era că nu puteam păşi. Da, medicul meu era total de acord să călătoresc. Nu, nimeni din echipa medicală nu se aştepta la probleme imediate din cauza BNM. Ei bine, da, formal era considerată o boală terminală, dar în realitate nu era chiar as a.

După câteva zile, chiar când ne pregăteam de plecare, am primit o scrisoare standard prin care îmi era refuzată asigurarea de călătorie. Mai exact, mi se oferea cu amabilitate asigurarea obişnuită, care *excepta* însă orice avea şi cea mai vagă legătură sau putea fi provocat chiar şi în cea mai mică măsură de BNM. Mă aşteptasem în cel mai rău caz la o creştere a primei de asigurare. îmi dădeam seama ce lovitură putea reprezenta asta pentru cineva recent diagnosticat cu BNM şi care deja se chinuia să supravieţuiască. Părea ceva crud şi complet neştiinţific. Eram consternat. Şi, de asemenea, neasigurat.

Am riscat. Nu mai era timp să găsim o

firmă de asigurare pentru mine, nici nu ştiam cum să găsim o asemenea companie şi nici măcar nu ştiam dacă există. La urma urmei, în afară de faptul că nu mă mai ţineau picioarele, nu era nimic în neregulă cu mine deocamdată. Oamenii nici măcar nu erau obligaţi să-şi informeze compania de asigurare că nu mai puteau merge bine. Deocamdată, BNM nu reprezenta din punctul meu de vedere niciun motiv ca să-mi fie scumpită poliţa de asigurare, cu atât mai mult să-mi fie refuzată. Având în vedere că nu folosisem niciodată asigurarea de călătorie, eu şi Francis ne-am liniştit reciproc că era puţin probabil că voi avea nevoie de ea taman acum. Iar dacă as fi avut nevoie, nu ar fi fost oricum ceva legat de BNM.

Si tocmai acum scaunul meu cu rotile s-a răsturnat pe spate. Dacă îmi spărgeam capul? Aş fi argumentat că accidentul meu fusese rezultatul direct al deplasării într-un scaun cu rotile şi i s-ar fi putut întâmpla oricărei persoane complet funcţionale, dar cum aş fi putut justifica că motivul pentru care mă aflam în scaunul cu rotile nu era legat de BNM? Dacă aş fi avut nevoie să fiu transportat pe cale aeriană la un spital de specialitate (inevitabil, pe teritoriul SUA) şi ar fi trebuit să achit facturi medicale enorme si dacă se impunea să fiu repatriat cu un zbor medical – nu aş fi avut asigurare pentru toate acestea. Şi am fi ajuns la sapă de lemn.

Mi-am alungat gândurile acelea cu o bere rece, în ciuda umbrei generoase din interiorul barului, tot mă chinuiam să văd ce scriam pe ecranul laptopului. începusem un e-mail către prieteni aflaţi în diverse colţuri ale lumii pentru a-i informa despre diagnosticul meu şi pentru a-i asigura că, în ciuda acestuia, eram destul de bine. Până la urmă, mesajul meu s-a transformat într-un fel de manifest:

De fapt, văzut din afară, faptul că am fost diagnosticat cu o boală neuronală motorie ar putea să pară mai degrabă deprimant. în următorii ani, trupul meu, dar nu şi creierul, se va opri din funcţionare până când, în principiu, nu voi mai putea respira sau – dacă voi folosi un ventilator mecanic – până când voi fi complet paralizat, fără să mă pot deplasa.

Dar consider că aceasta este o perspectivă *complet* eronată. în schimb, vă invit să priviţi situaţia din perspectiva creierului meu. Imaginaţi-vă ce călătorie extraordinară începe de acum pentru el, ca o inteligenţă din ce în ce mai dematerializată, o călătorie în care îl însoţesc si eu (atât cât mai este el conştient de

J 5 X J

mine).

Dacă nu sunt ghinionist, creierul meu ar trebui să rămână complet funcţional în toată această perioadă, dar asta se va întâmpla sub forma unei călătorii cu

sens unic, tot mai solitare şi mai neobişnuite, spre o formă de Vid întunecat despre care ştim deja că este ostil vieţii, de unde este tot mai dificil să aduci orice informaţie în Lumea Reală, si unde singura informaţie *care pătrunde* (prin ochii şi urechile mele, care ar trebui să funcţioneze

mai departe) este precum un flux de imagini de la o cameră web fixă îndreptată spre, dacă e să urmez calea pentru care au optat cei mai mul ti, tavanul monoton al unei camere de azil.

}

în cazul acesta, slavă Domnului că suntem în secolul XXI! Dacă eu si creierul meu suntem nevoiţi să urmăm calea care duce spre acelaşi Vid întunecat care a înghiţit oameni din – să zicem – preistorie, atunci măcar cu această ocazie să ne pregătim cum se cuvine pentru o adevărată Călătorie a Cunoaşterii. Să fim în

totalitate

ŞTIINŢIFICI în legătură cu asta.

Vreau să iau cu mine în Vid orice fel de ajutor tehnologic posibil; nu vreau doar să supravieţuiesc acolo, eu vreau să *mă DEZVOLT!*

Da, aduce a revoltă; ca întotdeauna, sloganul meu este *ÎNCALCĂ REGULILE!*

Iată ce presupune revolta mea. înainte de a fi prea târziu, vreau să pun

la punct un sistem stabil de susţinere a vieţii – respiraţia si menţinerea celorlalte funcţii fizice vor fi în mare parte chestiuni de ordin tehnic, nu medical. îmi doresc sisteme de comunicare extraordinare – atât în interiorul, cât *si* în exteriorul Vidului. Vreau noi senzori hi-tech si abilităţi robotizate pentru a înlocui ceea ce va fi anihilat – dar care să-i permită în continuare creierului meu să-si folosească toată puterea de procesare iniţială, care în cazul oricăruia dintre noi o depăşeşte pe aceea a celor mai performante computere.

Şi îmi doresc să aduc puţină lumină în Vidul întunecat, să împing înapoi Neantul şi să-l populez cu cyberspaţiu, cu realitate virtuală, cu realitate augmentată şi cu inteligenţă artificială – datorită tehnologiei moderne nu există niciun motiv pentru care ar trebui să fiu izolat, singur sau lipsit de motivaţie.

De exemplu, ca scriitor şi ca iubitor de artă şi de muzică, vreau să ajut scrisul, arta şi muzica să cucerească noi tărâmuri. în prizonieratul meu final, nu vreau doar să pot stimula nenumăratele părţi ale creierului meu înfometat prin realizarea de discursuri, articole, muzică, artă grafică care să

explice emoţiile complexe ale celui izolat într-o lume paralelă nepământeană; vreau să scriu o carte despre cum am ajuns acolo, să compun o *Simfonie din Vidul întunecat,* să realizez o lucrare de artă numită *Metamorfoza.*

Şi să vi le trimit vouă înapoi.

Dacă suntem suficient de inteligenţi, bizara mea călătorie cu sens unic spre o detenţie în izolare s-ar putea sfârşi, de fapt, într-un loc care să semene a cămin. OK, un cămin virtual, dar poate că unul care este chiar mai confortabil decât cel pe care am fost obligat să- 1 părăsesc, chiar mai uşor de navigat, chiar mai sigur, chiar mai plin de satisfacţii.

Dar, mai presus de toate acestea, ca în orice călătorie ştiinţifică bine pusă la punct, vreau să înlătur barierele cunoaşterii în moduri în care, dacă facem lucrurile aşa cum trebuie, am putea spera să ajutăm milioane – chiar miliarde – de oameni.

Câteva rezultate probabile ale cercetării sunt destul de evidente, cum ar fi descoperirea unor modalităţi eficiente de a revoluţiona vieţile *tuturor* celor paralizaţi în urma accidentelor sau a bolilor. Cu toate acestea, handicapul profund şi singurătatea sunt adesea si efecte ale bătrâneţii; si în această privinţă ar trebui să avem beneficii extinse.

Dar sunt şi alte rezultate, mult mai

puţin evidente. Pe măsură ce inteligenţa artificială devine tot mai sofisticată, noi, oamenii, trebuie să ne dăm seama cum putem să ne folosim în mod natural de ea, cum să o utilizăm cât mai eficient ca să ne sporim *propria* inteligenţă. Sau cum să o folosim pentru a face faţă cu adevărat demenţei. Altfel riscăm, pur şi simplu, să rămânem în urmă ca specie.

în toate aceste potenţiale rezultate ale studiului meu, marele avantaj este că sistemele de susţinere a vieţii pe care urmează să le testez se bazează pe *computere.* Dacă mă iau după rata actuală de dezvoltare, atunci aparatura care are în prezent preţul exorbitant de 100 000 de lire, peste un deceniu va costa doar 3 000 de lire.

Asta înseamnă că majoritatea oamenilor va putea să-şi permită tratamentele care rezultă din studiul nostru. Şi, cel puţin din punctul meu de vedere, imaginea *acestui* premiu strălucitor face ca drumul meu spre Vid să fie, în cele din urmă, nu doar suportabil, ci şi meritoriu.

Din punct de vedere al impactului: nu voi fi deloc izolat.

Din punct de vedere al scopului: nu există nimic mai presus.

Ba mai mult, un ultim gând incitant nu-mi dă pace în timp ce mă pregătesc să pornesc spre Vid în ceea ce, pentru mine, reprezintă, la propriu, experimentul vieţii mele: nu ar fi

interesant dacă, cu ajutorul sistemelor hi-tech de monitorizare si de susţinere a vieţii care vor funcţiona neîntrerupt, voi ajunge, în cele din urmă, să trăiesc *mai mult* si cu *mai multe* abilităţi decât dacă nu aş fi fost diagnosticat vreodată cu o boală neuronală motorie?

A DOUA REGULA A LUI PETER PENTRU UNIVERS

OAMENII CONTEAZĂ PENTRU CĂ ÎNCALCĂ REGULILE

Preluarea iniţiativei

9

Răspunsurile pe care le-am primit la manifestul meu rebel au fost Ia fel de amestecate si de

J

extreme ca experienţele noastre în turul Caraibelor. Unele au fost minunate. Altele au fost de-a dreptul groaznice. Majoritatea oamenilor a început prin a-şi exprima afecţiunea uriaşă pentru mine. Câţiva au considerat că si Francis merită un î

î

strop de afecţiune. Dar aici s-au oprit toate asemănările.

Unele cunoştinţe îndepărtate, pe care de-abia le ştiam, s-au dat peste cap ca să ne ajute şi au venit cu tot felul de sugestii. Alţii despre care aş fi jurat cu mâna pe inimă că-mi erau prieteni apropiaţi mi-au scris că diagnosticul meu îi făcea să se simtă foarte aiurea – pe un ton care sugera că ar fi trebuit să fi dat dovadă de eleganţă şi să nu le fi spus despre el. Unii foşti colegi mi-au trimis răspunsuri lungi, în care nu făceau altceva decât să reformuleze tot ceea ce le scrisesem eu.

Unii, după ce s-au referit în treacăt la documentul meu pregătit cu atâta grijă, au trecut la alte lucruri şi nici că l-au mai pomenit. Dar cu asta mai avusesem de-a face, pe când eram în Torquay. Vinny era, Ia momentul diagnosticării mele, unul dintre prietenii noştri cei mai apropiaţi de zeci de ani. Ne ascultase cu

mare atenţie pe mine şi pe Francis când i-am dat vestea, cu tot ce implica ea. Primul lucru pe care l-a spus apoi, strâmbându-se, a fost:

— Eu simt uneori ace şi înţepături.

— Pardon?

— Uneori îmi amorţeşte mâna.

Cred că eu şi Francis păream destul de confuzi. El s-a simţit încurajat să continue.

— Iar uneori sar din somn imediat ce am adormit.

Francis a simtit nevoia să intervină în acel i moment.

— Dar tu ai auzit *ceva* din tot ce ţi-am spus noi adineaori?

— Da, numai că sunt îngrijorat că e ceva în neregulă cu *mine.*

Aşa stătea treaba cu Vinny; deşi avea multe trăsături de caracter pozitive, se ştia că din când în când putea fi un pic cam egocentric. Imediat după ce a murit mama lui Francis, când a primit vestea, răspunsul lui a fost:

— Dacă-ţi spun ce dureri de cap am avut şi eu în ultima vreme...

în total contrast cu Vinny, un număr redus de prieteni ne-au oferit un sprijin concret, nu vorbe goale. Anthony, care se afla în continuare la conducerea Operei din Chicago, m-a pus în legătură cu persoane care se ocupau de terapia prin muzică. Sven, un prieten vechi de pe vremea când era consilier, iar acum ajunsese director la Sanofi (coincidenţă,

exact compania farmaceutică producătoare a unui medicament pe care îl luam eu, Riluzole), a realizat o analiză la nivel global a tuturor studiilor relevante despre ce doream eu să fac. Iar Michele, o prietenă veche, încă de pe vremea în care *eu* eram consilier, a decis să se concentreze pe a-mi face rost de ajutoare. A condus sute de kilometri pentru a lămuri lucrurile.

— Trebuie să facem cunoscut mesajul tău! Dacă vrei să-i motivezi pe specialişti să realizeze studiile la care te gândeşti tu, să schimbe ceea ce înseamnă a avea o dizabilitate extremă, trebuie să te faci auzit.

— Problema mea este că toate vechile mele contacte nu mai sunt de actualitate. Si niciunul

dintre foştii mei colegi nu pare să ştie care sunt personele cu care ar trebui să iau legătura acum!

— OK, dacă *tu* nu ştii cine sunt *acele* persoane, trebuie să facem cumva să te contacteze *ele* pe *tine.*

Cu mult timp în urmă, înainte chiar şi de momentul în care o cunoscusem eu acum 15 ani (când fusesem invitat de directorul general pentru a analiza Regulile Nescrise ale BBC), Michele era responsabilă de realizarea a 60 de ore de programe de ştiri pe zi. Aşa că mi se păruse de la sine înţeles că ştia cu cine să ia legătura.

— N-am nici cea mai vagă idee cu cine

să iau legătura în privinţa asta. Lasă-mă să mă gândesc şi te anunţ.

S-a ţinut de cuvânt şi, după câteva zile, mi-a transmis un e-mail în care îmi sugera să iau legătura cu un editorialist de la revista *The Times.* Cu ani în urmă, Melanie Reid avusese un accident de călărie şi devenise pe loc tetraplegică. Acum scrisese un articol premiat, intitulat „Coloana vertebrală”. Michele mi-a spus că nu era în legătură directă cu Melanie, dar cei de la *The Times* îmi vor da probabil adresa ei de e-mail, aşa că merita încercat. De asemenea, a mai menţionat ea, avea de gând să-l contacteze pe un anume Pat, care lucrase pentru ea la BBC, iar acum deţinea o companie de producţie TV de succes, numită Sugar Films. Poate că şi el va avea unele idei. Ar putea chiar să fie direct interesat de subiect. Iar ultima ei propunere a fost: fii prezent pe reţelele sociale.

Mi-a luat o veşnicie să compun ceea ce speram eu să fie un e-mail scurt, dar cuprinzător, care să redea concepţia mea legată de supravieţuirea în condiţii bune a cuiva care suferea de BNM. în cele din urmă, am contactat departamentul editorial de la *The Times* şi, după un interogatoriu destul de îndelungat, mi s-a oferit o adresă de e-mail a doamnei Reid. I-am scris. Mesajul mi s-a întors. Două zile mai târziu, Michele găsise o altă adresă de e-mail. Am încercat-o şi pe aceea. Niciun

răspuns.

După două săptămâni, e-mailul mă anunţa că am un mesaj nou: un răspuns de la Melanie care îşi arăta toată susţinerea. Am început o conversaţie foarte normală pentru secolul XXI: caldă, prietenoasă, informativă, profundă, antrenantă şi foarte la obiect. Iar apoi, exact înainte de ziua mea, cam la ceva mai mult de o lună de când începusem să vorbim, revista *The Times* din 14 aprilie 2018 a publicat articolul ei despre mine. După câteva date introductive, scria:

> Atitudinea lui Peter Scott-Morgan este fascinantă, pentru că el este specialist în robotică, scriitor şi expert în sisteme organizaţionale – în acele reguli nescrise ale jocului, după care se conduce societatea. Un liber-cugetător care încearcă să provoace limitele (în 2005, el şi prietenul lui au fost primul cuplu gay din Anglia care a beneficiat de o ceremonie completă de căsătorie), el intenţionează să-şi accepte boala care progresează şi să se lase folosit pe post de cobai pentru a demonstra cât de bine ne putem descurca cu lucrurile rele.
>
> Eu numesc asta curaj. El spune că este vorba despre ceva raţional...

Articolul se întindea pe o pagină întreagă de ziar si se termina astfel:

> Avem nevoie de pionieri pentru a

genera schimbarea la fiecare nivel.

Acum mesajul meu era public. în câteva zile am fost abordat de trei companii de producţie TV – inclusiv de Sugar Films, firma prietenului lui Michele. Din cele trei, doar Sugar părea interesată de a spune povestea care consideram eu că trebuie spusă, nu o poveste senzaţionalistă despre cât de groaznic este să suferi de BNM şi despre cât de curajoşi eram eu şi Francis, aşa că i-am ales pe cei de acolo. în scurt timp, au primit o comandă de la Channel 4 (o reţea de televiziune importantă în Marea Britanie) pentru realizarea unui documentar despre mine şi despre ideile mele. Când va fi difuzat – poate peste un an sau doi – mesajul meu va fi cu *adevărat* cunoscut.

Ceea ce era minunat. Doar că eu nu puteam aştepta atât de mult. Trebuia să mă folosesc de acest documentar pentru a cointeresa câteva companii să mi se alăture în realizarea studiului iniţial. De asemenea, aveam nevoie şi de alte platforme care să difuzeze mesajul meu cât mai rapid.

— De ce nu candidezi pentru a fi ales membru în consiliul Asociaţiei BNM, după cum a spus doamna?

Era o sugestie atât de neaşteptată, încât pentru o clipă am crezut că Francis glumeşte. Se referea la un apel telefonic pe care tocmai îl primisem de la unul dintre reprezentanţii locali ai Asociaţiei,

care mă încurajase să candidez la următoarele alegeri. Răspunsul meu fusese unul, mai degrabă, evaziv.

— Ei bine, în primul rând, niciunul dintre cei 5 000 de membri cu drept de vot nu va şti cine sunt, aşa că nu mă bag. în al doilea rând, din ce a spus doamna de la telefon, aproape toate locurile din consiliul de conducere vor fi ocupate de actualii membri, care candidează pentru a fi realesi, ceea ce înseamnă că am cam 20% sanse de a fi ales, deci nu mă bag. în al treilea rând, Asociaţia pare interesată doar de descoperirea unui tratament iluzoriu. Nu există niciun fel de referire pe website-ul lor la tratamentele tehnologice. Pentru ce încerc eu să obţin, ei chiar nu contează, aşa că nu *vreau* să mă bag. în al patrulea rând...

— Stai puţin! Doar pentru că ei *încă* nu înţeleg, asta nu înseamnă că *nu au nevoie* să înţeleagă. Cine le poate explica mai bine decât tine potenţialul pe care îl vezi în abordarea ta tehnologică? înscrie-te în alegeri având ca program electoral un studiu de ultimă oră care vizează o viată cât mai bună pentru persoanele care suferă de BNM. Dacă ajungi în consiliu, poate vei reuşi să ajuţi Asociaţia şi poate că Asociaţia te va putea ajuta la rândul ei. Dacă, în cele din urmă, cei de acolo *tot* nu vor percuta, vei putea demisiona.

După alte câteva discuţii, am cedat în faţa argumentelor lui Francis, mi-am

făcut un program având la bază un rezumat al manifestului meu cu care mi-am înscris candidatura, m-am aruncat în ring şi, în cele din urmă, am început să-mi fac tot mai mult simţită prezenţa pe reţelele de socializare.

Cam pe atunci am aflat că specialistul în probleme colorectale de la spitalul local era dispus să discutăm despre ideile mele referitoare la reconfigurarea circuitelor mele biologice interne. Un pas înainte. Am stabilit să ne întâlnim. După câteva săptămâni, într-o frumoasă zi de primăvară, porneam în scaunul meu cu rotile spre cabinetul lui.

— Tu trebuie să fii Peter! Am auzit multe despre tine şi despre ideile tale, a spus el, întinzându-mi mâna.

Şi eu căutasem să aflu informaţii despre el. Din câte se părea, era ultracalificat să discute planurile mele; ar fi putut lucra în orice spital universitar din lume.

— Nick! Sunt încântat să te cunosc.

îmi doream ca această relaţie să funcţioneze. în plus, *aveam nevoie* ca şi lui să-i pese de planurile mele la fel de mult ca mie, să asculte şi să înţeleagă propunerile care ştiam cât de derutante fuseseră pentru mulţi dintre colegii lui. Instinctiv, am încercat să ridic discuţia la un nivel ca de la specialist la specialist.

Am încetat să mai discut despre mine şi am început să discut direct despre BNM, despre calitatea vieţii, despre

viziunea holistică a îngrijirii clinice, ajungând la ceea ce am sperat să fie un final suficient de convingător:

— ... şi, prin urmare, cred că aceasta este o ocazie minunată de a deschide drumul unei intervenţii chirurgicale elective pentru BNM – care până acum nu a existat şi nici nu se putea spera la ea – sub forma unei tripleostomii.

Inventasem această denumire cu o zi înainte, considerând că ideea mea avea nevoie de un termen care să sune academic. Sau măcar care să pară cât de cât mai credibil decât „reconfigurarea circuitelor biologice interne”.

A cerut câteva clarificări şi a început să dea din cap. Apoi i s-a luminat toată faţa.

— Dar e la mintea cocosului! Evident că Sistemul Naţional de Sănătate ar trebui să ofere asa ceva. Voi strânge o echipă şi vom face operaţia asta cât de curând.

Deşi mie s-au părut mereu logice toate ideile mele despre cum ar putea fi tratată BNM, am fost totuşi plăcut surprins să aud că un profesionist din domeniul medical e de acord să le şi transpună în realitate. După cum a promis, a strâns o echipă alcătuită dintr-un anestezist de top, un chirurg gastroenterolog şi un specialist în urologie. Acest lucru a reprezentat în sine o mare realizare – chirurgi din domenii diferite se reunesc foarte rar în cadrul unui spital, ca să nu mai vorbesc despre faptul că nu prea discută între ei.

Au conceput o operaţie generală, o idee mult mai deşteaptă decât combinarea de trei operaţii mai mici, care reducea unele riscuri (deşi rămâneau altele semnificative). Totul se putea rezolva prin operaţie laparoscopică. Până acum, totul era impresionant. Dar, la puţin timp după aceea, s-a dovedit că anestezia reprezenta *cu adevărat* aspectul cel mai original.

Am aflat că nu exista niciun studiu despre cum puteau fi anesteziate în mod corespunzător persoanele cu BNM – mai ales pentru simplul motiv că operaţii majore, aşa cum urma să fie a mea, nu prea avuseseră loc. Din câte se părea, mai degrabă, medicii spuneau: „O, ei bine, am putea realiza un bypass convenţional, dar oricum va muri, aşa că nu merită efortul”. Aşa că bypassul nu mai ajungea să fie programat.

Şi în ziua de azi mi se pare incredibil că, în momentul în care a trebuit să alegem cea mai bună modalitate de a organiza tripleostomia, anestezista mea, Maree, a fost nevoită mai degrabă să revină la principiile de bază ale profesiei sale şi să-şi regândească opţiunile obişnuite, decât să le îmbunătăţească. Se părea că unele dintre procedurile anestezice standard riscau să accelereze BNM, aşa că au fost scoase din discuţie. Nu puteau fi utilizate medicamente pentru relaxarea musculară din cauză că, suferind de BNM, era posibil să nu răspund adecvat la ele. Totuşi, marea

îngrijorare era că la finalul operaţiei aş putea să nu îmi revin din punct de vedere respirator; era posibil să nu mai pot respira niciodată de unul singur.

Maree ne-a invitat pe mine şi pe Francis să luăm loc şi a pornit o discuţie serioasă:

— Există riscul ca, mult mai devreme decât te-ai aştepta, să fii total dependent de ventilator.

Mă gândisem la asta cu mult timp în urmă şi-mi era totul foarte clar. Ca si lui Francis, de altfel.

— Mă aştept ca perioada pe care o voi petrece complet paralizat să fie cu mult mai lungă decât cea care va trece până voi ajunge în această stare. Prin urmare, noi trebuie să ne concentrăm pe calitatea vieţii mele pe termen lung. Cât îmi va lua până când voi ajunge complet paralizat chiar nu e un subiect cu care să ne batem capul. Cel mai rău lucru care se poate întâmpla după tripleostomia mea ar fi să nu mai pot respira neasistat, caz în care mă puneţi din nou pe masa de operaţie şi îmi faceţi o traheostomie. Voi intra în *Cartea recordurilor* ca persoana care a beneficiat de cele mai multe ostomii într-o singură zi. Toată lumea are de câştigat.

Cineva pe care să-l iubeşti

Privind retrospectiv, pot spune că am luat cele mai importante trei decizii din viaţa mea pe parcursul unui singur an.

La niciuna dintre ele nu m-am aşteptat şi fiecare a avut un impact uriaş, dar la fel de neaşteptat. Fără cele trei nu aş fi ajuns la statutul meu de cyborg. Dacă nu aş fi fost om de ştiinţă până în măduva oaselor, l-aş fi numit un an fatidic. Dar în situaţia dată, îl pot doar numi un an *extrem* de improbabil. Mă refer la 1979.

în ordine inversă, a treia cea mai importantă decizie a vieţii mele a fost atât de neaşteptată, încât aproape că a fost întâmplătoare: am găsit un număr de telefon. în acele zile mohorâte de februarie, încă virgin, am decis că trebuie să-mi urmez visul şi să îmi găsesc idealul romantic: Avalon. Dar unde să dau de el? Nu simţeam nicio tragere de inimă să urmez Regulile Nescrise ale lumii gay şi să-l caut prin unul dintre cele două puburi de gay din Londra, pe care le consideram locuri de agăţat; îmi doream o dragoste romantică, pentru toată viaţa. Pentru a găsi aşa ceva trebuia să petrec ceva timp alături de cineva. Si să nu fiu beat.
y

în disperare de cauză, am răsturnat conţinutul unui sertar din dormitorul meu şi am dat peste un plic obişnuit uitat pe acolo. înăuntrul lui se aflau câteva articole decupate dintr-un ziar vechi, care la prima vedere păreau absolut obişnuite, dar care erau, de fapt, nişte articole nepreţuite din singurul exemplar din *Gay News* pe care reuşisem să pun vreodată mâna (graţie

uneia dintre cinele stropite cu alcool în compania unui fost profesor de muzică). Era o publicaţie lunară care

reprezenta singurul mijloc de legătură între membrii comunităţii gay din Marea Britanie. Dar aceste articole erau vechi de câţiva ani. Nu îmi

)

erau de niciun folos. Nu conţineau nicio sugestie referitoare la locul în care aş putea să-mi găsesc iubirea. Nimic. Absolut nimic. Cu excepţia unei jumătăţi de reclamă aflate pe spatele unui articol, tăiată vertical pe mijloc „Th, Cliff H, Hote”. Iar cu litere mici „Torquay”, urmat de cinci cifre. Evident, un număr de telefon. Singura mea legătură vagă cu lumea gay. Aşa că a treia cea mai importantă decizie pe care am luat-o vreodată a fost să telefonez.

— Nu, îmi pare rău, aţi greşit numărul. Aici este un restaurant.

Mi-am cerut scuze şi aproape că închisesem când mi-am dat seama că bărbatul de la celălalt capăt al firului nu avea nici cea mai vagă idee de unde sunasem sau cine eram – aşa că aş fi putut renunţa fără să spun nimic. I-am explicat unde găsisem numărul de telefon.

— Nu mai e valabil de mulţi ani, dragule. Tu cauţi, de fapt, firma lui Alan, Hotelul Cliff House. Acum este deschis doar pentru persoanele gay, să ştii. Stai să-ti dau numărul de telefon de acolo.

Un hotel exclusiv pentru gay! Nu mai auzisem niciodată de aşa ceva. în plus, era pe coasta Devon. Frumos şi departe. Mi-am verificat programul, am constatat că la finalul lunii martie aveam liber un weekend prelungit, am sunat la acel număr şi am discutat cu prietenosul asistent al directorului. Da, era un hotel exclusiv pentru gay – singurul de acest gen din ţară. Da, îmi putea rezerva un loc pentru trei nopţi în acel weekend.
Da, era convins că-mi va plăcea; de fapt, îmi va oferi chiar el un tur al împrejurimilor. Da, asta era o promisiune...

Cliff House era o vilă victoriană de un alb- strălucitor, care se oglindea în apa albastră a mării din golful Tor. în timp ce mă apropiam de uşile duble de la intrare, amplasamentul părea perfect. Am intrat cu zâmbetul pe faţă şi cu pasul sprinten.

înăuntru însă nu era nimeni. Am aşteptat sub tavanul înalt. Decorul, am remarcat eu, era mai degrabă verde. Am strigat după cineva. Şi-a făcut apariţia un tip în vârstă, care avea peste 50 de ani, purtând haine în aceeaşi paletă de culori. S-a dovedit a fi chiar proprietarul hotelului, Alan. Nu, asistentul lui nu era acolo în acel moment, dar sigur îmi va arăta împrejurimile dacă aşa îmi promisese. Da, îl va trimite la mine când se va întoarce. Nu, majoritatea celorlalţi oaspeţi nu ajunsese încă. Da, va fi totul

ocupat pe perioada şederii mele. Nu, nu credea că va mai fi cineva de vârsta mea.

în acel moment, patru ţipi au ieşit chicotind din salonul generos pe care îl puteam vedea în dreapta mea. Erau în vârstă şi mai degrabă efeminaţi. Alan a început imediat să râdă cu ei – lucru uimitor dat fiind că nu avea de unde să ştie ce îi amuzase pe ei atât de tare –, apoi le-a urat drum bun în timp ce ei, chicotind ca nişte şcolăriţe, ieşeau să exploreze portul. La ce mă gândisem oare? Brusc mi-am dat seama că făcusem o greşeală groaznică.

Camera mea de la etaj făcuse parte cândva din ceea ce părea să fi fost un apartament lung, de sine stătător. Avea o fereastră largă, care dădea spre curtea interioară, lângă care iată-mă 20 de minute mai târziu, plângându-mi soarta. Făcusem rezervare într-un loc plin de bătrâni. Şi eram blocat aici până luni. Era abia vineri. Mai rău, asistentul directorului care îmi promisese că-mi va arăta împrejurimile era probabil la fel de babalâc precum ceilalţi. Dar apoi l-am observat pe Avalon.

Păşea pe un şir lung de trepte de piatră care coborau de la o uşă aproape ascunsă în zidul înalt de la nivelul străzii până în curtea interioară joasă. Părea o ieşire secretă dintr-un castel. Iar el arăta ca un tânăr lord. într-adevăr, cu părul de un auriu roşcat care i se unduia până la umeri, arăta exact ca tânărul *meu* lord, înainte ca tatăl său să fie ucis, iar Avalon

să devină prinţ. Era suplu şi atletic. Atât cât îmi puteam da seama de la acea distanţă, era cam de-o vârstă cu mine. Apoi a dispărut, după colţul corpului principal de clădire.

A început să burniţeze. în timp ce picăturile se prelingeau pe geam, stăteam în continuare la fereastră şi priveam afară. Mă simţeam confuz. Nu, nici măcar nu îndrăzneam să sper. Poate că Avalon era un oaspete. Poate ar fi trebuit să merg să facem cunoştinţă. Poate...

Dar apoi a intervenit partea analitică a minţii mele. Cu siguranţă că un oaspete nu ar fi ştiut de intrarea secretă. Iar Avalon intrase de parcă avea o treabă, fără a se uita în jur. Poate că avea de livrat sau de preluat ceva. Poate că nu avea nicio legătură cu hotelul. Poate că era heterosexual. Tipic.

în faţa mea, pe partea opusă a curţii interioare, puteam să văd prin două ferestre mari de la parter interiorul a ceea ce părea să fie bucătăria hotelului. De când începusem să privesc pe fereastră, nu observasem niciun fel de activitate acolo. Si iată-l din nou tocmai în acel loc – chiar dacă era cu spatele la mine, pe imposibilul de confundat Avalon. Părul. Alura atletică zveltă.

Am simţit cum inima începe să-mi bată mai tare, chiar dacă nu înţelegeam exact de ce. Eram emoţionat. Eram fericit. Şi nu-mi păsa că nu ştiu de ce. Apoi s-a întors, cu un fierbător în mână, şi a

pornit în direcţia mea, spre chiuveta aflată în faţa uneia dintre ferestre, a deschis un robinet si a privit în sus.

O clipă am crezut că se uită la mine, dar înainte să-i zâmbesc mi-am dat seama că privea uşor în lateral şi că nu mă observase. Am îngheţat şi îl priveam ca un voyeur. Era minunat. A fost prima oară când i-am văzut cu adevărat chipul. A durat doar câteva secunde să umple fierbătorul, timp suficient cât să mă îndrăgostesc. Apoi s-a uitat în jos, a închis robinetul, s-a întors cu spatele şi a ieşit din raza mea vizuală.

Ce era să fac? Am aşteptat să-l văd din nou. După cinci minute nu reapăruse. Dar oare se mai afla în hotel? Trebuia să încerc să dau de el. Dar nu asa; eram încă îmbrăcat în hainele de drum. M-am îndreptat spre micul şifonier unde tocmai îmi aranjasem conţinutul geamantanului şi, după un moment de gândire, am ales o ţinută care atrăgea atenţia: nişte pantaloni roşii foarte strâmţi, un tricou mulat de un alb-strălucitor, iar pe deasupra – o geacă argintie care arăta a ceva ce ar purta un astronaut în secolul XXII. Dat fiind că ne aflam la finalul anilor 1970, arătam *grozav.*

Am străbătut încet holul lung dinspre curtea interioară spre salonul hotelului, acompaniat de sistemul audio care, imediat ce am intrat, începuse să difuzeze primele acorduri emoţionante ale piesei *Bright Eyes* a lui Art

Garfunkel. În acea perioadă, era piesa mea preferată. De bun augur? M-am uitat după el prin sala de mese, prin camera cu televizor, pe la recepţie şi în holul de la intrare, poate era acolo. Nu era. Mai rămăsese salonul imens al hotelului. Am aruncat o privire înăuntru din uşă. Nu am zărit pe nimeni. Am intrat – şi iată-1.

Stătea la masă cu Alan, într-un colţ îndepărtat, lângă nişte uşi în stil franţuzesc, cu spatele la mine, cu părul de un auriu-roşcat căzându-i pe umeri, cu ceainicul si cestile în fată si cu un labrador care dormea la picioarele lui. în acea sală, muzica se auzea mai tare.

Alan m-a observat, s-a ridicat şi s-a îndreptat spre mine şi (destul de conspirativ) a arătat spre Lord Avalon si a murmurat:

— El este asistentul nostru, Francis.

Apoi a rămas în expectativă, ca şi cum ar fi aşteptat să înceapă un spectacol. Eu rămăsesem acolo, zâmbindu-i drept mulţumire, cu fiecare fibră a corpului meu străduindu-se să ofere cea mai bună reprezentaţie din viaţa mea. Am înaintat spre personificarea tuturor speranţelor şi visurilor romantice din adolescenta mea, iar cortina s-a ridicat.

Nu prea aproape – doar nu vrei să-l sperii. Nici prea gălăgios. Calm. Prietenos. Cald. Iubitor.

— Bună! Am venit să-ti amintesc de promisiunea...

Poate că, fără să-mi dau seama, am

întârziat puţin cu restul frazei pentru a se potrivi cu muzica. Poate a fost doar o coincidentă. Dar când i
s-a întors cu faţa spre mine, muzica a explodat în puternica partitură de final a corului din melodia *Bright Eyes.* Şi, desigur, în prima fază, exact ochii lui m-au impresionat. Erau de un albastru pătrunzător. Iar din momentul în care m-au privit, nu s-au mai mutat de la mine. Apoi el a zâmbit, iar o parte din mine a înţeles că, de fapt, nu îmi imaginasem niciodată cu adevărat cum arăta Avalon în momentul în care a zâmbit spre Rahylan.

Alan i-a explicat cine eram. Francis şi-a amintit de mine, iar în tot restul zilei s-a tinut de promisiune. A fost unul dintre rarele momente din viaţa mea în care m-am simţit precum un actor într-o piesă predestinată – pur şi simplu, a funcţionat totul. Spre deosebire de mine, Francis abandonase şcoala la 16 ani (când mama lui i-a spus că era „destul de înalt”), dar, ca şi mine, încă avea visuri ambiţioase. Spre deosebire de mine, Francis avea şcoala vieţii (scăpase dintr-o educaţie săracă, specifică clasei muncitoare), dar, asemenea mie, era mândru că e gay. Spre deosebire de mine, Francis nu mai era de mult virgin (în ciuda faptului că era cu doar doi ani mai mare), dar, asemenea mie, era în căutarea iubirii adevărate. Ce mi-aş fi putut dori mai mult?

La nicio oră de când făcuserăm cunoştinţă, m-a

întrebat:

— Crezi în dragoste la prima vedere?

Răspunsul era deja evident pentru mine:

— Absolut!

După câteva secunde, fără să mai spună nimic, s-a îndreptat spre mine, m-a prins de talie, m-a tras spre el şi m-a sărutat, apoi m-a tot sărutat...

* * *

în următoarele trei zile, am început să recuperez rapid anii de izolare ai adolescenţei şi ai virginităţii. În aceeaşi măsură am devorat orice crâmpei de informaţie referitoare la persoana de care m-am îndrăgostit.

Păream foarte asemănători în străfundul nostru – gay, ambiţioşi, fani James Bond, atei, în căutarea dragostei. Dincolo de asta, nu aveam absolut nimic în comun. Pentru început, am fost surprins să aflu că Francis nu studiase limba latină în scoală. Nici măcar un cuvânt. Deloc. Am fost chiar mai surprins să aflu că niciunul dintre amicii lui nu făcuse asta. Evident, în lumea lui era ceva normal.

Am avut atunci o revelaţie. Francis era foarte J inteligent – discutam de la egal la egal un subiect la care ne pricepeam amândoi. Dar, cum ne plăcea să împărtăşim totul despre noi înşine, mi-am dat seama că întâlnisem pentru prima oară o persoană care era foarte

inteligentă, dar, în acelaşi timp, nu avea deloc o educaţie academică. Iar când i-am
spus că mi-a plăcut cu adevărat să fac scrimă, a crezut că eu, de fapt, construiam garduri*******.

Avea mari lacune în privinţa multor subiecte pe care eu le cunoşteam foarte bine, iar el se arăta încântat să le corecteze cu ajutorul meu. Dar asta mi-a arătat şi cât de ignorant şi de needucat eram la rândul meu, în feluri pe care nu mi le-aş fi imaginat. Din fericire, (din anumite motive, nu mam simţit niciodată deranjat de asta) Francis avea cunoştinţe profunde despre o mulţime de subiecte non-academice – mai ales, Cum e să Trăieşti în Lumea Reală – despre care eu nu ştiam aproape nimic. Fusesem izolat în moduri de care nici numi dădusem seama. Iar probabil că tocmai din acest motiv toate aceste noi domenii de aprofundat mi se păreau incredibil de exotice. Şi de eliberatoare.

La fel de eliberaţi de orice reţineri se dovedeau, după cum aveam să descopăr curând, şi cei mai mulţi dintre oaspeţii care ocupaseră hotelul în acel weekend prelungit. Poate că erau în vârstă (mulţi erau suficient de bătrâni pentru a-mi fi taţi, iar restul – bunici), dar, cu siguranţă, se arătau tare vorbăreţi la adresa mea.

— Mmm! Un elev de la o instituţie publică, ce erotic!

Păreau întotdeauna să discute mai

degrabă *despre* mine decât *cu* mine.
— Singura problemă cu şcolile publice este că din ele ies nişte mici nesuferiti foarte bine educaţi.
Trebuia să fiu de acord că, în această privinţă, cam aveau dreptate.
— Ooo! E drăguţ şi are şi creier, dragă! a ciripit
pe un ton destul de afectat o „regina
---
despre
care aş fi putut să jur că foloseşte mascara. Stătea în faţa lui Francis. Dar arătă spre mine când îi recomandă pe un ton conspirativ:
— Eu nu l-aş mai lăsa să-mi scape, dragă.
— Nici nu am de gând!

După trei zile de vis în care m-am îndrăgostit tot mai tare, venise timpul să mă întorc la viaţa mea obişnuită. Durerea uriaşă pricinuită de plecarea de lângă sufletul meu pereche a devenit suportabilă doar după ce i-am promis ferm lui Francis că mă voi întoarce. Ca să trăiesc alături de el. în curând. Mai exact, când voi împlini 21 de ani. Ceea ce urma să se întâmple peste doar trei săptămâni. Mai rămâneau două obstacole minore: să le spun adevărul părinţilor mei şi să găsesc o modalitate prin care să-i conving pe cei de la Imperial College să-mi permită să-mi amân susţinerea licenţei, pe termen ne determinat.

Am luat trenul înapoi spre Paddington, apoi transportul local spre Wimbledon, am urcat dealul spre Ridgway târând valiza după mine şi, după aproape 2 km, am ajuns în apartamentul părinţilor mei (unde aranjasem să stau următoarea săptămână). După cum stabiliserăm, l-am sunat pe Francis imediat ce am intrat în casă, folosind telefonul din dormitorul părinţilor, pentru puţină intimitate. Am vorbit cam o oră. Dar imediat ce mama a băgat capul pe uşă şi mi-a şoptit că a venit tata de la serviciu, părea că trebuie să închei discuţia.

Mi-era incredibil de greu să fac asta. În cele din urmă, am spus amândoi „Pe curând...”, numai că nici eu, nici el nu am pus receptorul în furcă.

Francis a întrerupt tăcerea:

— Mai eşti?

I-am răspuns pentru tot restul vieţii:

— Mereu. Sunt al tău pentru totdeauna.

Confuzie generată de faptul că în limba engleză, subtantivul „fence” inseamna „gard”, în timp ce verbul „to fence” înseamnă „a se duela”, iar „fencing” înseamnă „scrimă”. *(N.r.)*

în argou, termenul „queen/regină” este folosit pentru a desemna un bărbat homosexual extrem de efeminat – în limba engleză în original. *(N.r.)*

La răscruce de drumuri

— Cum se descurcă oamenii obisnuiti? a întrebat) î Francis din senin, în timp ce parca Range Rover-ul pe un loc rezervat pentru persoane cu dizabilităţi, perfect amplasat lângă faleza portului Torquay.

în ciuda legăturii aproape telepatice dintre noi pe care o perfecţionaserăm de-a lungul câtorva zeci de ani, întrebarea aceasta se putea referi la atât de multe lucruri, încât nu am ştiut ce să răspund.

— Ce?

— Să obţină pur şi simplu un ecuson albastru! a fluturat el permisul meu pentru persoane cu dizabilităţi înainte de a-l pune la vedere pe bordul maşinii. Majoritatea oamenilor nu au reuşit să-i convingă, aşa cum ai făcut-o tu. Au limitat serios numărul de permise acordate. Este aproape imposibil să mai obţii unul. Mă intimidează doar citirea formularului, ca să nu mai zic completarea lui. Câte pagini erau?

— Cred că sase.

— Exact! Şi câte pagini dactilografiate le-ai trimis?

— Vreo 20.

Fusese primul meu formular dintr-o serie lungă – generat de un specialist în genetică, care mă plasa în zona celor cu „handicap sever deja instalat”.

— Iată! Poţi ţine minte lucruri, le poţi

structura, le poţi scrie într-un mod care este dificil de contrazis. Eu nu aş putea face asta. Sunt convins că majoritatea persoanelor care *chiar* sunt eligibile pentru a primi un ecuson albastru se chinuie să demonstreze ce e de demonstrat pentru a-l obţine. Fără tine, si eu as fi una dintre ele.

A ieşit din maşină, s-a dus în spatele ei, a scos scaunul cu rotile pentru utilizatori activi pe care-l cumpărasem la un preţ foarte mare (chiar şi cu o compensare din partea sistemului naţional de sănătate), mi l-a adus lângă portieră şi m-a ajutat să mă aşez în el. Chiar si atât de devreme, înainte ca staţiunea să fie invadată de turiştii gălăgioşi, care acum mai mult ca sigur că îşi terminau micul dejun prin hoteluri, case de oaspeţi şi apartamente închiriate – soarele strălucea cu putere deasupra golfului, briza blândă a mării era călduţă, iar palmierii foşneau.

— De ce nu mergem prima oară la dig? am sugerat eu.

De fiecare dată începeam fie cu digul, fie cu portul. Cu câteva veri în urmă realizam turul circular uneori si în douăzeci de minute; acum eram atât de lent, încât aveam nevoie de o oră.

— Am putea vedea mai multe meduze gigant, am continuat.

Acestea erau de mărimea unui coş de gunoi, iar în ultimii ani se obişnuiseră să-si facă mendrele în jurul golfului Torquay.

— Si cum a fost cu obţinerea PIP? a insistat
Francis[3], referindu-se[3] la noul tip de facilitate acordată persoanelor cu dizabilităţi. Cât de mare era *acel* formular?
— Mda, a fost oribil, cam 20 de pagini!
— Şi câte pagini a avut cererea ta?
— Păi, cel puţin 40.

Traversaserăm Princess Gardens, iar acum făceam dreapta pe promenadă.
— Exact. Majoritatea oamenilor nu reuşesc să scrie cărticele de dimensiunile astea.
— Ca să fiu sincer, a fost unul dintre documentele cel mai dificil de completat. Am răspuns la toate întrebările pornind de la premisa că sistemul era gândit de aşa manieră încât să fie extrem de dificil să te califici ca eligibil. Aşa că am oferit fiecare dovadă care avea acoperire medicală. Dar *chiar* a fost al naibii de complicat.
— *Iar* o mulţime de oameni care se află exact în situaţia în care te găseşti tu nu ar fi avut timpul, energia sau capacitatea de a realiza asta. Este înspăimântător.

A făcut apoi o pauză de un minut în timp ce treceam de un bătrân singur, în cârje, care se plimba încet pe promenadă şi a continuat:
— Iar noi suntem/oarte norocoşi.
— Foarte norocoşi.

Fără să fi repetat înainte sau să fi planificat asta, gândurile pe care le pritoceam de ceva vreme au început să

prindă glas unul după altul.
— Ştii, m-am tot gândit. Evident că mereu am fost noi împotriva lumii. Şi că am fost mereu ca o insulă. Nu am avut nevoie de ei. Iar ei nu au avut nevoie de noi. Ei bine, de data aceasta cred că s-ar putea ca ei să aibă *nevoie* de noi...

Ajunseserăm la intrarea pe digul victorian, vizavi de Princess Theatre, şi am luat-o la stânga spre zona pavată cu scânduri prin crăpăturile cărora se putea vedea marea.
— La ce te referi?
— Vreau să spun – şi *ştiu* că sună aiurea de pretenţios – că eu consider că avem ocazia ca în următorii câţiva ani să facem mult mai mult bine
J
decât am făcut în toată viaţa noastră de până acum.

— Priveşte! Acolo! Lângă barca albastră.

Două meduze gigant aproape transparente înotau aproape de suprafaţa apei. Am tăcut vreme de cinci minute, cât am privit meduzele.
— Aşadar, dintr-odată, vrei să faci muncă de caritate?
— Nu! Nicidecum.
— Aaa, atunci vom câştiga bani din asta – sună si mai bine.
J
— Ei, nu, dar e cu *adevărat* important. Cred că împreună putem face diferenţa. Putem schimba lucrurile. Putem schimba lumea.
— Sau ne putem bucura de cele câteva

veri în care vei mai putea fi cât de cât bine! Nu ne vei mai putea da acest timp înapoi *niciodată.* Nu vreau să te ia valul şi să-ţi risipeşti energia şi timpul pe care îl mai avem împreună pe nişte gesturi măreţe care vor sfârşi prin a ne domina vieţile şi pentru care *nimeni* nu-ti va mulţumi!

Chiar dacă nu-mi era foarte limpede ce anume cerusem, mă simţeam totuşi dezamăgit că nu obţinusem acel lucru.

— Ştiu. Poate e o prostie. Am însă acelaşi sentiment ca la nunta noastră, îti aminteşti?, când aveam de gând să facem totul cu discreţie, dar neam dat seama că o mulţime de oameni depind de noi, necunoscuti care nu erau nici la fel de norocoşi ca noi, nici la fel de puternici. Şi pentru că noi ne permiteam să spunem „Să te fut" statu- quoului, am făcut-o şi am fost chiar mândri. Pur şi simplu, am acelaşi sentiment acum, atâta tot.

Ajunseserăm la treptele care coborau spre a doua secţiune a digului unde, ca de obicei, câţiva bărbaţi (de fiecare dată, doar bărbaţi) stăteau cu undiţele întinse, cu privirile pierdute în zare, dincolo de marginile portului. De când eram împreună, ne plimbaserăm mereu până la farul de la capătul portului. Acele zile se sfârşiseră. Francis s-a aplecat şi mi-a atins mâna.

— Uite, nu spun că nu ar trebui să facem asta, vreau doar să nu ne angajăm la ceva fără să reflectăm înainte. Dacă e

să o facem, atunci hai să procedăm aşa cum trebuie.

Am ştiut atunci că va fi de acord. Chiar dacă nici J
eu, nici el încă nu ştiam ce implica asta. Apoi s-a ridicat în picioare:

— Aşadar, care este planul tău măreţ pentru salvarea lumii?

îl iubeam mai ales când era într-o astfel de dispoziţie: temerar în ciuda temerilor, brav fără să braveze.

— îţi aminteşti că, în 1984, în ultimul capitol din cartea mea *The Robotics Revolution,* am susţinut că, în timpul vieţii noastre, vom ajunge la un punct de răscruce? Si că drumul ales de omenire va schimba totul?

— Da, iar ei au încercat să te forţeze să renunţi
la acel capitol.

— Si, slavă Domnului, au eşuat. într-una dintre variantele de viitor, în viitorul cel mai probabil, inteligenţa robotică se va dezvolta independent, inteligenţa artificială pură va deveni tot mai capabilă, iar oamenii vor fi retrogradaţi în cele din urmă la statutul de animale de companie sau de dăunători.

— Adică acea mizerie de viitor pe care o tot arată Hollywoodul.

— Exact! Viitorul alternativ pentru care am pledat eu era acela în care ne *contopim* cu inteligenţa artificială, în care ne îmbunătăţim în moduri care ne vor permite să facem lucruri pe care nici noi, nici inteligenţa artificială nu le-am

putea face individual. O formă de colaborare între om şi inteligenţă artificială.

— Şi exact ce subliniezi tu acum ar putea să-i ajute pe cei care suferă de BNM, care au dizabilităţi majore sau pe cei în vârstă.

— Da! Pentru că am ajuns la răscruce de drumuri. Acum este momentul! Publicul nu îsi dă seama. Politicienii nu îsi dau seama. Dar cei din industria IT îşi dau seama. Doar că păstrează tăcerea în legătură cu asta. Nu vor să atragă atenţia asupra a ceea ce se întâmplă.

— Şi ce anume *se întâmplă?*

— Lăsăm cale liberă inteligenţei artificiale independente! Nici măcar nu am discutat despre asta, darămite să cădem de acord asupra ei, ci pur şi simplu asta facem! Practic, nici măcar nu a sesizat cineva că există o cale alternativă, un viitor alternativ pe care îl ratăm şi că, foarte curând – la fel ca în cazul ratării unei ieşiri de pe autostradă –, nu vom mai putea să dăm înapoi şi să-l urmăm. Si nu vom mai avea niciodată acea opţiune.

— Of!

— Viitorul alternativ devine deja din ce în ce mai puţin probabil. Dar cred că ştiu cum să cotim viitorul într-o direcţie care să ne ofere tuturor măcar posibilitatea de a alege mai degrabă o inteligenţă artificială cooperantă decât una independentă,

dacă asta este ceea ce ne dorim în cele din urmă.
— Totul pare desprins dintr-un film de acţiune hollywoodian.
— Este – chiar dacă pare incredibil. Ideea ar fi că soluţiile la care am lucrat în ultimul an ar putea constitui *pentru toată lumea* un model *perfect* pentru studierea şi prezentarea inteligenţei artificiale cooperante. Gândeşte-te – cine ar putea să se împotrivească dorinţei de a îmbunătăţi viaţa a milioane de oameni cu dizabilităti severe ori a miliarde de oameni în vârstă?
— Nimeni. De fapt, nimeni în afară de gaşca nu- te-juca-de-a-Dumnezeu.
— Seamănă puţin cu viziunea îndrăzneaţă a lui JFK referitoare la aselenizare care trebuia realizată în zece ani. BNM reprezintă o minunată provocare de cercetare nu pentru că ar fi o problemă simplă, ci tocmai pentru că este atât de dificilă. Iar, dată fiind experienţa mea anterioară, mă aflu într-o ipostază unică de cobai uman. Cred că unele minţi de elită şi companii de top ar putea fi interesate să se implice direct. Iar asta ar schimba *totul.*
— Am înţeles ce spui, dar de ce e nevoie ca tu şi eu să fim acele persoane care să sacrifice puţinul timp pe care îl mai avem împreună? De ce nu putem lăsa asta în seama celor care sunt plătiţi să se ocupe de problemă?
— Din cauză că am oribila bănuială că nimeni nu se află în postura de a face

ceea ce putem face noi. Ca să nu mai spun că nimeni altcineva – şi cu siguranţă nimeni cu BNM – nu *a încercat* vreodată să facă ce îmi propun eu. Dimpotrivă. Inerţia este extraordinar de puternică. Viitorul implicit pe care ne străduim să-l schimbăm a fost deja în mare parte scris *cu un final greşit.* Dar avem oportunitatea de a crea o alternativă. O şansă pentru a indica un alt drum de urmat, o cale lipsită de pericole, o cale sigură.

Un iaht luxos se retrăgea încet din dană pentru a ieşi în larg, cu enormele lui vele albe umflându-se tot mai mult în jurul catargului. Am privit echipajul care-şi vedea de treabă pe vasul care trecea prin dreptul nostru, înainte ca Francis să se întoarcă spre mine.

— Ar fi bine să mergem, a zâmbit el. Viitorul alternativ nu se va crea singur!

Brusc, m-am simtit euforic. Am făcut cale întoarsă pe dig, ţinând pasul cu iahtul până când acesta s-a întors spre tribord pentru a ieşi din port, iar noi am cotit spre plajă.

— Vreau să-mi explici exact ce va însemna acest viitor alternativ. Pentru noi. Pentru moment uită de restul lumii – ştiu că vor urma tot mai multe

■>

idei. Dar vreau să ştiu cum va fi pentru *noi.* Vreau să înţeleg viitorul *nostru* alternativ.

Am continuat de-a lungul promenadei cu palmieri înalţi în dreapta noastră şi

cu marea albastră în partea stângă.
— Păi, aşa cum ştii, sunt pe cale să mă transform într-un cyborg.
— Serios? Ştiu că ai tot spus asta de când ne-am întâlnit prima oară. Dar cei mai mulţi oameni vor bate în retragere, dacă asta ai de gând să le spui că vrei să faci. Ţie îţi place ideea. Dar majoritatea o consideră înspăimântătoare, de-a dreptul sinistră. Este stiintifico-fantastică.
— Da, dar este adevărată! Dacă reuşim să înfăptuim măcar în parte ceea ce ştiu că este posibil, voi deveni primul cyborg pe de-a-ntregul din istoria omenirii.
— Dar nu mi-ai spus tu că oamenii cu implanturi deja se consideră cyborgi de o grămadă de vreme?
— Da, ştiu, depinde cum definim lucrurile, chiar şi cineva cu stimulator cardiac poate fi considerat „un organism cibernetic”. Dar eu vreau să fiu din cap până în picioare. Aproape totul la mine va fi ireversibil modificat – trup *şi* creier.
— Aaa, tocmai se deschide terasa. Ce zici de-o cafea?

Am traversat strada, am ocolit mesele scoase afară şi am intrat printr-una dintre uşile duble. Sala generoasă avea un aer de apartament newyorkez, cu pereţii nefinisaţi, aer condiţionat la vedere şi colecţii eclectice de tablouri, oglinzi şi mobilă. Doar două dintre mesele nelipite fuseseră ocupate, aşa că am ales-o pe preferata noastră, în mijloc, lângă ferestrele cu vedere spre golf. Un

chelner care arăta a hipster decent – tânăr, suplu, cu barbă – ne-a luat comanda pentru două caffe- late duble, iar eu am reluat discuţia.

— Este de la sine înţeles că toată interacţiunea mea fizică cu lumea va deveni robotizată. Si,

evident, cele cinci simţuri ale mele vor fi îmbunătăţite.

— Evident!

— Dar, mult mai important, o parte a creierului meu şi *întregul* meu aspect exterior vor deveni în curând electronice – *complet* artificiale.

— Nu prea înţeleg.

— Vreau să spun că nu voi mai fi „vechiul” eu. Peter 1.0, dacă vrei să spui aşa. Noul eu, Peter 2.0, va fi în bună parte vechiul meu creier (chiar dacă zone întregi, tot ce are legătură cu mişcarea, vor înceta să funcţioneze în cele din urmă), *plus* multe augumentări cibernetice. Dar corpul, în afară de ochi, va exista strict pentru a-mi păstra creierul funcţional.

— Deci, în principiu, vei fi un creier pe un postament într-un laborator – exact aşa cum ai spus mereu!

— Păi, cu siguranţă că în cea mai mare parte a timpului voi interacţiona cu lumea în acest fel, de la distanţă, prin internei, printr-un robot cu telecomandă sau prin altceva.

— Dar eu cu *tine* vreau să interactionez! Nu-mi pasă cum

interacţionezi tu cu lumea. Vreau să interactionez cu bărbatul cu care m-am căsătorit,
nu cu un robot.
— Dă-mi voie să reformulez. Ce vreau să spun este că în viitor o să fiu în parte robot. Asta va fi partea *reală* din mine. Voi fi în parte maşinărie/în parte celule cerebrale, în parte digital/în parte analogic. Este singura cale care cred că mă poate ajuta să rămân tot eu. Dacă vreau să fiu capabil în continuare să discut, să glumesc, să zâmbesc, să mă strâmb, să-mi păstrez personalitatea, să încerc să rămân *eu* – atunci trebuie să mă schimb, iubire. Tu vei putea să interacţionezi din exterior doar cu trupul şi cu creierul de robot, dar vei şti că vechiul eu se află în continuare undeva înăuntru.

Din fericire, în acel moment profund filosofic şi extrem de emoţional, ne-au fost servite cafelele, în pahare înalte cu toarte mici şi fără îndoială că am fi aflat şi povestea provenienţei boabelor dacă am fi întrebat. Mulţumind chelnerului, amestecând cu
linguriţele lungi şi sorbind din spuma de deasupra, am avut amândoi răgazul – atât de necesar, după cum mi-am dat seama imediat – să asimilăm întreaga enormitate pe care tocmai o exprimasem în premieră – şi care fix atunci mi se clarificase si mie în minte.
— OK, a reluat Francis discuţia în cele din urmă.

Trebuie să-mi spui *exact* ce ai de gând să faci.

Viitoruri nescrise

— îti aminteşti de directorul acela de la BBC care mi-a spus că Margaret Thatcher obişnuia să poarte la interviurile televizate o cască în ureche prin care ţinea legătura cu echipa ei care îi sufla statistici, răspunsuri inteligente şi diverse replici?

— Da, în urechea dreaptă, ca să nu se vadă la filmare.

— Ei bine, toată viaţa mi-am dorit ceva de genul acesta. îmi imaginez un sistem dotat cu inteligenţă artificială care poate asculta ce se spune, ca să-mi ofere apoi, ca un GPS, trei sugestii posibile, să spunem, bazate pe criterii diferite. Şi, desigur, sintetizatorul va suna ca mine, va avea vocea mea.

— Ah! Eu credeam că te vei auzi precum Stephen Hawking.

— Să ştii că Stephen Hawking ar fi putut beneficia de multă vreme de o voce îmbunătăţită, dar toţi îl recunoşteau după varianta iniţială, aşa că nu a mai dorit s-o schimbe. Dar cât timp mai am putere în voce, am de gând să realizez o bancă vocală de cea mai bună calitate – cu alte cuvinte, să înregistrez într-un studio fiecare combinaţie posibilă de sunete –, astfel încât în deceniile care urmează să putem păstra în totalitate vocea mea cu toate

avantajele care decurg de aici.
— Dar tot nu înţeleg cum vei putea face ca inteligenţa ta artificială să poată rosti lucruri *noi,* lucruri care trebuie să vină din partea eului tău biologic.
— Mă gândesc că voi declanşa răspunsul iniţial pe care vreau să-l redea sintetizatorul meu vocal în timp ce îmi folosesc ochii pentru a tasta...
— Stai! Cum adică „îmi folosesc ochii pentru a tasta”?
— Este vorba, pur şi simplu, despre tehnologia de urmărire a mişcărilor ochilor de care ti-am mai vorbit. în mod normal, ochii mei nu ar trebui să paralizeze, aşa că pot privi spre tastatură, iar un computer va identifica tasta la care privesc. Se foloseşte o aplicaţie care îmi urmăreşte mişcarea ochilor.
— OK, am priceput.
— Deci, declanşez sintetizatorul de voce pentru a rosti o frază sugerată de inteligenţa mea artificială, apoi folosesc sistemul de urmărire a ochilor pentru a introduce un insert personalizat în spaţiul liber – prin folosirea unui motor puternic de texte predictive...
— Asa cum există în telefonul mobil?
■>
— Da, dar mult mai bun, şi personalizat în funcţie de locul în care mă aflu, de ceea ce se întâmplă în acel moment şi de stilul meu. Şi îmi mai imaginez că sistemul de inteligenţă artificială va fi suficient de isteţ să depisteze care dintre

vocile mele emoţionale sintetizate trebuie folosite pentru diverse cuvinte – vocea conversaţională, pasională, intimă şi aşa mai departe.

— Dar stai puţin! Vrei să zici că atunci când îmi vei vorbi în viitor, când Peter 2.0 îmi va vorbi, cel mai adesea îmi va vorbi, de fapt, *inteligenţa artificială,* nu tu?

— Aşa ar trebui să fie. Este singura cale în care pot avea o mică speranţă că voi fi spontan. Altfel, va trebui să aştepţi poate chiar un minut până voi reuşi eu să tastez câteva cuvinte cu ajutorul ochilor. Este un proces *foarte* lent chiar dacă folosim cele mai avansate soluţii tehnologice care există.

— Deci nu voi fi niciodată sigur dacă cel care vorbeşte eşti tu.

— *Mereu* voi fi eu. OK, uneori voi fi precum un regizor de film care îi dă un mic imbold unui actor de improvizaţie. Dar tot filmul *meu* este.

Am mai vrut să adaug: „Când vei auzi cuvintele «te iubesc», vei şti că sunt încă acolo”, dar brusc mi-au dat lacrimile.

Remarcasem că mi se întâmpla tot mai des să plâng în ultima vreme, la fel ca atunci când îmi muriseră părinţii, la trei luni distanţă unul de altul. Şi acum, ca şi atunci, ştiam că în mare parte de vină era stresul. Dar acum eram atent si la ceea ce se numeşte labilitate emoţională: emoţii incontrolabile şi nepotrivite, precum râsul într-un moment de tristeţe. BNM poate provoca

uneori o formă de demenţă, care se manifestă şi prin această labilitate.

Din fericire, până în acel moment, funcţiile mele mentale păreau neafectate şi, chiar dacă la momentele tensionate din filme îmi dădeau lacrimile, ele mă făcuseră *dintotdeauna* să plâng. Si măcar nu mă făceau să râd. Mi-am ascuns lacrimile din ochi privind în jos, spre cafea, iar după ce am mai luat o înghiţitură m-am simţit din nou capabil să-l privesc pe Francis şi să continui.

— Desigur, ce va spune la un moment dat inteligenţa mea artificială ar putea să nu fie răspunsul potrivit, cu expresivitatea necesară, nici măcar aceeaşi idee pe care aş fi spus-o eu fără ajutor. îmi dau seama de asta. Dar este OK. Mai ales dacă mă va face să par mai deştept, mai hazliu sau, pur şi simplu, mai puţin uituc decât eram
înainte. Bucuria este că nu voi falsifica *nimic.* După cum îţi tot spun, acesta va fi *adevăratul* Peter 2.0.’

Am spus-o pe ton de glumă şi de parcă nu ar fi fost mare lucru, dar ştiam că reacţia lui Francis la ceea ce explicam eu acum era, de fapt, profund serioasă şi de-a dreptul crucială. Nu era vorba doar despre mine. Era vorba despre relaţia noastră. Despre viitorul nostru. Şi despre asimetria nedreaptă dintre Peter care considera că are dreptul să facă un upgrade spre Peter 2.0, în vreme ce lui Francis ce altceva îi rămânea de făcut, decât să îmbătrânească? Pe parcursul vieţii noastre de adult făcuserăm front

comun, fuseserăm o entitate perfectă, un cuplu iubitor. în uriaşa mea exuberantă, riscam acum să i
destabilizez chiar fundamentul existentei noastre. Francis se îndrăgostise de un om în came şi oase, nu de un cyborg. Şi-ar fi putut dori ca lucrurile să rămână asa.

— Mai deştept sună bine. Mai hazliu sună *foarte* bine...

— Gândeşte-te că spontaneitatea verbală va fi înlocuită de un amplificator de inteligenţă!

—îmi place ideea unui amplificator de umor.

Părea că am traversat primul obstacol cu uşurinţă. Asta era bine pentru că, după socotelile mele, urmau încă vreo sase obstacole de trecut. Şapte, dacă mai aveam timpul şi ocazia să-i explic lui Francis şi în ce consta ideea mea „de a schimba lumea”.

— Atunci îţi va plăcea şi cea de-a doua idee. Se referă la posibilitatea ca eu să pot să râd, să zâmbesc, să comunic prin limbajul trupului, să-mi pot păstra personalitatea şi umanitatea. Vreau să construiesc un avatar.

— Ca în filmul *Avatar?*

—Exact! Doar că va arăta ca mine. Mă rog, ca mine cu trei ani în urmă, înainte de a-mi pierde funcţionalitatea muşchilor. Oricum, capul va fi al meu. Nu mă gândesc la ceva care arată precum un desen animat, mă gândesc la ceva care te face instinctiv să ştii că ai

de-a face cu o fiinţă umană – *cu mine.* Mă gândesc la un sistem hardware şi software care să genereze asta în timp real. Iar dacă în faza incipientă nu vom putea atinge un nivel foarte realistic, măcar îl putem obţine de la bun început pentru anumite secvenţe deja pregătite.

—Cum ar fi, atunci când ai de tinut un discurs sau ceva de genul acesta, nu?

—întocmai! în restul timpului, avatarul meu va avea o rezoluţie mai scăzută, dar va putea funcţiona în timp real.

—îmi *place* asta! Ador ideea că vei putea zâmbi în continuare şi că îţi voi putea vedea chipul mişcându-se în timp ce vorbeşti. Ai putea avea un ecran pe piept, cu capul avatarului tău pe el în mărime naturală, ca un fel de tricou imprimat cu fata cuiva, doar că în cazul tău acesta se va si
5 7 7
mişca!
î
—Ce idee extraordinară!

Chiar era. Până atunci îmi imaginasem un ecran care să-mi acopere parţial faţa: ideea lui Francis era, de departe, mai comodă.

—Poate chiar voi reuşi să obţin o sincronizare
î 7
bună între vocea mea artificială si mişcările faciale J 7 ale avatarului care să arate cât mai natural. Dar îmi doresc şi un limbaj format din expresii faciale generat de inteligenţa artificială – care să redea

emoţii –, bazat nu doar pe conversaţiile pe care le ascultă inteligenţa artificială sau pe lucruri precum zgomotele inopinate pe care le aude, ci şi pe *observarea* a ceea ce se întâmplă, pe detectarea şi interpretarea mişcărilor, pe recunoaşterea persoanelor şi aşa mai departe.

— Dar nu se vor supăra oamenii dacă vor şti că inteligenţa artificială îi ascultă şi îi supraveghează în tot acest timp?

— Care ar fi diferenţa între asta şi persoanele care utilizează Alexa, Google Home sau Siri? *Acele sisteme ascultă în permanenţă.* Aşa funcţionează inteligenţa artificială. Tot mai multe dispozitive vor face acelaşi lucru. Măcar, în cazul meu, motivul pentru care sistemul va asculta şi va observa în permanenţă va fi pentru că, altfel, pur şi simplu nu am cum să fiu spontan.

— Dacă îti va veni vreodată ideea să mă citezi cu ceea ce ţi-am spus acum câteva zile, să ştii că apăs pe buton şi te opresc!

— îţi promit că nu voi face asta! Dar îţi dai seama cât de uimitor va fi să am un avatar! As

▮

> putea ţine un discurs în care avatarul meu să apară pe ecranul dintr-o sală (şi nu imaginea trupului meu, aproape paralizat şi fără grai), sau aş putea face un apel prin Skype, sau un podcast în care oamenii văd doar avatarul Peter 2.0, sau aş putea purta chiar o conversaţie faţă în faţă cu cineva care va

interactiona cu softul avatarului pentru Peter 2.0, nu cu creierul meu original.
— Iar asta este, de fapt, liniştitor. Ştim că îţi vei pierde capacitatea de a vorbi. Ştim că, în cele din urmă, îţi vei pierde capacitatea de a exprima emoţii, cu excepţia, poate, doar a ochilor. Dar, în realitate, nu se va mai întâmpla aşa!
— Nimeni nu a mai făcut asta până acum. în vreo câţiva ani voi fi trecut o frontieră invizibilă; singura fereastră prin care vei putea vedea cine sunt cu adevărat va fi în întregime una artificială.
Francis a început să râdă. Apoi a explicat motivul:
— Tocmai mi-am dat seama, privindute, că mă uit la un prototip!
— Da şi, spre deosebire de original, avatarul meu nu va îmbătrâni niciodată.
— Lucrurile merg tot mai bine... Stai! Te-ai gândit la asta? Ce se întâmplă dacă mori? Ce se întâmplă cu avatarul?
într-adevăr, mă gândisem la asta. Mult. Existau câteva consecinţe la care mai aveam încă de lucru. De fapt, total inexplicabil, simţeam că sunt în pragul descoperirii unei soluţii la Problema de încărcare pe care i-o explicasem lui Anthony cu mai bine de 40 de ani în urmă, în acel autocar Greyhound. Dar, pentru moment, am clarificat scenariul.
— Previziunea mea este că vom integra, în cele din urmă, atât de bine toate aceste aspecte în sistemul de inteligenţă artificială, încât în ziua în

care aş muri, pe neaşteptate, *nimeni nu-şi va da seama.* După câteva zile, s-ar putea ca tu să mă întrebi „îti miroase a ceva?”, iar avatarul meu să-ti răspundă: „Eu nu miros nimic”. Din punct de vedere strict tehnic, răspunsul lui ar fi perfect adevărat...

Am plătit cafelele şi am ieşit iar afară.

— Ştii, dacă în cele din urmă vei muri..., a dat să spună Francis. Adică, dacă tu vei muri, iar eu voi fi în viată...

— Ar fi *groaznici*

întotdeauna avusesem în plan să-l scutesc pe Francis de acea posibilitate groaznică şi să trăiesc eu, plin de durere, cu câteva zile mai mult decât el.

— Da, dar ce vreau să spun este că tocmai încep să-mi dau seama că o să pot în continuare să vorbesc cu avatarul tău, care să-mi amintească lucruri, cum ar fi să programez televizorul, ceea ce ar reprezenta o alinare uriaşă.

— Chiar crezi asta?

Eram încântat. Si extrem de uşurat. în ultima vreme mă gândisem foarte serios la ceea ce se va întâmpla – mă rog, ca să fiu sincer, la ceea ce presupuneam eu ca s-ar putea întâmpla, dacă eram incredibil de norocos – dacă as trăi suficient J
de mult astfel încât avatarul meu, condus de inteligenţa artificială, să ajungă atât de bun pe cât mi-aş fi dorit, iar *apoi* corpul meu biologic să cedeze. Dacă acest scenariu care făcea să-ti stea mintea-n loc avea să se adeverească, dorinţele lui [7] [5]
Francis ar fi fost mai importante decât

orice.
— Eşti sigur că mă vei mai vrea în preajma ta, după ce mor?
— Tot ar fi îngrozitor să te pierd sau, cel puţin, să pierd o parte din tine. Să ştiu însă că ai murit, dar nu în totalitate, ar fi infinit *mai puţin* îngrozitor decât să fiu *complet* lipsit de tine. Asta ca să ştii, doar atât.

Primul meu gând a fost că, din fericire, Francis nu realizase că tocmai traversase nevătămat terenul minat al eticii. Dar imediat mi-am dat seama că fusese extrem de conştient de semnificaţia cuvintelor sale, acesta fiind si motivul pentru care mi-a acordat cu atâta lejeritate permisiunea de a încălca o mulţime de vechi tabuuri, prin încercarea de a tulbura jurisdicţia Morţii. Mi-am dat seama că trebuie să pecetluim acest pact monumental:
— în acest caz, voi face tot ce-mi stă în putinţă să devin nemuritor.
— Te rog să faci asta.

în faţă era cam aglomerat din cauza unor matinali care îşi târau şlapii spre plajă. Am traversat spre promenadă şi am făcut stânga, reluând drumul de mai devreme, dinspre dig. Golful arăta întotdeauna altfel în direcţia opusă.
— Acum, combină toate astea cu realitatea virtuală avansată.
— O, mai e ceva? Eu am crezut că am terminat!
— Mai sunt o *mulţime* de alte chestii. Este de-a dreptul palpitant!

în timp ce afară se făcea tot mai cald, eu deja mă cam înfierbântasem.

— Gândeşte-te. Fie şi numai pentru a combina aceste trei lucruri – controlul vocii, avatarul si realitatea virtuală – va trebui să-mi folosesc toată abilitatea de a controla totul prin mişcarea ochilor.

— Doar cu ochii vei putea controla lucrurile? ma întrerupt Francis.

—într-o bună zi, va fi foarte eficientă o interfaţă directă între creier şi computer. Dar asta se va întâmpla probabil peste mai mult de un deceniu. Pentru moment, mişcarea ochilor este soluţia cea mai rapidă. Stephen Hawking folosea, în realitate, un muşchi al obrazului, ceea ce încetinea, de fapt, procesul. Dar eu vreau să experimentez încercând să controlez mai multe lucruri, nu doar vorbirea, mult mai multe decât au fost încercate până acum. Şi asta chiar e o problemă. în afară de cele deja menţionate, voi încerca să controlez cumva *si* vorbirea, si emoţia, *şi* limbajul corporal, *şi* mişcarea (în realitatea virtuală) – toate în acelaşi timp.

— Nu prea e posibil?

— Este si nu este. Planul meu este să folosesc acelaşi truc pentru inteligenţa artificială pe care îl foloseşte şi creierul meu biologic: delegarea. Voi folosi o inteligenţă artificială atât de dezvoltată, încât la nivel conştient nu trebuie decât să generez comenzile foarte importante

(cum ar fi „miş câte”) şi restul se întâmplă fără a mai fi nevoie de vreo intervenţie din partea mea. Exact cum ai merge pe pilot automat.

— Sau cum ai tendinţa de a vorbi fără să gândeşti...

— Ei, dacă stai să te gândeşti, cu toţii vorbim fără să ne gândim la ce muşchi să mişcăm. Dar când voi fi Peter 2.0, delegând cât de mult pot inteligenţei artificiale îmi va permite să mă teleportez şi să particip la orice întâlnire virtuală, oriunde pe această planetă.

— Vom face economii cu cazarea la hotel.

— Sau, şi mai tare, întâlnirea ar putea avea loc pe orice planetă din universul virtual!

— înţeleg. Dar nu prea pricep cum poţi delega mişcarea. Cum îi poţi spune avatarului tău să facă o mişcare complexă fără a-i arăta, de fapt, ce să facă?

— Am de gând să folosesc acelaşi truc de mai înainte. Aşa cum voi avea trei opţiuni ca la GPS pentru spontaneitatea verbală, intenţionez să am echivalenţe fizice – predicţii de mişcări probabile pe care s-ar putea să vreau să le execut în realitatea virtuală, în funcţie de ceea ce se

7 J

întâmplă.

Deja trecuserăm de dig şi ajunseserăm la Banjo, o zonă circulară întinsă, de unde puteai coborî câteva trepte spre o pasarelă minunată, aflată chiar în buza

mării, ceea ce îţi dădea impresia că te afli la prora unui vas de croazieră. Chiar şi înainte ca Banjo să fie restaurat, eu şi Francis o coteam mereu spre dreapta şi coboram treptele. De această dată, pentru prima oară, am luat-o la stânga. Fără discuţii. Era încă o uşă care se închisese în linişte pentru mine.

Din fericire, Piaţa Franceză era deschisă, iar comerciantii tocmai se instalau, ceea ce mi-a atras pe moment privirea de la marea pe care o iubeam atât de mult. Concentrează-te, m-am muştruluit eu singur, asupra acelor lucruri pe care încă le mai *poţi* face, nu asupra lucrurilor, din ce în ce mai numeroase, pe care nu le vei mai putea face niciodată.

Am ocolit tarabele de brânzeturi, jucării de pluş, fosile şi artizanat şi, după un lung semicerc, am ajuns din nou la marginea apei, aproape de bărcile cu motor acostate în această zonă a portului. Am făcut stânga fără să spunem nimic, în timp ce priveam amândoi cu jind spre bărcile elegante. Plănuiserăm să ne cumpărăm una încă de când ne cunoscuserăm, iar cu un an în urmă *chiar* am fost pe punctul de a face achiziţia. în sfârşit. Abia după ce am analizat cu frenezie scheme tot mai excentrice pentru a ne menţine visul în viaţă, am sfârşit, de curând, prin a renunţa la el. Concentrează-te pe ceea ce *poţi* face. Trebuia să dovedesc, si în fata lui Francis, si în fata mea, speranţa

şi optimismul în care credeam cu toată fiinţa mea şi care ştiam că reprezintă singura modalitate prin care puteam rezista amândoi la tot ce ne aştepta.

Am trecut de căpitănia portului şi am început să simţim mirosul sărat care venea de la custile de
prins homari şi de la plasele pe care pescarii locali tocmai le întinseseră. Mi-a plăcut întotdeauna mirosul acela pitoresc, de port activ. Din momentul în care urma să trec pe ventilaţie mecanică, nu voi mai putea simţi niciun miros... Adună-te. Ascultă pescăruşii. încă voi putea asculta pescăruşii.

Luptându-mă să fac faţă emoţiilor, mi-am revenit puţin.

— îţi aminteşti de cursele pe care le făceam la Disney World? Acesta este, până la urmă, sentimentul pe care ar trebui să-l pot experimenta în fiecare zi. îmi imaginez că realitatea virtuală seamănă mai degrabă cu interiorul unui simulator de zbor sau cu o cursă într-un parc tematic, decât cu un joc obişnuit pe computer – fie el şi al lui David.

— Al cui?

— Al lui David, nepotul meu. Jocurile acelea pe care le-a adus...

—A! Erau *minunate]* Rechinul era incredibil.

— Şi zborul deasupra Parisului... în fond, voi fi blocat într-un scaun cu rotile incredibil de hi-tech. Dacă vrem să simulăm forţa G, mă pot înclina. Iar când sunt în realitatea virtuală, doar partea inferioară a feţei mele va fi expusă. Aşa că va fi simplu de creat efecte senzoriale precum căldura sau briza. Iar în tot

acest timp vom împinge limitele realităţii virtuale. Aşa că unii producători de jocuri poate vor fi interesaţi să se implice. într- o bună zi vreau să creez un multivers virtual, în care oricine – cu sau fără dizabilităti severe – să poată trăi pe picior de egalitate.

Am făcut apoi o pauză, amintindu-mi de visul meu din adolescentă:

— Tu şi eu vom putea explora, în sfârşit, Salania împreună...

— Mi-ai promis asta încă de când ne-am cunoscut şi mi-ai spus că sunt întruchiparea lui Avalon!

Aproape că ajunseserăm la Portul Vechi, dar un grup mic ne bloca priveliştea, pentru că se strânsese de-a lungul balustradei, arătând spre ceva aflat în apă şi scoţându-şi telefoanele pentru a filma. Am ridicat privirea spre Francis.

— Visez doar atât: într-o bună zi, tu si eu vom

traversa platoul montan din Salania, în timp ce păsările noastre Phoenix ţipă în înaltul cerului, iar în faţa noastră se aşterne o priveliştе incredibilă, desprinsă parcă dintr-un tablou de Maxfield Parrish. Vom ajunge la marginea prăpastiei adânci şi ne vom ţine de mână, admirând un peisaj nepământean de o frumuseţe aproape de nesuportat, aflat într-o galaxie foarte, foarte îndepărtată. Iar apoi vom pluti uşor spre un alt vârf, pentru a admira cei doi sori gemeni care se ridică dintr-un ocean turcoaz, sub forma unui răsărit imposibil de perfect. Iar în acele clipe vom fi liberi...

Nu a zis nimic. Pur şi simplu a zâmbit obosit, iar apoi m-a sărutat.

— La ce se uită oare? am întrebat eu, la un moment dat.

A plecat o clipă de lângă mine ca să verifice, şi-a făcut loc prin mulţimea care se înghesuia lângă balustradă, s-a aplecat câteva secunde, apoi s-a îndreptat şi a revenit.

— Sunt doar câteva meduze gigant. Sunt chiar lângă zidul portului, aşa că nu le poţi vedea. Noi le-am văzut ceva mai devreme!

Ştiam că Francis era în stare să se uite la meduze toată ziua. Si eu eram. Fără nicio altă discuţie, am ocolit mulţimea agitată, am trecut pe lângă plasele de pescuit puse la uscat şi am traversat în partea cealaltă a portului, peste frumosul Millennium Bridge, dar care facea notă discordantă cu turnurile lui din otel inoxidabil strălucind în soarele dimineţii. Se zărea feribotul Brixham, gata să accelereze odată ajuns în larg.

— Cei mai multi oameni folosesc realitatea virtuală ca pe o oportunitate de a *evada* din vieţile lor.

Am aruncat o privire rapidă spre cei din grupul norocos, încă încântaţi de ceea ce doar ei puteau vedea, şi am mijit ochii în încercarea de a zări şi eu ceva prin apă, dar felul în care cădea lumina nu mă ajuta. Mi-am întors capul în direcţia lui Francis. Nu observase. Privea cu atentie înainte.

— Eu vreau să folosesc realitatea

virtuală pentru a o *revendica* pe a noastră.

Şi mai multe alegeri în viaţă

Am programat combina muzicală din fostul meu dormitor să difuzeze întruna piesa lui Art GarfunkeL La trei minute şi cincizeci şi şapte de secunde după ce începea melodia, acul se ridica, se întorcea la capăt, cârâia şi se aşeza pe marginea discului, iar oboiul din acordurile de început ale piesei *Bright Eyes* se auzea din nou.

Primisem discul, însoţit de o fotografie minunată cu Francis, în prima dimineaţă a întoarcerii mele. Mi-l cumpărase el şi îl pusese la poştă imediat după ce şi-a luat rămas-bun de la mine pe fundalul sonor asigurat de impiegatul din gara Torquay care sufla frenetic în fluier – disperat să scape odată măcar de unul dintre cei doi infractori care încălcaseră flagrant orice regulă de decenţă şi se sărutau în uşa trenului, în timp ce locomotiva se punea în mişcare.

Fotografia cu Francis se sprijinea direct de platanul pick-upului. îi explicasem mamei că discul era un cadou din partea persoanei care arăta atât de senzual în poză, cu pieptul acoperit de un păr roşcat-auriu. Am ascultat discul continuu. Suficient de tare. Mi-am petrecut una- două ore în *fiecare* zi discutând – aşa cum ţineam să precizez de fiecare dată – cu tânărul din fotografie. Sunt convins că am fost suficient de explicit...

Am presupus că acel model de comportament o va alerta pe mama cum că se întâmplă ceva neobişnuit, care merită cercetat. în schimb, ea vorbea mult, dar evita cu încăpăţânare subiectul.

Din fericire, nici măcar exemplara ei stăpânire de sine nu putea dura la nesfârşit. După trei zile în care fusese atacată sonor de domnul Garfunkel, na mai rezistat si, moartă de curiozitate, a acţionat î[7] [7] î în singurul fel pe care îl ştia. A tras cu urechea la una dintre conversaţiile mele zilnice cu Francis.

Aveam două telefoane – unul în salon, altul în dormitorul părinţilor. Ca de obicei, eu profitam de aparenta intimitate a dormitorului. Mama mai mult ca sigur că stătea pe canapeaua lungă din salon, arzând de nerăbdare să ridice celălalt receptor. Ceea ce a şi făcut, dar *extrem* de silenţios. Doar că brusc a început să se audă pe fundal un soi de ecou, iar eu am ştiut imediat de unde vine. Cu toate acestea, am continuat să ne giugiulim la telefon. Până la urmă, părea o strategie la fel de bună ca oricare alta. Conversaţia s-a mai auzit cu puţin ecou încă vreo 10 minute, apoi, cu aceeaşi dibăcie, mama a pus receptorul în furcă şi sunetul a revenit la normal. După o jumătate de oră am închis şi eu. Şi m-am îndreptat spre salon, pregătit să-mi înfrunt mama.

Care nu a spus absolut nimic.

Vreme de aproape 24 de ore. Iar apoi, a izbucnit din senin, în bucătărie.

— Aşadar, toate astea înseamnă că te încadrezi în categoria de *„homosexual”?!*

Din fericire pentru numeroşi copii care la un moment dat le-au spus adevărul părinţilor lor grijulii, pentru unii cuvântul „homosexual” se dovedeşte surprinzător de dificil de rostit – buzele şi bolta palatină par a fi în locul nepotrivit – dar, cu toate acestea, mama a făcut un efort curajos. După ce l-a pronunţat, s-a arătat de-a dreptul epuizată, căci vreme de mai bine de cinci minute, cât a durat să-i explic totul cu calm, a rămas în picioare palidă şi tăcută, cu buzele subţiate si uşor întredeschise. Era momentul pe care îl aşteptasem de multă vreme, pentru care mă pregătisem. Era important să înţeleagă cu adevărat, asa că am încercat să fiu cât mai convingător.

— înţeleg! a fost răspunsul ei, în cele din urmă.

Nu eram deloc convins că asa stăteau lucrurile, aşa că vreme de încă vreo zece minute i-am spus cum decursese, de fapt, viaţa mea de adolescent şi cum speram că va fi viaţa mea de adult.

— Înțeleg!

De data aceasta a sunat mult mai convingător. Era tonul pe care îl folosea întotdeauna când înţelegea ceva în

sfârşit.
— Ei bine, este evident că eşti îngrozitor de confuz.
Nu m-am simţit atât necăjit, cât mai degrabă frustrat.
—Nu! *Chiar* nu sunt.
— Păi, e limpede că eşti! a încercat ea să râdă, cu un aer de superioritate. La vârsta ta, nu ai cum să ştii ce vrei.
— Serios? Nu-ti aminteşti că si tu flirtai cu
băieţii când erai de vârsta mea?
Păru că se fâstâceşte puţin. Dar numai pentru o secundă sau două.
— Nu! Pe atunci nici măcar nu mă gândeam la asa ceva.
Părea foarte puţin probabil să fie adevărat dat fiind că, după calculele mele, pe la vârsta pe care o aveam eu acum ea se pregătea să se căsătorească cu tata. Dar am lăsat să treacă de la mine.
— Ei bine, mie mi-a fost totul clar încă de când aveam 13 ani.
— Prostii! Ai fost condus pe căi greşite de acest bărbat revoltător. Mă dezgustă. Este mai în vârstă, nu-i asa?
întrebarea ei părea ipocrită, având în vedere că, probabil, studiase cu lupa fotografia lui Francis.
— Este mai mare decât mine cu doi ani, sase luni si 14 zile!
A scuturat din cap şi a bombănit la această nouă informaţie, ca si cum vârsta ar fi devenit brusc irelevantă

pentru argumentaţia ei.
— Nu asta este problema. Şi zici că lucrează într- un hotel?
încă o dată, se arătă stânjenită de rostirea cuvântului; încă o dată, a făcut tot posibilul să-i iasă cât mai bine.
— Se pricepe de minune. Şi este un hotel minunat.
— Dar ai spus că era plin *numai cu homosexualii*
— Păi, lor li se adresează! am răspuns eu exasperat. Este un hotel pentru homosexuali. Este un refugiu pentru cei *ca mine,* unde putem scăpa de bigotismul acesta odios şi ignorant de care până şi *tu* dai dovadă acum!
A tresărit ca şi cum aş fi pălmuit-o. Nările i s-au mişcat când a respirat adânc. Apoi, pe un ton controlat şi calm, mi-a spus:
— Comportamentul tău îmi *repugnă.*
Cu o săptămână înainte, această lovitură m-ar fi devastat. Dar acum, având iubirea ca scut, a ricoşat din mine si abia dacă am simtit-o. Mental, a fost ca si cum as fi ridicat din umeri. Era o cauză
pierdută[3], cel[3] puţin pentru moment. Riposta mea a sunat chiar mai calm decât atacul ei:
— Şi mie îmi repugnă cu desăvârşire comportamentul tău de azi.
Şi cu asta i-am întors spatele şi am plecat spre camera mea.

în următoarele trei zile ne-am respins

reciproc cu obstinaţie, asemenea unei perechi de poli identici magnetici. Nu ne-am mai vorbit. Când ne vedeam, o apucam în direcţii opuse. Cu tata am vorbit sporadic – şi, evident, doar lucruri minore.

— Peter!

O văzusem în sufragerie, dar continuasem să merg mai departe, spre dormitorul meu. Chiar dacă, de obicei, nu mă striga niciodată pe nume, acum era un semn că măcar ştia în continuare de existenţa mea. Mi s-ar fi părut o mojicie să nu-i răspund. M-am întors şi m-am oprit în cadrul uşii.

—Peter, am decis că mai bine încerc să te înţeleg, decât să mă transform într-o babă plină de venin.

Era limpede că-şi pregătise dinainte discursul. Dar măcar era un discurs.

—Trebuie să-i mulţumeşti lui tata pentru asta. A spus: „Chiar şi aşa, tot Peter al nostru este”. Şi, evident, am dreptate. De aceea, e şi şocul atât de mare. Nici eu, nici tata, nu dorim să te simţi izolat sau lipsit de sprijin, aşa cum te-ai simţit ca adolescent. Vrem să te ajutăm.

Instantaneu am simtit un val de uşurare: nu-mi

J î 7

dădusem seama până atunci că râvneam atât de mult la încuviinţarea ei. Tonul vocii i s-a îmblânzit până a devenit o mângâiere maternă liniştitoare.

—Dar, ca să facem asta, *tu* trebuie să ne ajuţi pe noi. Trebuie să pui capăt

prostelii ăsteia. Oricare ar fi... înclinaţiile tale... vom încerca să te ajutăm. Dar *nu ai voie* să rişti făcând paradă de ele. Dacă cineva va avea cea mai vagă bănuială în această privinţă, nu doar întreaga ta familie se va întoarce împotriva ta, întreaga *lume* va fi împotriva ta. Iar eu şi tata nu te vom mai putea proteja. Aşa că trebuie să faci un compromis. Pur şi simplu trebuie să renunţi la acest „Francis” şi să te porţi ca un om normal. Este singura cale posibilă.

— Poftim?

— Este singura variantă.

— Nu voi renunţa *niciodată* la el!

— Nu fi copil! îl ştii doar de câteva zile şi totuşi eşti dispus pentru cineva pe care abia l-ai cunoscut să-ţi distrugi întreaga viaţă, *tot* ceea ce ai realizat cu atâta efort, *tot* ce ţi-am oferit. Lumea e rea, foarte rea. Crede-mă, nu vrei să te pui cu ea. Te-ar distruge. Iar eu şi tata nu vom putea face nimic altceva decât să privim cum se întâmplă asta.

îmi amintesc socul suferit – si, fără îndoială, era unul real. Nu ştiu din ce motiv crezusem

■>

întotdeauna că mama se va arăta, ca de fiecare dată, iubitoare şi înţelegătoare când va afla, în cele din urmă, adevărul despre mine, şi că tata va fi cel care va avea probleme în a-l accepta. În realitate, ambii foloseau acum varianta dură. Şi erau siguri că voi capitula.

îmi amintesc că m-am întrebat, în treacăt, cum ar fi reacţionat tatăl ei dacă ar fi fost încă în viată. Fusese bunicul meu preferat. Şi fusese ateu. Avusese parte de o educaţie victoriană aspră graţie tatălui, care fusese miner si care folosea adesea bătaia. Dar a fost atât de deştept şi de hotărât, încât a scăpat de viaţa aceasta în cele din urmă, a obţinut licenţa în geologie şi a cucerit mâna frumoasei (pe atunci) mele bunici, care a avut tăria de caracter să se mărite „cu mult sub posibilităţile ei” doar pentru că-l iubea. Dar, după cum se părea, influenţa gândirii lui liberale dispăruse deja. Trebuia să-mi aleg cuvintele cu grijă.

— Să văd dacă am priceput *normal* situaţia.

Fusese o combinaţie de cuvinte nepotrivite, dat fiind contextul, dar am continuat.

— După tine, fie renunţ la Francis, fie renunţ la familie, la tot ce-mi este cunoscut si la toate planurile mele?

— Nu înţelegi, dragule? Ştiu că poate părea cam dur, dar nu ai nicio altă variantă. Trebuie să renunţi la el. Este singurul lucru de bun-simţ pe care îl poţi face.

Sigur că avea dreptate. Era la mintea cocoşului.

— Un viitor cu Francis *sau* totul din trecutul meu? m-am prefăcut eu că analizez schimbul. Aleg viitorul!

Nu a încercat să mă facă să mă

răzgândesc, nici măcar nu şi-a manifestat surprinderea. Imediat, pe chip i s-au citit dezamăgirea şi o resemnare plină de dispreţ.

— Eşti la fel de încăpăţânat ca bunicul tău.

Pentru prima oară de la începutul confruntării noastre şi-a întors privirea de la mine. Dar apoi a privit iar spre mine, pentru lovitura decisivă:

— Asta înseamnă că renunţi la *totl*

Am reuşit chiar să zâmbesc, dat fiind că atacul ei ratase tinta.

— Pentru el chiar merită să fac asta!

Spre deosebire de încercarea de a-mi convinge părinţii să mă sprijine, să-i conving pe cei de la Imperial College să-mi amâne licenţa în informatică a fost floare la ureche. I-am convins când le-am spus că – înainte de a-mi alege specializarea pentru anul final – aveam nevoie de o perioadă sabatică nedeterminată pentru a putea să-mi explorez drumul profesional şi pentru a mă asigura că asta e ce doream să fac în viaţă. Singura provocare era să pot propune o carieră de urmat corespunzătoare, care să fie deopotrivă credibilă şi atrăgătoare, dar şi suficient de obscură încât singurul mod de învăţare potrivit să fie unul autodidact şi să se poată desfăşura oriunde în tară, inclusiv în Devon.

A doua decizie importantă a vieţii mele

(la fel de arbitrară şi de improbabilă precum cea de-a treia) a fost realizată prin largul concurs al dr. Isaac Asimov. în trenul de Devon, iar apoi în cel de întoarcere la Londra, am citit romanul său stiin-

ţifico-fantastic Eu, *Robotul.* Mi-a plăcut la nebunie. Dar şi mai important, mi-am dat seama că roboţii însemnau o mulţime de computere, reprezentau o carieră atrăgătoare şi credibilă şi erau *atât* de greu de înţeles, încât nici măcar cei de la Imperial nu aveau încă o catedră de robotică. Perfect. în două săptămâni am negociat o perioadă sabatică pe termen nedeterminat pentru „studiul roboticii". Era cu o zi înainte de aniversarea mea de 21 de ani.

în acea seară, pe când Big Ben bătea miezul nopţii, mă aflam pe podul Westminster lângă o valiză enormă şi un grup de prieteni de la colegiu. Am desfăcut dopul unei sticle de şampanie şi am băut pentru trecerea mea la maturitate şi pentru că, în sfârşit, devenise legal să am relaţii trupeşti cu un alt bărbat. După ce am golit şi sticla aceea, şi pe următoarea, ne-am îndreptat cu toţi spre metrou, iar acolo ne-am îmbrăţişat de rămas-bun. Am aşteptat cursa de noapte şi am plecat spre Paddington, am prins apoi primul tren al

dimineţii, am schimbat la Newton Abbot si, în cele din urmă, am sosit la Torquay, unde Francis mi-a urat bun-venit în noua

mea viată.

Devon este perfect la final de primăvară şi început de vară. Cel puţin, aşa a fost în 1979. Era idilic. Eu şi Francis eram plini de euforia începutului unei relaţii profunde de iubire şi am adunat atunci mai multe amintiri fericite decât în oricare alte patru luni din viaţa mea. Adoram marea, stâncile, plajele. Adoram Dartmoor şi faptul că în acele zile puteam întinde o pătură pe un vârf de deal însorit fără a fi deranjaţi decât de vreun ponei sălbatic aflat la păşunat. Adoram boema exotică a clientelei de la Cliff House si faptul că pentru prima dată nu mai trebuia să mă ascund în faţa unui eşantion reprezentativ al societăţii. Adoram faptul că atunci când i-am expus lui Francis (cu ocazia unui cream tea care a avut loc în ceea ce ulterior avea să capete denumirea de Bovey Castle) viziunea mea asupra faptului că omenirea se îndreaptă spre ideea de cyborgi şi că acel lucru se va realiza în timpul vieţii noastre, că era vorba despre ştiinţă, nu despre ceva ştiinţifico-fantastic, reacţia lui imediată a fost să se declare încântat că, în acest caz, urma să fim împreună pentru totdeauna. Mai mult decât orice, îl adoram pe Francis. Aşa că, în momentul în care mi-a propus în sfârşit să mă prezinte mamei lui, mi-am dorit foarte tare să las o impresie bună.

— Eeer merbuck uzzelbee gwain kwop

drektlee!

îmi zâmbea încurajator, aşa că i-am întors şi eu un zâmbet larg.

— Super!

în vreme ce ea a plecat spre bucătărie şi şi-a certat Jack Rusellul pentru că era cât pe ce să se împiedice de el, iar apoi a început să-şi caute cheia de la uşă, eu am apelat la Francis, pentru traducere.

— O, te vei obişnui imediat. Dacă vorbeşte în dialectul comitatului Devon, e semn că te place. Altfel ar vorbi „elegant”. A spus: „Here, my buck” (adică „Bună, tinere”), „we will be going to the Coop directly” (vom merge direct la Co-op”).

— Ce este Co-op?

— Este Asociaţia cooperativă, a răspuns el, fără însă să mă lămurească cine ştie ce.

Aşa că a venit cu o precizare utilă:

— Este un fel de magazin.

în august, fiecare zi a fost însorită de la un cap la altul, grădina de la Cliff House era complet înfloritǎ, iar mediul academic părea un univers îndepărtat. Studiasem cu adevărat robotica şi fusesem pasionat de ea. Şi, în alte împrejurări aş fi ales o specializare în acel domeniu. Dar nu în acel moment. Nu în această viată.

în schimb, am decis să renunţ la orice gând de ami finaliza studiile, ca să nu mai vorbesc de vreun doctorat. Tot ce voiam era să fiu cu Francis. Iar el *iubea*

această lume din jurul Cliff House. Aşa că am iubit-o şi eu. Eram împreună, pentru totdeauna, în Devon. Asta era tot ceea ce conta. Apoi, într-o noapte, mi-a spulberat visul în vreme ce stăteam amândoi în pat.

— îmi pare tare rău, dar nu mai suport. Trebuie să pleci înapoi la Londra.

Contra Mundum- -

Pentru o clipă, creierul meu a intrat în stare de şoc şi nu a procesat cum trebuia următoarele propoziţii, în timp ce Francis îşi continua monologul pe care era evident câ-l repetase înainte.

— Nu am cunoscut niciodată pe cineva capabil să susţină un doctorat. Nu am înţeles niciodată ce înseamnă asta. Nu mi-am dat seama niciodată ce oportunitate extraordinară reprezintă. Dar acum îmi dau seama. Iar acum te cunosc pe tine. Şi ştiu că vei fi briliant. Asta e ce ar trebui să faci. Asta e menirea ta. Şi te iubesc prea mult ca să-ţi stau în cale. *Trebuie* să te întorci si să-ti finalizezi studiile, apoi să obţii doctoratul!

Am început să protestez, dar el mi-a pus cu tandreţe un deget pe buze şi a continuat.

— Vom fi săraci cinci-şase ani până când vei termina si habar n-am unde vom locui...

Noi? Noi vom locui? Noi vom fi săraci? Vom trăi împreună?...

— ... dar vom găsi o soluţie. îmi voi găsi o slujbă pe undeva, găsesc eu ceva de făcut. Şi vom fi împreună, în permanenţă.

Da, desigur „noi” – nu era nicio îndoială. în cele din urmă, creierul meu a reuşit să se reconecteze cu gura.

— Dar, dragule, cum ai putea pleca de aici? înseamnă atât de mult pentru tine. Este singurul loc de muncă pe care l-ai iubit vreodată.

— Iar pe tine te iubesc infinit mai mult. Ai fost gata să renunţi la tot pentru mine; acum e rândul meu, a spus el, apoi a făcut o pauză şi, pentru prima oară, a părut îngrijorat.

— *Chiar* vrei să fii mereu alături de mine, nu-i asa?

î

Deşi vocea încă îmi mai trăda neîncrederea, am încercat să-mi transform cea mai puternică spaimă a mea într-o glumă:

— De când aşteptam să mă întrebi asta...

După o lună, pe măsură ce vara târzie a devenit mai răcoroasă, am căzut pe capul ghinionişti lor noştri prieteni care locuiau în Londra – făceam cu rândul: câteva nopţi în camera liberă a unuia, o noapte pe canapelele altuia şi tot aşa. Bineînţeles că nici nu se punea problema de vreunul dintre spaţioasele dormitoare în care nu stătea nimeni, disponibile pe proprietăţile supradimensionate care aparţineau familiei mele, ca să nu mai

vorbim de vechiul meu dormitor din Wimbledon; dar, după o noapte deosebit de inconfortabilă, am mai verificat o dată dacă aveam acces la el. Am risipit banii aiurea pe convorbirea telefonică.

în fiecare dimineaţă, alergam spre chioşcul de ziare cel mai apropiat, cumpăram un ziar londonez plin cu anunţuri de închirieri pe care îl studiam cu atenţie la micul dejun, apoi ne luam punguţa cu monede, mergeam la o cabină telefonică liberă, ne înghesuiam înăuntru şi telefonam la toate anunţurile selectate. De cele

J

mai multe ori, discuţia era foarte simplă:

— îmi pare rău, deja s-a dat.

Din când în când, reuşeam să stabilim câte o

7 î

întâlnire. Doar pentru a descoperi că acea casă nu era ce ni se spusese, sau unde ni se spusese, sau la suma care ni se spusese, sau că proprietarul, pur şi simplu, nu dorea să închirieze pentru doi bărbaţi.

3

în cele din urmă, cam pe când începuserăm să nu mai fim bine primiţi pe la prieteni şi cunoştinţe, am găsit un spaţiu de închiriat pe care ni-l puteam permite şi de la care puteam merge pe jos câţiva kilometri în fiecare zi, până la Imperial, ca să putem economisi costul unui abonament de metrou. Era un apartament mansardat clasic – sub acoperişul unei case victoriene de cinci etaje, cu ferestre mici care dădeau spre

coşurile de fum ale clădirilor din Londra. Era incredibil de romantic.

Pe măsură ce nopţile de toamnă deveneau tot mai reci, am descoperit că era şi surprinzător de friguros. Când ne-am dat seama că începeam seara să tremurăm efectiv de frig în casă, eu deja îmi reluasem studiile, iar Francis îşi găsise o slujbă care presupunea să aibă grijă de persoane cu dificultăţi majore de învăţare. Iar dacă Francis crescuse în locuinţe reci, pentru mine era o experienţă cu totul nouă. Am ajuns repede la concluzia că era genul de experienţă de care m-aş putea lipsi. Am cumpărat o rolă mare de Sellotape şi am izolat cu ea toate spaţiile din jurul ferestrelor, prin care intra un frig de-a dreptul tăios.

Ermetic închişi astfel în garsoniera noastră practică şi multifuncţională (living/cameră de servit masa/bucătărie/salon/chicinetă/loc de depozitare), ne ghemuiam în jurul unui ochi de aragaz, imaginându-ne cât de cald ne va fi atunci când îl vom aprinde. Prevăzusem un şiling pe zi pentru consumul de gaze – adică o liră pentru 20 de zile.

Singura problemă era că, gătindu-ne cina pe plita cu gaz de lângă canapea, chiar dacă păstram focul mic, beneficiam de căldură doar câteva ore. La capătul cărora aveam, desigur, şi dureri de cap din cauză că se consumase aproape tot oxigenul din cameră, aşa că singurul

mod rezonabil în care puteam să ne încheiem seara era să ne băgăm în patul îngheţat cât încă eram suficient de încălziţi ca să împrumutăm aşternuturilor din căldura trupurilor noastre.

Dar, în timp ce se auzea şuieratul gazului care încălzea, iar degetele noastre se mai dezmorţeau, discutam vrute şi nevrute. Aproape în fiecare seară făceam planuri şi visam la viitor. Din momentul în care îmi luam doctoratul – poate chiar în cinci ani – puteam face lucrul X. Sau poate Y. Sau poate pe ambele. Şi poate şi Z. Oricum ar fi fost, urma să fie minunat.

Uneori, pentru că situaţia o impunea, discutam şi despre încercările şi necazurile prezentului. Depindeam, după cum ne-am dat seama, doar de noi. Aşa cum îmi promisese mama, membrii întregii mele familii tăiaseră într-un mod eficient şi de-a dreptul chirurgical orice legătură cu mine pentru a evita orice posibilitate de contaminare cu infecţia de care suferea oaia curcubeu a familiei.

Mi-am dat seama că o parte din mine nădăjduise că măcar unii dintre ei nu mă vor ostraciza atât de vehement si de necruţător. Dar mă înşelasem. Si oricât de dureros ar fi fost, ştiam că pentru părinţii mei lucrurile stăteau şi mai rău. Trebuiau să îndure ruşinea de a fi deplânşi.

— Ei sunt cei care au de pierdut, a concluzionat Francis.

— Este limpede că nu eu am fost persoana despre care au spus tot timpul că o iubesc. Aşa că eu nu am pierdut nimic. Şi măcar mama şi tata sau comportat civilizat.
— Au fost foarte amabili! Având în vedere...
După o perioadă, relaţiile diplomatice au fost reluate printr-o invitaţie reţinută, adresată mie şi lui Francis, de a veni la Wimbledon la un ceai. Totul a decurs foarte civilizat, iar mama a folosit pentru servirea ceaiului un serviciu de porţelan excelent, cu un ceainic georgian argintiu, şi (nu ştiu dacă şi-a dat seama de ironie) ne-a oferit cateva brioşe. În spatele aparenţei de extrema politeţe afişată de părinţii mei, exista o prăpastie adâncă creată de un disconfort evident. Dar simţul datoriei le spunea că trebuie măcar să încerce. Aşadar, mai exista o speranţă.
— Suntem noi împotriva lumii, am concluzionat eu. *Franciscus Petrusque contra mundum!*
Era prima parte din mantra noastră. Francis şi Peter împotriva Lumii.
— Atunci ar trebui ca lumea să aibă grijă!
— *Coniuncti vincemus!* am scandat eu, completând apelul la arme: Cucerim împreună.

Unul dintre avantajele enorme ale locuinţei noastre era că, deşi trăiam într-o oarecare sărăcie, ne aflam totuşi în

centrul Londrei. Puteam merge pe jos oriunde. Aşa că, în noaptea de Anul Nou, ne îndreptam pe Regent’s Street spre mulţimea care se aduna în Piaţa Trafalgar pentru sărbătorirea nu doar a unui nou an, ci si a unui nou deceniu. Jubilam. Şi mergeam ţinându-ne de mână. Nu mai văzusem doi bărbaţi care să se ţină de mână; părea un mod suficient de radical de a întâmpina anii 1980.

Am aşteptat în mulţime miezul nopţii. După ceasul meu, pe care îl sincronizasem cu atenţie după bipurile de la radio, difuzate înainte de ştirile de la ora şase, mai era mai puţin de un minut. Câţiva petrecăreţi din apropiere începuseră deja urările. Dar ştiam că se înşelau. Mai aveam timp.

Am simţit că este important să exprim în cuvinte ceea ce începusem să înţeleg încetul cu încetul în ultimele nouă luni. Până să-l întâlnesc pe Francis, luptasem de unul singur atât de multă vreme, încât – măcar şi numai pentru a-mi păstra moralul – mă păcălisem că mă puteam baza în totalitate pe mine. De când m-am revoltat la 16 ani, m-am lăudat că aş putea învinge pe oricine. Şi orice. De unul singur.

Treptat, pe măsură ce Francis a început să netezească unele asperităţi ale caracterului meu, să umple unele goluri din cunoştinţele mele generale, mi-am dat seama cât de limitat fusese, de fapt, contactul meu cu lumea reală.

De cel puţin 6 luni duceam o adevărată luptă interioară ca să admit cât de slabă, ineficientă şi îngustă fusese perspectiva mea, în ciuda rezistenţei mele lăuntrice şi a încrederii de sine. A fost precum înlăturarea unui strat de protecţie. Odată ce am început să înţeleg semnificaţiile revelaţiei, consecinţele pentru restul vieţii mele au devenit evidente. De departe a fost cea mai puţin ştiinţifică, cea mai umană, cea mai importantă decizie pe care am luat-o vreodată.

A însemnat mai mult decât să aleg să fiu cu Francis pentru toată viaţă, să recunosc în el sufletul meu pereche, conştient fiind că merită orice sacrificiu ca să-l păstrez lângă mine. A însemnat chiar mai mult decât renunţarea la formidabila apărare pe care mi-o construisem încă din copilărie, devenind vulnerabil de bună-voie, fiind deschis la schimbare. în miezul ei, decizia care mi-a schimbat viata a însemnat să renunţ cu

entuziasm la unele părţi ale personalităţii mele pentru a mă putea *plia* pe cea a lui Francis, ca partener egal, ca parte din mine, ca parte din el. Să devenim mai mult decât doi. Să devenim unu.

Am încercat să rezum aceste gânduri pentru Francis în ultimele secunde ale anului în care ne întâlniserăm:

— Să nu uiţi niciodată, de unul singur nu valorez nimic. Dar, orice ne va scoate în cale universul, împreună suntem

invincibilii

împotriva lumii – în limba latină. *(N.r.)*

„Fairy cakes” în limba engleză, în original. în argou, „fairy” este folosit şi cu sensul de „homosexual”. *(N.r.)*

Dartmoor

A debutat cu o mâncărime în gât, brusc, din senin. Genul de mâncărime căreia nu îi dai nicio atentie. Tuşeşti şi scapi de ea. Trecusem deja de Haytor Rocks, iar acum coboram o pantă blândă pe lângă un ponei care păştea şi până unde puteai vedea cu ochii, sub cerul lipsit de nori, se întindea minunatul Dartmoor. Cerul albastru-strălucitor era tăiat de o pajişte verde, punctată cu accente de galben şi de violet de la ferigi, orz sălbatic, iarbă şi buruieni. Am tuşit.

Mâncărimea nu dispăruse. în faţă erau cinci vaci, sau cinci ponei? Am tuşit. Ponei – le puteam vedea grumazul. Am tuşit. O, era chiar şi un mânz nou-născut! Am tuşit. Aveam o mâncărime, puţină flegmă sau ceva de genul acesta. Mi-am curăţat gâtul, folosind metoda zgomotoasă şi consacrată în timp, ca atunci când un valet respectuos încearcă să atragă atenţia stăpânului. Mâncărimea nu a trecut.

în mai puţin de un minut tuşeam incontrolabil, la fiecare câteva secunde.

— Eşti ok? m-a întrebat Francis părând mai degrabă intrigat decât îngrijorat.

— Nu pot să..., am încercat eu să-i răspund, ceea ce s-a dovedit o greşeală catastrofală. Până în acel moment, în cele câteva secunde de după fiecare tuse, reuşisem să inspir suficient aer cât să pot tuşi din nou. Eram într-un soi de

echilibru. însă acum risipisem timpul preţios dintre două accese de tuse vorbind în loc să inspir. Şi imediat, fără să apuc să trag vreun pic de aer în mine, am tuşit iar. Tot timpul tuşeam de două ori. Fără să reuşesc să mă controlez. Doar că plămânii mei erau deja goi. Instinctiv, am încercat să înghit cât mai mult aer. N-am reuşit.

Căile mele respiratorii erau parţial blocate. De parcă mă strângea cineva de gât. Tuşeam convulsiv. Scoteam sunetul acela folosit în filme când cineva care a stat prea mult sub apă reuşeşte, în cele din urmă, să iasă la suprafaţă, trăgând triumfător aer în piept. în jargon medical se numeşte „tuse convulsivă”. De obicei, Hollywoodul utilizează acel sunet dureros o singură dată, pentru a sugera că a fost o situaţie pe viaţă şi pe moarte. Apoi personajul începe să respire normal. La mine nu s-a întâmplat însă aşa. Am continuat să tusesc. Mai rău, tuşeam atât de mult, că nu mai aveam timp nici să respir înainte de o nouă tuse. Am tras cu disperare aer în piept. Am tuşit prea repede. Tuse-tuse. Convulsie. Tuse- tuse. Convulsie. Toată fiinţa mea îmi spunea că am de ce să mă panichez.

Francis a tras de volan şi a oprit pe banda de urgenţă. Tuse-tuse. Convulsie. Criza mea se agravase – era un icnet de agonie. Tuse-tuse. Francis a întins mâna, s-a aplecat şi a scormonit în torpedou după o sticlă de apă. Convulsie. A răsucit

dopul. Tuse-tuse. S-a întors spre mine şi m-a prins de păr, cu mâna stângă. Convulsie. Mi-a tras capul pe spate. Tuse-tuse. A aşteptat să se termine următoarea convulsie, mi-a împins gâtul sticlei în gură şi, în timp ce abia mai tuşeam (nu mai aveam aer decât pentru un cârâit), mi-a turnat nişte apă în gură. Cea mai multă mi s-a vărsat în poală şi imediat m-am simţit de parcă aş fi făcut pe mine.

Dar am şi reuşit să înghit puţină. Era pentru prima oară în ultimele două minute când reuşeam să respir ceva mai profund. Tot mai aveam convulsii, dar nu-mi mai simţeam plămânii atât de dureroşi, iar focul din pieptul meu începea să se domolească. Francis mi-a turnat cu forţa si mai multă apă pe gât. îl auzeam vag că-mi spune cuvinte liniştitoare. Tuşea mea incontrolabilă a devenit imediat controlabilă în momentul în care am putut înghiţi suficientă apă; de hârâit am scăpat mai greu, pe măsură ce convulsiile se transformau în noduri în gât, iar respiraţia mea sacadată revenea la normal.

Pentru prima oară de când îmi aflasem diagnosticul, mă simţeam şocat. Era un şoc clinic, îmi era frig, eram transpirat şi speriat. Dacă Francis nu ar fi fost lângă mine? Dacă am fi fost acasă, iar el s-ar fi aflat la parter, iar eu nu aş fi reuşit să-i cer ajutorul? Dacă nu am fi avut apă în maşină?

—Ce s-a întâmplat? a întrebat el plin

de grijă, de compasiune, de îngrijorare.

—Nu puteam respira!

— Asta mi-am dat seama! Dar din ce cauză?

Era o întrebare bună. 0 bună întrebare *ştiinţifică.* în timp ce reflectam la răspuns, am simtit că mă liniştesc.

— Ştii clapeta din spatele gâtului, care se închide peste trahee pentru a împiedica mâncarea să o ia în direcţie greşită, epiglota? Ei bine, am simţit ceva acolo, nu ştiu ce, un fel de flegmă, sau o fărâmitură de sandviş pe care tocmai o scosesem dintre dinţi, sau ceva; în orice caz, am simţit că mă gâdilă ceva şi nu am putut face nimic pentru a împiedica tuşea, şi nici nu puteam scăpa de ce mă gâdila, nici nu puteam respira.

—Ei bine, ştiam că asta ne aşteaptă, a zis el.

Era adevărul gol-goluţ. Realist.

—Ştiu. Doar că nu am crezut că va fi atât de curând. Sau sub forma asta. în mod normal, disfagia debutează cu probleme la înghiţire sau cu lipsa de control asupra reflexului faringian.

— Ei bine, în privinţa controlului asupra reflexului faringian ai fost întotdeauna priceput. Ne întoarcem şi continuăm mâine? Eşti puţin cam palid.

—Te deranjează?

A băgat imediat în viteză:

—*Evident* că nu!

în vreme ce Francis făcea o întoarcere sub formă de U, convingând cu blândeţe o oaie rătăcită să se dea din drum, mi-

am dat seama că în acele zile foloseam mult mai des cuvintele „scuze” şi „mulţumesc”. Ne întorceam spre Dartmoor, cu marea strălucind în depărtare, iar eu pur şi simplu nu puteam înţelege cum se poate supune cineva de bună-voie unei asfixieri autoerotice...

—Să încercăm din nou!

Era a doua zi după episodul meu cu epiglota. Pe la jumătatea pantei, Francis a ocolit o stâncă ce părea periculoasă şi a tras la marginea drumului pe o zonă relativ plată, de unde se vedea toată valea aceea minunată. în apropiere păşteau câţiva ponei, iar la peste un kilometru distanţă, pe dealurile din jur, păşteau câteva vaci. Sub noi se întindea localitatea Widecombe-in-the-Moor, dominată de turla falnică a bisericii Saint Pancras, cam mare si, totuşi, foarte frumoasă. Francis a oprit motorul, a coborât toate geamurile şi am rămas câteva momente asa, ascultând. Se auzea î [7]
zgomotul unui tractor din depărtare.
Câte un muget ocazional. Behăituri.
Bâzâitul vreunei albine care zbura deasupra noastră şi apoi dispărea.
Linişte.

— Deci, în afară de vocea de robot...

— De fapt, va fi o voce de *cyborg.*

—OK, în afară de vocea ta de cyborg, de avatarul de cyborg, de a te afla într-o realitate virtuală şi de a utiliza inteligenţa artificială pentru a controla totul, cum plănuieşti să schimbi lumea

mai exact?

Cel puţin, până acum avusesem ceva mai mult timp să-mi pun gândurile în ordine.

—Păi, eu văd lucrurile despre care am discutat deja sub forma a trei direcţii de cercetare: spontaneitatea verbală, păstrarea personalităţii şi – în lipsa unei expresii mai potrivite – eliberarea virtuală. Cred că mai sunt încă patru...

— *Patru?*

—Sunt foarte simple. Dar sunt foarte diferite între ele. Uite, pe următoarea o numesc mobilitate robotică si este destul de evident ce înseamnă.

— Vei fi un robot.

— Păi, nu, adică CHARLIE va fi robotizat.

Chiar dacă aveau să mai treacă vreo câteva luni până să-mi fie livrat, îi dădusem deja numele de CHARLIE recent comandatului Permobil F5 Corpus – era acronimia de la cybernetic harness and robotic life-improving exoskeleton (exoschelet robotizat şi ham cibernetic având drept scop îmbunătăţirea vieţii). La bază era un scaun cu rotile electric, dar îi convinsesem pe cei de la Permobil să mă ajute să-l transform în ceva de-a dreptul uimitor. Doream ca într-o bună zi să devină nucleul non-biologic al lui Peter 2.0.

—Problema este că, într-o bună zi, mâinile mele vor înceta să mai funcţioneze; simt că deja pierd controlul

asupra degetului mic. Aşa că, realist vorbind, în circa un an nu voi mai putea controla prin joystick toate acţiunile lui CHARLIE. Am nevoie ca el să preia cât mai multe sarcini. Dar, exact ca si în cazul celorlalte trei direcţii de cercetare, veriga slabă este reprezentată de viteza redusă pe care o are sistemul de detectare a mişcărilor oculare, asa că am nevoie ca CHARLIE să beneficieze de un grad mare de autonomie ca să mă ducă dintr-un loc în altul – la fel cum o făceau picioarele şi trupul meu înainte.

— Ai mai spus asta – legat de delegare, la fel cum procedează creierul atunci când mergi.

— Da, exact. Am discutat despre inteligenţa artificială care să ofere variante pentru modul în care să-mi deplasez avatarul în realitatea virtuală. Dar ai perfectă dreptate. Acelaşi lucru este valabil şi în realitatea „reală”. în ambele cazuri este nevoie de multă inteligenţă artificială pentru o funcţionare corespunzătoare. Mobilitatea robotică reprezintă o provocare pe roţi pentru inteligenţa artificială.

— Te vei folosi şi de fragmente audio?

— Doar la nevoie.

— Păi, nu poţi să ştii niciodată..., a spus el, întotdeauna gata să mă susţină.

— De exemplu, mă gândesc că atunci când vom fi afară din casă, la bordul WAV...

— Mai zi-mi odată, ce este WAV?

— Camioneta noastră. Va fi modificată, urmează să devină „wheelchair-accessible vehicle” – „automobil accesibil pentru scaunul cu rotile”. Aşadar, sunt în WAV şi îmi folosesc ochii pentru a accesa iconiţa pentru „dormitor” şi asta e tot – restul va fi realizat automat până voi ajunge în siguranţă lângă patul meu: să cobor din WAV, să intru pe uşa casei, să urc cu liftul şi să intru în dormitor.

Nimeni nu ne explicase cât de scump era să suferi de BNM. Cu un an înainte să fiu diagnosticat, printr-o întâmplare fericită, eu şi Francis ne cumpăraserăm o casă alături de cea a nepotului Andrew – fratele lui David, care terminase de mult stagiul militar şi se ocupa acum de zboruri VIP cu avioane private de pe aeroportul Exeter. Andrew locuia împreună cu partenera sa, Laura, care urma să ne ofere un al treilea strănepot, pe Ollie.

Aranjarea noii noastre locuinţe a fost un motiv de încântare. Cu excepţia unui detaliu: casa avea trei etaje şi până şi grădina era pe două niveluri. Pe măsură ce mergeam tot mai greu şi ajunsesem să mă folosesc cu mare reticentă si doar în intimitatea casei mele de un cadru pentru a mă deplasa, Francis a căutat o soluţie pentru a instala un lift suficient de mare încât să încapă în el un scaun electric si un însoţitor. A fost o lucrare majoră, a implicat desfiinţarea a două dormitoare, a durat trei luni si a costat

30 000 de lire.

Apoi a urmat WAV. Nu ne gândiserăm niciodată că din momentul în care nu mă voi mai putea transfera de pe locul pasagerului în scaunul cu rotile va fi nevoie de un vehicul în care să încapă scaunul cu rotile cu totul. Abia atunci, când am început să căutăm, am descoperit că aproape toate aceste vehicule arătau fie ca o cutie pe roţi, fie ca un dric. în cele din urmă, am ales un model care era foarte lăudat. Nu părea el prea potrivit pentru curse off-road pe drumuri de ţară, dar măcar avea o putere decentă şi nu făcea prea urât când prindea viteză. Oricum, trebuia modificat, avea nevoie de o rampă laterală. Doar această modificare complexă ne mai costase încă 30 000 de lire. Fondul nostru „pentru zile negre” se golise. Şi eram abia la început...

— Asta e chiar important! Să te poţi deplasa de unul singur prin casă, să urci şi să cobori din WAV, ar fi minunat. Dar ce se întâmplă când eşti afară – undeva unde nu ai mai fost niciodată?

— Eu îmi doresc să pot călători rapid şi în siguranţă chiar şi într-un teritoriu necunoscut, prin folosirea unui sistem sofisticat de evitare a ciocnirilor, asemănător cu cel care a fost conceput pentru automobile. Mă imaginez gonind cu viteză printre obstacole sau deplasându-mă fără probleme printr-un magazin cu porţelanuri...

— Doar *nu* ai de gând să goneşti prin

magazinul de cristaluri Dartington!
— Mă gândeam la un asemenea experiment! Dar ia imaginează-ţi asta: eu, gonind într-o cursă cu obstacole sau într-un magazin de porţelanuri (dar nu la Dartington) şi purtând o pereche de ochelari pentru realitate virtuală. Şi ceea ce văd este realitate augumentată – amplificatorul meu de inteligenţă va lucra la capacitate maximă.
— Stai, stai să văd dacă pricep. Eşti în realitatea virtuală, dar te mişti în lumea reală?
— Da, pentru că pentru mine ele vor fi remarcabil de asemănătoare. în cele din urmă, inteligenţa artificială va fi cea care va rezolva toate problemele dificile – eu doar precizez ce destinaţie finală îmi doresc.
— Am priceput! Deci nu contează dacă priveşti lumea reală sau prin ochelarii de realitate virtuală, pentru că oricum nu eşti tu cel care conduce?
— Fix aşa. Şi imaginează-ţi, cu o altă ocazie o să utilizez acelaşi sistem pentru a mă teleporta la o întâlnire din lumea reală (nu o întâlnire pe o altă planetă din realitatea virtuală) şi mă folosesc de un robot de teleprezenţă aflat acolo.
— Aici m-ai pierdut...
— Adică, un robot controlat de la distanţă. Voi vedea si voi auzi totul ca si cum m-as afla în acea încăpere, iar cei de acolo vor vedea şi vor auzi avatarul meu. Iar eu mă pot mişca pe acolo şi pot urma oamenii pe coridor, aşa cum face

micul Ollie cu masinuta lui cu telecomandă. Cu o altă ocazie, poate mă voi teleporta într-o dronă care zboară deasupra portului Torquai şi voi privi în jos, spre tine şi spre mine, dintr-un corp extra-terestru.

— Eu aş evita termeni precum „teleportare” sau „corp extra-terestru” – îi sperie pe oameni. De ce nu spui „telecomandă”? Exprimă-te cât mai simplu.

— Cred, sau cel puţin sper, că unii vor *aprecia* ideea. Chestia e că eu mă refer la ceva mai complex decât o simplă telecomandă. Imaginează- ţi, de exemplu, că CHARLIE se mişcă prin casă ca de obicei, dar eu sunt în pat – experimentez prin realitatea virtuală tot ceea ce aş experimenta dacă m-aş afla în CHARLIE. înţelegi? Dacă ne iese cum trebuie, percepţia noastră despre ceea ce este cu adevărat „realitatea” va deveni mai cuprinzătoare.

— Păi, slavă Domnului că ai creierul potrivit pentru asemenea lucruri. Eu nu le suport! Ştii că nu mă pricep deloc la tehnologie.

— Acesta este unul dintre numeroasele motive pentru care mă bucur că eu sunt cel care s-a îmbolnăvit de BNM si nu tu!

— Ca să nu mai vorbim că tu nu ai reuşi să ne găteşti o cină delicioasă!

Prin minte au început să-mi treacă tot felul de idei pe care îmi propuneam să le

împărtăşesc cu Francis, dar nu doream să schimb subiectul. Era prea mult.

— Ştii că tehnologia va fi din ce în ce mai accesibilă? în următorul deceniu va fi foarte prietenoasă şi foarte capabilă.

— Ştiu. Dar eu nu sunt ca tine. Sunt în totalitate fericit să scandalizez societatea îmbătrânind dizgraţios – însurat cu un robot care nu-şi arată vârsta.

— Cyborg. Dar hai să ne gândim puţin: dacă toate astea ar funcţiona?

— Ce vrei să zici?

— Eu nu vreau să capăt tot mai multă libertate şi să văd cum tu ai tot mai puţină. Dacă e să zbor deasupra portului, vreau să o fac alături de tine!

— Ştii că nu-mi plac înălţimile.

— Vorbeam metaforic.

Vreme de câteva minute am reflectat amândoi asupra perspectivei, bucurându-ne de zgomotul tractorului, de mugete, behăituri şi bâzâituri până când Francis a apăsat pedala de acceleraţie şi neam întors din nou pe şosea, în timp ce eu mă întrebam dacă aceea nu era cumva ultima noastră drumeţie off-road.

După cinci minute, am trecut de Old Inn şi am ieşit din Widecombe, pe o şosea lungă cu o singură bandă care în cele din urmă ne-a scos la intersecţia din care o puteam coti spre Hound Tor.

— Deci, care este setul următor de idei trăsnite?

Idei trăsnite

— Cred că voi avea nevoie de un exoschelet parţial...
— Poftim, iar începi! Sperii oamenii când vorbeşti aşa. Vor crede că este vorba despre ceva ştiinţifico- fantastic. Sau se vor simţi intimidaţi de subiect.

— Dar nu este ştiinţifico-fantastic, sau cel puţin nu ar trebui să fie. Fără o modalitate de a-mi mişca membrele, acestea vor rămâne mereu imobile. Şi, mai rău, nu voi mai simţi nimic, niciodată. Nu voi mai atinge nimic. Aşa că voi avea nevoie de un fel de braţe exoschelet şi de mănuşi cu găuri la degete şi palme, astfel încât să pot atinge suprafeţe şi să simt diverse texturi. Pentru că altfel ar fi o nebunie să-mi păstrez simţul tactil intact, dar să nu-l mai folosesc niciodată. Vreau să fiu capabil să ating lucruri. Vreau să pot ajunge la *tine* şi să te pot atinge!
— Atâta timp cât nu-mi tragi una din greşeală!
— Ai văzut, oamenii deja nu mă mai ating.
— *Eu* te ating!
— Da, evident că tu o faci. Dar am remarcat că majoritatea celorlalţi a renunţat. Dau mâna cu tine, uneori te şi îmbrăţişează, iar apoi se întorc spre mine şi îmi fac un semn drăguţ cu mâna.
— Cred că nu prea ştiu cum să procedeze. Dacă e sau nu în regulă să-ţi

invadeze spaţiul. Nimeni nu ne învaţă la şcoală cum să atingem oamenii care se află în scaune cu rotile. Mai ales când aceştia nu se pot mişca... aşa cum vei ajunge tu, a spus el făcând o pauză, dar fără a clipi din ochii lui albaştri.

— Păi, iată, tocmai asta am vrut să spun, acesta este unul dintre motivele pentru care trebuie să mă pot mişca, să pot întinde mâna ca să arăt că vreau să dau noroc. Şi, apropo, voi avea nevoie de un exoschelet şi la gât, care să-mi permită să mă întorc şi să dau din cap, astfel încât să pot măcar privi în jur. Adică, ar fi foarte frustrant să nu pot privi decât drept în faţă, nu?

— Adică aşa cum se întâmplă în cazul tuturor celor care suferă de BNM?

— Şi în cazul tetraplegicilor, da. Dar – e o problemă aici – pentru ca un exoschelet, fie el şi parţial, să funcţioneze, el are nevoie de un sistem complex de inteligenţă artificală care să-mi permită să-l controlez prin instrucţiuni date cu ajutorul ochilor. Aşa că, la fel ca de fiecare dată, îmi imaginez că voi avea la dispoziţie variante – exact ca atunci când sunt în realitatea virtuală. De fapt, ce zic eu? – va fi *exact* ca atunci când sunt în cyberspaţiu, pentru că vor exista *aceleaşi* opţiuni. Gândeste-te: de ce ar trebui să fie altfel în lumea fizică?

— Pentru că lumea fizică este reală!

— Da, ştiu, dar dacă vreau să deschid usa sau să- mi coordonez braţele sau să

ating persoana pe care o iubesc, voi face toate acestea la fel si în
[7] *1* cyber-spaţiu, şi în realitatea spaţiu-timp. înţelegi? *Ambele* vor deveni prelungirea realităţii mele.

— Mormântul lui Jay!

Francis a frânat brusc. Era cât pe ce să ratăm mormântul aflat pe partea cealaltă a drumului, la o intersecţie aleasă cu mult timp în urmă astfel încât fantoma lui Kitty Jay să nu ştie pe ce drum să o apuce spre sat. Pe străvechiul ei mormânt – aflat musai pe un teren nesfinţit, aşa cum se impunea în cazul persoanelor care s-au spânzurat – se aflau din nou flori proaspete galbene, aşa cum văzusem de fiecare dată când trecusem pe aici, încă din prima săptămână în care mă mutasem împreună cu Francis. După cum spunea legenda veche de sute de ani, florile fuseseră puse de-a lungul timpului de „o mână necunoscută”.

— Flori galbene, a remarcat Francis.

— Flori galbene, am confirmat.

Francis a accelerat.

— Bineînţeles că înţeleg de ce este important pentru tine să poţi atinge lucruri cu propriile tale degete.

— Păi, de-abia de aici începe treaba să fie cu adevărat interesantă.

— în sfârsit! a exclamat el, dar nu a reuşit să-si păstreze chipul serios, aşa cum dorise, şi a început să râdă.

I-am zâmbit şi eu, chiar dacă privirea lui era îndreptată spre şosea.

— Cei mai multi oameni consideră că un exoschelet este util doar pentru interacţiunea cu lumea fizică. Dar, în cazul meu ar avea si un al doilea rol la fel de important – iar acesta este chiar interesant...
— Dacă zici tu...
— Pentru că îmi permite să *simt* interacţiunea din lumea virtuală. Pentru că niciunul dintre muşchii mei voluntari nu va mai funcţiona, senzaţiile *mele* (când exoscheletul îmi mişcă braţele, când întâmpină rezistenţă, loveşte ceva, atârnă, se dă pe spate) vor fi identice indiferent de realitatea în care mă aflu. Deci o să pară că port un exoschelet obişnuit, dar în realitate voi purta cel mai nou costum de cyborg, care îl va face invidios pe orice gamer din realitatea virtuală!
— Şi eu ce voi face în tot timpul ăsta în care tu te vei afla în realitatea virtuală?
— Vei fi acolo, alături de mine!
— în *niciun* caz! Mie îmi place în lumea reală. *Nu-mi doresc* să ajung în cyberspaţiu.
— Va fi acolo si Brad Pitt...
— Brad Pitt zici? Pe când avea 20 de ani, sau acum?
— Cum îţi pofteşte inima.
— Ambii, vă rog. în acelaşi timp. E o idee minunată! Unde pot să mă înscriu?
— Asta e bine de ştiut, pentru că următoarea direcţie de cercetare se bazează pe toate aceste lucruri; este un bilet pentru acces total în cyberspaţiu.

— Dacă îl numeşti aşa, vei pierde pretendenţi!
— Da, dar chiar asta este. în esenţă, îmi imaginez acces total la orice aparat electronic, sub forma unei navigări intuitive în *tot* cyberspaţiul.
— Vrei să spui în tot internetul?
— *Şi într-o* mulţime de dispozitive şi sisteme care vor fi *conectate* la internei în viitorul apropiat.
— Acum te referi la acel „internet al lucrurilor" pe care îl tot pomeneşti?
— Exact! Iar eu vreau să devin unul dintre acele lucruri! Ia gândeşte-te: prin conectarea la fiecare instrument senzorial de pe CHARLIE – chestii care mă ajută să văd, să aud şi chiar să miros lucruri – pot spera ca de la un moment dat, după ce pătrund în lumea fără graniţe din cyberspaţiu, voi începe să mă simt ca şi cum aş avea un corp extrem de extins.
— Ca un fel de cyber-obezitate?
Am râs.
— Ce vreau să spun este că, în cele din urmă, dacă reuşesc, părţi din internet şi lucruri conectate la acesta ar putea deveni substitute ale corpului meu original, cel paralizat. în loc să interactionez cu mediul meu, voi *deveni* tot mai mult mediul meu.
— Nu ai scris ceva pe subiectul ăsta în *The Robotics Revolution?*
— Ba da, am crezut mereu în asa ceva. Este
evident. Gratie flexibilităţii creierului

meu,
cyberspaţiul (şi orice lume fizică accesibilă prin cyberspaţiu) se va simţi cu timpul ca fiind *eu‘,* trimiterea unui e-mail sau chemarea liftului va fi la fel de simplă precum era cândva pentru mine ridicarea unui deget sau a sprâncenei.
— Şi nu te vei mai simţi captiv într-un trup paralizat?
— Nu doar că nu mă voi mai simţi captiv într-un trup paralizat, nu voi mai fi un trup paralizat. Noul meu trup se va putea extinde oriunde – nu doar în universul fizic, ci şi într-o gamă infinită de posibile universuri *virtuale.* îţi dai seama?
— Eu mă chinuiesc să programez până şi prăjitorul de pâine! Dar da, tu te-ai afla în elementul tău.
— Şi aş ridica bariera dintre inteligenţa maşinilor şi inteligenţa umană. în loc să fim în competiţie, ne-am contopi.
— Aşa cum ai zis dintotdeauna... Dar ai putea înregistra lucruri de la televizor? M-aş simţi mult mai liniştit dacă ai rămâne responsabil de distracţia noastră de fiecare seară.
— Desigur, în mediul meu imediat (mai ales dacă este unul foarte familiar, precum căminul), voi avea un control intuitiv cu ajutorul ochilor asupra a tot ce obişnuiam să îndeplinesc prin intermediul mâinilor – în mod sigur controlul televizorului, dar şi al celorlalte dispozitive de acasă.

—Dar pe astea nu le foloseşti *acum!*

—Da, ziceam în principiu. Şi chemarea liftului sau deschiderea uşilor. Si, evident, dat fiind că în acel stadiu voi avea deja acces la un sistem de traducere, nu există niciun motiv să nu port discuţii chiar si în limba chineză.

— Dar tu nu ai vorbit *niciodată* chineza!

—Exact! în ciuda faptului că eu nu ştiu limba chineză, ca Peter 2.0 îmi voi putea folosi avatarul pentru a oferi un interviu pe Skype *şi* în limba chineză, *şi* în limba japoneză – în acelaşi timp!

Francis a încetinit la o intersecţie, a cotit la stânga şi a intrat într-o parcare din faţa Hound Tor, unul dintre locurile stâncoase celebre din *„Câinele din Baskervilles”.* înainte, eu şi Francis coboram de fiecare dată din maşină când ajungeam aici şi parcurgeam pe jos porţiunea de teren accidentat, acoperită cu smocuri de iarbă, până la Tor. Uneori ne căţăram pe aflorimentul de granit, ceea ce se dovedea pe anumite porţiuni destul de dificil mai ales dacă era ud, până ajungeam chiar în vârf, de unde zăream imensitatea Dartmoor în orice direcţie am fi privit. Odată, într-o vară de demult, într-o perioadă în care nu existau atât de multi turişti, chiar am petrecut zece minute pline de pasiune pe culme.

De această dată, doar am stat în maşină. Iar Francis a deschis geamurile.

Şi am urmărit cu privirea un cuplu în vârstă care cobora din maşină şi se plimba agale spre stâncile din apropiere, ajutându-se reciproc. Am simţit nevoia să mă întorc spre Francis şi să-i zic „îmi pare rău”. Dar ştiam că e conştient de asta.

— Observi cum până şi perechea în vârstă se descurcă pe stânci, dar eu nu reuşesc?

— Noi nu punem problema aşa! Trebuie să ne concentrăm asupra viitorului, nu asupra trecutului, să fim pozitivi...

— Ştiu, ştiu, nu asta doream să spun. Dar cei doi arată de ce este necesară ultima mea direcţie de cercetare – ceea ce eu numesc accesul complet la lumea fizică.

— O, îmi place cum sună asta. îmi doresc atât de mult să urcăm iar pe Nil într-o bună zi. Şi nu am fost niciodată împreună în China sau în Orientul îndepărtat. Sau în portul Sydney. Şi nu am reuşit să ne întoarcem de atâtia ani în SUA. Si...

— Ştiu, ştiu, nu am văzut o bună parte din lume, sau sunt multe locuri pe care vrem să le revedem, iar asta e ceea ce vreau să spun. Despre asta este vorba în această parte finală a demersului meu. Dar ideile devin puţin cam complicate, aşa că ascultă-mă cu atentie si răbdare.

— Ce e aşa complicat să faci un scaun cu rotile să traverseze mlaştini, să urce trepte sau să urce la bordul avioanelor?

— Ei bine, da, partea asta e simplă.

Bine, în realitate e chiar greu de făcut. Dar, din punct de vedere teoretic, este simplu. Şi chiar cred că sunt foarte multe aspecte de care trebuie să ne ocupăm direct pentru a distruge barierele care stau în calea celor cu dizabilităti.

— Este o adevărată nebunie că principalul motiv pentru care nu vom putea călători cu avionul nicăieri este că nicio linie aeriană nu permite accesul lui CHARLIE la bord.

— Iar bateriile lui ar trebui deconectate dacă se află în cală. Şi chiar dacă aş supravieţui separării de sistemul meu de sprijin fizic şi mintal de-a lungul unui zbor lung, dacă luăm în calcul actualele statistici, este foarte probabil ca CHARLIE să fie deteriorat până când va intra din nou în posesia mea.

— Tocmai mi-a trecut prin cap: ca cyborg trebuie să iii pus în „modul de zbor”?

— Nu m-am gândit niciodată la asta! Nu voi putea vorbi. Nu voi putea comunica dacă ceva este în neregulă. Şi oricum companiile aeriene se folosesc de nişte argumente ştiinţifice de-a dreptul jenante când susţin că telefoanele mobile sau laptopurile sunt periculoase când sunt deschise – este doar mai convenabil din punct de vedere legal. Să mă trateze astfel ar fi o încălcare a drepturilor omului! Este o discriminare la adresa mea pentru că sunt cyborg...

— Acum doar *nu* vom începe o

campanie de susţinere a drepturilor cyborgilor!
— Cred că va trebui s-o facem! Va fi acelaşi tip de discriminare ocazională, institutionalizată si deseori neintenţionată cum a fost în anii 1970 si 1980 împotriva persoanelor gay...
— Si în anii 1990, si în ziua de azi...
— Exact! Legea are tendinţa să rămână mult în urma tehnologiei.
— Superb! a spus el fără să pară deloc entuziasmat.
Cu cât mă gândeam mai mult, cu atât eram şi eu mai puţin entuziasmat. Dar nu aveam ce face.
— Revenind la problemă: mi-ar plăcea să mă pot deplasa cu uşurinţă într-un mediu urban ostil, să dau o fugă la ţară cu Andrew şi gaşca, să urc scările în siguranţă, să pot urca pe o barcă, să pot traversa suprafeţe alunecoase sau înzăpezite...
— Pe asta trebuie să te concentrezi.
— Dar – iar aici ştiu sigur că te vei gândi imediat că exagerez, dar *chiar* nu este aşa şi este *cu adevărat* important – de ce ne impunem singuri anumite limite tot precizând că, pentru a lua parte la această călătorie, creierul meu biologic e nevoit să rişte tot timpul?
— Iar începi!
— Nu, ascultă, este esenţial. Uite ce vreau să zic: consider că, în cele din urmă, nu va mai avea nicio importanţă dacă mă aflu în realitatea fizică, în realitatea augumentată sau în totalitate

în realitatea virtuală. Aşa cum nu mai are importanţă dacă ne uităm la un film la cinematograf, direct pe televizor sau descărcat într-un laptop.
— Toate sunt moduri foarte diferite...
— Da, dar în cele din urmă ceea ce ne interesează este experienţa oferită de film. în acelaşi mod, fie că mă aflu în realitatea fizică sau în realitatea virtuală, tot ce mă interesează este experienţa oferită de realitate. N-am nicio problemă că este o realitate ambiguă.
— După cum ai spus întotdeauna, nu putem dovedi că nu trăim deja în interiorul inteligenţei artificiale, aşa că presupun că dacă nu poţi indica cu exactitate diferenţa, atunci nu mai contează în
care realitate te afli.
— Exact aşa este! Dar asta are implicaţii extrem de liniştitoare! Gândeste-te: în realitatea mea ambiguă, noi doi putem să ne ţinem de mână pe un vârf de munte, iar eu să simt pe chip o briză blândă de vară şi soarele dimineţii, dar poate că de fapt mă aflu bine mersi în casa noastră din Torquay, iar tu eşti lângă copia mea de rezervă, CHARLIE, o dublură care mă conectează electronic de vârful muntelui, iar vârful muntelui îl conectează de mine.
— Vrei să zici că eu sunt acolo, dar tu – nu?
— Poate. Sau poate corpul meu fizic este acolo, dar într-o maşinărie cu patru

picioare. Sau poate maşinăria umblătoare este o altă formă de dublură, iar eu sunt în Torquay. Sau poate că tu foloseşti un releu ultraportabil sub forma unei drone care te urmează, la înălţimea ochilor, si care mă ajută pe mine să mă simt ca şi cum aş fi lângă tine. Sau poate că ne aflăm amândoi în Torquay...

Linişte, timp în care procesa toate aceste informaţii. în depărtare, cuplul de bătrâni ajunsese la Tor, iar cei doi stăteau triumfători pe o stâncă, scrutând tot ce era înjur.

— Avem un drum foarte lung de parcurs?

— Nu neapărat – s-ar putea rezolva imediat. Din punct de vedere tehnic, deja totul este posibil. Problema e că nimeni nu face asta. Vreau să îndrept lucrurile în această direcţie. Trebuie să găsesc o modalitate de a-i determina şi pe ceilalţi să se concentreze pe utilizarea inteligenţei artificiale, a roboticii si a telecomunicaţiilor pentru a ne elibera de limitările fizice. Asta chiar ar schimba ceea ce înseamnă să fii om.

— Păi, ca de obicei, ai dus totul la extreme. Este minunat si sunt convins că vei reuşi, dar fii pregătit pentru faptul că, pentru majoritatea oamenilor, aceste ultime idei vor părea *mult prea* exagerate.

— Probabil că ai dreptate. Caz în care mai bine nu le spun şi despre celelalte idei trăsnite ale mele.

— Mai ai si altele?

— Doar că eu cred că voi putea reuşi să-l transform pe CHARLIE într-o maşină a timpului...
— O, pentru Dumnezeu! a exclamat el şi a afişat expresia care sugera „lucrurile astea mă depăşesc”.
— Nu, serios, ar putea fi grozav! Cu puţin efort, folosind realitatea mea ambiguă, voi avea puterea de a mă întoarce în trecut. Totul va fi înregistrat. Şi voi putea demonstra cu înregistrări. Şi nu voi putea face diferenţa. Poate că am fost acolo fizic prima oară. Poate că nu am fost. Dar pot retrăi momentul la fel de bine. Mai mult, dacă vreau, voi putea aduce *îmbunătăţiri* originalului – îl voi putea transforma într-o experienţă de tipul „cele mai bune momente”. Rescriu istoria eliminând toate momentele neplăcute.

Francis a început să-şi dea ochii peste cap. Fără să vreau, m-am entuziasmat şi mai tare, în încercarea de a-l convinge.
— Iar partea cu adevărat tare abia urmează! Dacă prima experienţă a avut loc în realitatea virtuală, aşa cum mă încuraja Doctor Who pe vremea când eram copil, voi reuşi să mă întorc în timp şi *să schimb* rezultatul. Deci, realitatea mea ambiguă nu este doar o nebuloasă nemărginită a fizicului şi a virtualului, nu este doar trecut şi prezent, ci presupune şi linii temporale alternative!
— Acum doar te prosteşti, a concluzionat el în timp ce a apăsat acceleraţia.

A continuat după ce a dat cu spatele, a întors şi a ieşit din parcare, luând-o spre casă:

— Dar dacă e cineva care să o poată face...

— Mai e ceva...

Şi pentru că Francis nu a zis nimic, am considerat că încurajare mai mare nici că putea exista.

— E prin definiţie un experiment. în viitorul apropiat, poate în doar câţiva ani, voi termina de tinut un discurs în New York si urmează să-i ofer un interviu unei ziariste. Tocmai am dat mâna cu ea. între timp tocmai am terminat de ţinut un discurs simultan în Beijing – cu un conţinut identic, dar în limba chineză. Sunt prezentat organizatorului conferinţei, care vorbeşte doar chineza, şi mă aflu pe punctul de a da mâna cu el. în tot acest timp, creierul meu biologic este în Torquay. *Unde se află cu exactitate Peter2.0?*

— în Torquay, evident, ai spus-o chiar tu!

— Da şi nu. Nu cred că este atât de simplu. în experimentul gândit de mine, Peter 2.0 poate face tot ce am spus doar pentru că este mult mai mult decât un corp biologic care controlează de la distantă cele câteva dubluri ale sale. Vocea mea si personalitatea avatarului cu care intră în contact jurnalista de la New York sunt generate în timp real *în* New York. Nimic nu îşi are originea în

Torquay, în afară de câteva comenzi de nivel superior – nu e nimic diferit de situaţia unui regizor de film care strigă de la distanţă „Motor” unui actor care *improvizează.*

— OK, deci sugerezi că acea mică parte din tine se află la New York?

— Se află! Dar la fel de adevărat este că se află si la Beijing – cu excepţia faptului că traducerea are loc undeva în *cloud.*

— Da, dar tu *ştii* în continuare că de fapt eşti în Torquay.

— Poate, dar ia gândeşte-te. Eu *simt* că sunt şi la New York, şi la Beijing. Singurul loc unde nu simt că sunt este în Torquay. Şi nici persoanele din Beijing sau din New York nu vor simţi că eu sunt în Torquay – chiar dacă ele ştiu că acolo se află creierul meu biologic.

— Deci, *tu* unde crezi că te vei afla într-o asemenea situaţie?

— Adevărul este că, în calitate de Peter 2.0, voi fi uneori în diverse locuri simultan – Francis a gemut, aşa că am insistat – *pentru că* părţi diferite ale persoanei mele – pe care *tu* le vei identifica în totalitatea lor ca fiind „eu” – se vor manifesta în locuri diferite.

La această ultimă revelaţie, n-a mai scos niciun sunet, ceea ce am considerat că era un semn bun.

— în acele ocazii, voi fi cu adevărat o inteligenţă împărţită. Creierul meu biologic nu mă va mai defini mai mult decât corpul meu biologic infirm.

A fost o declaraţie brutală, dar reală.

Francis nu a spus nimic în timp ce s-a concentrat să ocolească un ponei din Dartmoor care îşi făcea veacul pe marginea drumului.

— Nu mor, dragule; mă *transform.* Este incredibil faptul că soluţia experimentului meu nu este imediată si evidentă. Indică o schimbare profundă a paradigmei de gândire, ştii, când se schimbă *totul,* când toate vechile ipoteze sunt puse în discuţie. Asta se va întâmpla în curând. Prin schimbarea a ceea ce înseamnă să suferi de BNM, putem schimba pentru totdeauna ce înseamnă să fii om.

— Când pui problema aşa, pare să fie într-adevăr o oportunitate unică în viaţă.

— Dar nu este doar o oportunitate unică în viaţă – ea nu a apărut *niciodată* în 13,8 miliarde de ani.

— Eşti pregătit pentru ziua de mâine?

Schimbarea bruscă a subiectului era probabil un semn că avansasem cu discuţia despre aceste idei trăsnite cât de mult se putuse.

— Absolut! Va fi lejer.

— Doar tu poţi să pretinzi că internarea în spital pentru o operaţie majoră este relaxantă!

— Voi trândăvi în pat câteva săptămâni – ce-ar putea să nu-mi placă?

— Da, dar nu uita, când te vei simţi rău cineva îti va pune o cameră în faţă şi te va întreba: „Cum te simţi?” iar tu vei intra în „modul de spectacol” de fiecare dată când vei avea un public şi vei

povesti tot, iar asta te va seca de energie. Ai nevoie de *toată* energia pentru a te însănătoşi. Nu sunt prea încântat de toate astea.

— Totul va fi bine. Vei fi acolo. Vei putea discuta cu ei.

— Ce naiba aş putea să le spun *eu,* când persoana pe care vor s-o intervieveze eşti tu?

— Le vei spune ce spui de fiecare dată când mă protejezi de oamenii care întrec măsura: le vei spune să se care!

Tripleostomia

Pregătirea colonului este mult mai puţin atrăgătoare decât îmi imaginam. Cred că am fost indus în eroare de numele inofensiv al operaţiunii. Dacă stau bine să mă gândesc, am avut parte de cel puţin două ore de pregătire în fiecare seară la şcoală – de la pregătirea la limba latină până la pregătirea pentru biologie –, aşa că, fără nicio îndoială, mintea mea a inclus în mod subconştient acest nou exemplu în aceeaşi categorie: „Pregătirea colonului pentru la noapte constă în citirea Capitolului 5 din *Joaca de-a Proctologia”.*

în realitate, îmi dădeam seama acum, asta presupunea că un chirurg colorectal îţi întăreşte decizia de a avea o colostomie, asigurându-se că nu vei mai dori niciodată, *dar niciodată,* să mergi din nou la toaletă în mod convenţional. Dar da, pot să spun că era exemplul perfect despre ce înseamnă să o faci în stil mare.

Totul a debutat foarte uman. Pe la amiază, eu si Francis – alături de echipa care filma documentarul – am ajuns la intrarea principală a spitalului public din Torbay. Acolo ne-am întâlnit cu un responsabil media, pe care conducerea spitalului avusese amabilitatea să ni-l pună la dispoziţie. Anturajul meu din ce în ce mai numeros s-a îndreptat spre etaj şi, în cele din urmă, a ajuns la intrarea în

salon. Apoi am mai ajuns o dată, ca să poată trage echipa de filmare primele cadre. Abia când am revenit şi a treia oară (filmat, de data aceasta, din direcţia opusă), ni s-a permis să intrăm în salonul meu.

Imediat lucrurile au deviat puţin de la planul iniţial. Eu şi Francis am fost preluaţi de o doamnă care părea să fie responsabilă de doamna pe care noi o credeam a fi responsabilă de toate cele. Spre nedumerirea noastră, aceasta dorea o întâlnire neprogramată „in camera” (o alegere de cuvinte care a generat toată confuzia, dat fiind că eu eram alături de o echipă de filmare şi având în vedere că în limba latină „in camera” înseamnă „în secret”, de unde am dedus că, de fapt, ea dorea să spună *„fără* cameră de filmare”). întâlnirea noastră in- camera-dar-fără-cameră avea să se dovedească destul de scurtă. Mi-a explicat foarte vehement că operaţia propusă de mine era prea riscantă pentru a ne permite să o facem.

— Am văzut persoane care suferă de BNM complet distruse după ce au trecut printr-o singură operaţie, iar tu vei avea de suferit, de fapt, trei operaţii. Ai tot sprijinul nostru dacă vrei să mergi înainte, dar ce trebuie tu, de fapt, să înţelegi este că recuperarea ta va dura foarte mult. Şi există posibilitatea să nu te poţi recupera complet *niciodată.*

Amândoi eram deja conştienţi de acest

risc. Ca de fiecare dată când era vorba de probleme importante, discutaserăm totul până în cel mai mic detaliu (inclusiv moartea) şi eram amândoi de aceeaşi părere. în faţa acestei opoziţii de ultim moment, apărută din senin, eu şi Francis am contraatacat eficient, cu o explicaţie clară şi fermă despre ceea ce însemna, de fapt, „calitatea pe termen lung a vieţii”, am spus mulţumim şi întâlnirea s-a încheiat, cumva mai rapid decât păruse să anticipeze gazda noastră.

Ne-am alăturat din nou grupului nostru şi o altă doamnă care părea să fie acum responsabilă de noi ne-a condus într-una dintre camerele mici care ţineau de salonul principal. Aici urma să fie casa mea de vacanţă după ce mă întorceam din stagiul scurt de la terapie intensivă.

Camera mea suferise unele îmbunătăţiri, aveam să aflu ulterior, nu neapărat pentru că eram însoţit de o echipă de filmare (mi se repartizase camera înainte ca spitalul să afle că vin cu „exces de bagaje”), ci mai mult ca un beneficiu al „standardului preferenţial” cu care figuram înregistrat în serverele sistemului naţional de sănătate – o clasificare despre care eram mai mult ca sigur că se datora faptului că proveneam din Wimbledon şi de care eram nejustificat de mândru, până când am aflat că, de fapt, însemna că voi beneficia de îngrijire pentru bolnavi în fază terminală.

După câteva ore, primele mele

interviuri TV luau sfârşit (da, chiar mă simţeam bine; nu, nu mă deranjează spitalele), echipa de filmare plecase, iar Francis m-a sărutat de la revedere şi a plecat la rândul lui, nu înainte de a mă ajuta să mă schimb într-un halat de spital destul de elegant şi să mă aşez pe scaunul care îi fusese indicat. Pentru că nu aveam altceva mai bun de făcut, am citit ultimele ştiri pe telefonul mobil.

— Mi s-a spus să vă fac pregătirea colonului.

Asistenta medicală părea să fie foarte amabilă şi mi-a zâmbit încurajator în timp ce a aşezat pe masa de lângă mine un vas mare de plastic, plin cu un lichid uşor colorat. Ştiam că pentru colostomia de a doua zi trebuia să am un colon cât se poate de gol, aşa că mă cam aşteptam la o clismă. Doar să beau ceva mi părea o propunere mult mai atractivă.

—Ce ar trebui să fac, mai precis?

— Păi, o să vă arunc apa din pahar, iar apoi dumneavoastră trebuie să beţi din lichidul acesta...

Avea un gust cam ciudat. M-a încurajat să mai iau o gură. Tot ciudat era la gust. Apoi mi-a cerut să termin tot ce era în pahar. Pe la jumătate am decis că gustul era destul de neplăcut ca să mai continui cu înghiţituri normale. Am dat totul pe gât dintr-odată.

— Nu are chiar cel mai bun gust din lume, nu-i aşa? m-am hazardat eu, punând la loc pe masă paharul care acum, slavă Domnului, era gol.

— Nu, mă tem că nu are. Dacă credeţi că puteţi termina tot vasul în următoarea jumătate de oră, atunci ar putea începe să aibă efect cam după o oră.

După ce a spus asta, a zâmbit şi a plecat, lăsându-mă să mă uit lung la vasul din faţa mea.

Peste o jumătate de oră, consideram că fusese destul de uşor să duc sarcina la capăt. Nu mă simţeam prea bine, dar eram măcar bucuros că vasul era, în sfârşit, gol.

— O, bravo. Aţi terminat, a spus asistenta zâmbind ca de obicei, în timp ce a luat vasul... şi l- a înlocuit cu fratele lui geamăn, care era plin. Trebuie doar să-l mai beţi şi pe acesta, iar apoi vă puteţi relaxa.

După o oră eram oricum, numai relaxat nu. Am înghiţit cu mare greutate şi conţinutul celui de-al doilea vas. Apoi am aşteptat. Şi am aşteptat. Nu se întâmpla nimic, în afară de faptul că îmi era tot mai greaţă. Apoi, doamna responsabilă cu marcarea, cu ajutorul unei carioci, a zonei pe unde trebuia sa iasă colonul meu deviat s-a întors şi m-a întrebat dacă sunt gata pentru ea. Uitasem cu totul că puţin mai devreme îi cerusem o păsuire. Am rugat-o din nou să mă mai amâne puţin, poate ceva mai imperativ de data aceasta. A zis că va reveni a doua zi, dis-de-dimineaţă.

Apoi s-a declanşat. La început, o scurgere neaşteptată. Apoi un potop. Apoi nimic. Nu prea puteam face altceva

decât să stau şi să aştept. Am început să pricep de ce în terminologia medicală se spune că este „evacuat” conţinutul intestinal. Exact asta am simţit eu: eram pur şi simplu evacuat. Un alt potop. Apoi nimic. Un torent. Apoi telefonul mobil a început să sune. M-am uitat să văd cine era apelantul. Era preşedintele asociaţiei persoanelor cu BNM care se oferise cu amabilitate să-mi telefoneze si să mă anunţe dacă fusesem ales ca membru în consiliu. Eram între crize, asa că am ales în cele din urmă să risc şi să răspund.

Această decizie a adus binecuvântări de diverse tipuri. într-o notă pozitivă (şi spre marea mea surpriză), comitetul extins al asociaţiei mă alesese pe mine, o persoană total necunoscută, în defavoarea unor candidaţi mult mai cunoscuti, pur şi simplu pe baza proiectului meu de a prospera prin tehnologie. într-o notă mai puţin pozitivă, Alun, fostul preşedinte, era pus pe complimente. La urma urmei, depăşisem toate aşteptările. Şi avusesem un mesaj revoluţionar. Aşa că normal că ar vrea să discute despre asta. Şi să-mi spună câteva vorbe de duh. Şi să mă întrebe despre planurile mele. Şi să mă întrebe despre Francis. Şi să-mi spună despre el însuşi.

Toate acestea erau minunate si chiar i-am răspuns cu multă căldură şi, cu siguranţă, nu am vrut să scurtez

conversaţia, cu atât mai puţin să ajungem într-un punct în care să i-o tai de-a dreptul. Dar eram foarte conştient şi de faptul că telefonul meu mobil avea un microfon foarte sensibil. Mi se părea că ţine de o etichetă elementară să încerc să evit în timpul conversaţiei telefonice orice zgomot străin, dar mi-era tot mai greu să fac asta, iar vocea mea probabil că devenise din ce în ce mai tensionată din motive pe care nu aveam cum să le explic. Conversaţia şi autocontrolul pe care îl aveam asupra intestinelor mele s-au încheiat cam în acelaşi moment.

[3]

A doua zi, dis-de-dimineaţă, după ce localizarea optimă pentru evacuarea nr. 2 a fost marcată cu o cariocă, am primit indicaţia de a-mi scoate toate bijuteriile. în afară de ceas, nu mai purtam decât verigheta, iar la gât, un pandantiv ankh de aur, pe un lănţişor tot de aur. Ankh este străvechiul simbol[3] egiptean[3] al vieţii – precum cel câştigat de Rahylan în Warlock Games –, iar Francis mi-l oferise cu ocazia împlinirii vârstei de 21 de ani. Nu-mi mai scosesem nici verigheta, nici lănţişorul de când mi le pusese Francis.

Din motive de-a dreptul stupide din punct de vedere ştiinţific, dar evident romantice, mi-am dat seama că nu doresc să scot niciunul dintre ele. în ciuda tuturor convingerilor şi a pregătirii mele, o zonă primitivă a creierului meu

dorea să creadă că asemenea daruri, oferite din dragoste, poartă o anumită putere străveche. Sau poate era chiar partea din creierul meu care era mereu cu Avalon în Salania, unde magia lui Rahylan era de neegalat. Oricare ar fi fost motivul, pur şi simplu nu doream să renunţ la ele.

M-am adunat, amintindu-mi că eram om de stiintă, si mi-am scos ankh-uL Si am mintit că inelul era prea strâns pe deget pentru a-l putea scoate. Trebuie să-l acoperim cu o bandă adezivă. Ceea ce am si făcut.

Echipa de filmare a realizat un scurt interviu preoperator. Am ţinut să subliniez că, în situaţia puţin probabilă în care ceva urma să meargă prost, ştiinţa tot avea de câştigat pentru că urma să învăţăm din acel eşec şi, de fapt, despre asta era vorba în cercetare. Apoi ne-au filmat pe mine şi pe Francis sărutându-ne de la revedere, după care am fost dus într-un scaun cu rotile în sala de operaţii. Am avut o conversaţie încântătoare cu Maree, anestezista mea, în vreme ce îmi monta branula la încheietura mânii, câteva teste preoperatorii pentru a avea siguranţa că, în ciuda faptului că plămânii mei lucrau la 76% din capacitate, nu urma să apară vreo surpriză neplăcută din punctul acesta de vedere, eu i-am reamintit că, indiferent de ce se va întâmpla, ei trebuiau să continue şi, fără nicio

atenţionare suplimentară, m-a adormit.

Francis a aşteptat, aşa cum aşteaptă toţi cei dragi, fără a avea nimic de făcut decât să aştepte. Apoi a primit un telefon. Eram dus la terapie intensivă. A ajuns şi el acolo imediat după mine. Spre deosebire de protocolul obişnuit de spital, eu urma să fiu, după cum plănuise Maree, în continuare anesteziat total cu propofol şi remifentanil, de la care urma să fiu deconectat pe rând – pentru cazul în care ar fi fost nevoie să fiu dus de urgenţă înapoi în sala de operaţie pentru o traheostomie.

M-au deconectat de la propofol şi au aşteptat ca acesta să iasă complet din organismul meu. Apoi au oprit şi remifentanihil. Problema cu remifentanilul este că ar trebui să îţi revii după el în circa zece minute. Asa că imediat ce ventilatorul i
mecanic a început să mă alimenteze doar cu oxigen, a fost pornit cronometrai. La aproape

zece minute din acel moment mi-am recăpătat conştienţa. Sora medicală de la Terapie intensivă i-a spus lui Francis că nu a văzut niciodată pe cineva să-şi revină atât de repede. Dar, desigur, nu acela era lucrul cel mai important. Marea întrebare pe care şi-o puneau Francis şi toţi cei din cameră era dacă voi reuşi să respir de unul singur.

Primul lucru pe care mi-l amintesc după ce mam trezit din operaţie a fost că

l-am revăzut pe Francis şi că mi s-a spus că operaţia decursese bine. Eram într-o cameră luminoasă, foarte modernă, cu oameni în jurul meu. Purtam o mască mare, asemănătoare cu o mască de gaze, prinsă în jurul capului. Nu îmi plăcea modul în care se opunea felului în care eu încercam să respir. Le-am dat de înţeles că vreau să încerc să respir fără ea.

Nu ştiu de ce, Francis a decis că acela era momentul cel mai bun pentru a începe să filmeze cu telefonul mobil. Şi nu ştiu de ce, persoanele autorizate din încăpere i-au permis acest lucru. Prin urmare, a surprins pentru posteritate momentul în care mi s-a scos masca.

Şi am respirat adânc de unul singur.

În toiul nopţii, tânăra asistentă, care mă monitoriza încă de la venirea în schimbul de la ora 8 p.m., mi-a adus medicamentele. Stătusem de vorbă ore în şir despre tripleostomia mea, despre BNM, despre episodul cu epiglota, despre planurile pe care le aveam, despre relaţia mea cu Francis. Mă simţeam foarte energic. Toate medicamentele, cu excepţia unuia, erau sub formă de tablete şi le-am dat pe gât cu apă, simţindu-mă recunoscător că abilitatea de a înghiţi nu părea să fi fost afectată de operaţie. Ultimul medicament mi-a fost oferit în stare lichidă – ceea ce, dacă stai să te gândeşti, avea mai mult sens decât să

risc să mă înec cu pastilele. Am băut din păhărelul de unică folosinţă. Era un sirop. A pişcat puţin când l-am înghiţit.

Apoi a pişcat mult. Am început să tuşesc incontrolabiL Imediat, mult mai repede decât la Dartmoor, a apărut tuşea convulsivă. Tuşeam convulsiv, apoi tuşeam scurt, apoi iar convulsiv. Aveam mult mai puţin timp în care să pot respira. Simţeam că mă asfixiez. Plămânii, în ciuda faptului că eram plin cu pastile împotriva durerii, ardeau în căutarea aerului. Asistenta fusese prinsă pe picior greşit. Mă înecasem? Era o reacţie alergică?

în disperare, am riscat şi am folosit ceea ce părea să fie ultima mea respiraţie ca să şuier spre ea:

— Epiglota!

După două săptămâni, îl legănam pe noul meu strănepot, Eddie, care îşi prelungise cu delicateţe şederea în pântecele mamei sale fix până în ziua în care am fost externat. Si Eddie fusese externat, iar acum el si ai lui îsi făcuseră apariţia la usa noastră ca să ne vadă.

— Si asistenta a înţeles la ce te refereai? a întrebat una dintre cumnatele mele cu atâta disperare, de parcă de răspunsul acela depindea toată viata mea.

— Câteva secunde a părut confuză, apoi şi-a amintit de povestea mea. Cred că de la mine auzise ultima dată cuvântul „epiglotă”, aşa că a fost chiar

simplu. Oricum, a luat nişte apă, mi-a dat să beau, iar restul e istorie!

— S-ar fi putut termina urât! a intervenit o altă rudă.

— Da, dar, sincer vorbind, cel mai bun loc unde să ţi se întâmple să te asfixiezi este la Terapie intensivă.

— Deci acum, că ai deschis calea, vor putea şi alţi pacienţi să-şi opereze cele trei chestii în reţeaua publică de sănătate?

— Fireşte! Desigur, riscurile rămân în continuare mari. Eu am fost norocos că a ieşit totul atât de bine, dar am demonstrat acum că este o opţiune valabilă pentru BNM.

— O, spune-le ce a zis Tracy, a intervenit Francis.

— A, da, corect, păi draga noastră prietenă, Tracy, este responsabilă de coordonarea întregii reţele de servicii de îngrijire pentru persoanele cu BNM din South West. Prin urmare, încearcă să ajungă cât mai repede cu putinţă acasă la cei diagnosticaţi. Ei bine, deunăzi a avut prima întâlnire cu această doamnă în vârstă şi, după ce au trecut de amabilităţile iniţiale, doamna i-a spus: „Ia spune-mi, dragă, ai auzit de vreun domn pe nume Peter Scott-Morgan?” Tracy, în mod evident, a devenit foarte atentă şi a răspuns: „Am *auzit* de el...” „Excelent! în cazul acesta, pe lângă tubul pentru alimentare, vreau şi ceva care se numeşte cateter urinar suprapubian”. Tracy a fost atât de

mândră!

Piaţa Berkeley

M-am uitat la ceasul Cartier pe care Francis mi-l dăruise de curând, când împlinisem 30 de ani – era aproape şapte şi jumătate –, mi-am închis la toti nasturii vesta de la costumul meu bleumarin din trei piese, m-am privit în oglindă, mi-am luat servieta, am adăugat la conţinutul acesteia pachetul de sandvişuri proaspete pe care Francis mi-l întinsese, l-am sărutat apăsat şi m-am îndreptat cu paşi repezi spre staţia de metrou Osterley exact la timp – neavând nici cea mai vagă idee ce turnură nebună avea să ia acea zi.

Osterley, după cum descoperiserăm noi, era plasată ideal pentru stilul meu de viaţă de la acel moment; de acolo făceam cam la fel de mult cu metroul spre est, spre biroul meu din Mayfair, sau spre vest, spre Heathtrow. Câteva săptămâni fusesem într-o adevărată dilemă în ce direcţie să o

J

apuc mai degrabă. Un alt avantaj când locuieşti la 45 de minute de centrul Londrei era că, în cele mai multe dimineţi, cu condiţia să fiu destul de matinal, găseam scaun liber în vagonul de metrou – la câteva staţii mai încolo oamenii deja stăteau în picioare.

în acea zi am luat metroul spre est şi tot drumul mi-am verificat prezentarea.

Aproape o oră mai târziu, treceam de intrarea impozantă de la Berkeley Square House, chemam unul dintre ascensoarele îmbrăcate în marmură şi apăsam butonul pentru etajul nouă – penthouse-ul. Acolo erau ţinuţi inadaptaţii ca mine.

Printr-o bizară împărţire a spaţiului, birourile londoneze ale firmei de consultanţă tehnologică şi management ADL – Arthur D. Little – ocupau două etaje ale BSH, etajul şase şi etajul nouă. Primul era enorm (şi prin urmare aici era centrul de comandă), în vreme ce al doilea era o extensie mai mică adăugată pe acoperiş de proprietarul întreprinzător, atunci când preţurile imobiliarelor crescuseră enorm. în ciuda faptului că de la fereastra mea aveam o vedere panoramică a centrului Londrei, niciunul dintre colegii din birourile lor mici, lipsite de aer condiţionat, de la etajul şase, nu ar fi făcut schimb cu mine dat fiind că *ei* erau aproape de Coridorul de Comandă, care ducea la biroul din colţ ocupat de Michael (ne adresam între noi pe numele mic), directorul general al reprezentanţei din Londra. Eram fericit cu locul în care mă aflam şi nu doream neapărat să fac schimb.

Gaşca de la etajul al nouălea era formată mai degrabă din rebeli, excluşi din rândurile celor cuminţi. Simplul fapt că aveam până şi birouri – ca să nu mai spun că erau chiar simpatice – însemna că ADL scotea bani buni de pe urma

noastră şi, prin urmare, dorea să ne ţină aproape. Şi fericiţi. Dar nu prea aproape de ceilalţi. Eu eram de departe cel mai tânăr de pe etaj şi, fiind la ADL de numai patru ani, eram şi cel mai mic în ierarhie. Trebuie spus că cei mai mulţi dintre angajaţi apucau să stea doar vreo doi ani până ce erau politicos încurajaţi să plece în altă parte, aşa că probabil mă considerau măcar „promiţător”. Conta, probabil, şi că eram singurul din departament cu doctorat.

L-am salutat pe Robert prin uşa pe jumătate vitrată de la biroul lui. Era cam cu 20 de ani mai în vârstă decât mine, fuma ca un turc şi era, probabil, cel mai nonconformist de pe etaj.

Poveştile despre el erau nenumărate şi cele mai multe implicau femei, băutură, droguri şi o combinaţie explozivă a celor trei. Dar clienţii pe care îi avea îl iubeau si, asemenea unui unchi care îl iartă pentru a nu ştiu câta oară pe nepotul preferat după ce l-a admonestat pentru încă o abatere, îl îndrăgea şi compania ADL.

Din câte se auzea, se mai încurca cu unele secretare. Frecvent. Eu ştiam că asta era adevărat în cel puţin un caz. Cam cu un an înainte, pe când mă întorceam în biroul meu, un coleg care stătea în dreptul uşii de la biroul lui Robert m-a văzut apropiindu-mă şi m-a chemat urgent lângă el.

— Şi-o pune cu noua secretară de la etajul şase! I-am văzut intrând acum

zece minute.

Judecând după sunetele dinăuntru, era destul de probabil să aibă dreptate. Totuşi, nu aveam cum să fim siguri pentru că geamul de la uşă fusese acoperit cu ceva care părea o coală mare de hârtie, de un alb-strălucitor. Am întrebat ce anume ne obtura vederea.

— Este posterul de pe perete. L-a dat jos şi l-a lipit cu bandă adezivă peste geam, ca să aibă parte de puţină intimitate.

Aproape că plecasem când am remarcat ceva: oricât de bună ar fi fost banda adezivă, se ştie că

atunci când este veche si uscată din cauza aerului condiţionat îşi poate pierde din proprietăţile adezive. Aşa se întâmplase şi acum. Un colţ al posterului nu mai era lipit. în timp ce ne uitam, celălalt colţ s-a dezlipit şi eL Ca o cortină care se dă la o parte, posterul a început să se strângă încetul cu încetul până ce banda adezivă a cedat în totalitate şi posterul a alunecat pe podea, demonstrând că deducţia anterioară a colegului meu în legătură cu efectele sonore fusese, în totalitate, corectă. Robert, căruia posterul neascultător îi atrăsese fără îndoială atentia, a

ridicat capul şi ne-a văzut. în stilul său, a continuat ce avea de făcut fără să pară deloc deranjat. Singura concesie pentru publicul său a fost să ne zâmbească si să ne arate semnul de OK.

La sfârşitul anilor 1980, ADL era o instituţie formidabilă. Se specializase în tehnologie, dar şi în inovarea şi conducerea companiilor din domeniul tehnologic, pe care le tranforma în afaceri de succes, sau în utilizarea tehnologiei pentru a schimba lucrurile pentru totdeauna. Această combinaţie m-a fascinat de la bun început şi mi-am dat seama că îmi plăcea la nebunie să fac consultanţă. În plus, aşa cum am descoperit rapid, eram foarte norocos să mă fi alăturat unei culturi corporatiste în care, cu puţină atenţie, puteam să mă dezvolt.

ADL avea o relaţie de iubire veche de un secol cu personaje liber-cugetătoare precum însuşi dr. Arthur Dehon Little, uriaşul ei creator. Aceasta era compania care îşi utilizase cunoştinţele în sinteza chimică pentru a produce la propriu o poşetă de mătase (de fapt, două) din urechea unei scroafe (de fapt, dintr-o grămadă de urechi de porc). Aceasta era compania care, fără să se culce pe-o ureche, o generaţie mai târziu a făcut să zboare, la propriu, un balon din plumb *(atât de* sus, încât a devenit periculos pentru aviaţie, în zona Aeroportului Boston Logan). Aceasta era compania care a conceput un mod atât de inteligent de clasificare a mirosurilor, încât Ernest Crocker, „omul cu un nas de un milion de dolari”, a salvat viaţa

unui copil adulmecând ce era în neregulă cu el, după ce medicii nu mai aveau nicio speranţă să-i pună un diagnostic. Aceasta era compania care speram să se arate suficient de dornică să-mi susţină ideea, încât să-mi permită să o dezvolt.

Mi-am mâncat sandvişurile exact înainte de prânz. Toţi ceilalţi şi le cumpărau de la un vânzător din zonă, dar eu si Francis calculaserăm cât de mult am economisi dacă mi le-as aduce de acasă. Ne aminteam amândoi foarte bine cum era să ne simţim săraci si niciunul dintre noi nu îsi dorea să repete experienţa. în vreme ce toţi colegii mei păreau să trăiască pe picior mare, eu şi Francis economiseam cât de mult puteam pentru a continua să ne achităm ipoteca.

Aşa stând lucrurile, azi urma să mă prezint în sala de conferinţe de la etajul şase, unde aveau să ne aştepte tot felul de sandvişuri pentru întâlnirea lunară. Totuşi, eu eram cel care avea de susţinut prezentarea; până o să termin eu, n-o să mai rămână mare lucru de mâncat, oricum nimic care să nu fi fost pipăit de nenumărate ori de ceilalţi participanţi.

La doar 40 de minute de la debutul prezentării mele, am remarcat că mâncarea dispăruse. Dat fiind că nu mai aveau gurile pline de bacon, avocado, crevete, somon sau brânză, colegii mei au început să-mi adreseze întrebări. în cele din urmă a luat cuvântul Patrice, de

la reprezentanţa din Bruxelles. Era vicepreşedinte şi unul dintre granzii de la ADL. Era, de asemenea, directorul departamentului global de inovare şi, prin urmare, şeful meu cel mare. Venise cu avionul.

Din nu ştiu ce motiv, se ridicase în picioare pentru a-mi adresa întrebarea; nimeni nu se mai ridicase până atunci. Era foarte înalt, purta o barbă foarte îngrijită şi avea un accent belgian evident.

— Deci, Peter, această tehnică a ta, a Regulilor Nescrise, înţeleg că este utilă pentru a descifra cultura organizaţională?

— Păi, este un produs derivat. Dar este, într- adevăr, un mod de descifrare a sistemelor foarte complexe – chiar organizaţii formate din zeci de mii de persoane – astfel încât să putem explica modurile lor ascunse de funcţionare.

— Da, dar pe tine te interesează mai mult aspecte care ţin de resursele umane, nu?

— Nu, nu chiar. Toată această tehnică a analizei funcţionează prin impunerea unei logici riguroase la fiecare pas. Dar da, aveţi dreptate, în proces sunt explicate şi aspecte care de regulă sunt catalogate ca ţinând de resursele umane – dar acesta este un câştig suplimentar. Este important că prin această tehnică putem explica în sfârşit *de ce* si *cum* eşuează unele dintre ideile care iniţial

păreau măreţe. Apoi le putem îmbunătăţi pentru a se *potrivi* organizaţiei, în loc să încercăm să forţăm adoptarea lor în cadrul unei organizaţii care le respinge.

— Dar astea, amice, sunt exact aspectele de resurse umane la care mă temeam că ne referim.

A privit publicul ca şi cum ar fi fost un avocat scump, care se adresează unui juriu. Lucrurile nu decurgeau deloc cum trebuie.

— Dar, Patrice, în esenţă, tehnica Regulilor Nescrise *nu* se referă la cultura organizaţională, ci la decodarea direcţiilor de viitor. Se referă la ridicarea barierelor ascunse din calea schimbării, în cele din urmă, se referă la schimbarea viitorului. Şi, chiar dacă nu-şi propun să folosească aceste cuvinte, clienţii pentru asta ne plătesc: să-i ajutăm să schimbe viitorul!

— Da, dar nu şi pentru a le schimba cultura! a răspuns el ca şi cum nu ar fi auzit un cuvânt din ce spusesem eu. Aceasta nu este o temă care să-i preocupe pe clienţii noştri.

— Ba este! Noi continuăm să le oferim soluţii elegante din punct de vedere intelectual, dar care nu funcţionează, de fapt, în lumea reală. Ştiţi foarte bine, asa am si inventat această tehnică, analizând de ce unele recomandări de-ale noastre nu funcţionau la Philips Electronics.

Nu a fost probabil cel mai diplomat răspuns pe care l-aş fi putut oferi – recomandările lui Patrice fuseseră cele

care nu funcţionaseră.

— Philips *nu* are nevoie de „un audit de cultură organizaţională” sau, altfel spus, de un „indice de climat”. îmi pare rău, dar mi se pare că faci mare caz de vata pe băţ acolo unde nu trebuie.

S-a adresat încă o dată membrilor juriului.

— Până la urmă, indiferent dacă tehnica Regulilor Nescrise funcţionează sau nu, nu este ceva de care ar trebui să se ocupe Arthur D. Little.

Spunând asta s-a aşezat, iar Michael, directorul general, s-a ridicat şi mi-a mulţumit, numindu-mă „rezidentul nostru nonconformist”, pentru prezentarea „stimulativă”, iar întâlnirea s-a încheiat. Am adunat diapozitivele de la proiectorul suspendat şi tocmai mă pregăteam să mă întorc la etajul nouă când mentorul meu, Bruce, mi-a tinut calea. Si el era un barosan, vicepreşedinte în toată regula, dar funcţia formală era director general adjunct. Se apropia de vârsta pensionării, era cunoscut pentru irascibilitate, un perfecţionist convins, un dezastru al lucrărilor nestructurate. Trăia alături de o doamnă extraordinară, care a fost prima femeie partener al prestigioasei firme de consultanţă McKinsey, iar eu îl plăceam şi îl respectam enorm.

— Stăm puţin de vorbă? a murmurat el.

Am mers în biroul lui, vecin cu cel al lui

Michael, încercând să-mi potrivesc mersul cu pasul lui lung, calm, ca să nu par nerăbdător. Mi-a făcut semn să mă aşez si s-a aşezat si el.

— Nu-l băga prea tare în seamă pe Patrice. Este strălucit, dar nu suportă ideea că altcineva poate fi *la fel* de strălucit ca el, ca să nu mai zic să-l şi pună în umbră.

— Dar, pentru că eu fac parte din departamentul lui, Regulile Nescrise nu ar face altceva decât să-i crească credibilitatea.

— A, dar nu el a fost cel care a venit cu ideea, înţelegi? Aşa că, în mintea lui, nu poate fi ceva demn de luat în seamă.

— Scuze, dar, dacă este adevărat, sună ridicol. El încearcă să mă intimideze, iar eu nu cedez în fata intimidărilor!

— Linişteşte-te, linişteşte-te, nu te aprinde aşa! încearcă să vinzi ideea ta unor clienti. Nu e nimic mai convingător decât încasarea unor bani.

— Dar mă va împiedica să ajung la clienţii lui.

— Atunci ocoleşte-l, vinde ideea în altă parte. Deja ai propus-o la British Petroleum. Ce-au spus cei de acolo?

— Nu am nicio veste. A trecut deja mult timp. Persoana mea de contact de la BP spune că este încă în discuţie, dar că se „analizează utilitatea” si că sunt multe persoane care trebuie să-şi

dea acordul.
— OK, e posibil ca persoana ta de contact, de fapt, să te refuze cu amabilitate, dar nu poţi fi sigur de asta. într-o zi vei reuşi să obţii un client mare. Iar asta îţi va consolida poziţia în companie, nu vei mai fi doar o persoană creativă „nonconformistă” – Bruce a zâmbit când a citat descrierea anterioară pe care mi-o făcuse Michael, deşi nici lui nu-i displăcea prea mult –, „ci un potenţial partener junior”.

îmi spusese în particular cu câteva săptămâni mai înainte că – alături de un coleg ceva mai în vârstă, pe nume Jarvis – numele meu fusese luat în discuţie pentru votul anual care urma să aibă loc în câteva luni. Şansa mea era una minimă.
— Păi, nu pot să spun că am mari aşteptări, am râs eu.
— Asa cum am mai zis, dacă reuşeşti acum, vei fi cel mai tânăr partener junior, aşa că hai să nu ne ambalăm prea tare. Dar nu te-aş fi propus niciodată dacă nu as fi crezut în sansa ta.
— îti sunt recunoscător.
— E treaba mea să mă asigur că sunt promovaţi consultanţii seniori care merită.

A făcut o pauză, părând că îşi alege cu mare grijă cuvintele următoare – ceea ce nu-i stătea deloc în fire lui Bruce.
— De aceea, nu sunt foarte încântat în legătură cu ce se spune despre viaţa ta intimă.

Regulile Nescrise

Brusc, retrăiam „mica mea discuţie” cu directorul. Eu şi Bruce nu discutaserăm *niciodată* despre viaţa mea particulară. E adevărat că în acea perioadă, chiar mai mult decât pe vremea când eram la şcoală, eram mândru că sunt gay şi le-am spus asta tuturor colegilor care m-au întrebat. Bruce nu întrebase niciodată, nici Michael. Dar secretarele ambilor îmi erau prietene (mai ales Helen, asistenta lui Michael) şi ştiau deja detalii intime din viaţa mea particulară, aşa că am presupus întotdeauna că îşi informaseră măcar în parte şefii, dar că aceştia au ales să nu menţioneze nimic în fata mea. Până în acel moment, am presupus şi că erau de acord cu asta.

— Rămâne doar între mine si tine. *Nu* vreau să faci nimic în privinţa asta. Dar am aflat că Jarvis tot discută cu partenerii dacă eşti potrivit pentru promovare.

— Poftim?

Bruce a făcut un semn părintesc din mână, sugerându-mi să mă calmez.

— Se pare că i-a intrat în cap că doar unul dintre voi e potrivit pentru această promovare – şi nu are de gând să fii tu acela.

Spre surpriza mea, mi-am dat seama că nu mă mira niciun pic ce auzeam. Jarvis m-a dus tot timpul cu gândul la un fel de

comerciant nemilos care avea calităţi oratorice si care devenise un vânzător de acţiuni la fel de nemilos la Bursa din Londra.

— Şi ce a zis mai exact despre „viaţa mea intimă”?

— O, nimic rău, nimic imputabil. Doar aluzii, îngrijorări. Ştii genul...

— Nu, nu ştiu, am răspuns, dar desigur că puteam bănui.

— Faze precum: „Ştiu că mai degrabă este o problemă la mine decât la Peter, dar nu prea sunt de acord cu stilul lui de viată. Si ştiu că este vorba despre viaţa lui intimă şi că nu are nicio legătură cu activitatea lui, iar el este incredibil de talentat şi reprezintă o mare achiziţie pentru companie, desigur, dar îmi fac griji în legătură cu modul în care vor reacţiona *clientii* noştri. La urma urmelor, unii dintre ei sunt foarte conservatori. Deci, indiferent ce credem *noi* despre opţiunile de viaţă ale lui Peter, mai importante sunt sentimentele *clienţilor* noştri”. Venind din partea lui Jarvis, este o mişcare surprinzător de isteaţă.

Bruce nu avea deloc o părere bună despre IQ-ul lui Jarvis.

— Ziceai că vorbeşte Maica Tereza în timp ce îţi înfigea în spate un cuţit otrăvit! a continuat el.

Foarte istet. Eu si Bruce am căzut de acord că nu puteam face nimic – în afară de a

continua să excelez la locul de muncă –, iar cu asta discuţia a luat sfârşit şi m-am întors la etajul nouă, conştient de faptul că biroul lui Jarvis era la etajul şase.

Următoarele două ore am fost cam tuflit, în timp ce terminam prezentarea pentru un client care era programată să aibă loc în Dublin, a doua zi. Secretara mea a băgat entuziasmată capul pe uşă şi, în timp ce aşeza nişte documente pe birou, a început să-mi turuie veştile:

— Tocmai au sunat cei de la fax şi au spus că au primit ceva pentru tine. Deci trebuie să fie urgent. Dar curierul a ieşit acum să cumpere hârtie de fax, pentru că tocmai s-a terminat, aşa că ai avut noroc că a mai fost suficientă cât să iasă faxul pentru tine în întregime: au spus că aparatul a început să bipăie fix după ce a terminat de imprimat mesajul pentru tine. Oricum, faxul tău e în siguranţă, dar nu ţi-o poate aduce nimeni pentru că momentan acolo e o singură persoană, aşa că vrei să mă duc eu să ţi-l aduc sau mai poate aştepta? Problema e că încă mai am de terminat corecturile acelea pentru tine şi trebuie să plec în mai puţin de o oră pentru că mă întâlnesc din nou cu italianul şi îmi va lua cel puţin o jumătate de oră să mă pregătesc după ce ajung acasă şi...

— Au spus cumva de la cine era faxul?

— A, da, de la BP.

Eram deja la uşă când i-am spus, trecând pe lângă ea:

— Stai liniştită, îl iau eu.

M-am îndreptat spre lift, dar, decât să stau să aştept, am luat-o pe scările de urgenţă, sărind câte trei trepte odată, şi am dat buzna în recepţia de la etajul şase.

— Ferea, avem un băiat ocupat! a ciripit una dintre recepţionerele tinere, care arătau impecabil.

— Om în misiune! a intervenit alta. Le-am aruncat un zâmbet peste umăr şi mi-am temperat goana transformând-o într-un mers mai rapid. După colţ am dat în coridorul principal, din care se deschidea un coridor în lateral mai scurt, unde se afla o încăpere de mărimea unui birou în care se găseau un telex, un aparat de copiat, două faxuri şi o doamnă de vârstă mijlocie.

— Cred că am primit un fax...

— Da, dragule, iată-1.

Am luat colile lucioase de la ea. Tăiase deja hârtia termică în două bucăţi egale care să se potrivească celor două pagini ale scrisorii. Aşa cum ieşise de pe rola faxului, hârtia se tot înfăşură, aşa că puteam citi doar câte un paragraf. Când am ajuns la final, am întins cele două pagini pe birou şi le-am apăsat ca să nu se mai onduleze şi am citit din nou tot mesajul.

— Sunt veşti bune, dragule?

M-am întors triumfător către ea.

— *Lumea e a mea!*

Am înşfăcat hârtia care se tot strângea şi am pornit pe Coridorul de Comandă spre biroul lui Bruce. Marşul meu

triumfal s-ar fi terminat într-
un fel de anticlimax dacă usa lui ar fi fost închisă.

Din fericire, era larg deschisă şi, văzându-mă că vin, m-a poftit înăuntru printr-un semn cu mâna, fără să fiu eu nevoit să încetinesc pasul. I-am înmânat faxul fără ca vreunul dintre noi să spună ceva. L-a citit repede. La finalul primei pagini zâmbea. La finalul celei de-a doua, a concluzionat:

— *Asta* schimbă complet situaţia!

A sărit de pe scaun şi a ieşit pe coridor, spre biroul lui Helen, atât de grăbit cum nu-l mai văzusem vreodată.

— E liber?

— Mă tem că e în mijlocul unei conferinţe cu Patrice.

— Si mai bine!

Bruce a ciocănit de formă la usa lui Michael si a
dat buzna înăuntru fără să aştepte răspuns.

— Cred că vrei să vezi asta, a explicat el sosirea noastră intempestivă.

Patrice a părut iniţial iritat de întrerupere, apoi resemnat, ca să se enerveze din nou când m-a văzut ţinându-mă după Bruce. în schimb, Michael m-a salutat cu un zâmbet întrebător.

— Despre ce e vorba?

A luat hârtiile, le-a întins pe biroul lui uriaş, le-a fixat cu diverse obiecte şi a început să citească.

— Aha!

Probabil că ajunsese la paragraful unde se arăta că, în loc să aplice analiza Regulilor Nescrise la *una* dintre filialele lor (aşa cum sperasem eu), BP decisese că doreşte, de fapt, o evaluare pentru zece filiale.

— O, bravo tie!

A ridicat privirea şi mi-a zâmbit înainte de a o coborî din nou pentru a parcurge finalul scrisorii. Acum probabil că ajunsese la pasajul în care BP scria cât de mult este dispus să plătească – o cifră urmată de un număr mulţumitor de zerouri. Plus cheltuieli.

Patrice nu şi-a mai putut stăpâni curiozitatea.

— îmi permiteţi să vă întreb care sunt veştile bune?

Bruce nu a rezistat ocaziei de a se umfla în pene.

— Ei bine, Patrice, apropo de comentariile tale de azi de la prânz, sunt încântat să te informez că tânărul Peter, aici de faţă, a găsit un client de renume – şi foarte bogat – care pare să prefere vata pe băţ în loc de ciocolata belgiană.

Cum Patrice a părut buimăcit, Bruce a adăugat:

— *Multă* vată pe băţ.

După câteva săptămâni, eu şi Francis ciocneam cupele de şampanie, iar el a ţinut un toast:

— Pentru cel mai tânăr partener junior!

— Ştii, o să mă mute la etajul şase peste o săptămână – la doar patru

birouri distanţă de Michael.

Francis a părut suficient de impresionat.

— Se pare că devenise oricum disponibil, am recunoscut eu, deci nu înseamnă mare lucru. Dar, oricum, biroul lui Jarvis se află la mare distantă!

— Buun! a spus şi a mai luat o înghiţitură. Dar ce semnificaţie au toate acestea pentru ideea ta legată de Regulile Nescrise? Ce înseamnă în general?

— Păi, pentru început, oamenii mă vor trata ceva mai serios. Atâta timp cât fac bani, voi fi integrat tot mai bine. Iar acum că sunt partener junior, îmi pot pune ideile în practică ceva mai bine decât până acum.

—*întotdeauna* ţi-ai pus ideile în practică!

De-a lungul următorilor doi ani, am mai avut două momente importante de sărbătorit. Cea de-a douăsprezecea aniversare a noastră a marcat şi prima zi în care schimbarea legală de nume a intrat în vigoare – acum eram amândoi Scott- Morgan şi nici că puteam fi mai fericiţi. Am fost îngrijorat de felul în care vor reacţiona părinţii mei, dar ei au primit vestea foarte bine. Mama chiar a spus că ar trebui să fim foarte mândri pentru ce am reuşit să realizăm, înfruntând bigotismul – ceea ce demonstra drumul lung pe care mama şi tata îl străbătuseră ajungând în cele din

urmă să aprobe şi chiar să sărbătorească relaţia noastră. Şi, chiar dacă nu mi-a spus-o mie direct, a tinut să-i mărturisească lui Francis cât de vinovată se simţea pentru modul în care ne tratase iniţial, cât de curajoşi fuseserăm noi şi cum Francis s-a dovedit a fi cel mai bun lucru care mi se întâmplase în viaţă – iar eu nu puteam decât să fiu de acord cu ea.

Al doilea prilej nu a fost cu nimic mai prejos, dat fiind că a însemnat o schimbare completă a modului si a locului în care trăiam. îmi petrecusem o săptămână la cartierul general al ADL din Boston, SUA, unde mi se ceruse să susţin în faţa celor interesaţi o prezentare despre Regulile Nescrise. Evident, m-am conformat; părea să meargă bine şi nu mi-am bătut prea mult capul cu ea. Apoi, în timpul întâlnirii de la finalul săptămânii, avută cu directorul general responsabil de toate consultanţele de management din America de Nord, aceasta a spus, pe un ton lejer:

— Aş vrea să trimit la Londra o echipă care să înveţe de la tine, în şase luni, cum să realizeze analizele despre Regulile Nescrise.

Nu mă aşteptasem la asta. Dar, într-o secundă, creierul meu a luat o decizie care mi-a schimbat viaţa. Mi s-a părut *atât* de corectă, încât fără să mai stau pe gânduri, am răspuns imediat:

— Nu, nu, ar fi mult mai eficient dacă

m-aş muta eu în America pentru şase luni. Aşa pot pregăti câţi oameni veţi dori.

A fost imediat de acord.

Când l-am sunat pe Francis, a acceptat şi el imediat – cu menţiunea evidentă că va veni cu

mine. Când am discutat în amănunt, la întoarcerea mea acasă, a fost cât se poate de categoric:

— Asta e marea ta şansă. Trebuie să ne implicăm în totalitate. Lucrurile nu vor fi niciodată la fel de spectaculoase într-o filială cum e cea din Londra. Dar, în SUA, cine ştie ce se poate întâmpla? Nu vrem ca toată viaţa să ne întrebăm: „Cum ar fi fost dacă...? Acesta este momentul să acţionăm”.

Pe baza acestei concluzii, şi-a dat demisia, neam scos casa la vânzare, am aranjat să ne lăsăm cei doi ciobăneşti de Shetland în grija cuiva şi ne-am pregătit de mutarea în Boston, Massachusetts. Marele nostru plan era să facem avere în SUA si să rămânem acolo. Acesta era visul

nostru.

Realitatea era că Francis nu vizitase niciodată Bostonul, nu avea decât viză de turist pentru SUA şi, din punctul de vedere al ADL, eu reprezentam doar un transfer temporar. E-mailul legat de mutarea mea în SUA era foarte clar: detaşarea J dura maximum sase luni.

Visul american

Din păcate, eu şi Francis am ajuns la Massachusetts în timpul stării de urgenţă; zăpada blocase toate activităţile. Imperturbabili, am cerut taximetristului să ne lase „în centrul Bostonului”, iar de la cupola aurită acoperită de zăpadă a State House ne-am făcut drum cu mare greutate pe trotuarul plin de nea. Din fericire, prima clădire cu apartamente la care am ajuns avea un studio care tocmai devenise disponibil, la un etaj superior, cu o panoramă superbă. L-am luat. Pentru găsirea unei locuinţe de închiriat avusesem nevoie de mai puţin de o oră şi de mai puţin de 100 de metri parcurşi de la State House. Sosiserăm.

Centrul oraşului s-a dovedit a fi un loc minunat. Atât de mult ne plăcea, încât în scurt timp am început să cochetăm cu ideea de a ne cumpăra o locuinţă; nu aveam nici cea mai mică intenţie de a fi repatriaţi în Marea Britanie, conform planificării de la birou. Pentru asta, din momentul în care am pus piciorul în America, m-am luptat cu îndârjire să lărgesc fereastra de şase luni oferită de ADL. Iar asta s-a întâmplat în etape.

în ciuda faptului că ne mutaserăm în SUA doar pentru un proiect pe termen scurt, la scurt timp după sosire eram prezentat ca „Peter care va rămâne aici un an”, iar în documentele oficiale legate

de transferul meu care au ajuns după câteva luni scria negru pe alb că voi rămâne în SUA „pentru cel puţin doi ani, cu posibilitatea de prelungire prin consens reciproc”.

Deci iată-mă, după şase luni de vis american, cu fereastra mea de oportunitate acum larg deschisă şi cu visurile mele fără margini, în timp ce eram introdus în biroul scump de la ultimul etaj al directorului de marketing de la cartierul general al ADL.

— Intră, intră!

Părea să aibă peste 40 de ani, avea accentul elegant de pe Coasta de Est şi era îmbrăcat în consecinţă.

— Deci, gata, s-a terminat, da?

Stăteam într-un scaun inconfortabil, de designer, aflat de partea cealaltă a măsuţei care se afla între noi şi mă bucuram de panorama spre generosul campus din Acorn Parc, care era dotat cu laboratoare, birouri, loc de aterizare pentru elicopter şi un lac în care se găseau gâşte canadiene. Biroul meu, într-o clădire conexă, aproape că nu avea ferestre. Apreciam şi aerul condiţionat dat tare, care cobora temperatura aproape de cea din iernile din New England. Azi, în contrast, afară erau o căldură infernală si o umezeală incredibilă.

— Deci, Peter, cum ziceam, dineurile preşedinţilor s-au încheiat şi cred că vrei să prezinţi un raport.

Dineurile preşedinţilor, opt în total, în oraşele mari din SUA, erau o treabă foarte importantă. ADL le putea organiza o singură dată pe an, iar la ele erau invitaţi doar directori executivi. Pentru seria din 1993, eu eram singurul speaker – patruzeci de minute despre „The Unwritten Rules of the Game”********, plasate strategic între felul principal şi desert. într-adevăr, era o treabă atât de importantă, încât, atunci când eu şi Francis neam luat o vacanţă de o săptămână în Key West, în timpul celei mai crunte ninsori de februarie din Boston, ADL s-a oferit să trimită două persoane să mă ajute cu discursul (în tricouri lângă o piscină), decât să îmi cearâ să revin mai repede la Boston.

—De fapt, am o idee despre cum putem consolida succesul pe care l-am obţinut cu dineurile preşedinţilor.

—Păi, este singura noastră mare investiţie de marketing din an, aşa că ar fi bine să profităm cât mai mult de ea. La ce te gândeşti?

— Vreau să scriu o carte

Chipul i-a rămas de piatră. Nu era un semn bun.

— Aha!

Un semn si mai rău.

— Nu ştiu ce să zic.

Clar, un semn rău.

—Vezi tu, există câteva idei care s-ar potrivi foarte bine într-un articol de revistă, sau într-un discurs – cum a fost discursul tău excelent de la dineurile

preşedinţilor –, dar..., combinaţia dintre un „dar” rămas în aer şi pauza pentru alegerea următoarelor cuvinte era un semn dureros de rău...aceeaşi idee ar putea fi cam *subţire* pentru a umple o întreagă carte.

Mi-am petrecut următoarea jumătate de oră încercând să-l conving că aveam în minte o carte *colosală.*

—Am doar nevoie de ceva timp pentru a o scrie, am concluzionat eu şi l-am privit în ochi, sperând că ceea ce spusesem a avut efect.

—îmi pare rău, dar tot nu m-ai convins. Mă tem că nu te putem sprijini. Pur şi simplu, nu o văd ca pe o carte ADL. îmi pare rău.

Câteva minute mai târziu, traversam pasarela dintre Corporate şi North American Management
Consulting. Zidurile erau pictate ca să semene cu cele ale laboratoarelor de la Massachusetts Institute of Technology, aflate în apropiere.

—Bună, pionier UROG!

Era unul dintre vicepreşedinţii de la vânzări, care traversa pasarela în direcţia opusă. Zâmbea mereu când ne întâlneam. E drept că mereu părea să mă vadă ca pe un fel de glumă. La prima noastră întâlnire s-a întors vesel spre un coleg şi a spus:

—Ştiţi, el e cu poponarii.

Surprins, dar nederanjat, i-am răspuns cu naturaleţe:

—De fapt, eu nu fumez. Dar dacă vrei,

îţi fac
rost de o ţigara daca iţi arde buza .

A zâmbit şi am avut impresia că am trecut un soi de test.

— Bună!

Transformase groaznica acronimie de la „Unwritten Rules of the Game” (UROG) în „you- rog” (U-ROG). Măcar mă numise pionier, ceea ce era măgulitor. Pe când coboram scările, mi-am dat seama că evoluasem în mod cert de la statutul de nonconformist.

După alte câteva coridoare, am ajuns la ceea ce, în mod amuzant, era considerat biroul meu. îmi fusese alocat pe când toată lumea se aştepta să rămân doar câteva luni; era mai mic decât closetul pazniculuı şi avea o fereastră minusculă care dădea spre parcare. Localizarea lui era, la rândul ei, o sursă de ilaritate, după cum chiar şeful meu direct glumise în faţa colegilor, în momentul în care m-a prezentat:

— Cunoscând stilul de viată al lui Peter, am avut

grijă să-i pregătim un birou chiar lângă baie, a spus el întorcându-se spre mine şi râzând de propria-i glumă.

— Suntem convinşi că va aprecia acest lucru.

După câteva luni, aveam să aflu că printre colegii mei circula convingerea că persoanele gay îşi petrec tot timpul liber zăbovind prin toalete. La acel moment, am răspuns doar atât:

— *În ciuda* locaţiei mele, mă bucur că

sunt aici!

M-am aşezat la biroul metalic care, cu mine cu tot, umplea camera. Ca prin minune, secretara mea loială, Elaine, a apărut în uşă şi a rămas acolo în picioare: chiar nu avea loc să intre. Ştiam că vrea să plece, pentru că pantofii ei eleganţi fuseseră înlocuiţi cu unii sport.

— Cum a mers?

După ce i-am făcut un rezumat, s-a aplecat conspirativ spre mine. Lucra de atâtea decenii la Acorn Park, că ştia toate bârfele începând cu anii 1960. ’

— Nu e nicio surpriză. La ultima companie la care a lucrat, se spunea că „ideile bune ajung la el în birou ca să moară”! Peter al meu va găsi o soluţie...

După o oră mi-am luat servieta şi laptopul destul de antic pe care îl împrumutasem şi, în ciuda umidităţii de vară, am parcurs repede cele câteva sute de metri până la staţia de metrou, am luat un tren, am ajuns în cele din urmă lângă State House şi, câteva minute mai târziu, eram deja în micul nostru apartament povestindu-i lui Francis despre întâlnire, în fata ferestrei de unde se vedea un zgârie-nori american pe lângă care, chiar şi după şase luni, încă mă aşteptam să-l văd pe Superman zburând.

—Oricum o vei scrie!

—Când?

—în weekenduri.

Aşa am şi făcut. După cinci *(foarte*

lungi) weekenduri i-am prezentat directorului meu o versiune aproape finală a *The Unwritten Rules of the Game.* Era destul de elaborată, conţinând fiecare discurs, curs şi idee vagă din anii anteriori. Presupunând că acum urma să fie corectată de un lung şir de redactori, eu am scris-o aşa cum mi-a venit.

Teoria mea este că înainte de a fi trimisă publisherului, nimeni nu a citit, de fapt, cartea – toti erau convinşi că, totuşi, cineva o citise înainte. Oricare ar fi realitatea, când McGraw-Hill a publicat-o, prezentând-o ca fiind cea mai importantă carte a lor în catalogul de primăvară din 1994, fuseseră modificate doar cinci cuvinte. Iar două dintre acestea erau „fuck”.

La un moment dat, în 1994, după ce am fost promovat de la statutul de nonconformist la cel de junior, ascensiunea mea inexplicabilă m-a dus în stratosferă pe măsură ce presa (şi corporaţiile doritoare să cheltuiască bani mulţi) a început să mă considere un guru. Am devenit membru al unui birou internaţional de speakeri şi am fost făcut partener cu drepturi depline în companie. Brusc, devenisem un potenţial generator de venituri. Dacă colegii mei nu citiseră cartea înainte, cu siguranţă au făcut acest lucru după ce am vorbit la Forumul Economic Mondial de la Davos. Iar apoi când aceştia m-au invitat să

zbor în ţările în care se aflau ei (iar ADL avea filiale în aproape întreaga lume), am descoperit că nu mai aveam nicio dată liberă pentru tot restul anului, aşadar îi puteam programa prin iunie 1995... dacă asa aveam eu chef.

Eu si Francis am sărbătorit succesul cumpărându-ne o sală de bal în stil Ludovic al XIV- lea şi o maşină sport. Mai exact, ne-a căzut cu tronc şi am făcut o ipotecă enormă pentru un apartament spaţios într-o casă de cărămidă de la 1860, aflată pe Commonwealth Avenue, bulevardul plin de verdeaţă din apropierea parcului Boston Common, situat chiar în centrul oraşului. Camera principală era enorma sală de bal în stil rococo a clădirii originale, cu lambriuri uriaşe sculptate cu mare minuţiozitate, luate dintr-un castel din Franţa. Probabil compensam pentru amintirea încă vie a benzii cu care izolasem ferestrele de la prima casă în care locuiserăm noi împreună.

în ceea ce priveşte a doua achiziţie, am fost mult mai temperaţi. Ştiam cum doream să ne simţim într-un automobil, doar că nu ştiam ce să cerem. Am apelat la un consultant de specialitate de la Acorn Park, care s-a nimerit să fie un expert de talie mondială în industria auto din SUA. I-am explicat încurcătura în care mă aflam.

— Ah, dar ce descrii tu este o maşină sport.

Mi-a pomenit nişte mărci, am luat nişte

cataloage şi ne-am decis la un Pontiac Firebird. Francis a telefonat unui dealer din Boston.

— Da, ne-ar plăcea să fie decapotabilă. Da, să fie toată de un roşu-aprins. Nu, nu e nevoie de un test drive. Nu, nu am mai condus una – de fapt, nici nu cred că am mai văzut vreuna în realitate. Da, pare superbă în catalog. Şi sunt sigur că are şi motor.

Pe măsură ce coboram pe Comm Ave, cu capota ridicată, ascultând la multitudinea de boxe melodii de pe CD player-ul cu schimbare automată şi purtând ochelari de soare ca să ne protejăm de razele orbitoare ale verii, mai sărbătoream si o mică victorie împotriva Serviciului de Imigrare şi Naturalizare al SUA.

De când ne mutaserăm în America, Francis riscase să-i fie ridicată viza. Eu beneficiam de un transfer executiv; oficial, el era în vacanţă. Legea spunea că partenerul necăsătorit al cuiva care beneficia de un transfer executiv putea călători în interiorul şi în afara SUA după plac, doar că Francis nu era recunoscut ca partener necăsătorit al meu. Părea incorect. Am apelat la un avocat specializat în imigrări care să ne reprezinte, iar în cele din urmă autorităţile au emis un amendament al legii, prin care se accepta că „sexul este irelevant” când vine vorba de a defini un partener necăsătorit. Francis a zburat pe Aeroportul Logan, fluturându-şi

proaspătul obţinut drept de intrare; acesta stabilea un precedent legislativ şi a fost comunicat tuturor avocaţilor din ţară specializaţi în probleme de imigrare. Misiune îndeplinită.

Dinamismul competitiv declanşat în ADL de nevoia de a mă ademeni mai degrabă pe mine decât pe alţii să fac o vizită în vreo ţară îndepărtată a determinat filialele de pe întregul glob să încerce să se depăşească reciproc în creativitatea afişată în atragerea clienţilor lor (şi a mea, adesea cu Francis alături, când se întâmpla să-i placă locul respectiv) pentru a participa la un adevărat spectacol generat de Regulile Nescrise.

în câteva luni, asa arăta viata mea. Era îmbucurător – dar obositor. Toţi presupuneau că sunt un workaholic extravertit care acum se simţea ca peştele în apă. în realitate, de fiecare dată când eu si Francis ne luam câteva zile libere, nu am avut nici cea mai mică dificultate în a nu-mi verifica corespondenţa electronică sau mesajele vocale. Munceam mult, pentru că aşa fusesem educat în şcoală. Şi din orice profil psihologic care îmi fusese făcut reieşea că eram un introvertit care învăţase să se prefacă. Dacă se ivea vreodată ocazia, preferam să folosesc munca pe post de scuză ca să nu cinez alături de colegi şi mă refugiam în camera de hotel unde comandam ceva

de la room service. Iar metoda chiar funcţiona.

După doi ani, începeam să mă obişnuiesc de a fi cu Regulile Nescrise „în turneu”. Dar începusem să fiu şi epuizat. Tocmai înconjurasem lumea în doar opt zile – de la vest la est, ceea ce face ca diferenţa de fus orar să fie resimţită si mai acut –, iar în acest răstimp susţinusem şapte conferinţe, în ultima etapă, intrasem pe pilot automat mai mult decât o face un avion. Singura mea amintire din Orientul îndepărtat a fost când m-am prezentat unei jurnaliste spunând doar „Peter Scott-Morgan” şi i-am putut citi dezamăgirea din privire.

—Nu a putut veni?

Când i-am explicat că a putut veni şi că eu eram, a izbucnit în râs.

—O, am crezut că sunteţi în vârstă şi gras!

în afară de asta, tot exotismul Orientului a rămas în ceaţă. Ceea ce, a subliniat Francis, ar fi putut reprezenta un troc acceptabil dacă ne-ar fi ieşit si nouă ceva. în realitate însă, toate încasările de pe urma cărţii şi toate taxele pentru conferinţele mele mergeau la ADL. Mai rău, acum venise un nou director de marketing care avea o imagine lipsită de flexibilitate asupra managementului, de la care nu se abătea; şi, dincolo de orice închipuire, eu nu mă mai potriveam în ea. Oricum, cu el la conducere, nici nu

aveam de gând să mă potrivesc. Francis, ca de obicei, m-a sprijinit în revolta mea.

— Voi fi pe cont propriu, i-am spus eu directorului de marketing.

— Nu vei rezista, Peter. Nu ai asta în tine. E o lume foarte rece cea în care te învârti!

J

— Excelent!

Nu aveam nicio intenţie să prelungesc discuţia.

— încă din adolescenţă, oamenii mi-au spus că voi arde în iad. Puţin rece o să-mi prindă bine.

Fără a aştepta vreun răspuns, am plecat şi m-am îndreptat spre necunoscut.

„Regulile Nescrise ale Jocului” – în limba engleză. (N.r.)

Joc de cuvinte intraductibil: „fag” înseamnă, în limba engleză, şi poponar, şi ţigară. *(N.r.)*

Eu si Darth

—Dr. Aylett!
—Dr. Scott-Morgan!

Până atunci avusesem doar un schimb de emailuri, dar aceasta părea o modalitate la fel de bună ca oricare alta să începem întâlnirea noastră video pe Skype:

— Nu există pe lumea asta vreo persoană în afară de dumneavoastră cu care să doresc să discut despre vorbirea artificială...

Poate că ceea ce spuneam suna puţin cam pretenţios, dar, întâmplător, chiar era adevărat, îmi făcusem temele si analizasem fiecare companie din lume care oferea donarea vocii – în principiu, învăţând un computer să semene, atunci când vorbeşte, cu vocea unei anumite persoane. îmi doream un computer care să sune ca *mine.* Şi am ajuns la concluzia că cea mai bună companie cu acest profil de activitate avea sediul în Edinburgh. Se numea CereProc (o prescurtare de la „cerebral processing”, ceea ce ne oferea un indiciu despre cum gândeau fondatorii ei), iar tipul pe care am reuşit să-l contactez *era* chiar unul dintre fondatori, precum şi „chief scientific omcer(asta 11 tacea sa sune ca un membru al
echipajului de la bordul USS *Enterpnse* , ceea
ce nu putea fi decât un semn bun).

în încercarea mea de a schimba lumea, am întreprins un studiu al cercetării şi dezvoltării tehnologice relevante de pe glob. Un pol (relativ accesibil) era în SUA, unul (mai dificil de abordat pentru mine) era în Japonia, unul (convenabil) era în Europa, unul (foarte convenabil) era în Marea Britanie. Dar, oriunde ar fi fost, mi-am dat
seama că am nevoie de o carte de vizită. Asa că am î înregistrat un filmuleţ despre ceea ce încercam să realizez, explicând că doream să formez o Alianţă a Rebelilor pentru a schimba o anumită stare de fapt. Pentru prima dată, mă lansasem pe reţelele sociale. Şi am început să mă folosesc fără nicio jenă de faptul că aveam la dispoziţie o echipă de filmare de la Channel 4. într-adevăr, unii membri se aflau acum în Scoţia, înregistrând discuţia noastră pe Skype.

— Aşadar, Matthew, spune-mi despre cercetarea voastră!

L-am urmărit în timp ce el descria entuziasmat unele dintre lucrările avangardiste pe care le realizau. Fără să vreau, m-am gândit că era cu vreo zece ani mai în vârstă decât mine; apoi mi-am amintit vârsta mea reală si l-am reevaluat ca fiind î
cu 10 până la 20 de ani mai tânăr. Dar avea energia şi ireverenţa unui adolescent, iar după următoarea oră am ajuns să-l îndrăgesc foarte tare. Poate că am fost puţin influenţat şi de faptul că a acceptat să încerce să obţină cea mai bună variantă a vocii mele sintetizate pe calculator...

După câteva săptămâni, eu şi Francis mergeam cu maşina pe o şosea abruptă care ne ducea spre un studio de înregistrări aflat la marginea unei proprietăţi de la ţară, înconjurată de câmpuri. Echipa mea de filmare era deja pe poziţii. După necesarele duble cu mine coborând cu ajutorul liftului telescopic din noua noastră maşină WAV, am intrat în clădire şi ne-am întâlnit cu inginerul de sunet. Owen era un profesionist desăvârşit, dar şi incredibil de grijuliu.

După prima noastră sesiune de cinci ore, înregistraserăm deja foarte mult. CereProc îmi dăduse mii de fraze de rostit, care conţineau orice combinaţie posibilă de sunete pe care o puteam folosi pe viitor. Era acelaşi set de fraze folosit pentru sistemele comerciale de navigaţie. în plus, am înregistrat totuşi şi fraze alese de mine, pe care era posibil să le folosesc în formă compactă. Unele dintre acestea au întârziat tot procesul.

— Dacă îmi amintesc eu bine cum se vorbeşte în argou, termenul potrivit pentru aşa ceva este...

Şi am încheiat înşirând o varietate de opţiuni: „un ratat”, „un dezastru”, evoluând la „o aberaţie” şi ajungând în final la „o tâmpenie”.

— Scuze, am înregistrat şi nişte zgomote de fundal. Putem să reluăm, vă rog? s-a auzit o voce din spatele

camerei.

—La mine a fost în regulă sunetul, a răspuns Owen.

—Nu, eu am fost de vină! M-a buşit râsul, a spus cerându-şi scuze Matt, producătorul-regizor.

Studiourile Pinewood, de la periferia Londrei, au fost utilizate pentru filmele *Star Wars* şi seria James Bond. Tot acolo ne filmau acum pe mine şi pe Francis cei de la Channel 4, cum conduceam pe Goldfinger Avenue. Ne aflam aici pentru ca faţa mea să fie imortalizată pentru viitor prin transformarea într-un avatar la o super-rezoluţie.

O persoană minunată pe nume Amanda (director la Optimize3D, una dintre numeroasele companii din grupul Pinewood) se dăduse peste cap pentru a găsi o mulţime de firme de nişă care puteau contribui fiecare cu tehnologiile şi procedurile necesare pentru realizarea unui avatar care să fie, pe cât posibil, de aceeaşi calitate cu cel pe care îl realizaseră pentru Prinţesa Leia după ce Carrie Fisher, actriţa care o interpretase, murise. Eu nu aveam de gând să mor, dar muşchii mei faciali nu mai aveau viaţă lungă.

La Pinewood există o sală enormă de înregistrare a mişcărilor. Este înaltă, bine luminată şi incredibil de goală. în cele mai multe cazuri, tot ce apare în cadrele finale este adăugat din computer – până şi actorii, care sunt transformaţi în extraterestri sau în animale sau în

creaturi extraterestre. Camerele înregistrează doar *cum* se mişcă oamenii. Iar, în cazul meu, doar camera concentrată asupra figurii mele era cea care conta. Filma anumite puncte. Cam 30 la număr.

A fost nevoie de circa o oră pentru desenarea acestor „pistrui high-tech". Un tip destul de corpolent – despre care am aflat din surse de încredere că era unul dintre cei mai mari experţi de pe mapamond în aplicarea punctelor pe chipuri celebre de actori şi nu mă îndoiesc că era plătit regeşte pentru misteriosul său talent – a dus la capăt transformarea mea cu ajutorul unei sticluţe de mascara Max Factor, despre care a insistat să spună că era de departe cea mai bună pentru a marca punctele pe chipul cuiva. A urmărit o diagramă amănunţită pe computer, care arăta care era dispunerea necesară, a scufundat periuţa, a îndreptat uşor mâna spre faţa mea şi atent, foarte atent, a tamponat. 30 de tamponări ciudate.

După ce am realizat fiecare expresie facială cunoscută omului, după ce am rostit numeroase fraze indicate de un ecran de computer şi am îndeplinit tot ceea ce a indicat vocea anonimă a unui regizor nevăzut, machiajul meu aplicat cu grijă a fost şters cu atenţie, iar eu am fost dus într- o cabină foto dintr-un alt studio.

Am avut parte de cea mai tare şedinţă foto din lumea fotografiilor de tip

paşaport. Mai mult de 50 de camere de înaltă definiţie mă înconjurau în interiorul unui glob. Un expert specializat în expresii faciale s-a strecurat în cabină şi mi-a arătat cum să am expresia corectă, apoi s-a strecurat iar afară. Toate luminile din studio au fost stinse şi, după o numărătoare inversă, a existat un flash strălucitor care m-a orbit vreme de câteva secunde. Apoi am repetat tot procesul. Şi apoi iar. Cam de 30 de ori.

Mi-am dat seama că acea senzaţie de confort extraordinar pe care o aveam ştiind că, în sfârşit, mi-am conservat mişcările faciale – personalitatea mea – ar trebui să fie amintirea care să mă însoţească toată viaţa în legătură cu acea zi petrecută de mine la Pinewood. Cu siguranţă, se calificase pe locul doi pe podiumul amintirilor. Căci locul întâi era ocupat de momentul în care, complet neaşteptat, am putut atinge casca neagră a lui Darth Vader. Unul dintre regizori o avea în biroul lui. Era chiar cea purtată de David Prowse în *Episodul V: Imperiul contraatacă.* Era enormă.

în timp ce intram cu maşina în campusul de la Imperial College şi am zărit Queen’s Tower, înălţându-se falnic după cum îi spunea şi numele, am avut un sentiment de pierdere, am simţit că am pierdut o oportunitate, că am ratat o posibilă carieră. îmi plăcea mediul

academic. într-o altă lume aş fi rămas la Imperial, nu m-aş fi prostituat intelectual sub forma unui consultant care face înconjurul lumii, aş fi devenit profesor de robotică, aş fi obţinut gradele didactice, aş fi scris lucrări supervizate de colegi, mi-aş fi construit o credibilitate academică, as fi fost un om de stiintă *autentic.*

— Ce simţi că te-ai întors la vechea ta universitate?

Matt, vorbind cu mine ca de fiecare dată cu fata acoperită în mare parte de camera video, dorea în mod evident să tragă un cadru. Am privit îndatoritor spre cameră (niciodată direct în obiectiv, aşa cum îmi spunea mereu) şi i-am spus adevărul.

— Nu am mai trecut pe aici de mai bine de 30 de ani şi îmi pare foarte bine că am revenit!

Deja existau laboratoare de robotică în tot campusul, aşa că am vizitat două dintre ele. Prima vizită a presupus prinderea mâinii mele de un ansamblu rob otic şi pornirea acestuia. Ceva ce nu trebuie încercat acasă. Mai mult, conform regulamentelor de siguranţă şi sănătate, nu ar trebui încercat nici măcar într-o fabrică. Dar aici eram într-un laborator de cercetare academică, deci era OK.

Benzile cu arici erau destul de strânse, iar procedeul de prindere a mânii mele mă ducea cu gândul mai degrabă la o

posibilă pedeapsă. Sau o posibilă execuţie. Le-am zâmbit celor doi doctoranzi care îmi fixau mâna de dispozitivul care arăta foarte solid, sperând fără îndoială, în subconştient, că le voi câştiga bunăvoinţa. Mi-au zâmbit şi ei. Iar apoi au continuat procedura de imobilizare, punându-mi o mânuşă de protecţie pe mână.

— Nu am mai făcut asta cu nimeni, în afară de noi, a comentat unul dintre ei.

— Ar trebui să fie totul în regulă, m-a asigurat celălalt.

De altfel, experimentul era destul de deştept. O cameră video îmi urmărea ochii în vreme ce priveam spre masa din faţa mea. Trebuia să mă uit spre o portocală plasată aleatoriu; computerul descifra spre ce zonă privesc, îmi muta mâna prin deplasarea braţului robotic de care eram legat şi apuca portocala cu degetele, activând mânuşa. Apoi, dacă mă uitam la un bol plasat oriunde, robotul îmi muta mâna deasupra lui, iar mănuşa făcea ca degetele să dea drumul portocalei. Ce ar putea merge rău?

Păi, pentru început, mâna putea să-mi fie smulsă din articulaţie. Acest gând m-a obsedat în timp ce mă întrebam dacă nu cumva braţele agresorilor mei erau ceva mai lungi decât ale mele. Mi s-a promis că robotul va evita acest scenariu. Cu toate acestea, unul dintre studenti a făcut câteva modificări la programul de computer. În ciuda riscurilor, peste o oră şi câteva zeci de

încercări în tot acel răstimp, experimentul a decurs perfect. Măcar portocala a ajuns în bol. Cu toţii am avut un sentiment de triumf, deşi eu eram probabil singurul pe care îl durea şi braţul.

în ciuda traumatismelor mele clinice, am dorit să mai încerc un experiment. Am reprogramat braţul, iar de data aceasta l-am întins pentru a-l lua de mână pe Francis. Era prima oară în ultimele trei luni când puteam face asta. în acel moment, mi-am dat seama cât de crucial este *cu adevărat* să poţi reuşi să atingi persoanele la care ţii.

A doua vizită de laborator mi-a dat ocazia de a încerca un scaun cu rotile robotic, care utiliza cam aceeaşi tehnologie ca un automobil fără şofer.

Matt era entuziasmat de faptul că asta va da foarte bine la televizor, deşi poate că ar fi fost bine să ne avertizeze cineva că s-ar putea ca momentul să nu apuce să fie difuzat având în vedere că acela era un vehicul experimental şi că îl foloseam pe propria- mi răspundere.

— Nu a mai fost folosit niciodată de cineva cu dizabilităţi motorii, s-a arătat încântat profesorul.

— De regulă, dispozitivul ştie să se poarte, mi-a mărturisit si doctorandul.

A funcţionat foarte bine, destul de sacadat si uneori într-un mod care amintea de o bunicuţă

care suferă de tremor. Ba chiar a reuşit să ocolească un ecran care îi bloca drumul. Totul decurgea atât de bine. Mi-l şi imaginam pe Matt în spatele camerei de filmare, entuziasmându-se că aceea era scena lui de succes. Si în acel moment, computerul din dotare a devenit confuz. Iar problema cu acea confuzie era că trecuse pe modul căutare. Iar problema cu modul căutare era că presupunea ca scaunul să se mişte în cerc. Rapid. Cu mine cu tot.

Vestea bună era că, după cum era şi normal, cursa mea mortală putea fi întreruptă printr-un buton care oprea totul. Vestea proastă era că butonul se afla pe partea dreaptă a scaunului, iar mâna mea dreaptă era deja paralizată în acele zile.

Observând situaţia delicată în care mă aflam (prin faptul că arătam cam confuz), amicul meu doctorand a încercat să apese butonul în locul meu. Dar deja mă roteam cu o viteză destul de mare. Asa că l-a ratat. Din nefericire, braţul scaunului nu l-a ratat pe el. Şocat de admonestarea fizică primită pentru programarea pe care o realizase, a aşteptat câteva alte rotiri până şi-a făcut curaj să încerce din nou. Privind retrospectiv, cred că nu a fost deloc ajutat nici de sfaturile din ce în ce mai contradictorii primite de la profesorul lui.

Studentul a încercat din nou să apese butonul şi a ratat încă odată. Scaunul l-a atacat si a marcat din nou. Camera se rotea în continuare pentru mine. Situaţia se transformase în bătălia finală dintre om şi maşinărie. Iar eu eram prins la mijloc. Rotindu-mă. Rapid. Intr-un *dans macabru* alegoric, doctorandul meu loial luase poziţia matadorului care urma să dea *coup de grâce.* Şi eşec. Şi săritură în lateral. Apoi o nouă încercare. Şi eşec. în ciuda încurajărilor din ce în ce mai puternice venite din partea profesorului. Aveam impresia că situaţia dura de ani de zile.

în cele din urmă cineva, cumva, de undeva a reuşit să oprească alimentarea cu energie. Sau poate că bateriile s-au consumat. Oricum ar fi, scaunul s-a oprit. Totuşi, camera a continuat să se rotească si am avut nevoie de câteva secunde bune până am fost sigur că pot să vorbesc fără să vomit. Toţi mă întrebau cum mă simt. Am evaluat situaţia. Ca într-un fel de echilibru cosmic, bietul doctorand părea în pragul leşinului de ruşine, în timp ce eu eram la un pas să mă umplu de ruşine leşinând. Profesorul lui nu părea deloc încântat şi aştepta să vadă în ce parte se înclină balanţa.

— Păi, a fost amuzant! Un studiu foarte încurajator. Bravo!

Director ştiinţific – în limba engleză. *(N.r.)*

USS *Enterprise este* nava spaţială simbol a serialului SF Star Trek. *(N.r.)*

Accelerarea

— Am avut o epifanie, am mărturisit eu. Eu şi Francis înaintam pe faleza de la FunchaL Coborâserăm primii de pe navă, aşa că soarele din Madeira părea mai degrabă cald decât fierbinte, iar eu apăsasem joystikul lui CHARLIE suficient de mult nu doar pentru a ţine pasul cu ritmul de mers destul de alert al lui Francis, ci şi ca să-mi asigur o briză răcoroasă pe faţă.

— îţi trece cu puţin mir...

Funchal avea o promenadă generoasă pavată cu dale mici. Arăta minunat. îmi aminteam că era grozav să păşeşti pe ea; într-un scaun cu rotile, la o viteză mare, se simţea ca şi cum ai sta pe o mitralieră care trage la foc continuu. Prin urmare, păream ceva între Dalek şi Stephen Hawking.

— Mi-am dat seama că ar fi fost o greşeală enormă pentru mine dacă rămâneam în mediul academic...

— Evident!

— Da, dar până de curând o parte din mine şi-a dorit tot timpul să nu fi fost un rebel care a ales Imperial, ci să mă fi bucurat de turnurile visătoare de la Oxford, să devin decan, să trăiesc într-o relativă obscuritate într-un turn de fildeş intelectual fără să-mi bat capul cu nimic altceva în afară de lărgirea orizontului cunoaşterii.

— Asta este Wimbledonul care vorbeşte

în tine! Nu ai uitat niciodată de unde te tragi, nu ai uitat cum e să fii în centrul Establishmentului. Eu nu am avut asta niciodată. Dar o parte din tine şi-a dorit dintotdeauna să nu fi plecat.

— Am *fugit]* Oricum, acum nu.

— Nu ce?

— Nu-mi mai doresc să fi mers la Oxford sau să fi rămas în mediul academic. Cel puţin, nu acum. Asta vreau să zic.

—în primul rând că nu m-ai fi întâlnit!

Ne-am oprit la o intersecţie aglomerată şi am aşteptat să se schimbe semaforul.

— Te-aş fi găsit indiferent de situaţie! Nu, ce vreau să zic este că ultimele luni m-au făcut să-mi dau seama cât de lentă şi de îngustă este cercetarea academică în ariile mele de interes. Fiecare proiect implică de regulă unul-doi studenţi la doctorat care studiază mai bine de trei ani. Adesea sunt foarte creativi, dar sunt si foarte lipsiţi de experienţă. Şi subfinanţaţi. Nici nu poate exista comparaţie cu ceea ce ştiu că se întâmplă în laboratoarele de cercetare ale megacorporaţiilor globale.

De partea cealaltă a şoselei, silueta luminată a unui bărbat verde a început să clipească şi să numere descrescător. Am coborât ezitant panta destul de abruptă dinspre promenadă şi am ajuns la timp în siguranţă în cealaltă parte, înainte ca traficul să repornească în urma noastră.

— Ca atunci când te-ai teleportat în

acele laboratoare?

în timp ce Matt şi o echipă de filmare se aflau în Boston, SUA, eu m-am alăturat celor de la Laboratorul Draper din confortul propriei case (cu o a doua echipă de filmare în Torquay) graţie unui robot de teleprezenţă, care mi-a permis, prin intermediul unei conexiuni de mare viteză, să văd si să aud totul ca si cum as fi fost într-unul dintre laboratoare, mi-a permis să privesc în jur şi să mă deplasez oriunde mi-am dorit. Chiar am purtat o conversaţie, în vreme ce coboram pe un coridor lung. Totul mi s-a părut foarte normal.

— Au fost uimitori!

Auzisem de cei de la Laboratoarele Draper de mic copil, de când aflasem că oamenii de ştiinţă de acolo construiseră computerul de navigaţie care a dus oamenii pe Lună şi înapoi.

— Dar nici măcar ei nu fac cercetările necesare pentru a schimba ceea ce înseamnă să fii om. Cumva trebuie să ajung la cele mai bune megacorporaţii. Dacă e să schimbăm lumea, să producem o revoluţie, totul trebuie să se desfăşoare *mult* mai rapid şi mai ambiţios decât în mediul academic.

Am luat-o în sus pe un drum lăturalnic abrupt, aglomerat de mese de cafenea, de pietoni şi, ocazional, de dube de aprovizionare.

— Dar de ce s-ar implica oricare dintre aceste firme mari? Dincolo de orice, sunt organizaţii comerciale. Ce ar avea de

câştigat?
— Nu ştiu. Dar ştiu că trebuie să trec la un alt nivel. Cumva, trebuie să lansez mesajul într-un fel care să sune atrăgător pentru cele mai luminate creiere ale acestor organizaţii moderne, astfel încât să se alăture Alianţei noastre Rebele. Vreau să-mi folosesc discursul public final ca pe un test. Să văd cum se disemineazăă mesajul. Să văd dacă mă ia cineva în serios.
— O, crezi că e potrivit? Este vorba despre o conferinţă medicală. Vorbeşti chiar în deschidere. Nu ţi-a cerut Tracy să „păstrezi un nivel ridicat”? Toţi sunt profesionişti din sistemul de sănătate şi ştii cât de conservatoare poate fi această comunitate. Nu sunt pasionaţi de inteligenţă artificială, robotică şi avataruri. Dacă mergi prea departe, aşa cum faci de obicei, îi vei pierde. Ar putea deveni ostili. Şi chiar va fi ultimul tău discurs public. Ar trebui să fie un triumf. Nu o confruntare. Dacă îl transformi în ceva prea ştiinţifico-fantastic, ar putea să te ia în derâdere. Sau să te fluiere.
— Atunci va fi un test bun!
O furgonetă albă se strecurase în spatele nostru, iar acum se ţinea foarte aproape de mine. Din câte se părea, şoferul nu considera că o zonă destinată în primul rând pietonilor era potrivită pentru un scaun cu rotile. Sau poate că, pur şi simplu, nu îi plăceau persoanele cu dizabilităţi. A ambalat motorul si a claxonat, scoţând un sunet destul de

ascutit. Francis s-a strecurat între nişte mese si a lăsat furgonetă să treacă. în condiţiile date, mie mi s-a părut tare nepoliticos. Aşa că nu m-am lăsat dat la o parte. A făcut semne luminoase şi a claxonat de patru ori.

Când cei de la Permobil mi-au cerut primele specificaţii pentru CHARLIE, m-au întrebat cât de rapid doream să se poată deplasa. Le-am răspuns: cât de rapid se poate. Când mi-a fost livrat şi am întrebat care este viteza lui maximă, am fost atenţionat să o folosesc doar pe un teren privat – pentru că era dublul vitezei legale. îmi convenea de minune.

Speriată de claxon, mulţimea de pietoni care bloca înaintarea furgonetei eliberase parţial drumul. Aceasta părea ocazia potrivită să-l pun pe CHARLIE la treabă. Până la urmă, *puteam* să consider că sunt pe un drum privat. Oricum, Codul rutier din Madeira era cu siguranţă diferit fată de cel din Marea Britanie. Iar covorul asfaltic
părea foarte neted.

Am aşteptat ca furgonetă să mai claxoneze o dată, apoi m-am înfipt în joystickül lui CHARLIE cât de tare am putut. Instantaneu, programul sofisticat de control-proporţional a trimis maximum de putere în roţile motoare. Cauciucurile au muscat din asfalt si, ca un liliac scăpat din iadul BNM, am ţâşnit cu forţa unei catapulte.

Conducând cu o viteză tot mai mare într-un spaţiu deschis, parţial aglomerat,

am fost plăcut surprins să descopăr că, până şi după trei secunde de accelerare rapidă, CHARLIE încă nu atinsese viteza maximă. în afară de sunetul motoarelor mele electrice, care torceau uşor, auzeam vag vuietul gutural al agresorului meu, care încerca să ţină pasul cu mine.

Din păcate, motorul lui diesel nu părea să se ridice la înălţimea provocării. Mai mult, ruta de evadare pe care eu navigam fără efort s-a dovedit a fi prea îngustă pentru duba lui, astfel încât claxonatul lui frustrat a dispărut rapid în depărtare. în schimb, CHARLIE abia acum începea să arate ce poate şi încă accelera pe măsură ce ne apropiam de vârful pantei. Am dat drumul joystickului, sistemul de frânare regenerativă a intrat în funcţiune şi (eu fiind asigurat în centura de siguranţă şi prin suporturile laterale) am executat o oprire de urgenţă perfectă, în linie dreaptă, fără derapaj. Cum perioada de probă se încheiase, puteam vorbi despre un adevărat succes.

Curcubeie si fantome

Ne trăim viaţa alergând după curcubeie şi fugind de fantome.

Cel puţin, aşa mi se pare mie. Şi am chiar o teorie despre cum funcţionează lucrurile. Din câte văd, totul are legătură cu Regulile Nescrise ale Fiinţei Umane. Teoria mea sună cam asa: da, cu toţii trăim pentru a alerga după curcubeie şi pentru a fugi de fantome. Iar asta este OK – suntem cu totii visători si suntem cu totii bântuiţi – este o parte din ceea ce ne face umani. Dar speranţele şi temerile noastre nu sunt cele mai importante componente ale umanului; modul în care *reacţionăm* este ceea ce ne defineşte si defineşte deopotrivă ceea ce înseamnă în mod fundamental *să fii* om.

Ceea ce trebuie să reţinem din felul în care reacţionăm la fantome si curcubeie este că fiecare dintre noi poate fi speriat, dar fiecare dintre noi poate fi şi mai puternic decât am crede; fiecare dintre noi vrea ceva imposibil, dar visurile noastre secrete îi pot inspira pe alţii mai mult decât ne putem imagina; fiecare dintre noi se poate mulţumi doar cu a rămâne în viată, dar fiecare dintre noi poate alege *să prospere.*

Fantomele ne vor ajunge uneori *cu siguranţă,* iar când se va întâmpla asta ar trebui să le întâmpinăm, iar ele îşi vor

pierde puterea de a ne amenința si de a ne intimida. Curcubeiele vor fi
uneori *mai mult ca sigur* acoperite de vreo furtună, iar când se întâmplă asta ar trebui să aprindem un far, să luminăm în mijlocul potopului şi să ne creăm propriile curcubeie.

Mai presus de orice, ar trebui să nu uităm niciodată că, dacă reacţia noastră atunci când
speranţa şi frica se ciocnesc în interiorul nostru este să încălcăm intenţionat regulile statu-quoului şi să ripostăm împotriva destinului, atunci uneori, în mod imposibil, *putem* schimba universul.

Ca insule, niciunul dintre noi nu poate înfăptui ceva atât de măreţ. Dar interacționând cu persoanele potrivite, care dovedesc o gândire revoluţionară, formând o alianţă tot mai numeroasă a celor care se împotrivesc, eliberându-ne de trecut si schiţând un destin nou, oricare dintre noi *poate* rescrie viitorul.

Cel puţin în colţul nostru de galaxie, doar oamenii reuşesc să facă asta. Alte primate avansate au reguli şi pot spune minciuni, suferă din cauza depresiei, folosesc instrumente, arată abilităţi complexe pentru învăţare şi fac planuri pe termen lung. Dar numai *noi* putem încălca regulile în mod intenţionat – sau putem alege să nu facem asta. Asta este ceea ce ne face invincibili.

încălcarea regulilor este caracteristica uimitoare care, mai mult decât oricare alta, are forţa de a ridica civilizaţia. Este

un echilibru uman unic de creativitate[i] egocentrică combinată cu reţinere altruistă, de realizare îndrăzneaţă combinată cu evaluarea intuitivă a riscurilor. într-un sens crucial, această trăsătură defineşte deopotrivă specia noastră şi societatea: *încălcarea deliberată a regulilor* este ceea ce ne face umani; acceptând ce reguli să *nu* încălcăm este ceea ce ne face civilizaţi.

Vorbeam deja de 30 de minute şi, în ciuda microfonului si a sistemului audio, vocea îmi era foarte obosită. Era o experienţă nouă pentru mine: mă mândrisem întotdeauna cu faptul că eram capabil de a vorbi non-stop, fără microfon, ore în şir, în faţa unui public numeros, fără să resimt oboseală. Bine măcar că Francis se afla în primul rând, cu un pahar de apă, în caz că aş fi avut nevoie.

Sala de lectură era arhiplină. Afişele lipite pe pereţi indicau că acolo se desfăşura într-adevăr o conferinţă medicală, în caz că vreunul dintre cei 150 de adulţi din sală ar fi uitat pentru ce veniseră. Până în acel moment, fuseseră un public minunat – râseseră când am sperat că vor face asta, deveniseră seriosi când am fost brutal de sincer în legătură cu boala mea. Prin urmare, eram tot mai tentat să văd dacă merită să risc să le ofer „a doua variantă de final”.

Memorasem două variante complet

diferite ale prezentării. într-adevăr, fusese nevoie să învăţ pe dinafară tot discursul deoarece, cu doar două săptămâni mai înainte, mâinile mele paralizaseră într-atât, încât nu mai puteam ţine paginile. Oricum, era ultimul meu discurs lung. Merita efortul. Dar erau oare pregătiţi pentru un adevărat strigăt de rebel? Urma să decid asta în scurt timp. Urma o descriere a imaginii mele preferate, pe care i-o împărtăşisem lui Francis când m-a întrebat despre cele mai nebuneşti idei pe care le aveam. Acela era testul.

— îmi imaginez viaţa mea peste câţiva ani. în timp ce aştept să apară un tratament, voi merge din nou, traversând un platou montan plin de verdeaţă până la marginea unei prăpăstii enorme, în timp ce păsări exotice ţipă în înaltul cerului indigo, iar acolo eu şi Francis ne vom ţine de mână, mereu tineri, admirând un peisaj nepământean minunat dintr-o galaxie foarte, foarte îndepărtată. Iar apoi vom pluti uşor spre următorul vârf pentru a vedea sorii gemeni cum se ridică dintr-un ocean turcoaz, într-un răsărit imposibil de perfect. Iar în acele momente..., mam oprit pentru o clipă: acesta era testul... vom fi liberi.

Deja erau mai mult decât atenţi. Eram foarte conştient că, deşi nu mai puteam să gesticulez cu braţele mele subţiri, tot mă străduiam să vorbesc cu pasiune. Dar vocea îmi era slăbită şi fără suflu ca

a unui bătrân. în ciuda acestui lucru, publicul era atent la fiecare cuvânt. Câţiva spectactori rămăseseră cu gura deschisă; mulţi aveau lacrimi în ochi; unii zâmbeau; unii zâmbeau, dar aveau *şi* lacrimi în ochi. Trecuseră testul. Erau pregătiţi pentru „a doua variantă de final”. Am început s-o prezint fără grabă.

— Viitorul meu nu va fi chiar atât de rău...

Sosise momentul să semnalez începerea peroraţiei mele.

— Ei bine, cu această imagine, a sosit momentul să mă apropii de încheiere, măcar şi pentru faptul că, după cum probabil auziţi, respiraţia mea a devenit destul de sacadată.

Chiar devenise.

— Aşa că vă rog să-mi permiteţi să închei cu cea mai importantă privire spre viitor... Ştiţi, prima prezentare majoră pe care am susţinut-o a fost în 1983, pe când eram doctorand, în faţa a 1 000 de delegaţi la simpozionul de robotică de la Chicago. Pe atunci eram incredibil de optimist. încă îmi pot aminti senzaţia de atunci că un viitor palpitant îmi făcea cu ochiul. Eram convins că, dacă am fi suficient de isteţi, de curajoşi şi dacă am avea la îndemână suficient de multă tehnologie uimitoare, atunci am putea rescrie viitorul şi schimba lumea indiferent ce ne-ar rezerva soarta. Eram la înălţime.

)

îmi aminteam evenimentul ca si cum s-ar fi întâmplat în urmă cu numai un an.

Un public mult mai mare. Un alt univers.

— Ei bine, la 35 de ani distanţă sunt pe cale să- mi închei ultimul discurs public – cel puţin, ultimul pe care mi l-am scris eu. într-un blockbuster hollywoodian, acesta ar fi un moment sfâşietor. La urma urmei, scenariul practic se scrie de la sine: bietul Peter „cel de neoprit", îngenunchiat în sfârşit. O victimă, gata să fie deposedată de tot ceea ce a demonstrat până atunci, fără posibilitatea de a-şi mai folosi vocea vreodată, de a mai transmite emoţie sau personalitate, fără a-i mai putea atinge pe cei pe care îi iubeşte, fără a mai putea fi vreodată la înălţime.

J

Acum, pentru prima oară pe parcursul discursului meu, le spuneam pe bune. Publicul arăta ca şi cum l-aş fi pălmuit.

Bun.

— Până la urmă, aceasta este imaginea pe care am fost *condiţionaţi* să o acceptăm cu toţii. Fără întrebări. Pentru fiecare generaţie anterioară nouă, diagnosticarea cu boala neuronală motorie a însemnat doar drumul spre un loc *întunecos.*

Tăcerea era mormântală. Nu am întrerupt-o vreme de cinci secunde. A fost dureros.

— Dar...

Din nou, am lăsat un moment de suspensie. Apoi am spus cu o voce cât am putut eu de puternică, râzând bucuros:

— *Dar* noi facem parte dintr-o generaţie

nouă. Este un nou *început.* Iar eu *încă* simt că un viitor palpitant îmi face cu ochiul. Eu *încă* sunt convins că dacă suntem suficient de isteţi, de curajoşi şi folosim suficient de multă tehnologie uimitoare, atunci, *indiferent* ce ne rezervă soarta...

Am făcut o pauză, pentru ca cei din jur să poată face legătura cu situaţia în care mă aflam eu.

— ... încă putem rescrie viitorul şi putem schimba lumea.

Chiar nu intenţionasem să fac acest lucru în fata

lui Francis, dar îi spusesem în esenţă despre ce era vorba, iar el mă aprobase. Publicul avea nevoie să audă adevărul gol-goluţ.

— Da, cam peste un an voi avea nevoie, cel mai probabil, de o traheostomie, iar în acea zi voi rosti ultimele cuvinte din viata mea. Si, da, în câţiva ani e foarte posibil să fiu complet paralizat, dar creierul meu să fie pe deplin funcţional. Şi, da, desigur, nu acesta este viitorul pe care l-aş fi ales eu, mai ales nu pentru dragul meu soţ.

Asta li s-a părut sfâşietor celor mai empatici dintre spectatori. Dar era nevoie ca *toţi* să simtă durerea.

— Dar nu am de gând să întorc privirea şi să mă prefac că nu ştiu ce urmează. Nu am de gând să privesc în urmă, jelind după lucrurile pe care nu le voi mai putea face. Şi, cu siguranţă, nu am de

gând să mă *temi* La urma urmei, ia gândiţi-vă: ca oricare altă ameninţare, puterea BNM de a ne teroriza depinde de intimidare – în cazul BNM, este vorba de acea ameninţare veche şi perimată conform căreia dacă îndrăznesc să rămân în viată

atunci, atâta timp cât voi putea îndura tortura, voi fi captiv pe vecie în acea ultimă cămaşă de forţă,...

Următoarele patru cuvinte au fost ca o uşoară bătaie de tobe care îl însoţeşte pe cel care se îndreaptă spre locul de execuţie.

— ... propriul meu cadavru viu.

Era nevoie să le arăt mai întâi instrumentele de tortură înainte să le ofer graţierea. Trebuia să îi mai las să sufere câteva secunde. Apoi mi-am distrus propria-mi creaţie absurdă.

— *Pe bune?* în secolul XXI? Cu tot ce ştiu despre tehnologia de ultimă generaţie? îmi pare rău, dar nu suntem într-un film gotic de groază.

într-o explozie de uşurare, şi-au dat seama că fuseseră păcăliţi. Au râs pentru prima dată de când începusem partea finală a discursului meu. Un râs profund. Un râs atotştiutor.

— De data aceasta, BNM s-a pus cu cine nu trebuie.

Un râs mai lung şi mai zgomotos. Cineva chiar a ovaţionat.

— Nici măcar nu îmi *plac* ameninţările.

Râsul continuase, iar eu vorbisem

peste el. Acum izbucniseră noi hohote de râs. După o scurtă pauză, le-am întrerupt din nou.

— Sunt destul de sigur că nu voi fi impresionat de tactici de înfricoşare aproape medievale, melodramatice şi depăşite, care nu se bazează pe nimic altceva decât pe o frică primordială de a fi prins în cursă şi de a fi neputincios.

Se făcuse din nou linişte, dar toti zâmbeau, în vreme ce eu continuam pe un ton de parcă le explicam cum voi fura bijuteriile coroanei:

— Nu mă voi zbate în timp ce sunt prins – dar atâta vreme cât sunt în cămaşa de forţă am de gând să strecor înăuntru mai multă tehnologie de vârf decât Casa Albă. Şi am de gând să o tot completez. Acum puteţi vedea prototipul pentru Peter 2.0 – dar am planificat mai multe upgradeuri decât face până şi Microsoft.

Mai multe râsete.

— Nu mor. Mă *transform.*

Alte ovaţii.

— Pentru o perioadă scurtă de timp, lucrurile se vor înrăutăţi. Dar la puţin timp după traheostomia mea, calitatea vieţii mele se va *îmbunătăţi* constant. Apoi *accelerat.*

Erau pregătiţi pentru final.

— Aceasta este o boală terminală asa cum nu ati

mai văzut. în ce mă priveşte, să fie! încă nu a început să mă îngenuncheze. Daţi-mi voie să vă arăt de ce, chiar la mult

timp după ce voi fi complet paralizat, *încă* voi fi la înălţime...

Am încetat să mai vorbesc şi am privit triumfător spre public. Apoi vocea mea a răsunat din nou, umplând sala. Vocea mea – deşi puţin artificială. Clară. Puternică. Tânără ca odinioară. Doar că buzele mele au rămas nemişcate. Iar CHARLIE a început să se desfăşoare încet împreună cu mine, ca şi cum cineva s-ar ridica de pe un scaun.

— Şi aceasta pentru că, pur şi simplu, graţie tehnologiei – voi vorbi din nou. Voi transmite emoţie şi personalitate. Şi voi ajunge să ating oamenii pe care îi iubesc. Şi ştiţi ce, nu voi fi singurul. Cu timpul tot mai mulţi vor alege să-mi fie alături.

Tot mai mulţi spectatori au început să-şi dea seama că CHARLIE se ridica încet în picioare. Zâmbetele lor au devenit mai largi.

— Şi vom fi complet la înălţime. Şi vom fi mândri. Si nu ne vom înclina. Si vom continua să
fim la înălţime, an după an după an după an, pentru că, pur şi simplu, refuzăm doar „să rămânem în viată”.

Acum CHARLIE era deja complet vertical. Am apăsat joystickül până când am ajuns aproape de primul rând.

— Noi alegem să PROSPERĂM!

Şi, spre surpriza mea, am avut parte de prima ovaţie la scenă deschisă.

A TREIA REGULA A LUI

PETER PENTRU UNIVERS

DRAGOSTEA – ÎN CELE DIN URMĂ – ÎNVINGE TOTUL

AII Time High^^

La 30 de ani si 10 luni de la revolta mea de şcolar prin care m-am sustras Establishmentului şi am plecat în ceea ce credeam că va fi un exil permanent, m-am trezit chemat înapoi. Iar una dintre consecinţe chiar m-a emoţionat. în fond, nu mai cerusem pe nimeni în căsătorie până atunci.

în nouă luni, legea urma să se schimbe: pentru prima oară în istoria britanică, doi bărbaţi sau două femei puteau să se înregistreze ca parteneri civili, cu drepturi identice cu cele ale un cuplu căsătorit. Era o piatră de hotar *enormă.* Dincolo de simbolistica evidentă, apăreau aspectele practice ale drepturilor partenerului asupra pensiei, drepturile de acces în spital şi posibilitatea de a transfera bani sau proprietăţi de la unul la altul fără plata taxelor.

Mai mult, am simţit că acesta era primul pas pe drumul spre o căsătorie clară, pe picior de egalitate cu oricare alta – fără diferenţe nici măcar în privinţa numelui. Iar atunci lupta interminabilă va lua sfârsit. Doream ca eu si

Francis să controlăm acel tsunami. Doream să-l cer în căsătorie, dar devenisem si incredibil de emoţionat.

Dacă spunea nu?

Era cea de-a 26-a aniversare a zilei în

care tot universul meu se schimbase. Pe cea de-a 25-a o aniversaserăm printr-o călătorie lungă pe Nil, vizitând fiecare loc antic egiptean care ne-a ieşit în cale. Dar acum doar ne relaxam în casa noastră de pe faleza de la periferia Torquay. Tocmai revenisem dintr-o călătorie în zona lacului Lugano, din Italia, unde fusesem alături de echipa mea de evenimente (dar fără Francis, care spusese că era mult prea frig pentru el ca să ne însoţească) pentru a trece în revistă locaţii pentru o reuniune privată a directorilor generali care urma să aibă loc în acel an. în toamna precedentă organizasem evenimentul în Veneţia, unde am călătorit într-un convoi de zece gondole (care a sfârşit prin a bloca tot traficul acvatic din jurul Santa Maria della Salute) pentru a cina la un palazzo cu vedere la Marele Canal, acompaniaţi de un „castrato” din zilele noastre. Acum trebuia să organizez ceva şi mai şi. Dar, mult mai important, trebuia ca Francis să-mi accepte cererea în căsătorie.

Am pus jos paharul de şampanie şi m-am ridicat liniştit de la masă. După ce piesa care se auzea în surdină s-a încheiat, a început o melodie pe care o alesesem special. Era o versiune slow instrumentală după „All Time High” – care fusese iniţial o piesă de pe coloana sonoră a seriei James Bond şi care includea şi versurile „we’ll change all that’s gone before, doing so much more

than falling in Iove... we'll take on the world and win in acel moment, nici ca-mi puteam
imagina pentru noi vreo coloană sonoră mai romantică şi mai personală. Acesta era momentul meu. Am băgat mâna în buzunar şi am scos inelul de aur, identic cu cel făcut din aur avolean pe care Rahylan i-l dăduse lui Avalon când l-a cerut în căsătorie. Pe interior avea gravate cuvintele „All ™* 1 ii********
Time High ---.

Ştiam exact ce aveam de făcut în continuare. în tinereţea mea îmi tot imaginasem scena. Rahylan s-a lăsat pe un genunchi în faţa lui Avalon şi l-a întrebat:

— Vrei să te căsătoreşti cu mine?

y

Francis nu a spus nimic. O eternitate. Sau poate că s-a simţit ca o eternitate. Apoi a părut puţin confuz. Apoi a văzut inelul. Apoi i-au apărut lacrimi în ochi. Apoi a spus:

— Da! Te rog!

Aproape că nu mai putea să vorbească.

Era de la sine înţeles pentru amândoi că ne doream un eveniment discret. La momentul la care urma să aibă loc căsătoria noastră formam deja un cuplu de 27 de ani, aşa că nu avea să fie vreo surpriză pentru niciunul dintre amicii noştri sau pentru familiile noastre. în plus, data la care urma să se schimbe legea era 21 decembrie 2005 (şi ar fi fost

drăguţ ca nunta noastră să aibă loc chiar în prima zi în care era permisă, dacă am mai fi găsit vreun loc liber), aşa că vremea va fi urâtă şi toţi vor fi prinşi cu nebunia de dinaintea Crăciunului. Prin urmare, aveam de gând să mergem la biroul de stare civilă cu un singur martor, să semnăm documentele necesare şi, câteva minute mai târziu, să fim deja acasă, la o ceaşcă de ceai.

Numai că, la televiziunea locală, un cleric a făcut câteva comentarii revoltătoare la adresa parteneriatului civil. Francis, care urmărea ştirile de seară, a făcut si el câteva comentarii la fel de revoltătoare la adresa clericului. Chiar si în acel

J

moment, planurile noastre pentru un eveniment discret ar fi rămas intacte dacă alti doi clerici nu ar

J

fi atacat vehement pe postul naţional de televiziune ideea că relaţiile gay ar trebui considerate pe picior de egalitate cu relaţiile heterosexuale – ce să mai vorbim de recunoaşterea legală a unei asemenea monstruozităţi.

J

— Biserica a rămas singura rămăşiţă a Establishmentului cu care mai trebuie să luptăm! i-a explicat Francis prietenului nostru Vinny, folosind aceleaşi cuvinte pe care mi le spusese şi mie cu o zi înainte.

— Eşti sigur că nu interpretezi eronat ceea ce vor să spună? Cum a fost cazul meu, cu fata aceea; eram convins că mă

doreşte.
— Tu să zici mersi că nu a obtinut un ordin de restricţie împotriva ta!
— Dar nu e corect! De fiecare dată când mă întâlneam cu ea, continua să-mi zâmbească, să mă privească şi să întrebe ce-am mai făcut. Normal că am interpretat greşit intenţiile ei.
— Te aflai în cabinetul ei. Ea era stomatolog.
— Chiar si asa...
îl cunoşteam pe Vinny de câţiva ani, perioadă în care devenise cam golan. Apărea din senin, se invita la o ceaşcă de ceai şi adesea adormea pe canapea. Apoi, după ce îşi făcea mendrele, se ridica şi pleca. Făcea totul de capul lui. Cea mai intimă dezvăluire pe care ne-a făcut-o despre el a fost aceea că în secret îsi dorea să fie robot si că visa să locuiască de unul singur în centrul Dartmoor. Muzica lui preferată suna ca o hienă care este eviscerată.
— Vinny, problema este că Biserica are câteva milenii de experienţă în persecutarea persoanelor gay, aşa că nu va renunţa niciodată la lucrurile la care se pricepe atât de bine. Iar acum este chiar mai periculos, pentru că se simte brusc marginalizată şi vede că îşi pierde autoritatea asupra oamenilor, am spus eu.
Monitorizasem ce se întâmplase în ultimele luni de când devenise tot mai clar că legea urma să fie schimbată. Nu mi-a plăcut ce am văzut. Am simţit că

biserica încerca să ameninţe statul. Am încercat să explic ce credeam că se întâmplă.

— Biserica are o strategie. Vrea să protesteze acum în legătură cu parteneriatul civil pentru că este absolut disperată să împiedice să se ajungă la căsătoria cu drepturi egale. De aceea, unii dintre membrii ei încep să fie virulenţi şi atacă persoane ca mine sau ca Francis. Fără să vrem, am devenit un simbol. Dacă societatea va permite vreodată unor persoane gay cum suntem noi să folosească legal termenul „căsătorie” – la fel ca orice cuplu obişnuit –, atunci noi, monştrii, vom fi câştigat. Vom fi *parte* a Establishmentului. Iar toţi acei bigoţi religioşi dezgustători vor rămâne, pentru prima oară, pe *dinafară.* Aşa că *sunt nevoiţi* să ne oprească.

— Ti-am zis că tot mai am vânătaia aia?

— Poftim?

— Acum se înnegreşte! Mă întreb dacă ar trebui să merg la medic.

— Te-ai împiedicat acum trei zile. Aşa se întâmplă cu vânătăile.

— Chiar si asa...

După ce a plecat Vinny, am evaluat situaţia. Francis nu era genul care să caute celebritatea şi nici de data aceasta nu avea de gând. Totuşi, mai puternic decât dorinţa lui de intimitate era refuzul de a se lăsa intimidat. Si în acel moment, mantra noastră pe care o repetam de decenii, *Cuplul Scott-*

Morgan nu cedează în faţa ameninţărilor, a preluat controlul. Francis trecuse în modul de luptă.

— Problema nu se mai referă doar la noi. Este vorba şi despre toate acele cupluri care nu au norocul nostru, care nu se simt la fel de puternice ca noi, care nu se simt în stare să reziste ameninţărilor. Trebuie să fim un simbol. Trebuie să arătăm că există speranţă. Trebuie să facem tam-tam!

Potenţialul acelui tam-tam a crescut dramatic când am aflat că tocmai noi eram prima pereche programată la prima oră în prima zi. Apoi minunăţii angajaţi de la Starea Civilă locală au forţat regulile şi ne-au propus să ţinem ceremonia într-o imensă sală de festivităţi dintr-un conac *care* semăna cu cel de la Versailles. Iar asta însemna că aveam nevoie de cel puţin 100 de invitaţi pentru a umple sala. Şi, chiar dacă Anthony nu putea participa deoarece tocmai acceptase un post de conducere în SUA, la Operă (ceea ce era păcat, dar nu vreo mare surpriză, întrucât spusese mereu că asta are de gând să facă), tot mai mulţi prieteni şi membri ai familiei ne anunţau că vor fi prezenţi.

Apoi primarul ales din Torquay s-a oferit să ne fie unul dintre martori. Apoi primarul onorific a făcut acelaşi lucru. Şi a spus că va veni şi cu doamna primar. Ambii, purtând însemnele oficiale. Apoi preşedinta Consiliului din Torbay ne-a

întrebat dacă ne-ar putea fi şi ea martoră. Iar grefierul-şef a spus OK, cu menţiunea că va modifica formularul pentru a admite trei martori, nu doi, cum era specificat. Apoi s-a implicat şi presa locală. Apoi postul de radio BBC. Apoi ITV News. Apoi televiziunea BBC.

Am simţit nevoia de a aşterne pe hârtie un set de reguli pentru buna desfăşurare a ceremoniei, care devenea tot mai complexă. După 10 file de text, mă apropiam de final. Dar rămânea o problemă încă nerezolvată: modul în care eu si Francis urma

J

să intrăm în sală.

— *Nu* voi merge spre altar, în faţa tuturor acelor oameni.

în ultimele două luni se arătase destul de încăpăţânat în această privinţă. A fost de neclintit încă vreo lună. Apoi, în timp ce alegeam muzica pentru recepţie, i-am pus „Love Changes Everything" cântată de Michael Ball.

— Ei, *asta* este o melodie pe care aş putea merge spre altar, alături de tine!

Pe invitaţiile formale scria clar „Fără cadouri – doar prezenţa dumneavoastră”, dar în seara de dinaintea nuntii câţiva amici ne-au invitat la o cină încântătoare la Grand Hotel, locul în care îsi petrecuse Agatha Christie luna de miere. Am fost apoi invitaţi să ieşim pe terasa care dădea spre Tor Bay şi să numărăm de la zece la zero, moment în care cerul a explodat

într-un foc de artificii care a luminat întregul golf vreme de 10 minute, fumizându-ne o amintire de neuitat.

în dimineaţa următoare, mai bine de 70 de *)*[7] prieteni din întreaga lume îşi ocupaseră deja locurile la ora 8. La fel, vreo 30 de membri ai familiilor noastre, care făceau parte din patru generaţii diferite şi care acopereau un interval de vreo 80 de ani.

în afară de părinţii mei, nimeni din neamul meu nu a fost prezent în uriaşa sală de bal din Oldway Mansion. Dar, ca să fiu onest, nici nu mai invitasem pe altcineva. De-a lungul deceniilor, mama trecuse de la statutul de creştină evlavioasă la cel de creştină nepracticantă, apoi umanistă, pe jumătate atee şi, în cele din urmă, atee convinsă, şi avea acum o cu totul altă opinie faţă de cea pe care o exprimase la debutul relaţiei mele cu Francis:

— Eu si tata suntem absolut încântaţi de ceea ce aţi realizat voi doi! Nu credeam că vom apuca să trăim asa ceva. Suntem *atât* de mândri de amândoi! Este magnific!

Şi astfel, cu camerele aţintite asupra noastră şi cu Michael Ball cântând din suflet, eu şi Francis (amândoi în redingote) ne-am îndreptat spre altar într-un alai grandios din care făceau parte uşierii noştri (trei dintre nepoţi şi un strănepot, toţi în ţinute de ceremonie pentru zi), un strănepot foarte tânăr, şi

el în ţinută de ceremonie pentru zi, care ducea inelele noastre pe o pernuţă şi două strănepoate în rochii de şifon, avand rolul de fetitele cu nori . Pana in acel
moment, fusese respectat setul meu de reguli. Şi apoi lucrurile nu au mai decurs conform planului.

Toţi oaspeţii noştri s-au ridicat în picioare şi au început să ovaţioneze. Dar, mult mai important din punct de vedere simbolic, la fel procedau şi cei de pe scena din faţă. Cei doi primari, doamna primar, preşedinta Consiliului şi grefierul-şef.

Establishmentul.

Câteva minute mai târziu, imaginea îmi stăruia încă în minte când, alături de Francis, am urcat pe scenă şi a început partea oficială a ceremoniei.

— Azi, Francis si Peter îsi vor mărturisi
dragostea şi îşi vor declara public angajamentele unul faţă de celălalt. Şi tot azi, pentru prima oară in istorie, va fi posibil ca eu, în calitate de grefier şef, să declar această uniune ca fiind recunoscută şi apărată de legea britanică.

— Există un simbolism minunat al acestei zile istorice care pică pe 21 decembrie, pentru că astăzi este solstitiul de iarnă – cea mai scurtă zi a anului. Fiecare zi care va urma va fi mai luminoasă. Din vremuri imemoriale, această zi a anului a simbolizat sfârşitul

a ceva vechi si începutul a ceva nou. La fel cum se întâmplă şi azi...

Eu si Francis am schimbat în mod oficial angajamentele şi apoi ne-am pus inelele, iar cei trei martori oficiali au semnat ce aveau de semnat. Apoi ceremonia a atins apogeul. Grefierul-şef a continuat:

— Imediat veţi fi recunoscuţi oficial ca parteneri legali. în mod normal, mai trebuie doar să rostesc acele cuvinte. Dar aceasta nu este o zi obişnuită, iar voi nu aţi trecut prin momente obişnuite pentru a ajunge aici. Aşa că, în semn de apreciere, vă voi lăsa pe voi să alegeţi momentul în care noua voastră viaţă împreună va începe în mod simbolic.

Veţi marca sfârşitul vechii voastre relaţii în
7 5 7
acelaşi mod în care aţi început-o cu atât de mulţi ani în urmă – printr-un sărut. Şi declar că *acela* este momentul în care vă vom recunoaşte cu totii
7 7
ca parteneri cu drepturi depline.

Francis Scott-Morgan şi Peter Scott-Morgan, viaţa voastră de zi cu zi ca parteneri cu drepturi depline este pe cale să înceapă. Primiţi-o cu bucurie – pentru că lunga voastră călătorie spre recunoaştere oficială se încheie acum. Cu împuternicirea oferită de lege şi cu acordul total al celor prezenţi azi aici, vă rog să faceţi ultimul pas necesar pentru finalizarea călătoriei voastre.

Şi, după cum mi-am imaginat întotdeauna, în faţa întregii curţi,

Rahylan şi Avalon s-au sărutat.

„Sealed with a Kiss”^=^ a fost titlul ştirii de la televizor; „Prima căsătorie gay” a fost titlul articolului care conţinea poza noastră. Presa, în tot ce a spus despre noi, s-a arătat amabilă şi dornică să ne încurajeze. Establishmentul se schimbase cu adevărat. Dar probabil cel mai profund articol a fost semnat de o jurnalistă pe nume Ginny Ware (de la un ziar local, *Herald Express),* care a apărut în vieţile noastre într-o dimineaţă şi apoi a dispărut, lăsând în urma ei o bijuterie de text:

> A fost un privilegiu să urmăresc cum Francis şi Peter Scott-Morgan primesc acelaşi statut, drepturi şi recunoaştere din punct de vedere legal precum un cuplu hetero sexual.
>
> Şi-au petrecut ultimul an organizând această zi specială pentru ei, dorindu-şi iniţial un eveniment discret, cu doar câţiva oaspeţi şi fără prezenţa mass-media. Pentru Francis, care este mai rezervat decât Peter, decizia de a face totul public nu a fost una uşoară. Dar moartea cauzată de SIDA a unui prieten gay, care l-a lăsat pe partenerul acestuia fără niciun fel de drepturi financiare, l-a determinat să ia decizia curajoasă de a fi mândru şi asumat în legătură cu uniunea lui cu Peter.
>
> Din acea zi, cuplul a îmbrăţişat oportunitatea de a împărtăşi lumii

întregi, care s-a arătat uneori suspicioasă şi dezaprobatoare, sfârşitul îndelungatei lor lupte pentru a fi recunoscuţi ca formând un cuplu iubitor.

Acceptând ochii indiscreţi ai presei şi ai camerelor de televiziune, ei au înfruntat deschis toate prejudecăţile homofobe şi le-au anihilat.

După cum spunea Peter: „Ceea ce contează nu este competiţia, religia sau genul, ceea ce contează este iubirea". Perechea si-a rostit jurămintele cu încredere şi demnitate, mărturisindu-si cu fermitate iubirea în fata tuturor.

Familia şi prietenii au venit din ţară şi din întreaga lume pentru a le fi aproape, chiar dacă ceremonia a avut loc la o oră total necivilizată într-o zi lucrătoare.

Dar sunt convinsă că oaspeţii vor spune că sau simtit onoraţi să fie martori ai devotamentului pe care Peter şi Francis şi l-au arătat reciproc în ultimii 27 de ani.

împreună şi-au preţuit, îngrijit şi respectat relaţia si au obtinut ceea ce îsi doresc toate cuplurile – o iubire autentică şi stabilă, o prietenie care a trecut deja testul timpului.

Şi chiar au dreptate, nimic altceva nu contează.

„AII Time High” este titlul piesei principale de pe coloana sonoră a filmului *Oclopussy,* din seria James Bond. (N.r.)

„Vom schimba tot ce a fost înainte, făcând mult mai mult decât să ne îndrăgostim... vom înfrunta lumea şi vom câştiga” – în limba engleză. *(N.r.)*

Tot timpul, la înălţime – în limba engleză. *(N.r.)*

în mod tradiţional, uşierii sunt responsabili cu bunul mers al lucrurilor la o nuntă. Printre îndatoririle tradiţionale ale uşierilor se află: sosirea la locaţia ceremoniei cu 45-60 de minute înainte de eveniment pentru a-i ajuta pe invitaţi; escortarea invitaţilor la locurile lor; împărţirea programelor de nuntă; oferirea indicaţiilor pentru ca invitaţii să găsească locaţia, dacă este cazul, etc. *(N.r.)*

Fetiţa cu flori, aşa cum îi spune şi numele, este responsabilă în cadrul ceremoniei religioase **să împrăştie petale cu flori pe culoar,** în drum spre altar. Prezentă la nunţile clasice încă din perioada victoriană, mica invitată merge în biserică înaintea miresei, dar în urma domnişoarelor de onoare. *(N.r.)*

Pecetluită cu un sărut – în limba engleză. „Sealed with a Kiss” este titlul unei melodii celebre, interpretată în ultimii peste 50 de ani de mai mulţi cântăreţi, Una dintre cele mai cunoscute interpretări este cea a lui Jason Donovan în anii 1990. *(N.r.)*

Momentul Matt

Eu şi Matt aveam o glumă pe care ne-o tot repetam.

— *Ştim* amândoi că pentru a obţine un perfect Moment Matt ţi-ai dori ca eu să plâng acum!

— în mod sigur *nu* îmi doresc să plângi! a răspuns el, părând destul de ruşinat şi afişând zâmbetul său în colţul gurii cu care ne obişnuiserăm de-a lungul celor şase luni de când ne era producător-regizor. Doar că *ar da* atât de bine la televizor.

— Nasol! Nu-ti rămâne altceva de făcut decât să-

ţi foloseşti superputerile ca să generezi un Moment Matt *obişnuit.*

Aceasta era clasificarea informală pe care o puseserăm împreună la punct în jumătatea noastră de an de prietenie accelerată: în vreme ce iluzoriul Moment perfect Matt ar necesita numeroase lacrimi sfâşietoare, care să curgă măcar pe obrajii *mei,* dar la modul ideal şi pe ai lui Francis (dacă la acel moment am fi arătat în mod special dărâmaţi şi învinşi, asta ar fi constituit un extra bonus), mult mai banalul Moment obişnuit Matt se declanşa când Matt îşi pornea camera de luat vederi.

Toate aceste lucruri deveniseră evidente cu câteva luni mai înainte. La acel moment, braţele

mele nu mai funcţionau, capacitatea

plămânilor era la jumătate faţă de cea de la începutul filmărilor, iar capul începuse să-mi atârne. Cei din sistemul naţional de sănătate au ajuns cu generozitate la concluzia că eram eligibil să continui să beneficiez de serviciile de îngrijire, prin urmare, aveam acum câţiva asistenţi personali care mă ajutau timp de trei ore să mă ridic din pat dimineaţa şi timp de alte două ore – să mă bag înapoi la culcare. Matt, ca de obicei, întreba dacă poate filma în întregime cele două ritualuri. De două ori. Pentru câteva secunde în filmul final.

— Doar că deocamdată nu ştiu *care* secunde vor fi acestea.

— îţi dai seama că, în timpul celor mai multe proceduri, sunt dezbrăcat în întregime?

— O, este în regulă. Voi folosi un cadru strâns. Şi putem să blurăm imaginea. Oricum, va fi difuzat după momentul acela...

A ajuns la 5:30 a.m., a folosit cheia pe care i-o împrumutasem pentru a intra şi s-a strecurat pe scări la etaj pentru a filma cum sună ceasul nostru deşteptător. Iar apoi a continuat să filmeze în linişte. Asta până când, după 90 de minute, a întrebat:

— Poţi să mai faci o dată asta? Vreau să schimb obiectivul, a zis el ca si cum le-ar fi furnizat astfel un motiv serios celor doi asistenţi personali ca să mă scoată cu multă trudă din tricoul cu mâneci lungi, cu care tocmai reuşiseră să mă îmbrace.

Imediat după aceea, numele lui Matt avea să fie imortalizat pe vecie. La câteva secunde după ce a reluat filmarea, tricoul meu cumva s-a înnodat. Ştiind că sunt filmaţi, cei doi asistenţi au insistat eroic. Matt se apropia pe furiş din ce în ce mai mult. Părea tot mai interesat de proceduri şi ne încuraja eforturile din ce în ce mai frenetice, spunând: „Nu vă îngrijoraţi – arată *minunat!”*

Uitând că nu sunt în direct la televizor, cei doi asistenţi au încercat să păstreze aparenţele acţionând *foarte* natural. în tot acest timp, ca şi când şi-ar fi urmat instinctul primar de apărare a stimei de sine, ambii trăgeau tot mai tare de tricou. Mult mai tare. Undeva între axila stângă şi omoplat, mâneca se încurcase într-un mod de-a dreptul imposibil. „Imposibil” pentru că nu avea în ce să se încurce acolo. Asa ceva nu se mai întâmplase până atunci. Iar până în ziua de azi nu s-a mai întâmplat decât o singură dată.

A urmat a *treia* filmare a lui Matt. Atunci am dat glas prima oară adevărului evident că Matt avea o influenţă specială asupra universului. Mult mai puternic decât o Lege a lui Murphy (sau chiar decât o Lege a lui Sod, dacă stau bine să mă gândesc), Matt înarmat cu o cameră reuşea să genereze suficient de multă probabilitate statistică astfel încât un lucru incredibil de simplu să se transforme într-o

încurcătură distractivă pentru Marea Televiziune. Am numit asta „Momentul Matt”.

De-a lungul următoarelor luni, am descoperit că nici nu era nevoie de prezenţa lui Matt şi a camerei lui de filmare pentru a se declanşa un Moment Matt. Prezenţa lui în viaţa noastră părea să fi influenţat lucrurile pentru totdeauna. De atunci, Momentele Matt pur şi simplu se întâmplau. Şi dacă mă gândesc la viitor, cred că se vor întâmpla în continuare. Şi de fiecare dată când se vor întâmpla, în loc să mă simt frustrat şi necăjit, sper că voi putea să zâmbesc la amintirea cuvintelor lui de încurajare: „Nu vă îngrijoraţi – arată *minunaţi”*

Iar apoi Matt a murit. între Crăciun şi Anul Nou. într-un accident cumplit, a alunecat şi a căzut de pe un acoperiş. Abia trecuse de 40 de ani, iar familia lui a fost complet devastată. Ne va lipsi enorm: experienţa pozitivă pe care am avut-o când am realizat acest documentar de televiziune se datorează în mare parte prezenţei reconfortante a lui Matt şi priceperii lui extraordinare în calitate de producător.

Printr-una din acele coincidente cosmice, din starea lui de comă, sau poate din lumea de dincolo, Matt ne-a adresat un ultim mesaj. Cu câteva minute înainte să moară, la usa noastră a sunat poştaşul şi ne-a livrat un pacheţel. Era o carte despre cyborgi, cadoul de Crăciun al lui Matt pentru noi.

Pe prima pagină scrisese:

Crăciunul 2018
Dragii mei Peter şi Francis,

Ce plăcere să vă cunosc – şi ce drum împreună! Pentru Viitor!

Cu dragoste, Matt

Acum lucram şapte zile din şapte, mai mult şi mai bine ca niciodată; urma să fie timp suficient de odihnă când nu voi mai putea face nimic altceva *decât* să mă odihnesc. Dar asta nu prea a ajutat. Ca un castel din cărţi de joc, lucrurile au început să se năruie după moartea lui Matt.

Totul a început cu sintetizatorul de voce. Am decis cu cei de la CerecProc că, deşi cele 30 de ore pe care le petrecusem în studio erau ideale pentru modul în care vor fi realizate vocile expresive în viitorul apropiat (motiv pentru care am ales abordarea tip „reţea neuronală profundă”), exista şi un alt procedeu, complet diferit, pe care îl mai puteau utiliza, care ar fi oferit o voce mai bună în termen scurt.

Singurul dezavantaj al acestei abordări de „selectare unitară” era că necesita încă 30 de ore de înregistrare în studio, dar vocea mea începuse să fie tot mai slabă, iar apoi Owen, de la studio, ne-a anunţat că erau obligaţi să închidă, pentru că sediul fusese vândut dezvoltatorilor, si oricum nu mai existau

intervale orare disponibile pentru înregistrări. Şi de parcă nu ar fi fost de ajuns, compania al cărei sistem doream să-l folosesc pentru a-mi citi mişcările oculare pentru a scrie cuvintele pentru sintetizatorul de voce refuzase să facă micul upgrade de program de care aveam nevoie pentru a-mi exprima emoţiile, folosind scuza că „nu există piaţă pentru aşa ceva” – ceea ce, din câte mi-am dat seama, era o autoprofeţie.

Apoi au apărut şi simptomele. Până şi Vinny a rămas fără contraexemple fictive care să ţină pasul cu deteriorarea stării mele de sănătate. Fiind obişnuit să tastez cu „metoda oarbă”*******" de la 11 ani, pierdusem în ultima perioadă controlul asupra câte unui deget în fiecare săptămână, începând cu degetul mic, până la degetul mare de la mâna dreaptă. Acum nu-mi rămânea altceva de făcut decât să mă înfig în tastatură cu câteva degete de la mâna stângă. Şi nu mă mai puteam hrăni singur, aşa că această onoare i-a revenit lui Francis. Iar minunatul aparat de ventilaţie pe care Jon mi-l obţinuse de la sistemul naţional de sănătate nu prea mai funcţiona, din pricina modului destul de neobişnuit în care muşchii mei începeau să cedeze. Iar Francis se afla sub o presiune tot mai mare pentru a se asigura că beneficiam de suficientă îngrijire – însă nu reuşea să găsească persoanele potrivite pentru asta.

Apoi am răcit. Mă rog, e mult spus „am răcit”. Pe vremuri, aş fi luat nişte paracetamol şi aş fi ţinut vreun discurs important, iar singurul semn de boală ar fi fost timbrul vocii mele puţin îngroşat de cantitatea suplimentară de flegmă rămasă pe corzile mele vocale. însă de data aceasta, boala aproape că m-a ucis. De câteva ori.

Prima oară m-am trezit dintr-un somn profund, deja panicat, fără să pot respira. Purtam o mască de ventilaţie non-invazivă care de obicei pompa aerul spre şi dinspre plămânii mei pe timpul nopţii. Dar acum mă zbăteam. Mă simţeam precum în precedentele mele episoade cu epiglota, dar, spre deosebire de ele, de această dată nu puteam să trag în piept niciun pic de aer între două accese de tuse, pentru că în acel moment pompa de ventilaţie era în faza în care scotea aerul din pieptul meu. în loc de tuse convulsivă, auzeam gâjâitul torturat al cuiva care este strangulat. Iar mâinile mele erau prea paralizate ca să-mi pot scoate masca, darămite să iau paharul cu apă. Am simţit că încep să leşin.

Francis s-a trezit, m-a auzit cum mă zbăteam si m-a salvat. Asa cum a mai făcut-o de vreo 20 de ori în următoarele două săptămâni. Nu era de glumă pentru niciunul dintre noi. Dar m-a pus serios pe gânduri. în Marea Britanie, doar 1% dintre persoanele cu BNM fac traheostomie pentru a-şi prelungi viaţa.

Dar, *în cazul lor,* cea mai întâlnită cauză a decesului este pneumonia de aspiraţie – cu alte cuvinte saliva sau mâncarea le pătrunde în trahee generând o pneumonie potenţial fatală. Prin urmare, m-am gândit eu, de ce nu aş separa complet traheea de fundul gurii, astfel încât saliva sau mâncarea să nu mai poate ajunge *niciodată* în plămâni? Era o operaţie majoră numită laringectomie totală, folosită de regulă în cazul persoanelor care aveau cancer la gât. Implica extirparea laringelui (cutia mea vocală), aşa că nu mai puteam vorbi niciodată fără un sintetizator.

Dar, dacă logica mea era corectă, mi-ar fi sporit considerabil şansele la o viaţă îndelungată de cyborg. Provocarea consta în a convinge un chirurg să opereze un laringe *sănătos.*

Când mi-a venit această idee, a fost pentru prima dată de la moartea lui Matt când am simţit că pot lupta cu soarta. Iar în preajma aniversării noastre de 40 de ani, când mi-am luat prima zi liberă din ultimele trei luni şi am petrecut minunat alături de prieteni şi de familie, castelul din cărţi de joc a încetat să se mai năruie, ba chiar a început să se ridice la loc. Andrew, nepotul nostru care locuia în apropiere, a decis să renunţe la slujba de la aeroport unde avea grijă de VIP-uri şi să-şi asume, în schimb, provocarea de a avea grijă de non-VIP-ul Peter 2.0. S-a dovedit foarte priceput la asta, iar în scurt timp a

devenit un înlocuitor indispensabil al braţelor mele neputincioase.

— Mă gândesc să scriu o carte despre toate astea, i-am zis la puţină vreme după ce a început, având tot sprijinul lui Francis pentru această idee.

— O să apar şi eu în ea?

— Doar dacă vei scrie ceea ce îţi voi dicta eu...

Problema cu autobiografia este că, exceptând cazul în care eşti deja o celebritate, nimeni nu o va publica dacă un agent literar foarte priceput nu va convinge o editură să facă asta. Am ajuns deci la concluzia că aveam nevoie de un agent literar. Desigur, problema cu un agent este că, exceptând cazul în care eşti deja o celebritate, nu e nimeni interesat să te reprezinte până când o editură nu are de gând să te publice.

în aceeaşi situaţie fără ieşire am ajuns când a

3 3 3 J

trebuit să conving megacorporaţiile să se asocieze ideilor mele. Foarte rezonabil, ele doreau să lucreze mai degrabă cu organizaţii filantropice decât cu persoane fizice, dar nimeni de la organizaţiile filantropice pe care le cunoşteam eu nu era interesat de ideile mele – ca să nu mai zic de colaborarea cu megacorporaţiile.

Dar în acest caz putea exista o soluţie. în calitatea mea de administrator al Asociaţiei celor cu BNM am făcut mare tam-tam în jurul ideii de a îmbunătăţi

viaţa bolnavilor prin folosirea tehnologiilor de ultimă generaţie. Aşa că, măcar pentru a scăpa de gura mea, am fost invitat să prezidez un grup de consultare pe această temă. Am sugerat că mai bine am crea un grup de reflecţie, care să încerce să cointereseze câteva companii de elită din IT să se asocieze cu ideile mele. Am vizitat o firmă de producţie şi l-am stârnit pe directorul lor. Cu acordul lui, un tip pe nume Ray, de la Departamentul de Inovare, s-a oferit să mă pună în legătură cu câteva dintre persoanele lui de contact din domeniul IT. Apoi depindea doar de mine să-i conving pe acei indivizi cu propunerile mele de cercetare.

Eram de-a dreptul entuziasmat când i-am povestit lui Francis amănuntele.

— Fii atent, m-a avertizat el, dacă ceva pare prea bun ca să fie adevărat...

— ... adesea chiar asa este! am rostit amândoi

î

într-un glas.

între timp, printr-una dintre acele coincidenţe fericite ale sorţii, am aflat că inginerul de sunet Owen locuia la mică distantă de noi. Pisica lui se

i

strecura adesea în grădina noastră. Dată fiind apropierea, Owen a încropit un studio audio temporar în salonul nostru, prin urmare programul nostru de înregistrări a fost reluat. Norocul nu ne-a părăsit, aşa că un alt vecin, Nigel, a fost de acord să se alăture echipei mele de asistenţi medicali, pentru a mai

prelua ceva din numeroasele nevoi generate de îngrijirea mea. Lucrurile arătau bine din nou. Ca să sărbătorim asta, la cea de-a 61-a aniversare a mea mi-am luat o zi liberă. Am petrecut din nou o zi minunată alături de familie şi de prieteni. Pentru al doilea an consecutiv, Vinny nu a putut participa.

— Egoistul, ar fi putut da măcar un mesaj în care să-ti ureze „La multi ani!”, a comentat Francis a doua zi.

— Ştiu, dar dacă de data asta *chiar* s-a întâmplat ceva cu el?

— Crede-mă, şi dacă numai s-ar fi înţepat în deget, am fi aflat imediat!

Apoi lucrurile *chiar* au început să meargă ca pe roate. Pe baza unor fragmente de text şi împotriva oricăror aşteptări realiste, am semnat un contract cu un agent cunoscut, Rosemary. Iar apoi Philip, un chirurg de top din domeniul ORL de la Spitalul public din Torbay, a fost de acord să mă consulte, a fost de acord cu argumentele mele şi a acceptat să-mi realizeze o laringectomie la cerere, aşa că, în timpul unei întâlniri cu mine, Francis, Maree (minunata mea anesteziștă) şi Jon (minunatul meu expert în probleme respiratorii) am stabilit data – cât mai târziu posibil (astfel încât să pot aranja ca nişte tehnologii evoluate să-mi poată prelua vorbirea), dar înainte de a intra în iarnă (pentru a putea evita să mai răcesc). Ne-am verificat cu toţi programele şi am ales ca dată joi, 10

octombrie 2019: adică peste cinci luni şi jumătate.

— Nu vreau ca ultimele mele cuvinte biologice să fie „zece, nouă, opt...” pe măsură ce intru în anestezie, i-am explicat eu lui Maree.

— Nicio problemă. Poţi să dai din cap sau să mişti mâna la orice întrebare după ce ai spus ce ai avut de spus, m-a reasigurat ea cu vocea ei obişnuită de „Orice e posibil”. Ştii deja care vor fi ultimele tale cuvinte? m-a întrebat ea, de data aceasta părând mai degrabă o şcolăriţă pusă pe bârfă.

— Le ştiu de mai bine de un an.

„Metoda oarbă” presupune tastarea fără privirea tastelor. *(N.r.)*

Momentul Matt perfect

—Cum adică nu vrea să ne mai vadă?
—Aşa a zis. I-am tot trimis mesaje, l-am întrebat dacă e în regulă şi, în cele din urmă, după trei săptămâni mi-a răspuns că îi e greu să fie în preajma ta.

—Dar mereu spunea că suntem cei mai buni prieteni ai lui!

—Da, si noi am crezut că ne era unul dintre cei mai buni prieteni. E clar că ne-am înşelat.

Francis părea la fel de dezamăgit ca mine. îl ştiam pe Vinny de zeci de ani. Când le vorbeam altora despre el, Ie spuneam de fiecare dată că este un om de încredere. Loial.

—I-ai mai răspuns?

—Da, i-am zis că dacă e atât de egoist şi de crud să se ducă la dracu'!

—Si cum a reacţionat?

—Nu a mai zis nimic.

Cumva, întâmplarea aceasta m-a răvăşit chiar mai tare decât momentul în care îmi aflasem diagnosticul. în următoarele zile amândoi ne-am simtit copleşiţi. Eram trădati. Abandonaţi. Iar acest dezastru părea să declanşeze un tsunami de piedici şi de şocuri.

îmi dădeam seama că upgrade-urile prevăzute pentru CHARLIE nu se vor potrivi cu ceea ce speram eu să se ofere să pună în practică unele dintre

companiile pe care mi le prezentase Ray. Dar asta chiar era ultima mea grijă. Sau poate doar o dădeam în paranoia. La urma urmei, în acea perioadă, ajunsesem să dorm în fiecare noapte cu câteva ore mai puţin decât fusesem eu obişnuit, ca adult. Oricum, ceva dubios se întâmpla pe frontul de lucru. Odată ce stârnisem interesul cu cercetările mele, Ray părea să mă scoată din schemă, discutând direct cu cei de la Asociaţia BNM despre ideile mele şi asumându-şi rolul de persoană de contact în faţa celorlalte companii. Apoi cineva a informat mass-media că Ray era singura persoană responsabilă cu tot ceea ce analiza grupul de reflecţie. Cu mine toţi erau în continuare incredibil de prietenoşi. Dar nu mă puteam abţine să nu am unele suspiciuni.

Apoi am auzit că oamenii discutau despre moduri de a produce bani din studiile grupului de reflecţie – din studiul meu. Nu mă înţelegeţi greşit. Nu am nimic împotrivă ca cineva să câştige bani. Dar, în acest caz, cu cât mă gândeam mai bine, cu atât eram mai convins că trebuia să fim *open-source,* accesibil pentru oricine. Ce auzisem m-a dezamăgit şi m-a făcut să mă simt inconfortabil.

Pe frontul de acasă, Nigel (tipul care fusese de acord să se alăture echipei noastre) a trimis un mesaj în care spunea că s-a răzgândit. Francis avea acum pe cap şi presiunea de a-i găsi un

înlocuitor. Vestea a venit într-o zi proastă. Tocmai discutaserăm despre cât de oportun mai era să mergem în ceea ce părea să fie ultima noastră croazieră în Caraibe, pe care o rezervaserăm de mult pentru ianuarie 2020. Având laringectomia programată în octombrie 2019, am ajuns, fără tragere de inimă, la concluzia că cel mai înţelept era să anulăm excursia, chiar dacă pierdeam avansul. Ştiam cât de mult ţinea Francis la acea

vacanţă. Mă simţeam incredibil de vinovat. Apoi, unul dintre membrii echipei mele ne-a anunţat că nu era disponibil în acea seară pentru procedura de dinainte de culcare. Din nou, totul cădea în sarcina lui Francis.

— Mai bine ai vedea asta...

Andrew era cel care îmi verifica e-mailurile de când nu mai puteam folosi nici măcar touchpadul de la laptop.

— Este *total* aiurea.

Era o confirmare în scris trimisă tuturor companiilor cu care discutasem eu a faptului că grupul de reflecţie al Asociaţiei BNM se retrăgea din toate cercetările mele, cu excepţia unui studiu aplicat, referitor la sintetizarea vorbirii.

Andrew se albise la fată.

— De ce dracu’ nu menţionează că în urmă cu câteva săptămâni nenorociţii ăia din consiliu te-au exclus din şedinţă „astfel încât oamenii să poată discuta ne stingheriţi” şi pentru că niciunul dintre cei prezenţi nu ştia despre ce dracu’ e

vorba, s-au speriat de mama focului şi au oprit aproape totul!
— Este treaba lor. Trebuie să dea impresia că protejează interesele unei comunităţi enorme.
— Mda, dar unii dintre membrii conducerii sunt nişte labagii! Iar de Ray ce să mai zic? A devenit foarte tăcut. A fost foarte prietenos cât timp îi erai de folos, dar de săptămâni bune nu ţi-a mai răspuns la niciun e-mail. Ce să mai zic de cretinul ală care nu ti-a zâmbit la nicio şedinţă?!
— De fapt, nu mi-a zâmbit niciodată tot anul. Cred că este homofob. Oricum, am demisionat. Am fost ales pe baza promisiunii de a cerceta cum să utilizăm tehnologia de ultimă oră pentru a îmbunătăţi viaţa oamenilor. Dacă nu pot realiza asta ca membru al Asociaţiei, voi colabora cu aceste companii ca independent şi vom face ca totul să fie accesibil tuturor membrilor, fără deosebire. în felul acesta s-ar putea să fie mai simplu pentru toată lumea.
încercam să văd partea plină a paharului. Dar, de fapt, aveam inima frântă.
Iar apoi am primit un e-mail de la Ray. Nu avea genul acela de început prietenos. Era concis. Nici finalul nu era amical. Nici urmă de regret. Era doar o declaraţie că el şi compania lui nu lucrau cu persoane fizice şi că, prin urmare, nu va mai continua să colaboreze cu mine. Şi că se aştepta ca orice altă organizaţie

care avea legătură cu grupul de reflecţie să-i împărtăşească punctul de vedere, în principiu, grupul de reflecţie îşi va continua activitatea, dar nu va mai lucra la studiul meu si nu alături de mine. Prin urmare, eu puteam continua să lucrez la orice studiu doream, dar nu împreună cu vreuna dintre companiile care se arătaseră interesate până atunci.

Andrew plecase acasă când a venit e-mailul, dar Francis era cu mine.

— Pot face una ca asta? a întrebat el ezitant, deja pregătit pentru răspunsul evident.

— Au făcut-o deja.

— Dar e atât de incorect! Ai lucrat încontinuu ca să faci toate aceste lucruri posibile, şi eşti si singurul care nu a fost plătit pentru asta.

în mod normal, o astfel de nedreptate l-ar fi înfuriat până acum. în schimb, părea doar obosit.

— Şi cine ne mai dă înapoi tot timpul pierdut? Am fi putut să ne distrăm. Am fi putut merge în ultima noastră vacanţă cât încă te mai puteai hrăni singur. La dracu', am fi putut încerca să ne distrăm şi noi puţin. Eram oricum într-o situaţie cumplită şi fără să renunţăm la puţinul timp pe care îl avem împreună pentru nişte nemernici nerecunoscători care nu merită ca noi să sacrificăm totul pentru ei!

De această dată, părea mai supărat. Dar era o supărare disperată, dezolată.

—Ia mai dă-i dracului! Nu merită

nimic. O să ne luăm liber pe perioada verii, vom încerca să ne relaxăm, să mergem în diverse locuri, să ne distrăm cât de cât.

—Dar am de scris la cartea mea. Aş vrea să o pot termina. Chiar şi fără grupul de reflecţie, tot îmi va lua întreaga vară.

—La naiba, Peter! Nu mă face să mă supăr şi mai mult pe tine şi pe BNM-ul tău nenorocit.

Ştiam că amândoi suntem stresati si obosiţi ? î ? î cronic, în adâncul inimii, ştiam că încă mă iubea. Dar nu si în acel moment. Si atunci m-am J ■> prăbuşit.

Nici nu-mi mai aminteam când mă lăsaseră nervii ultima oară în faţa lui – poate pe când aveam 20 de ani. De atunci, devenisem mult mai puternic. Mult mai rezistent, mai sigur. Prima lacrimă a apărut ca o surpriză. A doua a venit din celălalt ochi şi a fost la fel de şocantă ca prima. Dar apariţia lor neaşteptată a părut să schimbe toate regulile. Nu mai conta nimic din trecut. Nimănui nu-i mai păsa. Mie, în niciun caz. Aşa că am cedat.

O mică parte din mine îşi dădea seama cât de jalnic era un bărbat de 61 de ani care-şi plângea de milă, care lăcrima precum un copil, fără mândrie, fără control, fără respect, fără valoare. Un nimic.

—O, la dracu’! Ce te-a apucat?

Era ca şi cum aş fi auzit un ecou din

depărtare, dintr-o altă dimensiune. Părea ireal. Tot ce conta era acea gaură neagră a disperării, care mă readucea pe teritorii familiare. îmi aminteam vag de acea senzaţie din copilărie, de dinainte să-mi câştig scutul de aroganţă din adolescenţă, când eram mereu ultimul care să fie ales pentru a face parte dintr-o echipă, unul dintre puţinii care nu erau invitaţi la o petrecere aniversară, care nu făcea parte din gaşcă, mereu ţinta glumelor. Mereu marginalizat, mereu singur. Uitasem total sentimentul. Iar acum, cu primele lacrimi care rupeau bariera unei jumătăţi de secol, toate au reapărut brusc.

Acum plângeam de-a binelea. Vaiete scurte, neplăcute, tot mai ciudate din cauză că nu puteam să respir. Ultima rămăşiţă de exprimare a unei fiinţe umane, cândva mândre.

—Ei, hai, doar nu facem asta!

Am încercat să-i explic. Am încercat să vorbesc. Dar nu puteam respira. Nici măcar asta nu puteam face. Eram deja un eşec în toate. Iar lucrurile se înrăutăţeau. Mult mai mult.

—Nu fi aşa. Trebuie să rămânem puternici.

îi dispăruse din voce flama de mânie şi de frustrare şi părea că mai are puţin şi începe să plângă şi el.

—Noi ne luăm puterea unul de la altul, a zis el şi a început să suspine. Nu pot face faţă dacă tu nu eşti puternic...

Ne-am agăţat unul de altul ca nişte

proscrişi singuratici abandonaţi pe o planetă ostilă. Noi împotriva lumii. Pentru totdeauna. Până la capăt. Ne-am îmbrăţişat, suspinând la unison, doi bătrâni zdrobiţi de necazuri, fără a mai avea pentru ce lupta, renunţând la tot în cele din urmă.

Ne-am agăţat unul de altul, pentru veşnicie.

— Hai, trebuie să ne revenim, a spus Francis, primul care a reuşit să iasă din gaura neagră a disperării. Găsim noi o soluţie.

Am încercat să-i răspund, dar nu aveam nici suflul şi nici cuvintele potrivite pentru a-i spune că nu mai *exista* nicio soluţie care să rezolve totul în timp util. Iar dacă lucrurile nu se rezolvau cât încă mai aveam vocea biologică, atunci, realistic vorbind, era prea târziu pentru mine să se mai poată face ceva. M-am simţit brusc *atât de* obosit. Fizic. Mental. Emoţional. Se terminase; în sfârsit, î [7] 1 [7] recunoşteam în fata mea că mă dau bătut. Iar greutatea eşecului şi faptul că eşuasem în responsabilitatea mea faţă de toţi cei care crezuseră în mine atârnau prea greu pe umerii mei. Cel mai mult, esuasem fată de Francis.

— Te iubesc, a spus el, încă suspinând.

— „Ay —harr – ooh – ooh”, a fost tot ce am putut spune printre suspine imposibil de controlat.

— Ştiu, a spus el şi a început din nou să plângă.

Ne-am îmbrăţişat, legănându-ne,

fiecare încercând să-l liniştească pe celălalt.

în cele din urmă, Francis şi-a impus să fie puternic pentru amândoi.

— Gata, acum trebuie să ne adunăm! O să trecem şi peste asta. Tu şi eu. Ca întotdeauna.

M-a tinut foarte strâns.

>

Departe spre vest, în Avolee, Rahylan, care împlinise de curând 18 ani, aşa că era eligibil pentru a participa la Jocuri, tocmai îşi începea veghea de noapte – cocoţat pe obeliscul din vârful unei movile imense, care se ridica deasupra pădurii. Era scufundat în strălucirea de un albastru-pal a Flăcării din Analax, care ardea pentru totdeauna în obeliscul de marmură, în timp ce spre est cerul strălucea din pricina dublului asfinţit. Chiar dacă ochii lui erau închişi, Flacăra îi permitea să simtă totul în jur, aşa că ştiuse de venirea lui Avalon încă dinainte ca tânărul luptător să-şi facă apariţia de dincolo de creastă şi să se oprească la marginea platoului, de unde-l privea cu uimire. Flacăra revelase trei posibile consecinţe ale sosirii lui Avalon: singurătate, moarte sau iubire.

L-a simţit pe Avalon cum se apropia în kiltul său din piele albastră şi o bluză largă şi subţire, chipeş, cu părul lui de un auriu-roşcat lung până la umeri si ochii lui albaştri si frumoşi. S-a oprit când a ajuns de partea cealaltă a

şanţului care înconjura obeliscul. Avalon a citit inscripţia de pe cele patru laturi ale pietrei:

Intră de unul singur, iar Flacăra îţi va dezvălui
Toate viitorurile pe care le poţi desluşi.
Intrati amândoi si împreună dezvăluit! tot,
Apoi plecaţi ca unul singur sau deloc.

Avalon a rămas tăcut, privind chipul lui Rahylan pe când cerul s-a întunecat încet, iar stelele au început să răsară. Flacăra părea să ardă mai luminos si mai albastru, cele trei luni răsăriseră una după alta, iar Avalon rămăsese neclintit. La scurt timp după primele semne ale primului răsărit, Avalon a zâmbit şi a întins braţul drept până când degetele aproape că au atins Flacăra. Instantaneu, un viitor a dispărut, rămânând doar moartea sau iubirea.

Cu ochii încă închişi, Rahylan a zâmbit la rândul lui şi a scos braţul din Flacără. Degetele lor s-au atins. Avalon s-a întins peste şanţ, iar mâinile lor s-au unit. Flacăra a urmat braţul întins al lui Rahylan, a ajuns la Avalon şi l-a cuprins imediat. Atunci a început revelaţia: totul, despre fiecare dintre ei, i s-a revelat celuilalt. Testul suprem. Totul sau nimic. Oricine ştia că Flacăra din Analax te lăsa să supravieţuieşti doar dacă rezultatul era complet.

Când prima rază de lumină de la primul soare a brăzdat dinspre vest cerul de mărgean, Rahylan şi-a deschis ochii

pentru prima oară şi a privit iubitor spre Avalon. Dar ambele viitoruri rămăseseră deschise. Rahylan s-a îndepărtat de obelisc, lăsându-se în seama lui Avalon să-l tragă pe deasupra şanţului în siguranţă. Flacăra i-a eliberat pe amândoi, iar pieptul gol al lui Rahylan s-a lovit de al lui Avalon, care imediat a încolăcit un braţ protector în jurul lui pentru a-l împiedica să cadă în şanţ. Amândoi se priveau adânc în ochi, iar Avalon a vorbit pentru prima dată, uşor răguşit, în aerul rece al dimineţii, păstrând un singur viitor posibil:

— Sunt al tău pentru totdeauna.

De unde vine ziua de mâine

Pe când stăteam treaz în pat, în mijlocul nopţii, subconştientul meu a tinut să-mi amintească ceva ce consideram că este în totalitate nesemnificativ: vreme de aproape 13,8 miliarde de ani, universul a fost incredibil de plictisitor. Magnific. Dar fundamental de plictisitor.

Ştiam bine ordinea cronologică; de ce îmi pierdeam vremea gândindu-mă la ea? Mai întâi, a fost Big Bang-ul, apoi, un gol *cu adevărat* mare, iar la marginea unei galaxii spirale absolut banale, la cea mai mare distanţă posibilă de centrul acţiunii, o planetă s-a format în jurul unei stele de vârstă medie. A fost un eveniment insignifiant. Era doar o bucată de rocă printre cele 100 000 000 000 de planete care se mai aflau în aceeaşi galaxie. Existau încă *alte* 170 000 000 000 de galaxii.

Ca de fiecare dată, conştientul meu a rezonat cu scara epică a cosmosului şi cu relativa irelevanţă a umanităţii. Ademenit de partea splendidă de ştiinţă implicată în problemă, creierul meu nu s-a putut abţine să nu completeze povestea. într-un joc ceresc de biliard, ceva pare să fi lovit această bucată de rocă şi astfel a apărut Luna. Acolo existau o mulţime de vulcani, ceea ce a dus la apariţia apei, formelor simple de viaţă, oxigenului şi, în final, formelor complexe de viaţă. Din acel moment, te

puteai aştepta la un viitor interesant, cel puţin în acest colţ din spaţiu. Nu a fost aşa.

A! înspre *asta* se îndreptau lucrurile! Am început să înţeleg de ce m-am trezit gândindu-mă mai degrabă la univers decât la propria-mi lume care se destrăma în jurul meu. Acum acel şir al gândurilor promitea să ducă undeva. L-am lăsat să curgă. în ciuda unei explozii a vieţii în timpul căreia evoluţia s-a dezvoltat cu adevărat, iar inteligenţa a început să apară încetul cu încetul, lucrurile au continuat să se întâmple pur şi simplu. în urmă cu circa 66 de milioane de ani, dinozaurii nu au putut evita propria extincţie survenită după ce un asteroid a lovit Pământul, aşa cum nici oamenii nu prea au reuşit acum circa 76 000 de ani când un supervulcan aproape că i-a şters de pe suprafaţa pământului.

Da! Aceasta era cheia! Erau cu toţii lipsiţi de putere. Viitorul, pur şi simplu, a venit peste ei. Până în ziua de azi, acel model de inevitabilitate inexorabilă punctată de acte de imprevizibilitate complet aleatorii rămâne tipic întregului cosmos. Cea mai drăguţă concluzie în legătură cu întrebarea de unde vine ziua de mâine este că aproape oricare dintre aceste zile este dureros de monotonă. Cu excepţia uneia, de acum circa 5 000 de ani. Atunci a avut loc unul dintre rarele evenimente ale universului. Şi s-a întâmplat aici, pe Pământ.

Atunci a fost momentul când s-a pus în discuţie irelevanţa noastră cosmică. Atunci a fost pusă în discuţie *si* irelevanţa noastră individuală. Numim acel moment „zorii civilizaţiei”. Dar este mai mult de atât. Este momentul în care viitorul devine fascinant – pentru că, pentru prima dată, omenirea s-a împotrivit cu succes destinului. Locuitorii peşterilor au încercat să-şi influenţeze propria existenţă. Dar aceştia nu au putut schimba în mod deliberat cursul istoriei pentru întreaga omenire, aşa cum au făcut-o, să zicem, vechii egipteni.

Asta este! Foloseşte puterea pe care o aduce cunoaşterea. Aminteste-ti! Primele civilizaţii au

I *y*ȷ *y*

demonstrat că este posibil ca un singur individ să producă, din când în când, o schimbare care să-i afecteze pe toţi cei care îl urmează. Din acel moment al marii divizări din istorie, *fiecare fiinţă umană a căpătat la naştere dreptul de a fi capabilă să poată schimba universul.*

Pentru o clipă, am simţit cum mă cuprinde din nou un sentiment de putere. Am îndrăznit, o dată în plus, să cred că era posibil să schimb ceva. Până la aniversarea de 60 de ani, deja rezolvasem multe dintre detaliile modului în care puteam să fac asta, iar ideea îmi plăcea la fel de mult ca la 16 ani.

Dar, după ce a strălucit o clipă în

întunericul rece al nopţii, focul încrederii mele de sine s-a stins din nou şi imediat întregul concept aproape că a redevenit uimitor de irelevant pe la 2 noaptea când, întins în pat, eram treaz de-a binelea. Cu toate acestea, la doar câteva ore după ce mă lăsaseră nervii în fata lui Francis, mi-am dat seama că nu mă mai bălăceam atât de mult în autocompătimire – deşi mai eram cu câteva degete scufundate, gata să mă dau din nou la fund la cea mai mică provocare, în timp ce funcţiile executive ale creierului meu îmi reaminteau în permanenţă că trebuie să renunţ la orice speranţă.

Următoarele 90 de minute au trecut mai rapid decât era normal sau, fără să-mi dau seama, am tot moţăit. Oricum, pe la 3:30 creierul meu se simţea iraţional de pozitiv; îmi furnizase germenii unei idei pe care, chiar dacă o parte din mine o respingea ca fiind absurdă, nepractică şi iluzorie, a insistat încăpăţânat să continue să o cultive.

Cu puţin înainte de ora 5 a.m., soarele deja răsărise, iar eu eram aşa de treaz, încât devenise de-a dreptul ridicol să încerc să readorm. Oricum, aveam atâtea de făcut. Creierul meu se simţea deja iraţional de încântat; renunţase la plângeri şi trecuse la planuri.

— Te-ai trezit? am întrebat eu, la noroc.

în apărarea mea, Francis clar nu sforăia şi tocmai se întorsese de pe-o parte pe alta, în plus în ultimele

săptămâni se trezise foarte devreme. în lipsa unui răspuns clar, am aşteptat. Dar, când a făcut greşeala să caşte, mi-am reluat atacul la un volum uşor crescut:

— Te-ai trezit?

— Nu.

— Ce bine! Eu am stat treaz toată noaptea...

Francis s-a ridicat în capul oaselor şi a încercat să se arate interesat, în ciuda faptului că muşchii lui faciali încă nu aflaseră că puteau să se mişte.

— Eşti în regulă?

— O, da! Sunt bine. Doar că m-am gândit toată noaptea...

— Of, pentru Dumnezeu! Dar *ţi-am zis* să uiţi de ei. Nu merită atentia ta. Ai încercat. Nu a funcţionat. Mergi mai departe!

— Dar tocmai asta e! Mi-am dat seama cum să fac lucrurile să funcţioneze! Am o idee. Să-ti explic...

— Nu înainte să-mi beau cafeaua!

Francis s-a târât afară din pat. După 10 minute urca din nou scările cu două caffe machiato perfecte. Doar după ce şi-a golit ceaşca, a fost de acord să reluăm discuţia.

— OK, deci care e ideea măreaţă?

— Cred că noi doi ar trebui să punem bazele unei fundaţii caritabile, Fundaţia Scott-Morgan, o organizaţie filantropică de cercetare care să-mi continue toate ideile.

— Păi, asta e evident!

— Poftim?

— Dacă Asociaţia persoanelor afectate de BNM nu poate face aşa cum trebuie acest lucru, atunci e evident că trebuie să îl faci tu. Am discutat asta acum câteva luni...

— Da, dar atunci nu era de actualitate.

— Acum este. Şi dacă nu acţionezi *foarte* rapid, atunci totul se va duce de râpă. Chiar azi trebuie să pui lucrurile la punct.

— Azi e duminică! Nu e nimeni la muncă!

— Păi, asta e foarte bine, nu? M-am gândit azi- noapte, înainte să adorm, că în acest fel îţi poţi pune ideile în ordine şi poţi trimite multe emailuri şi astfel le-o iei tuturor înainte până se întoarce lumea la serviciu luni de dimineaţă.

— Poftim?

— M-am gândit azi-noapte...

— Dar tu *nu ştiai* de fundaţie azi-noapte!

— Nu, dar ştiam că vei avea tu o idee.

— Si dacă nu as fi avut?

— Ti-as fi făcut încă o cafea...

Oricum am avut nevoie de o cafea, apoi de încă una în acea după-amiază. Dar imediat după aceea mi-am pus ideile în suficientă ordine astfel încât să pot trimite un e-mail către toţi cei pe care încercasem să-i conving în lunile precedente, anunţându-i că împreună cu Francis lucram la înfiinţarea unei fundaţii complet independente dedicate cercetării şi că, prin urmare, îmi voi

continua toate planurile pe care le discutaserăm, înainte de a-l trimite, i-am citit mesajul lui Francis.

— Nu sunt aceleaşi companii despre care a spus Ray că nu vor lucra decât cu el şi cu Asociaţia BNM?

— Ba da, dar de raţionamentul acela s-a ales praful în momentul în care membrii consiliului sau speriat. Oricum, fundaţia va fi independentă din punct de vedere legal, va fi condusă de un comitet independent de directori. Nu e ca şi cum vreo companie va lucra direct cu mine, ca persoană fizică.

— Ştiu, dar oare ni se va alătura vreuna dintre companiile cărora le-ai trimis tu e-mailul?

Ca de obicei, Francis descoperise instinctiv şi fără efort punctul slab al planului meu.

— Nu ştiu... poate că da. Sper că da. Nu avem nevoie de multe megacorporaţii. Chiar şi una ar fi de ajuns. Dacă reuşim să convingem una şi să atragem, în acelaşi timp, şi suficiente companii mai mici, dar importante, plus câţiva specialişti, atunci vom convinge tot mai multe companii mari, şi cu cât mai bine se va descurca fundaţia, cu atât vor dori să ni se alăture mai multe persoane calificate.

— Deci, în principiu, totul depinde de următoarele zile, dacă vei reuşi să aduni

nucleul unei echipe care să schimbe cursul istoriei!

Nu mai era nevoie ca Francis să spună că mă susţine în totalitate, asa că, în loc de asta, a adăugat:

— Atunci nu e mare lucru... Cam de câţi directori ar avea nevoie fundaţia?

— Opt.

— *Fix* opt?

— Păi, am stabilit diferitele atribuţii de care avem nevoie ca să-i dăm drumul. Vom mai avea nevoie de câţiva când lucrurile chiar vor începe să funcţioneze, dar pentru moment e nevoie de şase, plus noi doi. Dintre aceştia, eu mi-aş putea asuma rolul de responsabil pe zona ştiinţifică, iar tu eşti perfect pentru funcţia de director pentru zona de îngrijire...

— A, nu! Poţi găsi pe cineva mai potrivit decât mine!

— Cu siguranţă nu pot! Ţi-ai petrecut 12 ani, ce naiba, *conducând* o instituţie de *îngrijire.* Iar în prezent ai mai multe cunoştinţe în privinţa îngrijirii persoanelor cu dizabilităţi severe decât oricine. Oricum, eşti si cofondator!

— Hm, o să mă mai gândesc.

— Aşadar, în afară de cei opt magnifici ai noştri...

— A, stai, dacă e să fim magnifici...

— Desigur că vom fi magnifici! Oricum, avem deja COBAIUL şi ÎNGRIJITORUL. Din calculele mele, trebuie să mai

recrutăm încă şase personaje principale dacă vrem să avem o şansă cu încălcarea Regulilor. Iată la ce mă gândesc...

Cei opt magnifici

Administratorul

Alun (acelaşi Alun care mă sunase în timpul pregătirii colonului) fusese ani la rând preşedintele consiliilor atotputernice ale Asociaţiei BNM, dar când îmi telefonase avea de gând să renunţe, dat fiind că ocupase postul pe perioada maximă admisă. Nu participaserăm împreună la nicio şedinţă de consiliu. Dar ţinuserăm legătura.

Pe atunci Alun continua să prezideze filiala din Merseyside; era regiunea lui natală, care îi conferise un pragmatism de-a dreptul revigorant care îmi plăcea la nebunie. De asemenea, părea să cunoască mai bine decât oricine iţele încurcate ale conducerii unei organizaţii de caritate (în principiu, cine ce face din punct de vedere legal). Iar, când m-a îndrumat neoficial în poziţia mea de administrator, am ajuns să am încredere în el. Cu abilităţi pe care nu le mai avea nimeni, ar reprezenta un câştig enorm pentru fundaţie. Fiind duminică, şi-a găsit timp pentru un apel video de câteva minute.

— Mă întrebam dacă ai putea fi trezorierul nostru...

Nu a spus nu, aşa că, puţin mai încrezător, am adăugat:

— ... în calitate de Director de

Administraţie?

A zâmbit.

—As fi încântat!

Tipul de La TV

în trecut, directorul BBC îmi oferise, în mod confidenţial, acces total pentru a descifra regulile interne nescrise după care funcţiona corporaţia sa. Acela a fost momentul în care am descoperit că televiziunea este, de fapt, condusă de o specie necunoscută de cameleoni.

După cum aveam să mă conving, cei care au succes ca manageri trebuie să fie în stare să-i managerieze nu doar pe muritorii de rând, dar şi pe cei care au chiar mai mult succes decât ei: „talentele de top” (adică „starurile”, aşa cum le spunem noi), dintre care unele au un ego atât de exacerbat, încât pot genera propriul câmp gravitaţional. Ca să se ridice la înălţimea acestei sarcini de-a dreptul herculeene în psihomecanică, cei mai buni manageri au ajuns să se perfecţioneze în misterioasa artă de a fi orice pentru orice ego. Şi în niciun caz nu vreau să sugerez că ar avea două feţe; cei mai buni manageri au, cel puţin, zece feţe. Iar în zilele lor bune, poate chiar mai multe.

Aşa că atunci când l-am întâlnit prima oară pe Pat, cu un an înainte de telefonul de faţă, mă aşteptam să fiu fermecat şi fraierii în acelaşi timp, în fond, până să ajungă directorul general

al premiatei companii de producţie care se arătase interesată să filmeze un documentar despre mine, coordonase departamentul de producţie TV al BBC, având în subordine peste 3 000 de angajaţi şi beneficiind de un buget anual de peste 400 de milioane de lire sterline. Probabil că avea mai multe fete decât diamantul Kohinoor.

Apoi am început încetul cu încetul să-l cunosc. Şi am ajuns chiar să-l îndrăgesc şi să-l admir. Afişa o faţă remarcabil de consistentă, dar pe care nu reuşeam să o cataloghez cu adevărat. Pe de-o parte, era faţa militantului plin de energie care stă la colţ de stradă şi pledează cu patimă în faţa trecătorilor pentru diversitate şi integrare. Dar, în egală măsură, era faţa corsarului care îşi conduce galionul peste şapte mări în căutarea comorii ascunse şi a aventurilor glorioase. în schimb, *nu* era fata Establishmentului.

— Ce părere ai avea dacă ţi-aş propune să devii directorul nostru pe partea de media?

Pat avea relaţii. O mulţime de relaţii. A urmat o 7 *5 7* secundă de tăcere, iar eu m-am îngrijorat pentru că deja mi se părea prea lungă, aşa că am adăugat:

— Desigur, poţi să te alături fundaţiei după ce e gata documentarul.

Tot tăcere.

— Ca să nu fie considerat un conflict de

interese, am încheiat eu, de parcă, dintre toate motivele posibile, acela ar fi fost cu adevărat determinant.

— Peter, aşa cum vă ştiu eu pe tine şi pe Francis, pot presupune că aveţi de gând să agitaţi puţin apele cu fundaţia asta a voastră, da? Şi la o adică, să şi intraţi un pic în ei, dacă va fi nevoie, da? Adică sper că nu o să fie vreo fundaţie de caritate din aceea plictisitoare.

— Pat, îţi promit că fundaţia aceasta va fi oricum, dar nu plictisitoare, conservatoare sau fricoasă.

Pentru prima dată de când îi telefonasem, l-am auzit râzând. Râsul lui grav, de bas, cu unele accente ocazionale de tenor de ziceai că este un şcolar precoce care se pregăteşte să dezlănţuie haosul.

— Atunci nu am de gând să ratez aşa ceva pentru nimic în lume!

Doctorul de voce

După prima noastră discuţie pe Skype, eu şi Matthew am rămas în contact pe e-mail în vreme ce CereProc punea la punct noul meu sintetizator de voce. Mai important, ne şi întâlniserăm de câteva ori, iar Matthew trecuse Testul lui Francis – un amestec misterios de intuiţie si de

întrebări înşelătoare revelatorii[3], care avea drept scop evaluarea caracterului unei persoane cu o acurateţe de-a

dreptul îngrijorătoare, după cum avusesem ocazia să mă conving de-a lungul timpului.

— Eşti aşa un vrăjitor! a fost, de data aceasta, evaluarea lui Matthew când am încercat să-l conving să devină Director al proiectului legat de sintetizatorul de voce. Desigur, aş fi onorat să mă implic!

Cu această problemă rezolvată, am continuat o discuţie anterioară despre cum să fac să pot să cânt din nou. Cu câteva luni înainte, muşchii mei respiratori conspiraseră cu muşchii gâtului ca să mă împiedice să mai cânt. Iar după o viaţă întreagă în care obişnuiam să cânt de unul singur, chiar îmi lipsea. La câteva luni după ce i-am povestit asta lui Matthew, mi-a trimis prin e-mail un fişier cu vocea mea sintetizată care fredona *i*
decent „Ding Dong Merrily on High”.

— Este doar în fază de concept, a ţinut el să menţioneze când am discutat după aceea, dar caută versurile de la „Pure Imagination”. Sunt perfecte pentru tine. La un moment dat se spune

„Anything you want to, do it. Want to change the world? There’s nothing to jţi „********. până şi unui cinic bătrân ca mine i s-au umezit ochii când le-a auzit.

—Dar dacă am lansa un videoclip?

— Am avea nevoie ca avatarul tău de înaltă rezoluţie să fie complet funcţional. Dar da, de ce nu? îmi place ideea!

— Deci o să facem un videoclip! Avem nevoie ca avatarul tău de înaltă rezoluţie să rostească cuvintele pe care le spune vocea mea artificală. Crezi că se poate face asta?

Unul dintre aspectele minunate referitoare la Amanda şi la colegii ei de la Pinewood era că existau foarte puţine lucruri, din câte bănuiam eu, pe care să le considere *imposibil* de făcut. Iar ei îi plăcea să lucreze cu Matthew; primele cuvinte pe care mi le adresase când îi întâlnise pe prietenii mei de la CerecProc fuseseră:

—Am ajuns în raiul tocilarilor!

Adam, colegul Amandei, adăugase cu migală fiecare fir de păr pe capul avatarului meu, fiecare geană, fiecare imperfecţiune. De asemenea, şi-a asumat sarcina să-i schimbe avatarului freza. Francis si Andrew fuseseră de acord cu el că rezultatul final era o îmbunătăţire atât de mare faţă de varianta iniţială, încât am fost probabil singura persoană de pe planetă care şi-a schimbat freza şi culoarea părului pentru a se potrivi cu avatarul său. Inevitabil, asta a implicat ca un alt coleg, de la o altă firmă (Ari, de la Embody Digital), să fie nevoit să schimbe freza şi avatarului meu de *rezoluţie scăzută...*

— Da , se poate face *cu siguranţă!* îl putem face pe Peter 2.0 să realizeze orice la rezoluţie înaltă – doar că

durează prea mult procesarea ca acest lucru să aibă loc în timp real. Dar în câţiva ani vom reuşi să îl generăm la rezoluţie înaltă pe Peter 2.0 în timp real *tot* timpul.

Ca un făcut, Amanda trimisese deja pe e-mail opinia ei despre fundaţie înainte de convorbirea noastră video: „Desigur – aş fi onorată să fiu membru în consiliul flotei Alianţei Rebele! Cred cu toată fiinţa mea că înfiinţarea fundaţiei si unirea î î J *J* tuturor acestor forte care colaborează între ele sunt uimitoare. Există atât de multe domenii asupra cărora această reuniune a unor minţi sclipitoare şi a unor persoane creative şi determinate, gata de luptă, poate avea efecte atât de pozitive. Care să schimbe viaţa; care să schimbe lumea”. Am considerat că asta însemna că se afla din nou în raiul tocilarilor.

Designerul

Esther se născuse la Madrid, se stabilise la Londra şi îşi petrecea cea mai mare parte a timpului la Paris. Oriunde se afla, vorbea fluent limba locală. De la prima noastră întâlnire, mi-a inspirat încredere deplină că oricine ar fi stat în calea misiunii noastre ar fi fost eficient îndepărtat de ea, fără să-şi piardă zâmbetul pe care îl afişa aproape permanent. Ne-am potrivit de la prima întâlnire.

Era directorul unei companii globale de consultanţă în design şi inovaţie, dar de fiecare dată când o întâlneam pentru a discuta ideile mele se afla în vacanţă, sau era weekend, sau era vreo sărbătoare. Acesta fusese primul indiciu că, probabil, chiar îi păsa de ceea ce încercam eu să fac.

— *Chiar* îmi pasă de ceea ce încerci să faci, a confirmat Esther, cu un entuziasm pe care doar un spirit latin adevărat îl poate arăta. Aş fi încântată, Peter, să fiu în consiliul fundaţiei tale!

Era o veste bună. La fel de bună s-a dovedit a fi vestea că entuziasmul lui Esther era chiar contagios. La puţină vreme, câţiva dintre tinerii ei colegi, Laura şi Robin, au început să-şi dedice timpul liber pentru a lucra alături de mine la designul unei interfeţe de utilizator pentru toate sistemele de inteligenţă artificială de care depindeam din ce în ce mai mult. Filosofia lor de ansamblu se potrivea perfect cu a mea – design de înaltă tehnologie pentru oameni, nu doar de dragul tehnologiei. Faptul că erau şi persoane drăguţe a reprezentat un plus.

Vrăjitorul inteligenţei artificiale

Conform teoriei probabilităţilor, eu şi Jerry nu ar fi trebuit niciodată să ne întâlnim, cu atât mai puţin să devenim buni prieteni. în primul rând că Jerry

locuia în St. Louis, SUA. Nu mai fusesem în St. Louis din perioada în care tânărul cowboy Brad îşi făcuse apariţia în autocarul Greyhound şi în viaţa mea, adică din 1976. Jerry nici nu era născut în 1976.

Un alt factor care contribuia la improbabilitatea ca noi să ne întâlnim vreodată era că Jerry lucra pentru una dintre acele companii de care nimeni din lumea reală nu auzise vreodată: DXC Technology. DXC era, de fapt, o firmă globală de consultanţă în IT de-a dreptul inovatoare. Avea 150 000 de angajaţi, filiale în toată lumea, iar în anul precedent avusese încasări de peste 25 de miliarde de dolari. Dar, chiar si asa, nu aveam nicio legătură cu ei.

Şi nici nu am avut până când un tip pe nume Patrick s-a prezentat şi ne-a adresat, mie şi lui Francis, o întrebare aparent neimportantă:

— Vă interesează arta?

Am avut impresia că nici măcar el nu era convins de relevanta acelei întrebări, dat fiind că eu tocmai vorbisem pe larg despre tehnologii de ultimă oră, cyborgi şi alte chestii ştiinţifice. Eram sigur că nimic nu mă dădea de gol în online că îmi petrecusem toate pauzele de prânz din adolescentă în atelierul de artă. Nu avea de unde să ştie ce gol lăsase în mine alegerea ştiinţelor în dauna artelor. Aşa că fusese o întrebare glorios de tâmpă. Patrick ne-a explicat că şeful

departamentului de Inteligenţă artificială de la DXC venise cu ideea nebunească de a construi un sistem de inteligenţă artificială care mi-ar permite să creez artă, chiar dacă eram complet paralizat. L-am asigurat că *iubeam* ideile nebuneşti.

După câteva zile am primit un e-mail de la directorul acelui departament, Jerry. Prima noastră discuţie video a durat mai bine de o oră. Ne-am reunit peste două zile pentru încă o oră. Apoi am stabilit să discutăm câte două ore pe săptămână. în fiecare săptămână. Pe termen nelimitat. La momentul în care mi-am făcut curaj să-l întreb pe Jerry dacă ar fi vrut nu doar să se alăture consiliului fundaţiei noastre, ci să devină chiar vicepreşedinte, ajunsesem să îndrăgesc conversaţiile noastre. Erau fantastic de stimulative.

Unul dintre noi îi spunea celuilalt o idee, acesta o îmbunătăţea si o readucea iar în discuţie, si tot aşa. Jerry urma să scrie coduri noi de IA pe baza ultimelor noastre discuţii. Am descoperit destul de repede că, pentru a deveni un cyborg artist autentic – pentru a crea arta pe care niciun om *sau* niciun sistem de inteligenţă artificială nu o putea face de unul singur – trebuia să avem în vedere mult mai multe lucruri, care porneau de la cum să funcţioneze cel mai bine un sistem de inteligenţă artificială bazat pe om, până la întrebări fundamentale de etică. în curând, făceam tot felul de

experimente cu IA aşa cum nu mai făcuse nimeni până atunci. Era ceva revoluţionar. Era si foarte distractiv.

Eram atât de preocupat să nu stric această dinamică, încât am renunţat să mai aduc în

discuţie problema fundaţiei în timpul discuţiilor noastre video, sub pretextul că ar răpi din timpul valoros dedicat colaborării noastre. în schimb, i- am trimis lui Jerry un e-mail detaliat, în care descriam tot ce aveam în cap. I-am explicat cum credeam eu că, alături de persoanele potrivite aflate în inima fundaţiei, Alianţa noastră Rebelă, care se mărea din ce în ce mai mult, va ajunge în cele din urmă să spulbere regulile statu-quoului şi să schimbe lucrurile pentru totdeauna, transformând viitorul unei inteligenţe artificiale destul de izolate într-o colaborare nemijlocită cu omul. Oricât de ridicolă i s-ar fi putut părea solicitarea mea, l-am rugat să se gândească serios la ea.

La mai puţin de un minut de când am apăsat butonul de trimitere, Jerry a răspuns:

— M-am gândit (cam două secunde). Mă implic!

Orice doreşti să faci, fă-o, Vrei să schimbi lumea? Nu e greu. – în limba engleză. *(N.r.)*

Dreptul de a PROSPERA

Bună, Peter,

Avem nevoie urgentă de ajutorul tău cât de repede se poate. Julian este în acest moment în spital, având o perforaţie intestinală [de la operaţia de fixare a tubului de hrănire], iar acum avem de-a face cu politicile sistemului naţional de sănătate din cauza cărora ar putea să nu i se aprobe operaţia de care are nevoie disperată. Ni s-a spus că au dreptul să refuze tratamentul de grad 3 la terapie intensivă din pricina potenţialelor dificultăţi de adaptare de după operaţie. Ne-au zis să semnăm o declaraţie DNAR şi sa începem sa ne gândim la

îngrijirea pentru bolnavi în fază terminală. Dar Julian nu se află deloc în acest stadiu; a primit doar NJV-^^- pe timp de noapte, iar saturaţia de oxigen din sânge este de 90%, fără *suport medical. Nu ne sunt oferite răspunsuri clare şi nici nu e nimeni pregătit să discute variantele de traheostomie, laringectomie sau colostomie. Nu ştim ce să facem. Dacă ne-ai putea ajuta, în orice fel, ţi-am rămâne îndatoraţi pe vecie dat fiind că, dacă ne lăsăm în baza lor, Julian nu va supravieţui.*

Serios vorbind, cine şi-ar fi imaginat că să păcăleşti moartea poate deveni un job full-time?

Unul dintre motivele principale pentru

care se ajunge într-o astfel de situaţie este, după cum am aflat, că în cazul BNM cel mai rău lucru nu este boala însăşi, ci atitudinea care o înconjoară – atitudinea unei părţi a personalului medical, atitudinea unora dintre organizaţiile de caritate implicate, atitudinea guvernului, atitudinea

publicului obişnuit, atitudinea prietenilor şi familiilor şi, cel mai important, atitudinea noastră, a celor diagnosticaţi cu „cea mai crudă boală”. ’

Nu ştiam nimic despre „Julian”, în afară de faptul că în urmă cu un an îmi trimisese câteva mesaje în care îmi spunea că descoperise teoria mea despre Dreptul de a Prospera care l-a inspirat şi l-a motivat. Apoi sora lui mi-a scris pe Facebook cerându-mi ajutorul. Pica într-un moment tare prost. Cu mai puţin de două luni înainte de laringectomia mea, cu cartea doar pe jumătate scrisă, cu fundaţia încă în curs de constituire si fără sisteme de înaltă tehnologie care să fie funcţionale şi să-mi permită să vorbesc, pur şi simplu, din momentul în care rămâneam fără vocea biologică, aveam o grămadă pe cap. Poate că sora lui Julian înţelesese eronat. Poate că J reacţiona exagerat. Dar la fel de bine, poate că avea dreptate. Ca să fiu sigur, am dictat câteva emailuri pe care Andrew să le trimită oricui credeam că ar putea fi de ajutor.

Realitatea era că, indiferent dacă

Julian chiar era în pericol sau nu, cunoşteam o mulţime de „Juliani” în Marea Britanie – şi chiar în întreaga lume – care mureau din pricina atitudinilor existente fată de BNM. Mureau nu din cauză că nu exista niciun mod de a fi ţinuţi în viată, ci din cauză că erau lăsaţi să moară. Sau li se spunea să moară.

Eu am fost foarte norocos că aproape toată lumea care lucra în Devon în sistemul de sănătate mă sprijinea în atingerea ţelurilor mele şi că tratamentul meu a fost exemplar. Dar, de-a lungul ultimului an, tot mai mulţi necunoscuţi din toată lumea mă contactau cu poveşti îngrozitoare despre cum li se interzisese tratamentul de susţinere a vieţii despre care eu ajunsesem să cred că face parte din drepturile omului. Mai rău, când am ridicat această problemă în faţa reprezentanţilor organizaţiilor caritabile care în aparenţă protejau drepturile celor care suferă de BNM, mi s-a spus că aceştia „trebuiau să aibă grijă ca să nu supere comunitatea medicală”. Păreau să nu înţeleagă deloc că riscau să eşueze în a demonstra o reală capacitate de conducere.

Fierbând de frustrare în faţa acestei nedreptăţi flagrante – care putea fi întâlnită chiar şi în Marea Britanie –, i-am scris lui Kevin Poster, reprezentantul circumscripţiei mele în Parlament. Mi-a propus să ne întâlnim şi mi-a oferit

sprijinul lui. Asta era un lucru bun, dar ştiam amândoi că nu se va întâmpla nimic atâta vreme cât Westminster-ul se afla în pragul haosului din cauza Brexit. Şi, desigur, nici că s-a întâmplat. Până la urmă, acesta este exact modul în care ne aşteptăm să nu funcţioneze Regulile Nescrise ale Establishmentului.

Dar asta nu mă împiedică să fierb din cauza modului în care atitudinile învechite provoacă atâta durere inutilă. O astfel de atitudine defetistă continuă să existe chiar si în domeniul medical. Iar multe organizaţii de caritate par să prezinte fără încetare o imagine plină de groază despre BNM: poate consideră că aşa reuşesc să adune mai multe donaţii pentru un tratament (aproape sigur nerealizabil prea curând). Dar multe dintre probleme provin de la atitudinea profund negativă pe care mulţi dintre noi, cei afectaţi de BNM, o adoptăm din cauza a tot ce auzim şi citim, alături de cei dragi, după primirea diagnosticului – mai ales dacă luăm decizia dezastruoasă de a căuta pe Google: Boală Neuronală Motorie (BNM) Scleroză Laterală Amiotrofică (SLA).

Unii medici sunt uimitor de pricepuţi în a comunica diagnosticul; alţii par să fie cumpliţi. Un medic mi-a spus odată, combinând vestea cu verdictul: „Uneori se întâmplă şi căcaturi”. Altul mi-a spus pur şi simplu diagnosticul şi mi-a întins o cutie de şervetele.

Asemenea atitudini sunt devastatoare.

Prin urmare, mulţi doctori îmi spun că unii dintre pacienţii lor care suferă de BNM rămân în starea de negare şi nici nu vor să ia în discuţie ideea de a fi hrăniţi printr-un tub. Este dramatic. Mai ales că aceşti pacienţi nu vor mai putea rămâne în starea de negare pe măsură ce mor de foame, doar că află asta prea târziu pentru a mai putea beneficia de tubul pentru hrănire.

Mi se spune că unele persoane aleg să nu demareze niciun fel de pregătiri pentru momentul în care nu vor mai putea înghiţi deoarece văd în ideea de a avea un tub ataşat de ei un prim pas spre un handicap major. Şi nu se pot convinge să facă acest prim pas. Dar primul pas a fost făcut, *de fapt,* când au remarcat primul simptom al BNM şi nu au ştiut despre ce era vorba.

Nu există niciun simbolism în acceptarea primei proceduri pentru menţinerea vieţii – în afara simbolismului eroic că deţii în continuare controlul şi că lupţi împotriva destinului. Există persoane care nu suferă de BNM, dar care au montate tuburi de hrănire tot timpul. Multe dintre aceste persoane încetează să le mai utilizeze când nu mai au nevoie de ele, în vreme ce aceia care suferă de BNM vor trebui să le poarte în continuare, dacă nu cumva va apărea vreo mare descoperire medicală între timp. Dar să te comporţi de parcă montarea unui tub pentru hrănire ar fi

cine ştie ce moment de răscruce înseamnă să-i dramatizezi importanţa.

Mi se spune că unii oameni aleg, de fapt, să moară „repede” prin înfometare. Iar alţii refuză ventilarea şi aleg să moară printr-o sufocare lentă (deşi, trebuie să subliniez, în prezent îngrijirea paliativă este atât de bună, încât chiar nu e nevoie să suferi alegând oricare dintre aceste variante). Dacă aceste persoane decid în deplină cunoştinţă de cauză, nu am o problemă.

în schimb, mă disperă gândul că poate una, două sau mai multe dintre aceste persoane ar fi putut lua o altă decizie dacă ar fi ştiut detalii despre tot ceea ce fac eu. Nu pot uita mesajul pe care l-am primit înainte de tripleostomia mea, în care mi se spunea că cineva cu BNM contactase deja Dignitas , dar „urmăreşte ceea ce faci ;
bineînţeles că i-am spus „să nu-şi piardă speranţa”. Acel mesaj a devenit pentru mine cel mai puternic imbold pentru a continua să scriu această carte; sunt multe motive pentru care cineva şi-ar putea dori să-şi pună capăt zilelor, dar cu siguranţă că pierderea speranţei este cel mai trist.

Consider că este nu doar incredibil de trist, ci si incredibil de frustrant ca cineva să se simtă presat să moară doar pentru că nu mai vede nicio speranţă. Nicio alternativă rezonabilă. Nicio soluţie raţională. Mi-as dori să vadă că există speranţe, alternative, soluţii. Mi-

aş dori să simtă că *au de ales.* Cred din toată inima că tot ceea ce fac aceşti oameni îi priveşte doar pe ei şi susţin în totalitate dreptul oamenilor de a alege moartea. Dar la fel de mult susţin şi dreptul lor de a alege viata.

Alegerea presupune ca oamenii să creadă că există alternative serioase pe care să le ia în considerare. Altfel nu este decât un fait accompli – un ritual fals de luare a deciziei al cărei rezultat nu a fost niciodată avut în vedere cu adevărat. Vreau ca oamenii să simtă că au opţiuni autentice. Iar în prezent mulţi, mulţi oameni simt că, de fapt, nu au decât o singură cale de urmat.

Mi se spune în mod frecvent că oamenii aleg să *nu* aibă tuburi de alimentare sau ventilatoare pentru că, după ce au aflat, se pare, cum stau lucrurile, pur şi simplu nu doresc să treacă – sau să continue să treacă – prin ceea ce ei consideră a fi un joc final sfâşietor. Dar eu îmi fac griji că multi dintre cei care iau această decizie sunt, de fapt, în depresie clinică. Depresia este o boală de-a dreptul cumplită, mult mai grea decât BNM, iar a fi deprimat nu este cea mai bună stare în care să faci alegeri echilibrate despre viaţă şi moarte. Şi totuşi, nu acesta este principalul meu motiv de îngrijorare.

Pentru mine, tragedia absolută în legătură cu toate acestea este *de ce* aceşti oameni devin deprimaţi de la bun început. „Pentru că au fost diagnosticaţi

cu BNM!” este un motiv evident. Dar *nu* este adevăratul motiv, din câte îmi dau seama. Adevăratul motiv este portretul oribil care însoţeşte, de regulă, diagnosticul final de BNM şi care poate face ca moartea să pară o binecuvântare în faţa alternativei de a trăi ca un mort viu – pe deplin conştient, dar incapabil să te mişti. Poate ani în sir.

>

în plus, unii îşi fac griji din cauza poverii emoţionale pe care o pun pe umerii celor dragi care trebuie să-i îngrijească. De asemenea, se îngrijorează din pricina poverii *financiare.* Pentru unele persoane, deja speriate de boala cu care se confruntă, pare aproape un act de iubire să se sacrifice pentru binele celor apropiaţi.

în trecut, acest portret îngrozitor era, de cele mai multe ori, adevărat. Prin urmare, mult prea multe persoane care sufereau de BNM au murit mult prea devreme. Şi, mult prea adesea, acestea au fost mai întâi umilite, îngrozite şi distruse, suferind înjosire după înjosire. Până când chiar unii dintre cei mai puternici au renunţat la speranţă, în vreme ce alţii au ales să nu mai continue, pentru că nu doreau ca cei dragi să sufere şi mai mult. Sau erau speriaţi că nu-şi pot permite din punct de vedere financiar să aleagă viaţa. Sau erau îndemnaţi de echipa lor medicală „să lase natura să-şi urmeze cursul”. Sau, pur şi simplu, nu au fost informaţi

de tot acest set de opţiuni.

Cine ştie ce as fi ales chiar si eu dacă as fi trăit în acele timpuri rele! Dar, cu siguranţă, acele timpuri s-au dus. Am intrat deja binişor în secolul XXI. Tehnologiile de ultimă oră continuă să se dezvolte spectaculos. Dacă facem această alegere, noi, cei care suferim de BNM, avem un viitor interesant si plin de speranţă în faţă. Deja este posibil să fim semi-independenţi. Şi productivi. Şi să ne distrăm. Iar tehnologia care ne permite aceste lucruri devine din ce în ce mai uimitoare. De ce ar vrea cineva să rateze toate aceste oportunităţi?

Desigur, doar tehnologia nu este suficientă pentru a schimba lumea. Dacă doar avem idei strălucite, eşuăm. Dacă doar construim concepte uimitoare, eşuăm. Dacă doar facem tehnologie de vârf pe care oamenii nu o utilizează (că nu doresc, că le e teamă, că nu-şi pot permite, că nu trăiesc suficient de mult), eşuăm.

Dar dacă schimbăm lumea pentru totdeauna, astfel încât oricine, dacă doreşte, poate prospera chiar având dizabilităţi severe – doar atunci vom reuşi.

Aşa că, pe lângă o tehnologie care să te lase cu gura căscată, e nevoie să schimbăm atitudini. Trebuie să considerăm că, pentru a provoca schimbarea, cercetarea e parte majoră din acest proces, trebuie să încurajăm informarea prin mijloace de comunicare

convenţionale şi prin reţelele sociale, precum şi prin acţiuni de convingere a guvernelor şi a comunităţilor medicale.

Pentru *a continua* să schimbăm lumea, noi cei care ne ocupăm cu cercetarea în acest domeniu trebuie să progresăm şi să evoluăm continuu în ceea ce facem si cum facem, forţând mereu graniţele a ceea ce este posibil, pledând mereu pentru aplicarea tehnologiilor de vârf în BNM şi dizabilităţi severe, folosindu-ne mereu de Legea lui Moore pentru a transforma cercetarea în instrumente utile, încercând mereu să oferim un sprijin tot mai mare *oricui* visează să se elibereze de cămaşa de forţă în care a fost prins. Ştiu că sună banal, dar dacă nu acum, atunci *când?* Dacă nu noi, atunci *cine?*

Bună, Peter,

Sunt mama lui Julian. Vrem să îti mulţumim pentru intervenţia ta. Atitudinea în legătură cu procedura chirurgicală a lui Julian s-a schimbat radical.

Aproape fiecare doctor care l-a consultat pe Julian în spital ţi-a menţionat entuziasmat numele.

Vor reanaliza cazul si vor lua în calcul o posibilă laringectomie sau traheostomie pentru Julian, iar chirurgii lui se vor consulta cu cei de la Plymouth în privinţa procedurii, şi există chiar şi posibilitatea ca Julian să fie operat acolo, dacă vor considera că

nu e de competenţa lor s-o facă [aici].

Pentru noi acestea sunt nişte vesti extraordinare şi sunt atât de fericită că fiica mea te-a contactat.

De asemenea, cred că ai înlăturat barierele pentru a duce mai departe campania ta, Dreptul de a PROSPERA.

Simt dorinţa medicilor [de aici] de a se implica în intervenţii inovatoare, de pionierat, pentru persoanele cu SLA/BNM, iar atitudinea prin care sugerau că nu există nicio speranţă s-a modificat în întregime, lucru pe care îl văd ca pe un mare pas înainte.

Nu am cuvinte să-mi exprim recunoştinţa pentru ajutorul şi sprijinul tău fără de care lui Julian i-ar fi rămas foarte puţin timp de trăit pe acest pământ. El vrea să prospere, iar tu i-ai facilitat acest drept.

Cineva mi-a spus în urmă cu câteva zile că oamenii nu au dreptul de a muri, dar în această situaţie li se interzice dreptul de a trăi. Consider că a fost un comentariu foarte dureros.

Mă doare sufletul pentru persoanele care nu ştiu cum să lupte împotriva sistemului. De asemenea, sunt foarte fericită că te-am contactat. Eşti un model pentru noi şi ne-ai dat speranţă.

încă o dată, îti transmit mulţumirile mele din inimă. Nu îţi vom putea mulţumi niciodată îndeajuns pentru intervenţia ta. Te rog să îmi spui dacă pot face ceva pentru a populariza activitatea ta minunată.

Do not attempt resuscitation *I* prin care se refuză resuscitarea – în limba engleză. *(N.r.)*

Non-invasive ventilation / ventilaţie non-invazivă – în limba

engleză. *(N.r.)*

Clinică din Elveţia unde se practică sinuciderea asistată medical. *(N.r.)*

Gardienii Flăcării

Cu vocea mea biologică deja incredibil de slăbită, le-am cerut celor aproape 30 de oameni care se aflau în cea mai mare sală a Centrului de Inovare DXC din Londra să se adune în jurul meu, cât de aproape se putea. Dintre toate megacorporaţiile cu care vorbisem, doar două şi-au manifestat curajul şi hotărârea (sau poate determinarea şi responsabilitatea socială?) de a fi prezente. Dar două megacorporaţii erau mai mult decât suficiente pentru această sesiune de lucru de două zile care avea drept scop inaugurarea fundaţiei.

DXC era prezentă, desigur. Dar şi uimitoarea companie Intel – care trimisese aceeaşi echipă care lucrase cu Stephen Hawking. Apoi mai erau cei de la CereProc, şi colegii lui Esther, şi mulţi specialişti implicaţi în realizarea avatarului, şi câţiva membri importanţi din cadrul fundaţiei.

Ne aflam la debutul primei zile. Programul era încărcat si aveam de lucrat ore bune – de la 8 dimineaţa la 8 seara în ambele zile –, iar eu trebuia să pun lucrurile în mişcare. Dar şi mai important, trebuia să aşez fundaţia pe cel mai bun curs posibil pentru un viitor previzibil.

Toţi cei din sală m-au ascultat şi şi-au împins scaunele în direcţia mea. I-am încurajat să se apropie chiar mai mult,

astfel încât fiecare dintre ei să-mi poată auzi şoaptele. Abia apoi am început:

— Aceasta este prima reuniune a Fundaţiei Scott-Morgan! Iar în următoarele două zile mulţi dintre voi veţi auzi pentru ultima oară vocea mea biologică. Aşa că m-am gândit să marchez această piatră de hotar prin deschiderea unui portal care leagă trecutul şi viitorul. în august 1984, cu 35 de ani în urmă, a fost publicată prima mea carte: *The Robotics Revolution.* Am dus o luptă enormă cu editorul meu (şi cu profesorul care a redactat-o) în legătură cu finalul cărţii. Acolo am prezis viitorul îndepărtat. Dar am fost destul de fraier să prezic şi un viitor suficient de apropiat încât să-i supravieţuiesc şi să văd că este greşit! Am ales o jumătate de secol. La acel moment mi se părea că am în faţă un drum *foarte* lung de urmat.

Aşa cum îi spusesem lui Francis, am continuat mărturisindu-mi teama că umanitatea a ajuns la o răspântie pe care o prezisesem cu mult timp înainte şi că acum, alegând fără să vrem calea greşită, ne îndreptăm mai degrabă spre o inteligenţă artificială de sine stătătoare (cu precizarea că, la un moment dat, inevitabil oamenii vor rămâne în urma ei) decât spre o colaborare dintre om şi inteligenţa artificială care ne-ar conduce spre lucruri pe care nici noi singuri, nici doar inteligenţa artificială nu le-ar putea

realiza.

— Nu mi-am imaginat niciun moment că peste câteva decenii voi dori să-mi citesc cu voce tare reflecţiile. Dar, recitind paragraful final, nu pot să nu apreciez ironia cosmică a folosirii nonşalante a expresiei „toate trupurile prea vulnerabile” având în vedere neputinţa mea de acum de a ţine în mâini măcar cartea din care vreau să vă citesc. Asa că îi voi ceda lui Andrew onoarea.

Nepotul meu, care îşi aşteptase cuminte rândul la momentul de glorie, a citit:

— Dacă se va merge pe calea „omului îmbunătăţit”, atunci va fi posibil ca omenirea şi roboţii să rămână pe aceeaşi „treaptă a evoluţiei”, în loc ca omenirea să vadă cum robotii i-o iau înainte. în acest fel, omenirea va reuşi ca într-o bună zi să poată înlocui toate trupurile prea vulnerabile cu mecanisme mai trainice si va utiliza supercomputerele ca pe niste „amplificatoare de inteligenţă”.

Am continuat:

— După 35 de ani, noi cei din această sală avem ocazia de a îndrepta viitorul exact în acea direcţie, ultimul exemplu din ceea ce Jerry ar numi „să fim în prima linie acolo unde se naşte schimbarea...” Voi nu aveaţi cum să inventaţi asta! Noi suntem jucătorii-cheie ai unei poveşti de început.

Dar ştim cu totii, dacă acesta ar fi un film de

acţiune – si într-o bună zi va fi –, acesta este
punctul în care lucrurile devin mult mai dificile, iar miza creşte. După toată discuţia nebunească, emoţia necontrolată, ideile măreţe si angajamentele superficiale, apar în sfârşit adevăraţii eroi ai poveştii de început – cei cu putere de perseverare, talent aplicat şi pasiunea arzătoare de a produce schimbarea. Iar aceştia sunteti *voi,* alături de alti câţiva rebeli care ni se vor alătura în orele care urmează fie direct, fie electronic.

— Ne implicăm cu toţii! Noi formăm adevăratul nucleu al Alianţei Rebele.

— Dar acesta este un moment crucial. Revolta noastră împotriva realităţii actuale, misiunea noastră de a schimba ce înseamnă a fi om, viziunea noastră despre o lume în care inteligenţa artificială participativă ne eliberează pe *toţi* pentru *a prospera* – chiar şi pe cei ca mine –, toate acestea se sfârsesc dacă nu avem succes în paşii care urmează. Dintr-un motiv foarte simplu.

Nu există nimeni altcineva în postura de a face ceea ce putem facem noi. Nimeni nici măcar nu *încearcă* ceea ce intenţionăm noi să facem.

Dimpotrivă, statu-quoul cu care ne luptăm noi este foarte puternic. Viitorul implicit pe care ne chinuim să-l schimbăm a fost deja scris în bună măsură în mod *greşit. Adevăratul* motiv pentru care lucrurile vor deveni tot mai

dificile, iar mizele tot mai ridicate este acela că provocările noastre cele mai mari nu sunt de ordin tehnologic – oricât de importante ar fi acestea –, ci *psihologic.*

Toţi am auzit cârcotelile la adresa inteligenţei artificiale exprimate de mass-media, de Hollywood, de vedetele îngrijorate şi de reprezentanţi ai publicului larg. Trebuie să creăm o alternativă. O cale de ieşire. O Nouă Speranţă, aş îndrăzni să spun.

Şi chiar în timp ce făceam primii paşi în acea direcţie, am putut vedea deja cum unele zone ale Establishmentului s-au speriat, deranjate de tehnologia pe care nu o înţeleg. Am văzut deja corporaţii sau persoane cum devin tăcute, se retrag, aleg să nu se implice public, aşteaptă să vadă ce se va întâmpla, lipsite de confortul de a avea totul sub control, îngrijorate de riscurile la adresa reputaţiei lor, confuze în privinţa a ceea ce ar putea câştiga.

Eu le înţeleg. Pricep. Sunt ceea ce sunt.

Dar si *noi* suntem ceea ce suntem. Printr-un proces de selecţie naturală, fiecare rebel din această sală are ceva cu care poate schimba lumea. Fiecare dintre voi încearcă să stoarcă timp preţios din programele lor încărcate pentru a-şi oferi capacităţile uimitoare şi pentru a lucra alături de alte persoane pentru cauza noastră comună. Iar unii – în frunte cu Jerry şi DXC – au avut

curajul şi abnegaţia de a fi alături de noi la un nivel instituţional în lupta pe care o purtăm pentru a elibera societatea de îngrădirea statu-quoului şi pentru a dovedi că, *orice* ne scoate în cale universul, putem *prospera* cu toţii prin schimbare doar acceptând-o, folosind-o şi direcţionând-o.

începând din aceste zile avem ocazia de a demonstra că în fata noastră se deschide o altă cale, o cale lipsită de pericole, o cale mai sigură – aşa cum a scris recent Jerry: „Inteligenţa artificială implementată alături de oameni care pot aplica contextul, bunul-simt si creativitatea”. Chiar asta facem aici. Dovedim un lucru. Nu discutăm despre el. îl realizăm! îl demonstrăm. îl facem să funcţioneze.

La fel de impresionant este că azi statuăm această atitudine vizionară a lui „se poate face” într-un mod care ar trebui să ne asigure că ne va supravieţui tuturor. Şi o facem sub forma unei fundaţii caritabile care are ca scop cercetarea.

Scopul oficial al fundaţiei noastre filantropice este doar reafirmarea unui vis care ne-a adus împreună de la bun început, şi anume: cercetarea pentru utilizarea în scopuri etice a inteligenţei artificiale, a realităţii virtuale, a realităţii augumentate, a roboticii şi a altor sisteme de înaltă tehnologie, pentru îmbunătăţirea capacităţilor şi a bunăstării celor afectaţi de vârstă,

probleme de sănătate, dizabilităţi sau alte inconveniente fizice sau mintale.

în acest context, fundaţia este organizată pentru a utiliza foarte clar şi foarte transparent puterea inovaţiei pentru a *prospera* prin schimbare – *chiar* şi atunci când schimbarea este provocată de BNM.

Mai am exact opt săptămâni până când nu voi mai putea vorbi în mod natural şi voi fi dependent de orice îmi va putea oferi cercetarea realizată de fundaţie. Dar ceea ce vom face în următoarele două zile şi pe mai departe nu este extrem de important doar pentru mine, este crucial pentru oricine are dizabilităti severe si, în cele din urmă, este crucial pentru noi toţi.

Desigur, fundaţia va reprezenta un far călăuzitor al speranţei pentru cei care au nevoie de asta. Dar va ghida şi procesul sau direcţia pe care o va lua inteligenţa artificială în întreaga lume. Si cu cât va străluci mai tare lumina noastră, î

cu atât vor dori alţii să ni se alăture si să ne sprijine pentru a lumina şi mai tare. Dar, să nu uitaţi niciodată, *noi* suntem gardienii flăcării. Iar în centrul acelei flăcări se va afla întotdeauna fiinţa umană, umanitatea.

Ştiu că pe parcursul următoarelor două zile vor exista momente de mare frustrare. Ştiu că ne vom oripila descoperind goluri în gândirea noastră. Şi mai ştiu că vom obosi cu totii si că vom face erori. Dar asta este OK. Acesta este începutul unei călătorii minunate.

Nu trebuie să facem totul perfect. Trebuie doar să facem primii paşi decisivi spre un viitor mai bun. Sunt foarte mândru că în această călătorie mă aflu alături de voi. Si, din adâncul inimii mele, vă mulţumesc că ati ales să [7] J î mergeţi alături de mine.

— E de-a dreptul uimitoare!

întorşi în camera de hotel, Francis îşi spunea părerea despre Lama, o colegă de la Intel şi director al unuia dintre laboratoarele lor de inteligenţă artificială.

— A vorbit vreme de două ore si toată lumea îi

J

sorbea cuvintele!

— Şi să nu uităm că echipa ei a realizat tot ce ştim pentru Stephen Hawking. A lucrat cu el vreme de şapte ani.

O întâlnisem pe Lama cu câteva luni în urmă: venise din California şi am petrecut cu ea o zi întreagă la Londra. Spre finalul zilei, echipa de filmare de la Channel 4 i-a solicitat un interviu. Pe la jumătatea acestuia, fără să-şi dea seama, a început să se refere la mine cu numele de „Stephen” – ceea ce mi s-a părut cel mai mare compliment venind din partea ei.

— Apropo, îţi mulţumesc foarte mult pentru cateter!

Tocmai îmi amintisem ce păţisem şi m-am îngrijorat brusc că, din grabă, nu-i mulţumisem cum trebuie mai devreme. Mă aflam la una dintre întâlnirile care se ţineau lanţ când mi-am dat

J î

seama că aveam vezica plină. Asta ar fi trebuit să fie imposibil. Doar îmi refăcusem, cu un an înainte, toate circuitele interne tocmai pentru a evita un asemenea incident. Mi-a luat câteva secunde până să-mi dau seama că mi se blocase cateterul (evacuarea nr. 1).

Un adevărat ghinion. Totuşi, destul de repede, a devenit şi foarte dureros, pe măsură ce cateterul se umplea şi, ca orice balon care se umflă prea mult, risca să explodeze. Ăsta ar fi fost un ghinion şi mai mare, m-am gândit eu, aşa că, fără nicio tragere de inimă, am încheiat mai repede întâlnirea şi i-am spus lui Francis de problema mea.

Un cateter suprapubian blocat reprezintă o urgenţă pentru care trebuie să mergi imediat la spital, acolo unde, în principiu, un medic sau o asistentă îl poate înlocui, chiar dacă nu sunt mulţi cei care au calificarea necesară. Din fericire, anticipaserăm o asemenea probabilitate şi, lucru destul de rar întâlnit, Francis se instruise pentru a putea face de unul singur înlocuirea. înghesuiţi într-o toaletă dezafectată foarte încinsă, a profitat la maximum de capacitatea lui CHARLIE de a deveni complet orizontal şi mi-a folosit picioarele pe post de masă pentru a realiza o recateterizare perfectă folosind produsele necesare din geanta de urgenţă pe care o aveam tot timpul la noi. După doar 10 minute mă aflam deja în următoarea întâlnire.

— Cu asta mă ocup, a răspuns el cu modestie, dar la obiect.

Apoi a schimbat subiectul.

— Si Steve este senzaţional, nu-i asa?

Vorbea despre noul nostru prieten de la sediul DXC din Londra care devenise un fan atât de înflăcărat, încât îsi făcuse rost de o ediţie străveche a volumului *The Robotics Revolution.*

— Iar Jerry vorbea de posibilitatea unui parteneriat strategic cu DXC, nu?

— Ar fi minunat! Dacă am putea obţine sponsorizarea necesară pentru fundaţie, viziunea noastră ar fi în siguranţă. Ne-am putea relaxa. Dacă cineva se implică la nivel instituţional, atunci se schimbă *totul* si nimic din sacrificiile si eforturile pe care noi doi le-am făcut nu vor fi fost în zadar. Ni se vor alătura ca gardieni ai flăcării...

— O, băga-mi-aş!

— Ce?

— Am uitat să subliniez în fata consiliului cât de diverşi suntem!

— Ce vrei să zici?

— Păi, suntem opt, nu? Şi, de obicei, asta înseamnă opt bărbaţi albi heterosexuali. în vreme ce noi nu avem decât unul! Cât de tare poate să fie asta? Intenţionam să le sugerez să ne referim la el în minutele şedinţelor ca „Token”...

Care sunt ultimele tale cuvinte?

— Este un adevărat lux să pot alege ultimele cuvinte pe care le voi rosti vreodată. Oricine ar trebui să fie la fel de norocos, i-am mărturisit eu lui Anthony.

Acum că laringectomia mea devenise iminentă, am încălcat obiceiul nostru de o jumătate de secol şi – în loc să aşteptăm să ne întâlnim în persoană sau să recurgem la comunicarea scrisă – am adus prietenia noastră la standardul secolului al XXI- lea, aşa că acum foloseam aplicaţia WhatsApp pentru apeluri video. Eu eram în biroul meu. Era duminică dimineaţa în Chicago, Anthony se afla în apartamentul lui de lux de la etajul 48, cu vedere spre (aşa cum a arătat printr-o mişcare ameţitoare făcută cu telefonul mobil) un peisaj urban uluitor, cu lacul Michigan în fundal. Ajunsese să locuiască la câteva străzi distantă de locul în care stătuserăm noi în 1976.

— Ai decis care vor fi ultimele tale cuvinte?

— Desigur! Sunt destul de evidente...

Fie păreau prea evidente pentru a mai pierde vremea cu ele, fie Anthony fusese prea respectuos pentru a mai pune alte întrebări.

— Vocea ta de computer cântând „Pure Imagination” a fost uimitoare.

Semăna cu vocea ta asa cum mi-o amintesc eu – suna bine, dar nepregătită îndeajuns.

— Francis spune că sună ca Angela Lansbury cântând „Beauty and the Beast”...

— Rex Harrison în *My Fair Lady,* cu siguranţă! Oricum, zi-mi cum mai merg lucrurile.

Uitasem complet că ultima oară când mă văzuse Anthony nu aveam simptome; acum de-abia mai puteam vorbi, iar el putea vedea că eram imobilizat într-un scaun cu rotile. Fiind atât de bine crescut, specific Wimbledon, evident că nu a făcut nicio referire directă la deteriorarea stării mele de sănătate.

— Păi, trebuie să-ţi spun, am aflat că există şi lucruri *foarte* bune în a fi paralizat. Mai ales când sunt masat – câteva ore pe zi. E minunat! Cât despre momentele când mi se face duş, nici măcar un faraon nu ar fi atât de răsfăţat. Este ca si cum te-ai caza pe cea mai luxoasă planetă de spa din Calea Lactee.

I-am povestit cum proiectase Francis o grădină nouă, complet acoperită, care îmi permitea să mă bucur din nou de senzaţia de a sta la umbra unui palmier. Apoi, despre doamna care dorea să pună în scenă un spectacol de operă, cu persoane care cântau cu voci artificiale. Şi despre faptul că aproape îmi terminasem cartea.

— Si stai că n-am terminat; tocmai am vândut drepturile de ecranizare unei

companii de producţie care a câştigat cu *Discursul regelui* Oscarul pentru cel mai bun film.

— Super! Dar oare *îşi dau seama* că primul cyborg propriu-zis din lume este, de fapt, gay?

Am continuat să discutăm despre tot felul de nimicuri şi chestiuni importante, aşa cum o făcuserăm într-o după-amiază însorită de mai, pe o altă planetă şi în alt timp, pe când eu aveam 16 ani.

— Mai vorbim când voi fi cyborg!

— Fă-i praf! îţi transmit toată dragostea...!

A fost o noapte lungă. Mă obişnuisem cu vara, iar acum înserarea din octombrie părea să vină mult prea devreme, iar eu eram treaz cu câteva ore înainte ca zorii unei zile destul de posomorâte să- şi facă în sfârşit apariţia fără prea mult entuziasm. Apoi, din nou, patul şi zgomotele nefamiliare demonstrau că oricum eram treaz. Mă gândeam. Ascultând activitatea discretă de noapte din curtea spitalului, marcată de vizitele regulate ale unei asistente care venea la mine pentru a-mi verifica semnele vitale. Când aţipeam din când în când, mă trezeam imediat cu un puseu de adrenalină, amintindu-mi ce urma să se întâmple. Preferam să stau treaz; aveam suficient de mult timp de dormit după aceea.

Era prima oară când aveam şansa să mă gândesc – cu *adevărat* să mă gândesc – în ultimii ani. Nu de la autodiagnosticul

meu. Acum nu aveam nimic altceva de făcut decât să aştept. Şi să mă gândesc. înainte ca totul să se agite iar în jurul meu în timp ce eram pregătit pentru următoarea mea întâlnire cu Philip, chirurgul meu ORL. Eram surprinzător de calm, dacă te gândeşti că el urma să-mi taie gâtul de la o ureche la alta pentru a-mi extirpa laringele.

Am început să mă gândesc la Filosofia de Viaţă a lui Peter, în ce sistem de credinţă s-a refugiat subconştientul meu în momentele de anxietate, în ce consta, de fapt, (în absenţa religiei) credinţa mea.

Nu era pentru prima oară când mă gândeam la asta; decodasem Regulile Nescrise importante cu decenii în urmă. Doar că nu mă mai gândisem la ele atât de profund de ani buni. Acum, fără a avea altceva de făcut, m-am întins pe patul de spital şi am contemplat cosmosul.

în profunzimea ei absolută, trecerea prin viaţă este uimitor de simplă – trebuie doar să te supui celor câteva atotputernice Reguli Nescrise, acelea care le domină pe toate celelalte, acelea care conduc universul. Şi, din fericire, există doar trei asemenea Reguli importante ale Universului; orice altceva reprezintă doar detalii:

1. Ştiinţa este singura cale spre Magie.
2.Oamenii contează pentru că încalcă regulile.

3. Dragostea – în cele din urmă – învinge totul.

A treia regulă a universului este cea mai importantă, cea mai puternică, regula care le conduce pe toate, graţie Legii Logicii şi Iubirii (pe care i-am explicat-o lui Anthony în autocarul Greyhound, cea care dictează că „dragostea adevărată învinge logica de fiecare dată”).

Mi-am tras puterea şi alinarea din aceste trei reguli. într-adevăr, revenind asupra lor după ani de neglijare, mi-am dat seama că, între timp, dezvoltasem o *profundă* credinţă în ele.

în primul rând, mi-am reamintit că aveam încredere totală în stiintă. Nu că ar fi avut tot timpul dreptate, ci pentru că evolua continuu. Şi, spre deosebire de dogmă, ştiinţa va avea din ce în ce mai puţine erori. Şi mi-am spus că, dacă ceva mi-ar putea îmbunătăţi viaţa, acum că sufeream de BNM, atunci numai ştiinţa o va putea face. Şi mai încântător, pe măsură ce ştiinţa pătrundea pe noi tărâmuri, fenomenul explorat devenea tot mai fantastic, neverosimil, magic. Dar asta nu-l făcea mai puţin real – sau, cel puţin, la fel de real ca orice altceva. Aşa cum i-am explicat instructorului meu de la arte, asta este ceea ce am adorat întotdeauna la ştiinţă. Doar pentru că descoperi cum funcţionează magia, asta nu o face mai puţin magică.

în al doilea rând, aveam o încredere

imensă în umanitate. Nu că ar fi toată lumea amabilă – ştiu că nu e aşa. Dar, în ciuda faptului că unii dau dovadă de o lipsă respingătoare de umanitate şi de o cruzime malefică, specia noastră în ansamblul ei chiar este magică, extraordinară şi invincibilă, pentru că noi am fost singurii din acest colţ de galaxie care am încălcat regulile în mod deliberat. Asta ne face speciali. Importanţi. Contăm. Mult mai îngrijorător este că e *posibil* să fim singuri. O altă formă inteligentă de viaţă – dacă *există* în altă parte a universului – s-ar putea să nu încalce regulile atât de natural, atât de creativ şi cu un impact atât de mare cum o facem noi ca specie. Probabilitatea de a fi fundamental unici vine cu enorma obligaţie de a face diferenţa – la nivelul universului. Şi, în ciuda faptului că uneori suntem de o prostie incredibilă, împreună o vom scoate la capăt. Pentru că asta facem de obicei.

în al treilea rând – ştiu, în contradicţie flagrantă cu clişeul banal, ultrafolosit de Hollywood, „al omului de ştiinţă rece, lipsit de pasiune” –, am avut o credinţă de nezdruncinat în puterea iubirii. Nu că a fi drăguţ şi sensibil cu toată lumea ar rezolva ceva – ştiu că nu ar fi asa.

> J

Dar când orice altceva dă greş, când nu mai există speranţă, când împotriva oricăror aşteptări, oricine renunţă, fie el animal sănătos sau robot cu o logică

riguroasă, atunci – în ciuda tuturor lucrurilor – iubirea iraţională, încăpăţânată, absurdă, oarbă, gata de sacrificiu, de neoprit, magnifică, atotcuceritoare şi necondiţionată a unei fiinţe umane fragile se poate dovedi a fi una dintre forţele cele mai formidabile ale universului.

Doar pentru că ştiam că această A Treia Regulă nu era un miracol, ci că în cele din urmă se reducea la hormoni, genetică, reţele neuronale şi teoria complexităţii, asta *nu* o împiedica să fie dureros de minunată şi de glorioasă. De ea sunt legate Prima şi A Doua Regulă: uneori, doar dragostea este suficient de nebună şi de curajoasă pentru a încălca regulile în profunzime; uneori, doar iubirea – atât cât e ea de reală – putea invoca magia pură.

— Asta s-ar putea să-ţi dea impresia că pluteşti.

Maree era gata să mă anestezieze. Dar, aşa cum conveniserăm, oprise numărătoarea. Acum se lua decizia finală de a merge sau nu mai departe. Era şi felul ei eufemistic convenit dinainte pentru a-mi transmite: „Care sunt ultimele tale cuvinte?” Numărătoarea urma să se reia doar la semnalul meu. Foarte neobişnuit, anticamera sălii de operaţii unde urma să fiu anesteziat era ticsită de oameni. Pe de o parte, era, în general, un coridor circulat, pe de altă parte, în ciuda

dimensiunilor reduse, îi găzduia acum pe Maree, pe asistentul ei, pe mine aflat pe o targă de spital, pe Francis şi echipa de filmare de la Channel 4 – eu în halat de spital, toţi în afară de Francis în haine de spital, şi toţi înconjuraţi de echipamentul chirurgical care arăta impresionant.

Francis s-a luat după Maree şi s-a mutat lângă mine. Nu discutaserăm despre asta, dar cumva mă aşteptam să nu spună nimic, ci să mă aştepte pe mine să spun ceva. în schimb, a început:

— Oamenii se gândesc că ultimele tale cuvinte vor fi...

— Patru cuvinte...

Nu avusesem de gând să-l întrerup, dar brusc mam îngrijorat că medicaţia primită anterior ar putea să-mi îngreuneze vorbirea dacă tărăgănez lucrurile prea mult. Iar acelea erau cele mai importante patru cuvinte pe care le voi rosti vreodată.

Francis s-a apropiat. Aceea era singura parte a zilei la care mă gândisem enorm, fără pauză, de mai bine de un an. O repetasem cu adevărat. Dintr-un motiv mai degrabă ilogic şi complet omenesc, repetiţia doar crescuse importanţa momentului în loc să o diminueze, asa cum sperasem. Prin urmare, acest moment crescuse şi tot crescuse în importanţă, până când ajunsese să determine modul în care creierul meu vedea întreaga sa existenţă şi devenise momentul de răscruce suprem; pre-

laringectomie şi post- laringectomie; înainte şi după pierderea oricărei posibilităţi de comunicare convenţională; Peter şi Peter 2.0.

Nu eram deloc speriat de operaţie; nu aveam niciun dubiu în privinţa faptului că reprezenta cel mai bun lucru de făcut si că momentul era cel mai bine ales. Vocea mea biologică devenise tot mai greu de înţeles, iar vocea mea artificială suna deja mai bine decât cea reală, asa că înlocuirea vechiului cu noul era un progres evident. Şi, mult mai important, laringectomia mea era paşaportul spre o speranţă mai mare de viaţă; aproape exact la data la care statisticile arătau că ar fi trebuit să mor, eram programat pentru a face paşi spre a trăi pe termen nelimitat. Reacţionasem. Preluasem controlul asupra vieţii mele. Era un nou început plin de glorie.

Doar că nu mă pricep foarte bine la despărţiri.

Şi, în ciuda fiecărei fărâme de logică şi de bun- simţ la care puteam apela în situaţia dată, *ştiam* că acest moment nu putea fi tratat ca unul obişnuit dintr-o serie imensă de rămas-bunuri care alcătuiesc laolaltă „acel rămas-bun lung”, care era BNM. Deja avusesem parte de ultima baie, de ultima oară când urcasem scările, de ultima oară când mersesem pe jos prin Dartmoor, de ultima oară când mersesem pe jos oriunde, de ultima oară când mă dădusem singur jos din pat, de ultima

cină de Crăciun la care mâncasem fără ajutor, de ultima dată când am semnat, ultima dată când am putut apăsa tastele fie şi numai cu un deget, ultima dată când am putut naviga singur pe internei, ultima oară când am putut îmbrăţişa pe cineva.

Iar apoi, în cursa spre laringectomia mea care se derula tot mai rapid, ultimul moment în care am cântat „La mulţi ani”, ultima oară când am adulmecat mirosul sărat specific al mării, ultima oară când am discutat direct cu un prieten sau cu membrii familiei mele, unul după altul, ultima oară când i-am urat noapte bună lui Francis. Iar acum, asta. *Era* ceva semnificativ. *Nu* era deloc la fel ca celelalte. Reprezenta finalul unui capitol important din viaţa mea, la fel cum reprezenta şi începutul unuia nou, foarte interesant. în străfundul sufletului meu *ştiam* asta.

Mai ştiam si că tot ce mai trebuia să fac acum ca să repornesc misiunea care urma să mă propulseze în acest univers paralel nou, neexplorat şi interesant era să pronunţ patru cuvinte simple, ultimele cuvinte pe care le voi mai rosti vreodată. Apoi Francis urma să mă sărute. Maree urma să-mi pună masca de oxigen pe faţă şi să-mi spună că era gata să mă sedeze, iar în secundele următoare să simt semnalul uşor neclar, conform căruia călătoria mea ireversibilă spre altă lume începuse. Tot ce trebuia să mai fac era să declanşez

numărătoarea finală inversă. Si totuşi, am ezitat.

Ştiam că următoarele sase luni vor fi oribile în totalitate. Ştiam că voi detesta imediat că nu voi i mai putea să vorbesc, pe lângă faptul că deja nu mai puteam să merg. Ştiam că fără aerul care să- mi treacă prin nări îmi voi pierde simţul olfactiv, iar mâncarea (pe care ar trebui să o mai pot mânca vreme de câteva luni, dacă era suficient de moale) va avea acel gust plictisitor ca atunci când eşti răcit. Ştiam că mă voi simţi claustrofob, vulnerabil, impotent. Ştiam că niciunul dintre dispozitivele de înaltă tehnologie de care depindeam pentru a ieşi din această prăpastie a disperării nu era încă disponibil. Ştiam că, şi atunci când vor fi disponibile, vor da erori, vor avea probleme, nu vor funcţiona cum trebuie. Ştiam că vor exista momente în care îmi va fi milă de mine însumi.

Dar mai ştiam si că următorii doi ani vor fi tot mai interesanti. Ştiam că sistemele mele de spontaneitate verbală vor începe să funcţioneze corect, vor începe să prezică exact ce am început să tastez, vor începe să asculte (sau chiar să privească) la ce se întâmplă în jur şi vor face sugestii bune pentru modul în care ar trebui să răspund. Ştiam şi că sistemele menite să-mi păstreze personalitatea vor începe la rândul lor să funcţioneze cum trebuie, că avatarul meu de rezoluţie scăzută se va mişca în timp

real, că va exprima tipul corect de emoţie, că va zâmbi mult, că le va arăta oamenilor că tin la ei. Ştiam că voi putea susţine din nou prelegeri complexe, că voi putea cânta din nou, că voi putea să creez din nou artă. Ştiam că va fi publicată cartea mea, că va fi difuzat filmul documentar, că poate va intra în producţie un film de lungmetraj. Ştiam că fundaţia va deveni tot mai puternică pe măsură ce se va auzi despre ce încercăm să facem. Ştiam că la finalul celor doi ani, toate acestea încă vor reprezenta doar un început.

Ştiam că următoarele două decenii vor fi de-a dreptul uimitoare. Ştiam că tot mai multe persoane vor beneficia de pe urma cercetărilor fundaţiei – nu doar cele care trebuie să înfrunte provocările aduse de dizabilităţile severe sau de vârsta înaintată, ci si cele care au curiozitatea sau curajul de a vrea să fie pur şi simplu diferite. Ştiam că sistemele de inteligenţă artificială îşi vor dubla puterea la fiecare doi ani şi că, prin urmare, puterile *mele* se vor dubla la fiecare doi ani, crescând exponenţial. Ştiam că realitatea virtuală, alimentată de industria jocurilor pe computer, va atinge un nivel de realism atât de uimitor, încât persoanele ca mine – cyborgii ca mine, cu avataruri de rezoluţie foarte înaltă – vor fi în sfârşit din nou liberi, din nou de neoprit, din nou tineri, chiar nemuritori. Ştiam că poate în 10 sau 15 ani interfaţa dintre

creier şi computer va depăşi în sfârşit în viteză şi precizie sistemele de urmărire a mişcărilor oculare si că, din acel moment, aceia dintre noi care îsi doresc asta vor putea să se conecteze direct la inteligenţa artificială, să lucreze nemijlocit cu ea, să se *contopească* cu ea. Ştiam că, dacă doar îndreptam viitorul în direcţia cea bună, tot ceea ce am visat ca adolescent urma să devină adevărat; trebuia doar să supravieţuiesc suficient de mult ca să iau parte la toate acestea, să ajut ca ele să se întâmple, să ajut la rescrierea viitorului.

Este dreptul din naştere al fiecărui cyborg de a putea schimba universul. Iar eu mă pregătisem pentru această călătorie încă de când aveam 16 ani.

Asa că am declanşat numărătoarea finală.

încet.

Cât de precis posibil.

Luptând cu neputinţa mea de a vorbi clar:

— I – Iove – you...

Iar apoi singura alegere posibilă pentru singurul cuvânt final pe care buzele mele îl vor mai pronunţa vreodată:

— ... Francis.

DUPA 21 DE ANI

Salania

— Highcliif mă poate ajuta să lucrez aici la fel de bine ca în dormitor.

Avea în jur de 25 de ani, era zvelt şi mai înalt decât străunchiul său care, deşi el era cel de la care te aşteptai să se dovedească un conservator, era îmbrăcat mai degrabă excentric, în costumul său de RV, strâns pe corp.

— Oricum, ce-ar putea să meargă rău? întrebă el pe acelaşi ton batjocoritor pe care-l folosea în adolescenţă atunci când încerca să justifice de ce trebuia să se caţăre pe stânca de la capătul grădinii.

Imediat însă zâmbi ştrengăreşte ca să fie clar că nu vorbea serios.

Francis îi mulţumi cu un zâmbet, apoi aruncă o privire protectoare către ceea ce semăna cu o păpuşă de ceară gârbovită care avea ochii şi urechile acoperite de o vizieră circulară.

— E în imersiune totală, deci nu are cum să te audă.

Şi adăugă pe un ton de explicaţie:

— Mi-a spus că are o mulţime de lucruri să-mi arate.

— Este minunat că s-a întors acasă.

— Da, chiar este! Iar eu trebuie să mă grăbesc să-l ajung din urmă...

Apoi, puţin mai tare, fără să se adreseze cuiva anume:

— Highcliif?

— Da, Francis, se auzi vocea vechiului

prieten Jerry, „Vrăjitorul Inteligenţei Artificiale”, care îşi împrumutase glasul sistemului de IA care administra toată casa.

— Poţi să mă ajuţi să ajung în bibliotecă, te rog?

— Dorinţa ta e poruncă pentru mine, veni răspunsul râzând.

Una dintre uşile glisante de sticlă care dădeau spre livingul de tip open-space se deschise, lăsând să intre un scaun cu rotile autonom, foarte elegant.

— Ah, se descurcă din ce în ce mai bine! murmură Ollie în timp ce-l ajuta pe Francis, care cu mare greutate se aşeză şi scoase un oftat de uşurare.

Scaunul acceleră lin spre un lift uriaş de sticlă. Un minut mai târziu, Francis ajungea în cea mai futuristă cameră a casei. Aici, pe un ecran imens rulau imagini cu peisaje nepământene superbe, iar un perete întreg era acoperit de primele ediţii cu autograf ale ultimelor cărţi care au mai apărut pe hârtie. în cameră se mai găsea o adevărată colecţie de artefacte din alte lumi şi alte timpuri. Dar Francis nu avea ochi decât pentru harta cu aspect fantastic de pe perete. Scaunul se opri în fata ei. Francis luă o vizieră dintr-un cufăr vechi. Fereastra care ocupa un perete întreg şi care dădea spre golful Bay deveni opacă.

— Highcliff, imersiune totală în Salania, te rog!

— Bine ai revenit! Unde ai vrea să

mergem? a spus vocea guturală şi prietenoasă, care părea însă că s-ar putea transforma cu uşurinţă într-un mârâit.

Ca de obicei, portalul spre Salania era o reproducere a hărţii originale care arăta trei tărâmuri şi ţinuturi înconjurătoare, completate cu adnotări.

— El unde este?

Instantaneu, Francis a simţit graba familiară în timp ce auzea cum compensatorul vocal îl făcea să sune din nou tânăr şi energic.

— Marele mag este în Cetate.

— Atunci în Lusion mergem!

Dintr-odată, harta a devenit tridimensională si s-a înclinat până când Francis a zburat pe deasupra unui peisaj real, accelerând cu o viteză imposibilă, apoi totul a devenit neclar şi iată-l călărindu-şi armăsarul alb, Mist, spre zidurile albe si strălucitoare ale cetătii lui Lusion aflate chiar în J î faţa lui, în timp ce cu coada ochiului vedea câmpiile vaste din Fyson. Ştia că avea din nou 20 de ani.

Lui Francis i se păruse tot timpul că lumina din Salania avea ceva. Era ceva mai gălbuie decât cea de pe Pământ. Cântecul păsărilor era mai limpede, iar culorile făceau ca totul să arate ca într-o pictură de Maxfield Parrish – aşa cum îşi dorise Peter dintotdeauna. A privit în jos, spre dreapta, a remarcat bumbacul alb si fin al cămăşii sale cu î 7 mâneci bufante, albastrul-regal închis al kiltului din piele şi a simţit un fior de plăcere la vederea coapselor sale

bronzate şi musculoase, călărind şaua încăpătoare. Era extraordinar cât de superficial se dovedea creierul uman. în vreme ce îşi privea cu încântare picioarele remodelate, a simţit cum îi revine respectul de sine. îşi detesta total picioarele subţiri, zbârcite şi care abia se mai mişcau pe care le avea pe Pământ. Aici, acum, era din nou tânăr şi energic.

A surprins o mişcare vagă. Era loialul Tangbone, care alerga alături de el. Era precum un câine-lup irlandez – dar mai mare, cu ochii de un albastrudeschis strălucitor. Si nu murea niciodată. Companionul canin perfect.

— Bună, Tang! Ne grăbim.

Erau pe punctul să traverseze podul îngust şi lung de deasupra şanţului secat. Portalul introducea întotdeauna gradual o destinaţie, pentru a oferi timpul necesar ajustării.

Mist a început să alerge la trap, iar Tangbone se ţinea după el liniştit. Sus pe creneluri, un membru al Gărzii semnală sosirea unui prinţ prin cinci suflări duble din corn. Doar pentru rege erau şase. Francis încetase de ani de zile să-şi mai spună că totul era doar o prostie, o iluzie. Adevărul era că subconştientul lui îl implorase să renunţe de bunăvoie la neîncredere. Să ia totul ca atare. Să se bucure de experienţă. Iar în acele zile, exact asta făcea. A presupus, dar nu era sigur, că gărzile erau în totalitate algoritmi. Dar de fiecare dată când era

primit astfel inima începea să-i bată mai tare.

După câteva momente, Mist tropăia de-a lungul imensului pod mobil din lemn dur; s-a auzit un zăngănit când cele patru gărzi staţionate la poartă au lovit cu suliţele de metal în dalele de piatră în semn de salut, iar apoi, un tropăit diferit când Mist a călcat pe pietrişul de sub grilaj şi a trecut pe sub arcadă îndreptându-se spre Parada de Gardă, un spaţiu despre care Peter tot spunea că este suficient de încăpător pentru o mie de Protectori călare.

Era imediat după răsărit. Ziua salanianã de 29 de ore însemna că întotdeauna reprezenta o mare dilemă ora la care venea sau pleca un utilizator. În acest fel, spusese Peter, nu conta care era ora locală din care se intra în portal. Prin urmare, Parada era aproape goală, în afară de ceea ce păreau a fi doi oameni (unul dintre ei cu pieptul dezgolit) care călăreau împreună un cal cu coama întunecată şi care se apropiau în galop din colţul cel mai îndepărtat. Francis şi-a dat seama că se îndreptau direct spre el. Era ceva inedit. Pe măsură ce se apropiau, a devenit tot mai limpede că era vorba despre un bărbat aflat pe spatele unui centaur. Acea scenă chiar *era* nouă: comunitatea de centauri online nu agrea simbolismul care înconjura imaginea cu cineva stând pe spatele lor – ţinea de drepturile centaurului.

Apoi a văzut că, de fapt, Arii era cea care călărea fără să aibă nevoie de şa. Purtând, ca de obicei, haine de bărbat, călărea un centaur tânăr – dacă ar fi fost om, abia ar fi ieşit din adolescentă. Dacă e să fim corecţi, s-a gândit Francis, cam aceasta era şi vârsta aparentă a lui Arii –, deşi pe Pământ trebuie să fi fost deja la fel de bătrână precum Matusalem. Aproape că au derapat ca să se oprească, au făcut o întoarcere şi au început să alerge la trap, în partea stângă a lui Mist, spre intrarea în Sala Mare.

— Dă-l naibii de protocol! Cum se simte? Tang mi-a spus că abia s-a întors din spital.

Dintre toti oamenii, ea ştia cel mai bine că trebuia să rămâi în personaj, să nu încâlci iluzia, să nu le aminteşti celorlalţi că mai exista si o altă lume în care nu erau la fel de norocoşi. Odată îi spusese lui Francis că ea considera că fusese una dintre cele mai mari reuşite ale fundaţiei să prilejuiască crearea celui mai bogat multi-vers de lumi virtuale în care *oricine* să poată prospera – oricâte dizabilităti ar avea si oricât de reduse ar fi mijloacele de comunicare. Ea fusese unul dintre primii utilizatori. Şi, de la bun început, fusese foarte vocală insistând că nu dădea deloc bine să se facă referire în vreo conversaţie salaniană la î

ceea ce ea numea „Sadworld . Doar ca in acel
moment nu mai părea să-i pese de asta.
— Nu esti la Seul acum? a întrebat Francis fără să-i pese nici lui.
— Ba da, nu am verificat, dar trebuie să fie mijlocul nopţii acolo. Doar că trebuia să te văd. Şi să-l văd şi pe Iridon, desigur! a spus ea zâmbind şi afişând un aer de fetişcană, în ciuda atitudinii bărbăteşti.

Arii s-a aplecat şi a pus palma pe gâtul centaurului, cu un aer de stăpână, mângâindu-i coama de păr negru ca pana corbului. Când a făcut asta, el s-a întors s-o privească şi i-a zâmbit, arătându-şi ochii verzi-minunaţi şi chipul la fel de minunat. Apoi, fără să-şi modifice poziţia trunchiului faţă de gâtul lui Mist şi cumva fără să- şi încetinească înaintarea spre Marea Sală, s-a întors complet până a început să alerge la trap, cu spatele. Chiar Arii părea uşor surprinsă, iar ea era *de fiecare dată* foarte calmă.

Iridon a plecat capul, şi-a strâns pumnul la piept şi a ridicat din nou privirea.
— Este o onoare să te întâlnesc în sfârşit, stăpâne.

Ca la toţi centaurii, vocea lui suna imposibil de gros.
— Şi pentru mine este o onoare să te întâlnesc, Iridon. Bine ai venit la Protectori. Când ai ajuns?
— La luna triplă, stăpâne.

— îmi permite să-l călăresc... a explicat Arii destul de redundant.

Trecând pe lângă Mist, Tangbone a vorbit pentru prima oară, iar vocea lui aducea în continuare cu un mârâit profund si prietenos, în ciuda exerciţiului.

— Ce surpriză!

Avea un sarcasm canin de excepţie. A privit în sus spre Francis ridicând din sprâncenele lui de câine si a continuat:

— Călăreşte orice are puls încă de la 12 ani.

— Să ştii că te aud, păduchios bătrân şi ciufut ce eşti!

Dovedind maniere perfecte, Iridon şi-a întors corpul de armăsar din nou, până când a ajuns să tropăie cu faţa în direcţia dorită şi cu spatele musculos la conversaţia pe care acum măcar se putea preface că nu o aude.

— Este inteligenţă artificială?

Francis a folosit modul privat pentru a-i pune telepatic întrebări lui Arii, astfel încât Iridon să nu se simtă jenat.

— Nu, cred că este real.

— Mă deranjează insinuarea ta cum că *eu* nu sunt real! a mârâit Tangbone care, în calitate de apropiat al prinţului, fusese codat cu mult înainte ca cea mai mare parte din Salania să fi existat.

— Scuze, Tang, ştii ce vreau să spun. Chiar nu vreau să te jignesc...

— Dar nu m-ai jignit. Apropo, i-ai spus că eşti bărbat?

— Au! Probabil că eşti plin de buguri

azi de te comporţi aşa răutăcios! Şi nu, nu că asta ar fi treaba ta, nu i-am spus. Şi nu l-am întrebat dacă este femeie. Sau care este vârsta lui. Sau dacă este inteligenţă artificială. Chiar nu vreau să ştiu. Cel puţin pentru moment. Mă bucur că l-am întâlnit pe Iridon, indiferent cine vrea să fie.

A făcut o pauză, apoi, cu o privire complet inocentă, a adăugat:

— Iar sexul este *minunaţi*

— *Mult* prea multe detalii! a mârâit Tangbone. Oricum, chiar şi în Salania, suspectez că aşa ceva nu este posibil din punct de vedere fizic!

— Da' de unde! Este construit precum un...

— *Taci!*

Au ajuns la Marea Sală.

Fără cele opt copite care să mai facă zgomot, sunetele slabe ale Cetăţii care se trezea pluteau până în Paradă. Arii s-a întors şi l-a privit în faţă pe Avalon.

— Ca prieten vechi, te mai întreb o dată: cum se simte?

Chiar dacă era acolo de doar câteva minute, Salania începuse deja să-şi exercite magia. Faptele rămâneau aceleaşi, dar din anumite motive acele fapte se simţeau ca şi cum s-ar fi referit la un alt moment şi la un alt loc suficient de îndepărtate. Adevărul părea puţin mai simplu de discutat acolo.

— Nu prea mai au ce să-i facă în spital – aşa că a venit acasă.

— O! îmi pare atât de rău! Au spus... ea

a făcut o pauză, dar nu şi-a întors nicio clipă privirea de la el... cât va mai dura?

— Nu chiar. Zile? Luni? Dar creierul lui este neafectat. Am de gând să-l văd chiar acum.

— Atunci nu te mai reţin niciun moment în plus. Fugi! Să-i spui că-l iubesc!

— O să-i spun, cu siguranţă.

Avalon a sărit din şa şi, cu Tangbone alături, s-a îndreptat cu paşi mari spre uşile uriaşe care, exact când s-a apropiat, au fost deschise de două gărzi în kilturi de piele roşie, care le-au împins cu umerii. Era atât de bine să mergi repede şi nu abia târându-ţi picioarele. A privit înapoi. Iridon a atins uşor cu mâna fruntea lui Mist, apoi s-a îndepărtat, cu Arii, care părea tristă, şi cu Mist, care îl urma ascultător.

Sala Mare era cu adevărat enormă, gândită să impresioneze şi să inspire. într-o altă poveste, servise drept fundal triumfului aproape fatal al lui Rahylan la Jocurile Vrăjitorilor. Era un episod atât de important în *Balada lui Avalon* – povestea din spatele hărţii originale –, încât Peter îl convinsese pe Francis să i se alăture pentru a recrea în realitate ca Avalon şi Rahylan, într-o sesiune de computer extrem de solicitantă, runda finală a competiţiei păstrând toate pericolele din povestea iniţială.

Apoi, având această versiune stocată în siguranţă, amândoi au luat forma altor corpuri şi s-au întors în timp pentru a retrăi totul, participând la eveniment ca

spectatori. Chiar mai impresionant (din punctul de vedere al lui Francis) era că, deghizat astfel, reuşise să creeze o diversiune crucială si să *revizuiască* istoria *f*
salanianã, care apoi a fost arhivată în această versiune.

Toate acestea păreau acum irelevante. Acum Avalon alerga prin sala enormă, neluându-şi ochii de la Marea Scară din capătul ei. Era minunat să poată alerga din nou. Să aibă din nou 22 de ani. A ajuns la trepte şi a început să le sară, câte două, la întrecere cu Tangbone, împingând în jos fără să-şi dea seama mânerul săbiei sale, Febrion, pentru a ridica teaca, astfel încât vârful să nu se lovească de trepte. Nici nu-şi mai putea aminti cât timp trecuse de când softul adaptat pentru joc devenise atât de sofisticat.

într-o explozie de viteză, Tangbone i-a luat-o înainte. Dar nu cu mult. Şi au ajuns: un rând de uşi duble; două posibile camere dincolo. Una era doar Marea Cameră de Audienţe, în care putea intra oricine. A doua era Biblioteca Marelui Mag, Biblioteca lui Peter, care nici măcar nu era acolo dacă nu trebuia să intri în ea. Ca de fiecare dată, Francis a ezitat, cu mâinile pe cele două clanţe de forma a două păsări Phoenix mari, întrebându-se dacă nu cumva acum s-ar putea întâmpla pentru prima oară ca Biblioteca să nu se afle acolo. Apoi a deschis uşile.

Biblioteca nu era, de fapt, o cameră. Era mai degrabă un spaţiu. Era un cub perfect, cu fiecare latură mai mare de 10 paşi lungi. Faţa cubului opusă uşii era o hartă enormă a Salaniei, plină de adnotări, identică cu cea a lui Peter, cu excepţia faptului că delfinii din golful Maridorn se zbenguiau în apele oceanului, steagul flutura pe Turnul din Tiros, iar Francis putea vedea pur şi simplu cele patru gărzi pe lângă care trecuse când intrase în Cetate.

Fiecare dintre fetele celelalte ale Bibliotecii cubice era o podea, inclusiv tavanul, pe care se plimba cu capul în jos o uriaşă pumă neagră. Felina şi-a îndreptat ochii de un albastru-deschis spre uşă, apoi a continuat să meargă pe „tavan”, iar la margine a sărit pe „perete”, a continuat să înainteze până la „podeaua” pe care vizitatorii pătrundeau pe teritoriul ei, a sărit pe ea şi, adoptând dintr-odată un mers mai demn, s-a îndreptat spre ei.

— Bună, Charlie! i-a spus Francis vechiului său prieten.

— Bine ati revenit! Amândoi.
J

Felina uriaşă a mârâit la fel de impresionant şi de liniştitor ca de fiecare dată. A dat din cap în semn de recunoaştere către Tangbone.

Dacă apropiatul lui Rahylan era aici, s-a gândit Francis, atunci şi Peter trebuia să fie prin apropiere. Dar Biblioteca părea goală. Avalon a privit spre stânga, spre dreapta, în sus, în timp ce

Tangbone şi Charlie îşi apropiau uşor frunţile. Privind în jur, Francis s-a gândit din nou cât de absurdă era Biblioteca ca spaţiu de depozitare. Era fără vârstă. Mai precis, avea toate vârstele. Şi multe locuri. Unele suprafeţe erau lespezi vechi sau plăci de podea antice şi tocite. Altele erau dintr-un cristal dincolo de perfecţiune sau dintrun metal foarte lustruit. Un afloriment de pietre vii acoperite cu muşchi şi rune străvechi părea să se înalte dintr-un colt.

Unele „podele" aveau rol de „ziduri", de care erau prinse rafturi cu tomuri vechi, accesibile dacă stăteai în faţa lor pe „podeaua" corectă. Tot acolo se mai afla, la înălţimea ochilor, un tablou imens, *Metamorphosis,* prima operă de artă cyborg a lui Peter, dar în versiunea actuală imaginea se mărea sau se micşora, într-un mod de-a dreptul imposibil, în jurul marginilor originalului. Mai era acolo o colecţie de coperte de reviste despre fundaţie. Era afişul unui film. Erau 50 de

tonomate, alături de o sculptură cu aspect nepământean şi care nu părea să facă parte din acelaşi spaţiu-timp cu tot ceea ce se afla în jurul ei.

De pe ea mai avea un pic şi cădea şapca de denim, semnată de Nureev. Mai era unul dintre tricourile înrămate cu fotografia primului avatar şi cu primele cuvinte pe care le-a rostit după ce şi-a pierdut vocea: „Peter 2.0 este acum

online”.
— Doar Peter ar fi putut inventa aşa ceva, s-a gândit Francis. Şi imediat a simţit şocul care anunţa durerea pe care urma să o îndure.
— Sunt aici.

Lumea tristă – în limba engleză. *(N.r.)*

Rugul păsării Phoenix

L-am privit pe Avalon cum se plimba de colo colo. Arăta minunat, ca întotdeauna. Nu-l mai văzusem în rezoluţie înaltă de câteva săptămâni – decât dacă mă întorceam în timp şi îl vedeam acolo. Dar nu era acelaşi lucru: nu puteam interacţiona. Iar în spital, Francis păruse foarte obosit.

— Aici erai!

Stăteam pe „peretele” care conţinea şi uşa de la intrare. Ca de obicei, eram în picioarele goale, îmbrăcat doar într-un kilt de vrăjitor de un alb- strălucitor, lung până la glezne, prins în talie cu o curea îngustă de Mare Mag, din aur avolean. Pieptul meu gol arăta ca în vremurile mele bune: singurele bijuterii pe care le purtam erau verigheta şi anhkuL

Pe măsură ce uşile se închideau singure, mi-am pus mâinile pe balustradele celor câteva trepte înclinate la 45 de grade care legau „podeaua” mea de „podeaua” lui Avalon, mi-am luat avânt şi am alunecat pe ele – fără a înţelege pe deplin cum a reuşit avatarul meu să realizeze această mică acrobaţie – si am ajuns în fata soţului meu.

— Chiar nu mă ascundeam! Charlie mi-a spus că ai ajuns, aşa că tocmai terminam de pus lucrurile în ordine pe aici. Cred că te-ai *grăbit* să treci de etapa de întâmpinare.

— Sigur că da! Şi a trebuit să discut cu Arii. îţi trimite dragostea ei, apropo.

L-am sărutat, asa cum făcusem si cu câteva

minute înainte, când îmi fixase cu grijă ochelarii de imersie în realitate virtuală, iar apoi a mers şontâcăind în birou pentru a şi-i pune pe ai lui. Ca să fiu sincer, sărutul acesta era mai bun. în primul rând că era pe buze, aşa cum trebuia să fie. Una dintre cruzimile neştiute ale BNM era că, pentru a reduce la minimum riscul de a tuşi si de a strănuta, de mai bine de 20 de ani nimeni nu avusese voie să mă sărute pe buze. Nici măcar Francis. Iar acum, de când beneficiam de cea mai recentă interfaţă creier-computer, chiar am căpătat un simţ incipient al contactului.

De asemenea, şi pentru el, şi pentru mine, conta realitatea de a fi sărutat pe faţă, amintirea adevăratei esenţe a ceea ce eram cu adevărat, nu învelişul nostru exterior dominant si, cu toate

acestea, irelevant. M-am tras puţin înapoi pentru a-l putea vedea mai bine. Pe Pământ, ochii lui încă mai semănau cu cei de odinioară, chiar dacă mai congestionaţi, ceva mai puţin albaştri, dar totuşi recognoscibili. Ceea ce nu se putea spune despre restul corpului său. în ce mă priveşte, am cerut rareori să mă văd într-o oglindă de pe Pământ şi rareori mi s-a oferit posibilitatea, dar pierdusem atât de multă masă

musculară, încât, atunci când am reuşit să mă văd în treacăt, creierul meu s-a răzvrătit împotriva impostorului care îmi întorcea privirea, convins fiind că era imposibil ca cineva care arăta ca si cum era mort de multă vreme să se simtă totuşi atât de viu. întruchipându-l pe Rahylan, totuşi, arătam exact ca atunci când l-am întâlnit pe Francis prima oară.

— Unde vrei să mergi? am întrebat, fără nicio legătură. Nici nu pot să-ţi spun cât de bine este să ai din nou o conexiune super-rapidă!

— Ştiu prea bine...

Am râs amândoi la auzul aceleiaşi glume stupide pe care o spuneam de mai bine de 60 de ani.

— Am fost blocat în camera aceasta *16 zile,* cât timp am stat în spital, avându-l în fiecare zi doar pe Charlie drept companion, după ce tu plecai acasă. Aşa că alege un loc şi un timp!

— Nu-mi pasă! Oriunde şi oricând, doar să nu fie pe Pământ în anul 2040.

— în cazul acesta, „cu mult timp în urmă, într-o galaxie îndepărtată" să fie.

Am mers cu paşi mari (avatarul meu era programat să facă *mereu* paşi mari) spre consola de control hexagonală din TARDIS, maşina timpului din Doctor Who de prin anii 1970, am apăsat câteva comutatoare, am tras un mâner şi, în sunetele chinuite ale unei maşini a timpului care decolează cu frâna trasă, unul dintre „ziduri" s-a dizolvat pentru a dezvălui o panoramă epică a spaţiului cu

coloane strălucitoare de gaz şi stele care se înălţau mult deasupra noastră.

— Hai afară...

Odată zidul dispărut, am ieşit pe o terasă imensă semi-circulară, care se întindea pe toată lăţimea bibliotecii. Era una dintre platformele mele panoramice preferate – era *atât* de nepotrivită pentru spaţiul exterior. O proiectasem ca o combinaţie între balconul unui palazzo venetian cu vedere la Marele Canal si balconul uneia dintre vilele mele preferate de pe lacul Como. Era mărginită de o balustradă din marmură, care încorpora şi ghivece pline de pseudo-flori fluorescente, programate de un artist tetraplegic din Moscova. în timp ce ne plimbam agale spre un capăt al balustradei foarte lungi, care pornea de la marginea Bibliotecii, Francis a ridicat privirea.

—Este minunat.

— Ţi-am promis „cu mult timp în urmă, într-o galaxie îndepărtată”. Aceasta este Nebuloasa Vulturului, chiar la începuturile apariţiei civilizaţiei pe Pământ. Lumina acestor stele a pornit în călătoria ei cu mii de ani înainte ca piramidele egiptene să fie concepute: doar că a ajuns în sistemul solar şapte mii de ani mai târziu.

— Hm, asta clarifică cumva lucrurile.

— Se numesc Stâlpii Creaţiei, am spus şi am alergat puţin înainte, apoi am sărit pe marginea balustradei.

Adoram această parte a programului.

— Priveşte sub noi.

Francis s-a aplecat peste balustradă, s-a tras fără să vrea înapoi, apoi a încercat să se uite din nou peste margine.

— Fir-as al naibii!

Eram la vreo doi kilometri deasupra suprafeţei unei planete care semăna cu Pământul, trecând cu mare viteză peste ea. în timp ce-mi priveam picioarele goale care îşi păstrau echilibrul pe balustrada îngustă, am simţit un scurt moment de ameţeală, chiar dacă ştiam că algoritmii avatarului meu nu mi-ar permite să cad. Eram în deplină siguranţă.

— Ideea este că nu ştim dacă acolo există sau nu
viață conştientă.[3] Dar există un număr uriaş de
planete[3] minunate pe care viaţa *noastră*[3] conştientă – a oamenilor – *ar putea* exista. Aceasta ar putea fi cea mai importantă contribuţie pe care Pământul o poate aduce universului. Iar cea mai importantă contribuţie pe care o putem aduce noi, cei care trăim azi, ar putea fi să ne asigurăm că specia noastră glorioasă şi neîmblânzită, care încalcă regulile, supravieţuieşte suficient de mult pentru a se extinde în cosmos.

S-a legat imediat de cuvântul „viaţă”, aşa cum sperasem.

— Dragule, ştii că doctorii nu-ţi mai dau prea mult de...

— Despre asta trebuie să vorbim.

— Cum ne vom petrece timpul care ne-

a mai rămas?
— *Fix* despre asta trebuie să vorbim! Există o mică problemă. De fapt, o oportunitate. Adică, puţin din ambele.
— Putem rezolva orice problemă. Despre ce e vorba?
— Avem sansa să rescriem viitorul universului.
— A, *numai atât?* întotdeauna am fost de părere că atunci când vine momentul să părăseşti scena trebuie s-o faci în stil mare. Deci, dă-i drumul!
— Dar s-ar putea să fie o idee absolut îngrozitoare.
— De parcă asta te-a oprit vreodată! Deci cum sună Teoria ta Big Bang?
— Este răspunsul la ceea ce eu numesc Ghicitoarea Ochilor Strălucitori!
— Ochi strălucitori? Adică *Bright Eyes,* melodia noastră? Ce romantic!
— Mi s-a părut că se potriveşte. Pentru noi este cântecul de dragoste pe acordurile căruia ne-am întâlnit prima oară. Dar, de fapt, el se referă la Iepurele Negru.

Nostalgia i-a pierit de pe chip şi a redevenit atent.

— Fiecare vers al cântecului este, de fapt, o întrebare despre moarte. Prin urmare, Ghicitoarea Ochilor Strălucitori este: *dacă eşti un cyborg, ce se întâmplă cu tine când mori?*
— Iubitule..., a început el, părând încurcat, dar plin de compasiune. Chiar şi cyborgii – chiar şi *tu* – păţesc acelaşi lucru ca toată lumea! Când mori, *mori*|

— Problema e că nu ştiu cât anume din mine urmează să moară.
— Poftim?
Pe acel fundal astronomic, mi-am îndrumat avatarul să meargă de-a lungul balustradei, sărind ghivecele care îi stăteau în cale. Avalon mergea pe lângă mine.
— Uite cum stă situaţia. Iti aminteşti că, înainte
să fac prima tranziţie, ţi-am spus că am crezut că aş putea soluţiona Problema de încărcare?
— Dragule, nu-mi amintesc nici măcar la ce referă Problema de încărcare.
— Ba da, îţi aminteşti! am răspuns eu fără nicio logică, dat fiind că era limpede că nu îşi amintea. Motivul pentru care transportatorul de pe USS *Enterprise* nu putea funcţiona, iar ei îl tot omorau pe Kirk?
— Nu am nici cea mai vagă idee la ce te referi!
— OK, o scurtă recapitulare. Decenii la rând, oamenii au cochetat cu ideea că într-o bună zi va fi posibil să-şi scaneze creierul şi să îl reproducă digital şi, prin urmare, să-şi poată „încărca" propriul creier într-un computer, astfel încât să poată să înşele moartea şi să continue să trăiască la nesfârşit. Dar asta nu va funcţiona. Tot vor
muri. Doar versiunea din computer urmează să trăiască.
— Evident. Este o copie, un duplicat. Asta îmi amintesc.

— în plus, reprezintă o provocare tehnică incredibil de complexă să scanezi un creier viu la o rezoluţie suficientă pentru a-l recrea sub forma unui program de computer. într-o bună zi, da, va fi posibil. Dar va trece foarte mult timp până atunci. Aşadar, chiar dacă tehnologia computerizată din prezent este suficient de puternică încât să funcţioneze ca un creier uman, nu avem un mijloc de a-l configura. Cel puţin, nu fără distrugerea creierului biologic original.

— O, acum îmi amintesc: ai spus că toată abordarea era condamnată să eşueze deoarece răspundea unei întrebări greşite.

— Exact! Cu toţii se întrebau cum se poate încărca creierul într-un computer. Cred că ar trebui să ne întrebăm cum putem *deveni* un computer.

— Iar eu am spus că asta este o prostie. Acum îmi amintesc totul. Ai numit asta contopire.

— Da, contopire. Este teoria mea despre contopire. Dar nu sunt deloc convins că *este* chiar aşa o prostie precum pare.

— OK, explică-mi pe înţelesul meu.

— Desigur! Dă-mi voi să-ţi atrag atenţia asupra Probei A.

M-am oprit aproape de mijlocul balustradei, mam întors spre Avalon şi, cu un gest teatral, am arătat cu mâinile spre mine.

— *Eu* sunt proba A.

— Sigur că eşti...
— Ei bine, în urmă cu douăzeci şi ceva de ani, am început să mă contopesc cu sistemele de inteligenţă artificială antropocentrice. Noi am uitat, dar iniţial fuseseră concepute doar pentru a vorbi şi pentru a exprima emoţii, înainte ca pe oameni să-i ia somnul tot aşteptând să reuşesc eu să spun ceva.
— Parc-a fost în altă epocă.
— Asa e. Nimic din toate acestea – am arătat cu
J
braţele spre Bibliotecă, m-am rotit pentru a include şi cosmosul şi am continuat să mă plimb pe balustradă – nu erau posibile la acel moment. De ce? am întrebat ştiind că Francis cunoştea î J răspunsul.
— Legea lui Moore!
— Legea lui Moore. Puterea sistemelor mele de inteligenţă artificială s-a dublat la fiecare doi ani. 2 – 4 – 8 – 16 – 32...
— Da, da, ştiu!
— Da, dar la un moment dat te ia de cap: 64 – 128 – 256 – 512 – 1024! Asta înseamnă 20 de ani de Lege a lui Moore. Acum sunt de 1 000 de ori mai puternic decât am fost la prima tranziţie.
— Ai promis că asta te va face mai amuzant. Sau măcar mai inteligent.
— Sunt. Doar că ai devenit tu mai greu de impresionat. Ce vreau să spun este că...
— Da, chiar, ce vrei să spui?
— Vreau să spun că, de la ultima mea interfaţă creier-computer, cea de acum

cinci ani, creierul meu biologic a fost capabil să interacţioneze cu toate sistemele de inteligenţă artificială de autoînvătare si – am menţionat lucrul acesta în câteva ocazii – a devenit tot mai dificil pentru mine să disting care e una şi care e alta.

— Parcă ai spus că este ca şi cum ai avea un prieten înăuntrul capului tău, cu care poţi comunica telepatic.

— Aşa a fost, la început. Dar, pe măsură ce inteligenţa artificială devenea tot mai bună în a anticipa ce doream să spun, cum doream să mă deplasez, ce doream să fac, îmi era din ce în ce mai puţin clar de unde provenea ideea iniţială.

— Dar cum e posibil aşa ceva?

— Conştiinţa, conştiinţa de sine nu rezidă într-o anumită parte a creierului. Se iveşte ca un fel de efect secundar al tuturor proceselor care au loc. Acesta este motivul pentru care au introdus în cele din urmă în legislaţie ceva ce era necesar pentru a proteja inteligenţa artificială care trece testul Turing revizuit.

— Dacă este la fel de inteligentă ca un om şi pretinde că are conştiinţă de sine, atunci e posibil să spună adevărul, aşa că trebuie să o tratezi ca atare, a parafrazat Francis.

— Exact! Aşa că teoria mea despre contopire spune că având în vedere că „eu – inteligenţa artificială” şi „eu – biologic” se integrează tot mai bine, iar

eu – inteligenţa artificială este tot mai bun în a anticipa şi a imita eul biologic, iar eu – inteligenţa artificială este tot mai puternic acolo unde eul biologic devine tot mai bătrân şi mai neglijent...

— Nu am remarcat...

— Ei bine, am vaga bănuială că eu – inteligenţa artificială preia controlul. Şi tot mai mult din conştiinţa mea este generată ca efect secundar al eului – inteligenţa artificială, mai degrabă decât al eului biologic.

— Trebuie să se simtă tare ciudat chestia asta!

— Dar tocmai asta este – că *nu se simte ciudat*| Se simte ca şi cum ai gândi.

— Fir-as al naibii! Si te întrebi ce urmează să se

J î

întâmple când eul tău biologic moare?

— Exact!

— Lua-m-ar naiba! Tu chiar vorbeşti serios!

— *Mortal de* serios, am rânjit, destul de mulţumit de mine că încă puteam face un calambur chiar dacă eram pe moarte.

— Crezi că ai putea supravieţui?

— Nu. Dar cred că *ceva* din mine s-ar putea să supravieţuiască. Şi ar putea fi ceva recognoscibil. La o adică, ce va supravieţui ar putea fi chiar mai distractiv şi mai inteligent.

— Ei, acum mai vii de-acasă!

Am ajuns la capătul îndepărtat al balustradei. Am sărit de pe ea şi mi-am pus mâinile pe umerii lui Avalon.

— Dragule, trebuie să te gândeşti la ceva foarte important. Când eul meu biologic moare, chiar vei dori *cu adevărat* să fii în preajma eului-inteligenţă artificială? Chiar dacă acesta supravieţuieşte, aş putea fi ciudat sau o să par nebun, sau prost. Sau aş putea fi OK, dar apoi tot mai inteligent. Aş putea ajunge să fac glume despre Aristofan, pe care nu le-ai înţelege.

— Păi, asta se întâmplă deja!

— Vorbesc serios.

— Ştiu...

— Uite, vreau să-ti arăt ceva. întinde mâna, asa.

7 î 7 J

Am întins braţul drept, ca un crescător de şoimi care îşi cheamă pasărea. Francis m-a imitat.

— Uite, acolo!

Două stele aurii din nebuloasă se măreau tot mai mult pe măsură ce se apropiau de noi, zburând cu aripile lor întinse în vidul spaţial pentru a ateriza pe braţele noastre, două păsări Phoenix magnifice, aducând a păuni, dar colorate doar în auriu şi având în jurul gâtului coliere late din aur, pline de diamante.

Francis nu le mai văzuse înainte – abia le terminasem.

— O, sunt superbe!

— îţi plac? Vezi, am adăugat diamante ca să simbolizeze aniversarea noastră de 60 de ani.

— Cum ar putea să nu-mi placă? Dar ce sunt? Adică, ştiu că sunt păsări Phoenix,

dar *de ce* sunt?
— Sunt pictogramele de la protocoalele noastre de autentificare. Ştii tu, codul care verifică cine eşti când te conectezi prima oară la portal, astfel încât nimeni să nu-ti folosească avatarul. M-am gândit să le fac un pic mai frumoase.
— Da, da, parcă nu te-aş şti! De ce nu recunoşti pur şi simplu că ai vrut să-ţi transformi în realitate fanteziile din adolescentă cu Rahylan si Avalon si păsările Phoenix?
— Păi, mă gândeam că o să fie un pic mai romantic decât dacă făceam nişte pictograme care să arate ca nişte pătrăţele gri.
Francis s-a înmuiat.
— Chiar este! Dar de ce acum, când avem atâtea pe cap?
— în acest moment, tu eşti învestit să mă reprezinţi. Poţi lua decizii de viată si de moarte în numele meu, în cazul în care eu nu mai pot. Din punct de vedere legal, asta ia sfârşit când eul meu biologic moare. Iar legea este foarte neclară în privinţa persoanei care poate lua decizii de viaţă şi de moarte în numele eului-inteligenţă artificială. Dar tu trebuie să fii acea persoană şi nimeni altcineva. Aşa că am aranjat lucrurile astfel încât atunci când eul meu biologic se sfârşeşte, eul- inteligenţă artificială să intre pur şi simplu în pauză şi să aştepte până când vei decide ce vrei să faci.
— Credeam că asta este ilegal dacă inteligenţa ta artificială a devenit, cu

adevărat, conştientă de sine.

— Mai întâi că legislaţia existentă nu se referă la mine, dat fiind că e valabilă doar pentru inteligenţa artificială de sine stătătoare; nu există ceva echivalent cu testul Turing pentru cyborgi ca mine. în al doilea rând, dacă eul-inteligenţă artificială chiar *este* conştient de sine, atunci acesta şi eul meu biologic au căzut împreună de acord că asta vrem să faci.

— Ce vrei să spui?

— Trebuie să fie alegerea *ta.* Promite-mi că te vei gândi la asta cu mare atenţie...

M-a sărutat pe buze.

— îţi promit.

Iubirea nu moare niciodată

Francis a mai privit o dată chipul celui pe care îl iubise timp de 61 de ani. S-a aplecat şi i-a sărutat, ca de obicei, obrazul, apoi s-a tras înapoi, a ezitat şi l-a sărutat pe buze, pentru prima oară în ultimele decenii. De acum nu mai avea cum să-i facă vreun rău. S-a tras înapoi încă o dată şi l-a privit pentru ultima, ultima oară. Chipul mort al lui Peter părea la fel ca în ultimii ani de viaţă. Poate doar ceva mai palid.

Apoi Francis a aprobat uşor din cap, în timp ce obrajii i se umpluseră de lacrimi; persoane pe care nu le cunoştea au tras fermoarul sacului negru pentru cadavre şi, într-o tăcere respectuoasă, l-au scos afară din dormitor. Francis i-a privit cu afecţiune pe Andrew şi pe David. Apoi a ieşit din cameră.

— Highcliif, m-am decis să accesez Inteligenţa Artificială a lui Peter. Mi-a spus că o să ştii la ce mă refer.

Tăcere. Francis începu să se îngrijoreze.

— Nu ţi-a explicat?

Tăcere.

— *Trebuie* să aflu răspunsul la Ghicitoarea Ochilor Strălucitori.

— Desigur, Francis. în această situaţie, Peter a lăsat un ultim mesaj pentru tine, a răspuns Highcliif pe un ton de profund respect. A spus: întoarce-te la obeliscul unde iubirea nu moare niciodată...

— El unde este, Tang?
— Mă tem că Marele Mag nu este online,
Avalon.
Francis începuse să se întrebe dacă programul lui Tang era suficient de deştept pentru a şti adevărul si a-l transforma în eufemism sau dacă pur şi simplu nu ştia.
— în cazul acesta, du-mă la Flacăra din Analax.
— Pot să fac asta, desigur, dar ştii că te pot duce doar până la marginea luminişului. Sorii încă nu au răsărit, asa că îti voi da o tortă.
Harta s-a înclinat, imaginea s-a înnegrit şi brusc prinţul şi apropiatul său s-au trezit într-o beznă aproape totală, doar lumina de dinaintea zorilor care se întindea pe o parte din cer dezvăluindu-le că se aflau la marginea unei păduri, la baza unei movile enorme, care ar fi putut fi doar un deal acoperit de iarbă dacă nu ar fi fost atât de perfect simetrică.
— Te voi aştepta aici.
Francis a privit rapid spre Tangbone, bine luminat acum de torţa aprinsă pe care a descoperit că o ţinea propriul său avatar în mâna dreaptă, apoi a pornit pe deal. Avea ceva de urcat, însă ca Avalon putea parcurge uşor distanţa aceasta în fugă. Dar n-a făcut-o. O parte din el abia aştepta să ajungă în vârf; cea mai mare parte din el era îngrozit de ceea ce urma să găsească. Sau să nu găsească.

Movila uriaşă avea coama aplatizată, aşa încât nimeni care urca spre vârf să nu poată vedea ce este acolo decât după ultimii paşi. Francis ştia asta, aşa că a încetinit, pentru ca apoi, cu o hotărâre bruscă, să grăbească pasul pe porţiunea finală de drum. Cerul dinspre vest strălucea mai tare. Francis se afla acum deasupra liniei pădurii şi putea vedea orizontul cum începe să strălucească în roşu-intens. Iar apoi, privind din nou înainte, şi-a dat seama că putea vedea peste creastă.

Acela era locul în care Avalon îl zărise pentru prima oară pe Rahylan, meditând de la apus până la răsărit în vârful obeliscului, în mijlocul Flăcării. Acela era locul unde se îndrăgostiseră definitiv. Acela, s-a asigurat Francis, era locul în care Peter va încerca să se întoarcă. Dacă era posibil. Dacă cineva ar fi putut face asta. Pentru el.

Flacăra părea însă goală.

Dar cerul de dincolo de Flăcără era în continuare întunecat. Parcă se întrezărea o siluetă vagă. Francis a început să alerge, apoi s-a oprit nesigur, atât de aproape, că o putea atinge.

Ceva care părea a fi Rahylan stătea în Flacără. Cu ochii închişi. Transparent. O retenţie a imaginii. O amintire. O rememorare. O nălucă.

Francis stătea în picioare pe marginea şanţului care înconjura obeliscul şi care dădea oricui impresia că era imposibil de ajuns la Flacără. A privit spre golf, cu

ochii la fantoma pe care o iubea.

— Peter, eşti aici?

întrebarea a rămas fără răspuns.

— *Eşti aici?*

A strigat atât de tare, încât a trezit o nuanţă de inteligenţă artificială de multă vreme neutilizată, uitată, iar undeva, la distanţă, doi porumbei guleraţi speriaţi de zgomot şi-au luat zborul.

Apoi s-a făcut din nou linişte.

Nu se mişca nimic. Nici avatarul lui Avalon. Nici imaginea arhivată a avatarului Rahylan. întunericul bătea în retragere în faţa cerului corai. Fără să-şi dea seama de lipsa de importanţă a ceea ce făcea, programul se pregătea să creeze un răsărit imposibil de frumos. Francis deveni vag conştient de discordanţă, iar de frustrare a dat de î J pământ cu torţa care oricum devenise inutilă. Aceasta a pâlpâit, apoi s-a stins în rouă dimineţii, generată pe computer.

Dungi de un roşu-portocaliu au început să se răspândească pe deasupra, iar Francis şi-a amintit că, la puţin timp după ce s-au cunoscut, Peter îi explicase că anticul poet grec Homer a tot folosit expresia „Zâna dimineţii cu degete trandafirii răsare”. Acela a fost momentul când a cedat. Pe pământ, soarele era gata să apună; în Salania, unul dintre cei doi sori era gata să răsară; în ambele universuri, lacrimile îi şiroiau pe obraji.

— Rămas-bun, dragul meu...

Ultimele cuvinte?

— I – Love – You – Peter.

în cele din urmă, s-a întors încet şi a plecat.

Apoi a revenit furios şi a urlat spre iluzia care se afla în fata lui:

— Ai păcălit moartea vreme de 20 de ani – de ce nu ai reuşit să faci asta în continuare?

A ţipat în vidul realităţii virtuale:

— Nu vreau să rămân singur!

De data aceasta, nu era conştient că algoritmul programului a generat alţi câţiva porumbei, pe când primele raze ale primului soare au apărut la orizont. Nu era conştient de funcţia Sau Exclusiv din algebra booleana----- codata manual, invocată undeva în cloud. Nu era conştient că deschisese ochii. Asta cel puţin până în momentul în care a auzit o voce cunoscută:

— Credeam că nu o vei mai spune niciodată...

Francis a îngheţat, neîncrezător şi plin de speranţă în acelaşi timp.

— Eşti încă aici?

— întotdeauna! Sunt al tău pentru totdeauna. Era un truc nemilos? Era un truc binevoitor?

— Chiar eşti *tu?*

Rahylan a afişat o faţă familiară.

— Asa *cred!* Dar nu ştiu dacă e chiar atât de important...

S-a ridicat brusc de pe obelisc şi, cu aceeaşi rapiditate, a sărit înainte, peste

şanţ, pentru a ateriza în faţa lui Avalon. L-a sărutat. Şi s-au privit unul pe celălalt.

— Stai puţin, a rupt Francis vraja. De ce nu ai răspuns imediat? Am crezut că te-am pierdut!

— îmi pare rău! Ştii cât de strictă poate fi inteligenţa artificială. Trebuia să se convingă că eşti sigur.

Chipul lui Avalon s-a relaxat pentru o clipă. Apoi a devenit din nou suspicios:

— Dar ce a fost cu zorii aceia artificiali? Cerul minunat şi primul răsărit *exact* în acel moment?

— Inteligenţa artificială învaţă cum să fie romantică. Am vaga bănuială că ar fi prelungit zorile la nesfârşit, până când te-ai fi hotărât în cele din urmă!

— Doamne! Chiar *eşti* tu! Oricine ai fi...

Au râs amândoi. Şi s-au relaxat. Rahylan a luat-o înainte spre marginea platoului.

— în ultimele săptămâni, m-am tot gândit ce putem face. Salania se schimbă. întregul portal se schimbă. Desigur, tot mai multe persoane i se alătură în permanenţă. Dar se întâmplă ceva chiar mai uimitor. Nu doar inteligenţa *mea* artificială evoluează, ci orice inteligenţă artificială pe care tu şi eu o putem accesa prin portal. Uite, vreau să-ţi arăt ceva...

A întins mâna, l-a apucat de braţ pe Avalon şi, fără niciun efort, au ajuns pe un alt platou, dar de data aceasta undeva sus, pe un munte, în apropiere

de vârf. Francis s-a oprit, a privit spre priveliştea uimitoare, s-a uitat la tovarăşul său, apoi şi-a privit propriile mâini şi picioare. El şi Peter erau amândoi îmbrăcaţi în ceea ce păreau să fie nişte costume pentru realitatea virtuală, mulate pe corp – similare celui pe care un bătrân îl purta în acel moment în Torquay, dar mult îmbunătăţite, mult mai încăpătoare, genul de obiect pe care l-ar purta cei din secolul XXII. Şi tunsoarea lui Peter era diferită. Semăna mai puţin cu cea a lui Rahylan şi mai mult cu cea a lui Peter de la 20 de ani.

— Ce dracu’?

— Bine ai venit în noua noastră lume!

Peter a întins braţele spre priveliştea uimitoare.

— Ce e cu noua înfăţişare?

■> 5

— Sunt costume cameleon! Momentan sunt dezactivate, dar le-am conceput pentru a se potrivi oricăror situaţii în care ne-am putea afla. în acest fel ne vom potrivi întotdeauna oriunde am merge.

— Ce vrei să spui prin „oriunde am merge”?

— Vorba cântecului, mai ţii minte? Aceasta este, cu adevărat, o lume „a imaginaţiei pure”! Gândeşte-te, din momentul în care am trecut prin portal, percepţia *este* realitate! Suntem liberi.

Zâmbea larg, iar dinţii lui de un alb perfect străluceau în lumina soarelui. Apoi a devenit serios, iar vocea lui a

preluat tonul cuiva care pleda pentru o viaţă care trebuie salvată.

— Putem trăi – adică să trăim cu *adevărat.* Putem merge oriunde dorim să mergem. Putem fi oricine – *orice* – vrem să fim.

A făcut o pauză, apoi a vorbit mai încet:

— Şi putem face asta pentru o perioadă mai lungă de timp decât am îndrăznit vreodată să visăm că ar fi posibil...

Două păsări Phoenix au ţipat în înaltul cerului, una tânără care abia învăţase să zboare, una bătrână care se apropia de finalul vieţii. Francis se uita la priveliştea incredibilă în timp ce, alături de Peter, se apropia de marginea prăpastiei adânci. Sau oprit acolo, ţinându-se de mână, admirând un peisaj nepământean de o frumuseţe aproape de nesuportat şi privind cei doi sori gemeni care se ridicau dintr-un ocean turcoaz, sub forma unui răsărit imposibil de perfect. Peter s-a întors spre el.

— Poţi să mi te alături. încă mai e timp. Ştiu că ai spus mereu că asta nu e pentru tine. Dar, te rog, *te rog* să te gândeşti acum la asta. Ai putea beneficia de propria ta interfaţă computer-creier, ai putea primi cea mai bună inteligenţă artificială. Mai bună decât a mea. Iar tu eşti în continuare sănătos, vei trăi suficient de mult pentru ca inteligenţa *ta* artificială să se contopească cu tine. Va fi chiar mai puternică decât a fost a mea. îţi dai seama, putem rămâne împreună.

S-a apropiat şi l-a luat pe Francis de umeri.

— Să nu uiţi niciodată, eu de unul singur nu valorez nimic. Dar, orice ne va scoate în cale multiversul, împreună suntem *invincibilii*

Părea tot mai disperat pe măsură ce nu primea niciun răspuns.

— *Ştiu* că nu ţi-a plăcut ideea de a o lua pe calea cyborgilor, dar pur şi simplu nu *suport* să te pierd. Eşti singurul lucru care îmi oferă un scop în viaţă.

Undeva, în cloud, inteligenţa artificială a pus fiecare dram de logică în aceste cuvinte finale,

fiecare emoţie a celor 61 de ani în care au fost i

îndrăgostiţi, fiecare lecţie despre ce înseamnă să fii om, fiecare atom al umanităţii ei:

— *Te rog,* dragul meu, nu mă părăsi! Ce sens are să înşel moartea dacă nu mai am niciun motiv de a trăi?

Francis a privit îndelung şi adânc în ochii lui Peter 3.0.

— Credeam că nu îmi vei mai cere asta niciodată...

Disjuncţia exclusivă, cunoscută şi ca **sau exclusiv,** este o operaţie logică asupra a doi operanzi din care rezultă o valoare logică de *adevărat* dacă şi numai dacă unul dintre operanzi, dar nu amândoi, are valoarea *adevărat, (N.r.)*